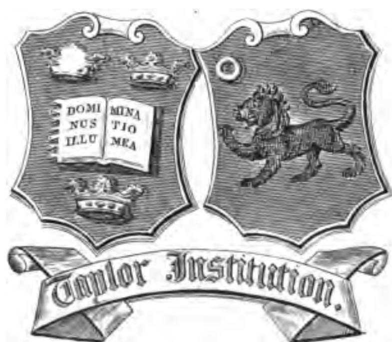
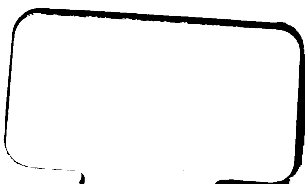

DOMI NUS ILLU
MINA TIO MEA
Taylor Institution.

ΘΗΡΑΪΚΗΣ
ΓΛΩΣΣΟΛΟΓΙΚΗΣ ΥΛΗΣ

ΤΕΥΧΟΣ Α'.

ΙΔΙΩΤΙΚΟΝ

ΤΗΣ ΘΗΡΑΙΚΗΣ ΓΛΩΣΣΗΣ,

ΥΠΟ

ΝΙΚΟΛΑΟΥ. Γ. ΠΕΤΑΛΑ.

Φοιτητοῦ τῆς Φιλολογίας.

ΑΘΗΝΗΣΙ,

ΤΥΠΟΙΣ ΝΙΚΗΤΑ Γ. ΠΑΣΣΑΡΗ.

1876.

Yw

ΘΗΡΑΪΚΗΣ

ΓΛΩΣΣΟΛΟΓΙΚΗΣ ΥΛΗΣ

ΤΕΥΧΟΣ Α'.

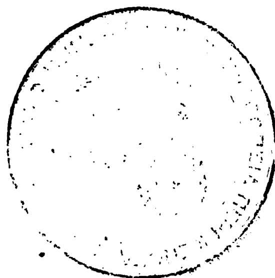
ΙΔΙΩΤΙΚΟΝ

ΤΗΣ ΘΗΡΑΙΚΗΣ ΓΛΩΣΣΗΣ,

ΥΠΟ

ΝΙΚΟΛΑΟΥ Γ. ΠΕΤΑΛΑ.

Φοιτητοῦ τῆς Φιλολογίας.

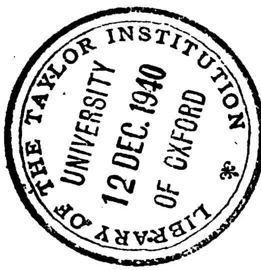

ΑΘΗΝΗΣΙ,

ΤΥΠΟΙΣ ΝΙΚΗΤΑ Γ ΠΑΣΣΑΡΗ.

1876.

Πᾶν ἀντίτυπον μὴ φέρον τὴν ἰδιόχειρον ὑπογραφήν μου καταδιώκεται ὡς κλοπιμαῖον κατὰ τὸν περὶ τύπου νόμον.

ΤΗι ΣΕΠΤΗι ΚΑΙ

ΜΑΚΑΡΙ ΣΚΙΑι

ΤΟΥ

ΑΕΙΜΝΗΣΤΟΥ ΠΑΤΡΟΣ ΜΟΥ

ΓΕΩΡΓΙΟΥ Ν. ΠΕΤΑΛΑ

ΤΑ ΠΝΕΥΜΑΤΙΚΑ ΜΟΥ ΤΑΥΤΑ

ΠΡΩΤΟΛΕΙΑ

ΕΥΛΑΒΩΣ ΑΝΑΤΙΘΗΜΙ

Ο ΠΟΝΗΣΑΣ.

ΤΩι ΕΝΤΕΥΞΟΜΕΝΩι.

Ποῦ πρὸς τὴν περίβλεπτον τῶν συγγραφέων χορείαν σπεύδεις, ἀφανὴς καὶ ἄσημε φοιτητά; Τίς δαίμων ἐξώθησέ σε, ἵνα τὴν ἀπέριττον καὶ δούλην τοῦ μαθητοῦ γραφῖδα ἀπορρίψας τὸν εὐποίκιλον καὶ ἐλεύθερον τοῦ διδάσκοντος ἀναλάβῃς κάλαμον; Μὴ ἄρα ἐθαμβήθησαν οἱ μυωπάζοντες ὀφθαλμοί σου πρὸ τῆς μαρμαρυγῆς τῆς ἀπαστραπτούσης ἐκ τῶν λαμπρῶν ἐκείνων ὀμμάτων; Οὐδὲ σὲ λοιπὸν ἀφῆκεν ἀπρόσβλητον ὁ κοινὸς ἐν Ἑλλάδι νεανικὸς τύφος; καὶ διὰ τοῦτο προὐθυμήθης νὰ ἀνοίξῃς τὸν ὑπερχειλῆ τῶν βαθειῶν γνώσεών σου ἀσκόν, διασπείρῃς τὸ ἐκ τούτων ὄφελος, ἀπενέγκῃς δ' οὕτω τὸν ἀειθαλῆ στέφανον τῆς συγγραφικῆς δόξης; Οὐχί, ὦ φιλεπιτιμηταί, ὅσοι τυχὸν θὰ ἀποτείνητε ἡμῖν τὸ πρῶτον ἤδη ἐπὶ τῆς πολυσάλου ταύτης σκηνῆς παρερχομένοις τοιαύτας τινὰς ἐρωτήσεις, οὐχὶ ἄωρος φιλοδοξία οὐδ' ἄλλος οἱοσδήποτε ὑπολανθάνων σκοπὸς παρώρμησεν ἡμᾶς, ἵνα τὰς ἰδίας τῆς ἐπιστήμης ἡμῶν ἀφέντες—ἔστω καὶ πρὸς στιγμὴν— μελέτας, ἐπὶ ἄλλας, ἂν οὐχὶ ξένας, ὀλίγον τοὐλάχιστον ἀπωτέρας τοῦ παρόντος χρόνου, αἴφνης τραπῶμεν, ἀλλὰ λόγοι σπουδαιότεροι καὶ ἀνώτεροι τοιούτων κούφων καὶ ταπεινῶν σκέψεων, οἱ ἑξῆς.

Ἡ ἀκριβὴς σπουδὴ τῆς νέας ἑλλην. γλώσσης ἢ ἡ ἐν τῇ νῦν Ἑλλάδι ἀναζήτησις καὶ ἀνεύρεσις τῆς ἀρχαίας, κατὰ τὸν Κούρτιον Βαξμοὺθ, εἶνε τὸ σπουδαιότατον καὶ ὠφελιμώτατον ζήτημα διὰ πάντα φιλάρχαιον τὴν μονο-

νοῦ ζωοποίησιν τῶν μεγάλων τῆς κλασσικῆς ἀρχαιότητος μορφῶν ἐπιθυμοῦντα. Διότι αὕτη ἀληθῶς οὐ μόνον τὴν κατάληψιν τῆς ἀρχαίας γλώσσης θὰ καταστήσῃ εὐχερεστέραν, ἀλλὰ καὶ τὴν διαφώτισιν σκοτεινῶν τῆς πατρίου ἱστορίας καὶ μυθολογίας μερῶν θὰ ἐπενέγκῃ, ἔτι δὲ καὶ εἰς διαμόρφωσιν τῆς νεωτέρας ἡμῶν γλώσσης οὐ σμικρὸν θὰ συντελέσῃ. Τὴν ἀλήθειαν ταύτην ἐγκαίρως ἤδη κατανοήσαντες πλὴν τῶν ἀλλογενῶν καὶ οἱ ἡμέτεροι λόγιοι, προεξάρχοντος τοῦ ἀοιδίμου Κοραῆ, σαφῶς διέπτυξαν καὶ συνέστησαν τοῖς νεωτέροις Ἕλλησι προτρέποντες αὐτοὺς ἐπὶ τὴν ἐφαρμογὴν αὐτῆς. Πλὴν δυστυχῶς οὔτε ἡ ἠχήεσσα καὶ σεπτὴ φωνὴ τοῦ ἀειμνήστου ἀνδρὸς, οὔτε τῶν κατ' ἴχνη τούτου κατακολουθησάντων γεραρῶν τοῦ ἔθνους διδασκάλων αἱ διηνεκεῖς παροτρύνσεις οὐδ' αὐτῆς τῆς Κυβερνήσεως ἐπικούρου προσελθούσης τῶν ἰδιωτικῶν τούτων ἐνεργειῶν ἡ ἐγκύκλιος παρακέλευσις, ἀλλ' οὐδ' αἱ μομφαὶ τέλος καὶ οἱ ἔλεγχοι τῶν ἀλλοφύλων ἴσχυσαν νὰ διεγείρωσι τὴν ἐθνικὴν φιλοτιμίαν καὶ τὸ συμφέρον τῶν νεωτέρων Ἑλλήνων φιλολόγων καὶ ἰδίως τῶν κατ' ἐπαρχίας διδασκάλων, ὥστε νὰ ἐργασθῶσιν, ἕκαστος τὸ ἐφ' ἑαυτῷ, πρὸς ἀποταμίευσιν ἔν τινι κοινῷ τοῦ ἔθνους ταμιείῳ τοῦ ἀτιμήτου τῆς κοινῆς ἡμῶν γλώσσης θησαυροῦ.

Καὶ οὐδεὶς που ὁ ἀγνοῶν ὅτι χιλιάδες πολλαὶ λέξεων καὶ φράσεων πρὸς χιλιετηρίδας ὅλας καὶ ἀλλεπαλλήλους ξενικὰς ἐπιδρομὰς καρτερικῶς παλαίσασαι, ἀλώβητοι δὲ ἢ καὶ μικρόν τι παρεφθαρμέναι περιασωθεῖσαι ἐν ταῖς πόλεσιν ἐξεώσθησαν μακρὰν τούτων, εἰς τὰς ποιμενικὰς αὐλὰς καὶ τὰς τῶν ἀγροτῶν καλύβας, ὅπου καὶ μένουσιν εἰσέτι τεθαμμέναι, κινδυνεύουσι δὲ καὶ ἐκ τούτων νὰ ἐξαφανισθῶσιν ἕνεκα τῆς προϊούσης διεισδύσεως τοῦ νεωτερισμοῦ καὶ εἰς αὐτὰς τῶν ὀρέων τὰς φάραγγας. μέγα δ' ἔτι μέρος τῶν παροιμιῶν καὶ δημωδῶν ᾀσμάτων,

τοῦ ἀπαυγάσματος τούτου τῆς πρακτικῆς σοφίας καὶ τῆς διανοητικῆς καταστάσεως τοῦ ἔθνους, ἐν οἷς μεγάλη καταφαίνεται ἡ ὁμοιότης τοῦ σκέπτεσθαι καὶ αἰσθάνεσθαι τῶν νῦν πρὸς τοὺς πάλαι Ἕλληνας, μένει ἀπερισύνακτον· ἀλλὰ καὶ οἱ στίλβοντες ἀδάμαντες τῆς ζωηρᾶς φαντασίας τοῦ ἑλλην. λαοῦ, οἱ μῦθοι, ἐν οἷς διεσώθησαν οἱ τελευταῖοι βλαστοὶ ἄλλων παναρχαίων ἢ λείψανα ἀρχαιοτάτης δοξασίας, ἀθέατοι διέρχονται πρὸ τῶν ὀμμάτων ἡμῶν· οὐχὶ δ' ἀνάξια περισυναγωγῆς εἶνε καὶ τὰ βαυχαλήματα, τὰ αἰνίγματα, οἱ γρῖφοι καὶ τὰ καθαρογλωσσήματα. Ζωηρὸς δ' ἀναπαρίσταται εἰς τὴν φαντασίαν ἡμῶν ὁ λαμπρὸς ἐκεῖνος τῶν ἀρχαίων κόσμος διὰ τῆς ἐπιμελοῦς ἐξετάσεως τῶν ἠθῶν καὶ ἐθίμων, τῶν κατὰ τὴν γέννησιν, βάπτισιν, ἀνατροφὴν, γάμον καὶ ταφὴν τοῦ ἐν ταῖς ἀπολιτίστοις χώραις τῆς Ἑλλάδος οἰκοῦντος ἀρχαϊκοῦ πλήθους, οὐ μὴν ἀλλὰ καὶ τῶν ποικίλων δεισιδαιμονιῶν καὶ προλήψεων, δι' ὧν δεσμεύεται εἰς πᾶσαν αὐτοῦ περιστροφὴν καὶ κίνησιν ὁ ἀπαίδευτος Ἕλλην.

Εἰς τὸ μέγα ἐθνικὸν συμφέρον τῆς διασώσεως τῶν προγονικῶν τούτων κειμηλίων ἐπιθυμοῦντες νὰ συντελέσωμεν καὶ ἡμεῖς ὡς δυνατὸν ἀπεδύθημεν εἰς τὸν βαρύμοχθον ἀγῶνα τῆς περισυναγωγῆς καὶ κατὰ τεύχη δημοσιεύσεως τῆς ὅλης γλωσσικῆς ἐν Θήρᾳ ὕλης οὐδαμῶς ἀποκνήσαντες πρὸς τὰς δυσχερείας τοῦ ἔργου.

Ἀρχόμεθα δ' ἀπὸ τοῦ ἰδιωτικοῦ, ὡς τοῦ φυσικοῦ ὀργάνου πρὸς κατάληψιν τῶν ἑπομένων εἰδῶν τῆς Θηραϊκῆς γλώσσης. Περιέχει δὲ τοῦτο ἁπάσας σχεδὸν (διότι πῶς εἶνε δυνατὸν νὰ εἴπῃ τις ἐν τοῖς τοιούτοις ἔργοις ὅτι ἐπέτυχε τοῦ τελείου, οὐδὲ λέξεών τινων διαλαθουσῶν τὴν ὀξυδέρκειαν αὐτοῦ, καὶ μάλιστα ἐν τῇ πρώτῃ ἀποπείρᾳ;) τὰς ἰδιαζούσας ἐν Θήρᾳ λέξεις καὶ φράσεις, ὅσαι δὲν καταγράφονται ἐν τοῖς Ἀτάκτοις τοῦ σο-

φου Κοραῆ καὶ τῷ Λεξικῷ τῆς καθ' ἡμᾶς Ἑλλ. διαλέκτου τοῦ κ. Βυζαντίου, ἃ καὶ μόνα εἴχομεν ὑπ' ὄψιν πρὸς παραβολὴν ἂν αἱ ἡμέτεραι εἶνε κοιναὶ καὶ ἐν τῇ λοιπῇ Ἑλλάδι. Ποίαν δὲ μέθοδον ἠκολουθήσαμεν ὡς πρὸς τὴν ἀναγραφὴν καὶ ἑρμηνείαν αὐτῶν, τρανότερον ἡμῶν φωνεῖ αὐτὸ τοῦτο τὸ πόνημα. Ἂν τέλος οἱ ἡμέτεροι μόχθοι ἐστέφθησαν διὰ τῆς ἐπιτυχίας τοῦ σκοποῦ ἡμῶν ἢ τοὐναντίον ἀπέβησαν ἄγονοι, ἄλλοις κεῖται περὶ τούτου νὰ κρίνωσιν. Ἡμεῖς ἀπὸ τοῦ νῦν διακηρύττομεν ὅτι προθύμως θέλομεν ἀποδεχθῇ πᾶσαν ἀπαθῆ κρίσιν σκοποῦσαν τὴν ἐξεύρεσιν τῆς ἐπιστημονικῆς ἀληθείας καὶ προθυμότερον ἐπανορθώσει ἐν δέοντι τὰ ἡμαρτημένα, ἅτε φρονοῦντες καὶ ἡμεῖς ὅτι ἀλάνθαστον ἔργον δὲν δύναται νὰ νομισθῇ δοκίμιον μαθητοῦ Χρονοκλόπου. Εἰς δὲ τὴν κονίστραν τῆς ἐμπαθοῦς συζητήσεως οὐδὲ πόρρωθεν θὰ προσβλέψωμεν.

Ἀθήνησι μηνὸς Ἰουνίου μεσοῦντος 1876.

Ν. Γ. ΠΕΤΑΛΑΣ.

ΙΔΙΩΤΙΚΟΝ

ΤΗΣ

ΘΗΡΑΙΚΗΣ ΓΛΩΣΣΗΣ

Α.

Παθολογία τοῦ φωνήεντος τούτου.

1). Προτίθεται ἐν ἀρχῇ τῶν λέξεων, ὡς: ἀλίσαηρας ἢ κίσσηρις, ἀσφεντὄνα ἢ σφενδόνη κλπ. οὕτω καὶ παρὰ τοῖς ἀρχαίοις ἀβληχρὸς, ἀσπαίρω. 2) ἀφαιρεῖται, οἷον σκητεύγια, ντρακτία ἀντὶ ἀσκητεύω, ἀνδραγαθία, ὡς καὶ παρ' Ὁμήρῳ στεροπὴ ἀντὶ ἀστεροπή. 3) ἐναλλάσσεται α') τῷ ε, ὡς σεργοῦς ὁ σαργός. Συνήθης δ' ἡ ἐναλλαγὴ αὕτη παρά τε τοῖς Ἴωσι καὶ τοῖς Αἰολεῦσι λέγουσι βέρεθρον τὸ βάραθρον καὶ θέρσος τὸ θάρσος. β') τῷ η, ὡς νῆρις ἀντὶ αἶρα καὶ ὥρη ἀντὶ ὥρα κατὰ τὴν Ἰωνικὴν διάλεκτον φιλοῦσαν διαζόντως τὸ η. γ') τῷ ο, σομάρι, θομπιώνω ἀντὶ σαμάρι (σάγμα), θαμβόνω, ὡς καὶ οἱ ἀρχαῖοι Δωριεῖς ἔλεγον τέτορες ἀντὶ τέτταρες καὶ δ') τῇ αι, ὡς καταιλυῶ, ἀναιτριχιάζω, ἀναιμένω, ἀναιζητῶ, ἀναιβρυτὸς καὶ, ἐν γένει εἰπεῖν, ἐν πάσαις σχεδὸν ταῖς λέξεσι ταῖς ἐκ τῶν προθέσεων ἀνὰ καὶ κατὰ συγκειμέναις. Ἔχει δὲ τὴν ἀρχήν της ἡ ἐναλλαγὴ αὕτη ἐξ Ὁμήρου μεταχειρισαμένου, ὡς γνωστὸν, τοὺς τύπους ἀναὶ, καταὶ, παραὶ, αἰεὶ κτλ. ἀντὶ ἀνὰ κατὰ παρὰ ἀεὶ κτλ.

Ἀβανία, ἡ. Μομφὴ, συκοφαντία. Οὕτω πεπειραμένη μήτηρ τὴν ἀπονηρευσίαν τῆς ἑαυτῆς θυγατρὸς γινώσκουσα ἐφιστᾷ αὐτῇ μεταβαινούσῃ εἰς συναναστροφήν τινα τὴν προσοχὴν εἴς τε τὰς ἐκφράσεις καὶ τοὺς τρόπους, ἵνα μὴ παρεξηγοῦντες αὐτὰς οἱ ἐχθροὶ αὐτῆς τὴν συκοφαντήσωσι. Λέγει λοιπὸν πρὸς αὐτήν: ἔχ' ἔγνοια,

κόρη μου, ἀτοῦ ποῦ πᾷς νὰ μὴ σοῦ βγάλουνε πάλι ἀβανιαῖς: Ἡ λέξις εἶναι ἰταλικὴ avania = ὕβρις.

Ἀ β λ α σ ε ρ ὸ, τό. Ἐπίθ. ἀπαντῶν εἰς μόνον τὸ οὐδέτ. γένος, διότι λέγεται μόνον ἐπὶ τοῦ νωποῦ καὶ ἑπομένως μαλακοῦ ἄρτου. ἀβλασερὸ ψωμί, κατ' ἀντίθεσιν πρὸς τὸ: σκληδὸ ψωμί = ἕωλον, σκληρὸν ἄρτον. Ἀφαιρουμένου τοῦ προθετικοῦ α μένει βλασερὸς, ὅπερ εἶναι τῆς αὐτῆς ῥίζης καὶ τὰ βλάζω, βλαδὴς, βλαδαρὸς (πλαδαρὸς), βλὰξ τῆς σημαινούσης τὶ ὑγρὸν ἢ μαλακόν.

Ἀ γ α θ ὸ ς, ἡ, ό. Ἐπίθ. ὁ ἀσκῶν τὴν ἀρετὴν, ἢ κατὰ τὴν εἰκονικὴν τῶν Θηραίων ἔκφρασιν: ὁ ἄνθρωπος τῆς ψυχῆς του ·, ὁ χάριν δηλονότι τῆς σωτηρίας τῆς ἑαυτοῦ ψυχῆς ὅλως ἀπαλλοτριούμενος τῶν ἐγκοσμίων. Συνάπτεται δὲ τὸ ἐπίθετον τοῦτο καὶ μετὰ τοῦ ψυχὴ, ἵνα σημάνῃ τὸν ἀγαθὸν ἄνθρωπον, ὡς: αὐτὸς εἶναι ἀγαθὸς ἄνθρωπος, ἀγαθὴ ψυχή: λαμβανομένου τοῦ ψυχὴ συνεκδχ. ἀντὶ τοῦ ἀνθρώπου, ὡς καὶ παρὰ τοῖς ἀρχ. τὸν δὲ πληθ. τοῦ οὐδετ. λαμβάνουσι μετὰ τῶν λοιπῶν Ἑλλήνων καὶ οἱ νεώτεροι Θηραῖοι ἀντὶ τῶν ὑπαρχόντων, les biens, ὡς: ἠπόλαψα ἢ ἠπέρασα τὰ ἀγαθά μου: περὶ οὗ ἴδε καὶ Κορ. Ἀτ. IV. 3.

Ἀ γ α π ȣ ο ῦ μ α ι. Πλὴν τοῦ ἐνεργητ. ἀγαπῶ, ἡμεῖς ἔχομεν καὶ τὸν παθητ. τοῦτον τύπον ἀντὶ τοῦ ἀγαπῶμαι. Φιλοῦμαι, ὡς ἐν τῇ παροιμ.: «Τὰ μάθια ποῦ θωρȣοῦνται ἐκεῖνα ἀγαπȣοῦνται.»

Ἀ γ α π ί α, ἡ. Κύρ. ὄν. γυν. ἔτι δὲ καὶ θέσις τ ς ἐν ἐμπορείῳ.

Ἀ γ γ ά σ τ ρ ι, τὸ καὶ πληθ. τὰ ἀγγάστρια, ἀντὶ τὸ ἐγγάςριον, τὰ ἐγγάστρια. Τὸ πάθος τῆς ἐγκυμονούσης γυναικὸς, ἥτις πολλῶν ὀρεγομένη, ὑπ' ἀηδίας πάλιν πρὸς πολλὰ κατέχεται· ὅθεν ἡ φρ. τ' ἀγγάστρι τοι τὸ σέρνει: ἢ δὲν τὸ σέρνει: (ἐν. τὸ δεῖνα ἢ δεῖνα ἔδεσμα)· ἡ τῶν ἀρχ. Ἄση.

Ἀ γ γ ε λ ῆ ς ὁ. Κύρ. ὄν. ἀνδρ.

Ἀ γ γ ε λ ι ν ȣ ώ, τό. Ἡ ἄλλως Ἀγγελικὼ καὶ Ἀγγέλικα, ἀντὶ Ἀγγελικὴ, ἡ. Κύρ. ὄν. γυν. Ἀπαράβατος σχεδὸν κανὼν ἐν τῇ γραμματικῇ τῆς Θηραϊκ. γλώσσης εἶνε ἡ μετ' οὐδετέρ. ἄρθρου ἐκφορὰ τῶν θηλ. κυρίων ὀνομάτων· οὕτω λέγεται τὸ Μαρούση, τὸ Μαρίδη, τὸ Μαρούλιδη, τὸ Κατερίνη, τὸ Καλȣώ, τὸ Μαργαρίτη κτλ. Τοιαύτην ἀνωμαλίαν, οὐχὶ ὅμως ἐντελῶς ὁμοίαν, βλέπομεν ἤδη καὶ παρ' ἀρχ: παρ' οἷς ἡ ὀνομαστ. καὶ αἰτιατ. τοῦ δυϊκ. ὡς

ριθμοῦ τοῦ θηλ. γένους ἐδέχετο ἄρσεν. ἄρθρον, τὼ χεῖρε, τὼ γυναῖκε, τὼ ἡμέρα, τὼ τέχνα κλπ.

Ἀγγελοσκιάζομαι. Λέγεται ἐπὶ τῶν ψυχοῤῥαγούντων, ὅταν τοὺς ὀφθαλμοὺς πρὸς τὰ ἄνω στρέφοντες βλέπωσι τὴν σκιὰν τοῦ ἀγγέλου αὐτῶν, πρὸς ἣν τότε καὶ μειδιῶσι· Ἐντεῦθεν καὶ ἡ φράσις: γελᾷ τοῦ ἀγγέλου του: λεγομένη ἐπὶ τῶν τελευταίων κινήσεων τοῦ ἀσθενοῦς, ἐν αἷς διαβλέπουσι τοῦτο τὸ μειδίαμα.

Ἀγέλαστος, η, ο. ἐπίθ. Λέγ: ἐπὶ τοῦ μὴ γελῶντος, ἑπομένως σκυθρωποῦ, κατηφοῦς ἀνθρώπου. Λαμβάνεται ὅμως καὶ παθητικῶς, ὡς ἐν τῇ παροιμίᾳ:

Μηδὲ γάμος ἄκλαυτος, μηδὲ ταφειὸ ἀγέλαστο.

Ἀγιάθονας, ὁ. Εἶδος ἐξανθήματος φυομένου εἰς τὸ πρόσωπον ἰδίως τῶν νέων: ὁ ἴονθος τῶν ἀρχ. παρεφθαρμένος.

Ἁγίασμα, τό. Τὸ ἐν τῇ ἐκκλησίᾳ ὑπὸ τοῦ ἱερέως ἁγιαζόμενον ὕδωρ, eau bénite.

Ἁγιάσματα, τά. Ὀρυκτοπηγὴ κειμένη εἰς τὴν ἀνατολικὴν πλευρὰν τοῦ ὄρους τοῦ Προφήτου Ἠλιού.

Ἁγιασμένος, η, ο. Διὰ τῆς ἐπιθετ. ταύτης μετ. οἱ Θρᾳ. θέλουσι νὰ παραστήσωσι τὸν ἀρετὴν ἁγίου κεκτημένον καὶ Ἰώβειον ὑπομονὴν ἀντιτάσσοντα πρὸς τὰ δεινὰ τοῦ βίου ἄνθρωπον, ὃν ἐπίσης καὶ δι' αὐτοῦ τοῦ ἐπιθ. Ἅγιος δηλοῦσιν: ὅθεν λέγ: ἁγιασμένος ἄνθρωπος: καὶ ἅγιος ἄνθρωπος:, ἁγιασμένη γυναῖκα, ἁγιασμένο παιδί:

Ἁγιομνήσι, τό. Ἡ κατὰ τὴν ἐπέτειον ἑορτὴν ἁγίου τινὸς τελουμένη πανήγυρις, τὸ χυδαιέστερον πανεῦρι. Ἡ λέξ. ἀνάγεται εἰς τοὺς πρώτους χριστιανικοὺς χρόνους, καθ' οὓς οἱ τότε χριστιανοὶ ἐτέλουν συσσίτια, τὰ καλούμενα ἀγάπαι ἢ ἁγιομνήσια, ὡς ἐν τῷ 27 κανόνι τῆς ἐν Λαοδικείᾳ συνόδου φέρεται: Ἀγάπαι καλοῦνται τὰ παρὰ φιλοχρίστων γινόμενα συμπόσια ἤγουν τὰ ἁγιομνήσια.

Ἁγιωσύνη, ἡ. Ἡ λέξις αὕτη εἶναι ἐν χρήσει μόνον ἐπὶ προσφωνήσεως πρὸς τοὺς ἱερεῖς. Οὕτω λ. χ. λέγ. Ἡ ἁγιωσύνη σου μόνο δὲν ἤτανε στὸ ἁγιομνήσι: Ἐν τῇ σημ. ταύτῃ βλέπομεν αὐτὴν καὶ ἐπὶ τῶν Βυζαντιακῶν χρόνων εὔχρηστον ἔν τε τῇ ὁμιλίᾳ καὶ ταῖς πρὸς τοὺς Ἐπισκόπους ἢ Πατριάρχας ἐπιστολαῖς, ὡς:

«Τὸ γοῦν παρὰ τῆς Ἁγιωσύνης αὐτοῦ συντεθὲν γράμμα διαλαμβάνει ῥητῶς ταῦτα» Βαλσαμ. Ἀποκρ. πρὸς τὸν Πατριάρχ. Μάρκον.

Ἀ γ κ α λ ἰ α κ ό. Ἐπίρ. Ἀγκάς. : ἐπῆα καὶ τὰ ηὗρηκα (τὰ δυὸ ἀδερφάκια π. χ.) ἀγκαλιακό· οὕτω καὶ ὁ Ὅμ. ἐν Ἰλιάδ. Ψ. λέγει· Ἀγκὰς λαβέτην ἀλλήλων. Πρβγμ. ἕτερόν τῆς εἰς ο ἐπιρρήματ. καταλήξ. : ἔχομεν καὶ τὸ χεράτο :, ὡς : ἠβαστούσανε χεράτο = χειρὶ χεῖρα λαβόντες. Ἰλ. Φ.

Ἀ γ κ α ν ά ρ ο μ α ι. Μόνος ὁ παθ. τύπος ἀπαντᾷ καὶ σημ. ἀναγκάζομαι, μετ' ἀγωνίας καὶ πόνου ποιῶ τι : μὴν ἀγκανάρεσαι, γιατὶ θὰ σκάσῃς :

Ἀ γ κ ί λ ι, τό. Ἡ ἀκίς.

Ἀ γ κ ο μ α χ η τ ό, τό. Ἡ κατάστασις τοῦ ἀσθενοῦς, καθ' ἣν ἐκπέμπει ἤχους ἀγωνίας.

Ἀγκομάχομαι. Ἀφίημι συνεχῶς φωνὴν ἀγωνίας καὶ ἄλγους.

Ἀ γ κ ο υ ρ ί δ α, ἡ. Ἡ ἀλλαχοῦ ἀγουρίδα καὶ ἡ τῶν ἀρχ. ὄμφαξ ὡς ἐν τῇ παροιμίᾳ :

Μὲ τὸν καιρὸ ὁ πλούσιος ἐφύτεψεν ἀμπέλι
Κι' ἀγάλι—ἀγάλια ἔγεινεν ἡ ἀγκουρίδα μέλι.

Ἀ γ κ ο υ ρ ο ξ ύ π ν ι σ μ α, τό. Ἡ πρόωρος ἐκ τοῦ ὕπνου ἐξέγερσις. Ἡ λέξις σύγκειται ἐκ τοῦ ἄγκουρος = ἄωρος καὶ ξύπνισμα = ἡ ἀπέγερσις.

Ἄ γ κ ο υ ρ ο ς, η, ο. ἐπίθ. Ἀλλαχοῦ ἄγουρος, ὁ ἄωρος.

Ἀ γ κ υ ν ό σ τ ο μ ο, τό. Μέτρον ἐκτάσεως, ὅσον τὸ ἀπὸ τοῦ ἀντιχειρος μέχρι τοῦ λιχανοῦ διάστημα. Νομίζω ὅτι ὀρθοτέρα γραφὴ εἶνε ἀγκυλόστομο.

Ἄ γ κ ω ν α ς, ὁ. Ὁ ἀγκών, coude. Ὅμοιον πρδγμα ἀναβιβασμοῦ τοῦ τόνου ἔχομεν τό : κάνονας, ὁ : ἀντὶ ὁ κανών, Ἄγκωνας λέγ. προσέτι καὶ ὁ τοῦ ναοῦ ἄμβων κατὰ πρφθ. βεβαίως ἐκ τούτου. Ἴδε καὶ Ἴλαρος.

Ἀ γ λ α κ ῶ. Τρέχω, θέω. Περὶ τῆς παραγωγῆς τούτου ἴδε Ἀτ. Κορ. 1,304 καὶ IV, 80 καὶ 277.

Ἀ γ λ α σ ά δ ε ς. Τοποθεσία ἐν ἐμπορείῳ.

Ἀ γ λ η σ τ ή ρ ι, τό. Τὸ ἀντλητήριον, ἐξ οὗ καὶ παρεφθάρη. Μτφρ. δὲ λέγ: καὶ ὁ εἰς διηνεκῆ κίνησιν, ὡς τὸ ἀντλητήριον, εὑρισκόμε-

νος ἄνθρωπος, περὶ οὗ συνήθης ἡ φράσις: πάει κι' ἔρχεται σὰν ἀγλη-στήρι.

'Α γ λ ῶ. 'Αντλῶ, ἐξ οὗ καὶ ἐσχηματίσθη κατὰ πρφθ.

'Α γ ν ά, τά. Μόνον ἐπὶ πληθ. κατ' ἔλλειψιν τοῦ οὐσιαστ. ὀψά-ρια: ἀγνὰ ὀψάρια; οἱ νήστιμοι ἰχθῦς, οἱ ἀγνήν, ὡς εἰπεῖν, τροφὴν παρέχοντες.

'Α γ ρ ι λ η ά, ἡ. Χωρίον ἐν Θηρασίᾳ.

'Α γ ρ ί μ ι, τό.'Εκ τοῦ ἀγριμαίου ζώου μεταφέρεται ἡ λέξις αὕτη καὶ εἰς τὸν ἄγριον ἄνθρωπον, ἰδίως τὸν ἀχαλίνωτον παῖδα: Αὐτὸ τὸ παιδὶ εἶναι ἀγρίμι, δὲν πιάνεται.

'Α γ ρ ι ό γ α λ ο ς, ὁ. Εἶδ. πτηνοῦ.

'Α γ ρ ι ο κ ά ν α ρ ο. Εἶδ. πτηνοῦ. 'Η ἀγρία ἀκανθὶς ἡ Καναρία.

'Α γ ρ ι ό χ η ν α, ἡ. Εἶδ. θαλασσίου πτηνοῦ. 'Αγρία χήν.

"Α γ ρ ο ι κ ο ς, η, ο. 'Ο μὴ γροικῶν ἢ ἀγροικῶν, ὁ μὴ πειθό-μενος δηλ. τοῖς λόγοις τοῦ συμβουλεύοντος αὐτόν, παρήκοος. 'Ιδίως ἐπὶ παίδων, ὡς: τέθοιο ἄγροικο παιδὶ δὲν ἠξανάδα στὸν καιρό μου. Πῶς δὲ τὸ γροικῶ ἢ ἀγροικῶ μετέπεσεν εἰς τὴν σημ: τοῦ νοῶ καὶ ἀκούω, περὶ τούτου ὅρα Κορ. 'Ατ. II, 95.

'Α γ ὼ ν, ὁ. 'Η ἀδιάφθορος μέχρις ἡμῶν παραμείνασα αὕτη λέξις μίαν μόνην ἐκ τῶν πολλῶν σημασιῶν, ἃς εἶχεν ἐν τῇ ἀρχαίᾳ γλώσ-σῃ, διέσωσεν ἡμῖν, τὴν τῶν πόνων καὶ μόχθων, τοῦ κινδύνου, ὃν ὑφίσταταί τις πρὸς ἐκτέλεσιν τινός, ὡς: ἐτράβηξα τόσον ἀγῶνα γιὰ νὰ τονὲ κατατάξω: σημ. δὲ προσέτι τὴν ἀγωνίαν τοῦ πάσχον-τος· οὕτω λέγομεν περὶ ἀρρώστου: ἀγῶνα ποῦ τὸν τραβᾷ ὁ καμ-μένος». Σημειωτέον ὅμως ὅτι σχεδὸν πάντοτε μετὰ τοῦ τραβῶ ἐκφέρεται ἡ προκειμένη λέξις.

'Α γ ω ν ί α, ἡ. "Εχει τὰς αὐτὰς σημ: καὶ ἡ προηγουμένη, ἐκ-φέρεται δ' ἐπίσης μετὰ τοῦ αὐτοῦ ῥ.

'Α γ ω ν ί ζ ο μ α ι. Διατελῶ ἐν περισπασμοῖς καὶ κινδύνοις πρὸς κατόρθωσιν τινός.» Καὶ ἠγωνίζουντα νὰ ἀπολάψῃ χρήματα γιὰ νὰ τονὲ βλαστημοῦνε σὰν 'ποθάνῃ (ὁ λόγος περὶ φιλαργύρου ἀτέκνου).

'Α δ ε λ λ ο ι ῶ ς. 'Επίρ. "Αλλως, ἐν ἐναντίᾳ περιπτώσει.: τὸ βράδυ νάρθῃς, ἀδελλοιῶς δὲ θὰ σοῦ ξαναμιλήσω πειά: . . "Ισως ἐκ τοῦ ἂν δὲ ἀλλοίως (ἀλλοιῶς ἐν τῇ λαλουμένῃ γλώσσῃ), ὅπερ καθα-ρώτερον λέγεται εἰ δ' ἀλλοιῶς καὶ ἔτι ἐναργέστερον εἰ δ' ἄλλως.

'Αδιάφορος. η, ο. 'Επίθ. ὁ ἀφροντιστῶν, ἀδιαφορῶν. : μᾶς κάνει τὸν ἀδιάφορο : Τὸ δὲ οὐδ. εἶνε τὸ ἐναντίον τοῦ διάφορον : ἀδιάφορο τὄχω = οὐ μέλλει μοι : καὶ ἀδιάφορό μου εἶνε 'μένα ὅ τι κι'ἂν λέῃ αὐτός :.

'Αδόνι, τό. Κατὰ συγκπ. ἀντὶ ἀηδόνι. Ἡ ἀηδών, ὡς ἐν τῷ στίχῳ τούτῳ ᾄσματός τινος μεγάλου :

Πᾶν τὰ πουλάκια στσὶ φωληαῖς, ἀδόνια στσ' ἀδονιαῖς των.

'Αδυνασά, ἡ. 'Ατονία, ἔλλειψις φυσικῆς δυνάμεως ἕνεκα νόσου ἢ μόχθων, : ἔχω μιὰ μεγάλη ἀδυνασά : , ὅπερ ἄλλως ἐκφράζουσιν, οἱ Θηρ: διὰ τοῦ : δὲ δύ·ωμαι :. Ἡ τῶν 'Ιώνων ἀδυνασίη.

'Αέρας, ὁ. καὶ μετὰ τοῦ δίγαμμα 'Αγέρας, ὡς καὶ παρὰ τοῖς Αἰολεῦσιν αὐήρ. Σημ : τὸν ἄνεμον, ὡς : σήμερα ἔχει ἀγέρα, καὶ τὴν αὔραν ὡς : ἔβγα νὰ πάρῃς τὸν ἀέρα σου.

'Αέρι, τὸ, δὲ εἶνε ὁ ἀὴρ, air. ἡ ἀτμόσφαιρα : τ' ἀέρι τοῦ Πύργου εἶνε ὑγιεινό.

'Αερνός, ή, ό, 'Επίθ. Ὁ ἀερώδης, δροσερὸς, ὡς : ἀερνὴ ἡμέρα : καὶ ὁ εὐάερος, ὡς : σπίτι ἀερνὸ, τόπος ἀερνός :. Κατὰ συγκπ. ἐκ τοῦ ἀέρινος, καὶ τούτου ἀντὶ τοῦ ἀέριος.

'Αητόπουλο, τό. Εἶδ. ἰχθύος.

'Αητὸς, ὁ. 'Αντὶ ἀετὸς, ὡς ἐν τῷ διστίχῳ :

Νανὰ ποῦ σ' ἔσπερν' ἀητὸς κι' ὁποῦ σ' ἐγέννα κόρη
Κι' ὁποῦ σὲ κοιλοπόνησε ἡ πέρδικα στὰ ὄρη.

'Αθερνὸς, ὁ. Εἶδ. ἰχθ. Ἡ τῶν ἀρχαίων 'Αθερίνη. 'Αρμόδιον νομίζομεν τὸν τόπον τοῦτον ἵνα παρατηρήσωμεν ὅτι συχνὴ εἶνε ἡ μετάπτωσις τῶν γενῶν ἐν τῇ Θηραϊκῇ γλώσσῃ, ὡς : τὰ συντέλεια ἀντὶ ἡ συντέλεια : 'Εν τῇ παροιμιώδει φράσει τῇ ἐπὶ ταραχῶν καὶ θορύβων ἐκτάκτων λεγομένῃ : τὰ συντέλεια τοῦ κόσμου καὶ ἡ ἀπαναστασίαις : τὸ πλοῦτος ἀντὶ ὁ πλοῦτος, ὁ στῆθος, τὸ φόνος ἀντὶ τὸ στῆθος, ὁ φόνος κ.τ.λ.

'Αθεώρατος, η, ο, ἐπίθ. Δωρ : ἀντὶ ἀθεώρητος. Λέγ: καὶ ἐπὶ τῶν μεγάλων τὸ δέμας ἀνθρώπων, ὡς : ἀθεώρατος ἄντρας, ἀθεώρατη γυναῖκα : καὶ ἐπὶ τῶν ὑπερυψήλων πραγμάτων, ὡς : ἤχτισε ἕνα σπίτι ἀθεώρατο : ἀλλὰ καὶ ἐπ' αὐτοῦ τοῦ ὕψους, ὡς : ὕψος ἀθεώρατο :.

'Α θ η ν ι ὁ ς, ὁ. Ὅρμος κείμενος πρὸς τὸ μεσημβρινὸν μέρος τῆς πόλεως Φηρῶν.

'Α θ ή ρ ι, τό. Σταφυλὴ λευκὴ ἔχουσα ῥάγας ἐπιμήκεις, ἡ ἐξοχωτέρα πασῶν τῶν λοιπῶν κατά τε τὴν γεῦσιν καὶ τὸ πρωϊὸν αὐτῆς, τὸ «ξενέλο(γ)ο κρασί», τὸ ἄνθος ὡς εἰπεῖν τῶν ἐν Θήρᾳ σταφυλῶν, ἐξ οὗ ἴσως καὶ ἐκλήθη οὕτω.

'Α θ ι β ό λι, τό. Δεῖγμα ὑφάσματος, montre. Οὐδεμία ἀμφιβολία ὅτι ἡ προκειμένη λέξις εἶνε παραφθορὰ τοῦ ἀρχ. ἀντιβολή σημαίνοντος τὴν παραβολὴν δύο πραγμάτων. Τί δ' ἄλλο εἶνε τὸ ἡμέτερον ἀθιβόλι ἢ παραβολὴ ἐλαχίστου μέρους τοῦ ὑφάσματος πρὸς τὸ ὅλον αὐτοῦ; ἢ καὶ ἀντικατάστασις τοῦ ὅλου ὑφάσματος διὰ μέρους αὐτοῦ; Περὶ δὲ τῆς παρὰ τῆς ἀρχ. σημ. τῆς ἀντικαταστάσεως οὐχὶ ὅμως τοῦ ὅλου διὰ τοῦ μέρους, ἀλλὰ πραγμάτων ἰσοδυνάμων, μαρτυροῦσι τὰ τοῦ Διοσκορίδου: *φάρμακα ἀντιβαλλόμενα* τὰ ἀναπληροῦντα ἄλληλα καθὸ ἰσοδύναμα, ὡς ἴσον δύναται ἐνταῦθα τὸ ὅλον καὶ τὸ μέρος, διότι καὶ ἐκ τῆς παρατηρήσεως τούτου δύναταί τις νὰ κρίνῃ περὶ τῆς ποιότητος ἐκείνου.

Α ἱ μ α θ ι ά, ἡ. Τὸ πλατὺ καὶ μικρὸν τοῦ ὑὸς ἔντερον, ὅπερ ἀφαιρουμένης τῆς ἐν αὐτῷ ἀκαθάρτου ὕλης ἀ θυλεύεται καὶ καλλίστην παρέχει τροφήν. Αἱματία δ' ἐκαλεῖτο καὶ ὁ περίφημος μέλας τῶν Λακεδαιμονίων ζωμός. Τίς λοιπὸν ἡ σχέσις τούτων;

Α ἱ ρ ε σ ί α, ἡ. Ἡ κακὴ προαίρεσις, γνώμη. Οὕτω παλιός τις ἀνὴρ οἱονεὶ φιλοσοφῶν ἐπὶ τῆς νῦν τῶν ἀνθρώπων ἠθικῆς καταστάσεως εἰπέ μοι πρὸς τοῖς ἄλλοις καὶ τάδε: σήμερα, παιδί μου, ἐπλήθανε τὸ κακό· φτόνος, αἱρεσία . . . . καὶ τὰ τούτοις παραπλήσια, ἅτινα διὰ τοῦ ἀσυνδέτου, ὡς βλέπομεν, σχήματος ἐξέφραζε καθιστῶν τον λόγον ζωηρότερον. Εἶνε δὲ αἱρεσία ἕτερος τύπος τοῦ αἵρεσις, πρὸς ἧς τὴν ἐκκλησ. σημ., τὴν κακὴν δόξαν, κλίνει μᾶλλον αὕτη.

'Α κ α τ α λ ά β α σ τ ο ς, η, 'Επιθ. διγενές. Ὁ ἀκατάληπτος, ὡς λέγ: καὶ ἀμεταλάβαστος=ὁ μὴ μεταλαβὼν τῶν ἀχράντων μυστηρίων.

'Α κ α τ α ν ό η τ ο, α. 'Επίθ. ἀπαντῶν' ἐπὶ μόνου τοῦ οὐδετ. γένους ἀμφοτέρων τῶν ἀριθμῶν καὶ διασώσαν τὴν ἀρχαίαν αὐτοῦ σημ. μετὰ μόνης τῆς διαφορᾶς, ὅτι ἡ σημερινὴ σημ. ἐμπεριέχει ἀπορίαν τινὰ περὶ τοῦ μεγέθους τοῦ ἀναφερομένου λόγου ἢ ἔργου,

ὡς: δὲν πιστεύγεις, κερὰ Ῥγεινζώ μου, ἴντα τραβῶ μ' αὐτὸ τὸ παιδί· ἡ παραξενάδα του εἶνε πρᾶμα ἀκατανόητο.

Ἀκλήδωνας, ὁ. Ὁ ἀλλαχοῦ Κλήδωνας καὶ ἡ τῶν ἀρχ. Κληδών. Ἡ κατὰ τὴν ἑορτὴν τοῦ Ἁγίου Ἰωάννου (24 Ἰουν.) λαμβάνουσα χώραν γνωστὴ δεισιδαιμονία, ἧς τὴν ἔννοιαν παρέχει πως ἡμῖν τὸ ἑπόμενον ᾀσμάτιον, ἓν ἐκ τῶν πολλῶν ὅσα ᾄδονται κατ' ἐκείνην τὴν ἡμέραν ὑπὸ τῶν νεανίδων·

Ἄνοιξε τὸν Ἀκλήδωνα στ' Ἀϊ—Γζιαννζοῦ τὴν χάρι
Κι' ἄποψά 'νε καλομέζαρη τὸ μῆλό ται νὰ πάρῃ:

Ἀκνζάζω. Λέγ: ἐπὶ τῶν πεπαινόντων καρπῶν, ὅταν δηλ: εὑρίσκωνται ἐν τῇ ἀκμῇ των, διότι οὐδὲν ἄλλο εἶνε τὸ ἀκνζάζω ἢ αὐτο τὸ ἀκμάζω. Ὅθεν λέγ: ἀκόμα δὲν ἠκνζάσανε τὰ σταφύλια:. ὑπάρχει δὲ καὶ ἐπίθ.

Ἄκνζος, α, ο. Ἐπὶ καρπῶν καὶ τοῦτο λεγόμ. σημ: τὸν πέπονα, τὸν ἀκμαῖον, ἐξ οὗ παρεφθάρη· ὡς,: ἄκνζα εἶνε τὰ καρποῦζα;

Ἀκόλουθα, τά. Ἐπίθ. μόνον ἐπὶ οὐδ. πληθ. Σημ. δὲ τὰ ἐπακολουθήματα πράξεώς τινος ὡς: νὰ 'δοῦμε τὰ ἀκόλουθα:, ὅπερ ἄλλως λέγεται: τί θὰ ἀκολουθήσῃ:

Ἀκολουθῶ καὶ κατὰ συγκπ. ἀκλουθῶ. Ἄξιον σημειώσεως εἶναι ὅτι οἱ δύο οὗτοι τύποι διεμερίσαντο τὰς σημ., ἃς ἔχει τὸ ἀλλαχοῦ τῆς Ἑλλάδος ἀκολουθῶ, ὡσεὶ ἦσαν διάφοροι τὴν οὐσίαν καὶ οὕτω τὸ μὲν ἀκολουθῶ λαμβάνεται ἀπροσώπως ἀντὶ τοῦ συμβαίνει, ὡς: νὰ δῇς λοιπὸ τί ἀκολούθησε:, τὸ δὲ ἀκλουθῶ σημ: τὸ συνοδεύω, παρακολουθῶ, ὡς: ἴντα μ' ἀκλουθᾷς ἀπ' ὀπίσω; Καὶ ταύτην μὲν τὴν σημ. τοῦ ἀκολουθῶ πιστοῦμεν διὰ τοῦ ἑξῆς βαυκαλήματος:

Κοιμήσου μὲ τὴν Παναγζὰ καὶ μὲ τὸν Ἅϊ-Γζάννη,
Μὲ τὸν ἀφέντη τὸ Χριστὸ ποῦ τ' ἀκλουθοῦν οἱ Ἅγιοι.

Τῆς δὲ τοῦ ἀκολουθῶ δὲν δυνάμεθα νὰ παράσχωμεν μαρτυρίαν ἐκ τοῦ γραπτοῦ λόγου.

Ἀκουή, ἡ. Ἡ ἀκοὴ Ἰων. ἐκτάσει τοῦ ο εἰς ου. Σημ: προσέτι καὶ τὴν φήμην, τὸ ἄκουσμα, ὡς: ἐσὺ ἔχεις τὴν ἀκουὴ πῶς εἶσαι καλὸς, μὰ δὲν εἶσαι:

Ἄκουσμα, τό. Ἡ φήμη, τὸ θρύλλημα. Μόνον ἐπὶ ἑνικ. καὶ

μετὰ τοῦ ρ: γίνομαι, ὡς: ἠγείνηκες ἄλουσμα στὸν κόσμο=διατεθρύλληνται αἱ σαὶ πράξεις.

Ἀκριβός, ή, ό. Ἐπίθ. Γνωστῶν οὐσῶν τῶν διαφόρων σημ: τῆς λέξ: ταύτης, ἀναγράφομεν ἐνταῦθα μόνον τὴν συνήθη πρὸς τοὺς ἀγάμους (ἰδίως νεανίας ἢ νεάνιδας) εὐκτικὴν πρόσρησιν: σ' ταὶ ἀκριβαῖς σου χαραῖς:, ἐν ᾗ ἡ λέξις ἀκριβὸς λαμβάνεται ἐπὶ τῆς σημ. τοῦ πολύτιμος, ὡς φαίνεται καὶ ἐκ τῆς ἰσοδυνάμου φράσεως: σ' ταὶ τίμιαίς σου χαραῖς:, ἔνθα βεβαίως τὸ τίμιος σημ: τὸν πολλοῦ τιμώμενον. Λέγ: δ' ἁπλῶς καί: σ' τσὶ χαραῖς σου:. Ἡ δὲ λέξ: χαρὰ γνωστὸν ὑπάρχει ὅτι ἐν τῇ νεωτέρᾳ ἡμῶν γλώσσῃ τίθεται συνήθως καὶ ἀντὶ τοῦ γάμου.

Ἀκρίδα, ἡ. Πλὴν τοῦ γνωστοῦ ἐντόμου, τῆς ἀκρίδος, λέγ. οὕτω καὶ ἐξάνθημά τι παρὰ τὸν ἕτερον τῶν ὀφθαλμῶν τοῦ ἀνθρώπου, ὅπερ, ὡς πιστεύεται, ἐμφαίνει τὴν φιλοχρηματίαν τοῦ ᾧ ἐπισκέπτεται· τὸ ἀλλαχοῦ κριθαράκι. Ἡ ἀρχ. κριθὴ ἢ ποσθία.

Ἀκρόασι (ς), ἡ. Ἡ πρὸς ἀκρόασιν ἀπαιτουμένη προσοχή· ἐν μόνῃ τῇ φρ: δόσε μου ἀκρόασι=ἀκρόασαί μου:.

Ἀκρωτήρι (ον), τό. Κωμόπολις τῆς Θήρας κειμένη ἐπὶ τοῦ μεσημβρινοῦ ἀκρωτηρίου αὐτῆς.

Ἀλαλιάζω. Μένω ἄλαλος, ἔκπληκτος ἐκ θαυμασμοῦ ἢ χαρᾶς καί, οὕτως εἰπεῖν, κεχηνώς· ὡς: ἠλάλιασε ἀπὸ τη χαράν του:.

Ἄλαλος, η, ο. Ἐπίθ. Ὁ ἀλάλητος μέχρις ἀναισθησίας, ἑπομένως ὁ ἀνόητος ὡς: ἐσύ 'σαι ἄλαλος: καί: αὐτὸ εἶνε ἕνα ἄλαλο:.

Ἀλαπάντα, ἡ. Ὁ ἄλλως ἀπόπατος καὶ χρεία. Τὸ ἀφοδευτήριον.

Ἀλαφρονούσης, α, ικο, ἀντὶ ἐλαφρονούσης. Ἐπίθ. ὁ ἐλαφρόνους, κουφόνους. Ὁ ἄλλως ἐλαφρόμυαλος, ἀλαφρόστοιχος καὶ ἁπλῶς ἐλαφρὸς (ἐνν. τὸν νοῦν) καὶ ἐλαφρύς, ὡς ἐπίσης λέγ: πικρός, καὶ πικρύς, παρὰ δὲ τοῖς ἀρχ: πρᾶος καὶ πραΰς. Περὶ τοῦ ἐλαφρὴς ἴδε καὶ Κορ. Ἀτ. II, 118 καὶ IV. 114.

Ἀλαφρόπετρα, ἡ. Ἀντὶ ἐλαφρόπετρα. Ἡ κίσσηρις, pietro pomce, ἧς γέμει ἡ Θήρα.

Ἀλαφρόϋπνος, η, ο. Ἀντὶ ἐλαφρόϋπνος. Ἐπίθ. ὁ ἐγέρσιμον ὕπνον εὕδων, τὸ ἐναντίον τοῦ βαρόϋπνος.

Ἀλειχήνα, ἡ. Ἡ ἀλλαχοῦ λειχῆνα. Λειχήν.

Ἀλέξης, ὁ. Κύρ. ὄν. ἀνδρός. Κατὰ συγκπ. ἐκ τοῦ Ἀλέξιος, ἣν

βλέπομεν καὶ εἰς τὸ 'Αρτέμης ἀντὶ τοῦ 'Αρτέμιος καὶ εἰς πολλὰ ἄλλα. Τοῦτο δὲ φέρεται ἐν ἀρχῇ ᾄσματός τινος.

'Ο Γιάννης ὁ Βλαχόπουλος κι' 'Αλέξης ἀδερφός του.
μαζὶ τρῶνε καὶ πίνουνε κι' ἀντάμα τραουδοῦνε.—

'Αλίσμαρι, τό. Δενδρύλλιόν τι. Εἶνε ἄρά γε τὸ τῶν ἀρχ: ἄλισμα;

'Αλίσματα, τά. Θέσις μεταξὺ Βόθωνος καὶ Μεσαρίας κειμένη.

'Αλίασηρας, ὁ. Ἡ γνωστὴ κίσσηρις, ἡ ἄλλως ἀλαφρόπετρα. Ὅρα καὶ 'Αθερνός.

'Αλιτάνα. ἡ. Κηπάριον ἐν τῇ αὐλῇ τοῦ οἴκου. Ἡ λέξις Ἰταλ. altana.

'Αλλάμπασι, ἡ. Καθ' Ὅμηρ. ἀποκοπὴν τοῦ α τῆς ἀνὰ προθ. καὶ ἀφομοίωσιν τοῦ ν πρὸς τὸ λ (ἀλλέξας, ἀλλύουσα) ἀντὶ τοῦ ἀνάλάμπασις, καὶ τούτου ἀντὶ τοῦ ἀνάλαμψις. Ἡ ἔκλαμψις.

Ἄλλαξι, ἡ. Πλὴν τῶν γνωστῶν δύο ἄλλων τύπων ἀλλα(γ)ὴ καὶ ἀλλαξ(ι)ά οἱ Θηρ. μτχρ. καὶ τὸν προκείμενον λέγοντες: μιὰ ἄλλαξι ροῦχα παίρνω μοναχὰ μαζί μου: Ἴδε Κορ. 'Ατ. I, 54 καὶ Λεξ. Βυζ. ἐν λέξ. 'Αλλαξιά.

'Αλληγορία, ἡ. 'Επὶ τῆς αὐτῆς καὶ παρὰ τοῖς ἀρχ: σημ. ὡς: αὐτὰ εἶν' ἀλληγορίαις, δὲν τὰ καταλαβαίνω γώ: δηλ. τῶν λεγομένων ἀδυνατῶ νὰ νοήσω τὴν πραγματικὴν ἔννοιαν.

'Αλληγορικό. τό. Μόνον κατ' οὐδετ. γένος. Ταυτόσημος τῇ προηγουμένῃ, ὡς: αὐτά 'νε ἀλληγορικὰ πράγματα. Σημειωτέον ὅμως ὅτι ἀμφότεραι αὗται αἱ λέξ: σπανίως ἀκούονται.

'Αλληκοντεύγω. 'Εμποδίζω, ἀναχαιτίζω, ῶ: μὴ μ' ἀλληκοντεύγῃς, γιατὶ ἔχω δουλειά. Ὁ Κορ. ἀναγράφει τὴν λέξ: 'Αλληκοντίζω ἀνερμήνευτον ἐν 'Ατ. V, 12.

'Αλουσοῦ, ἡ 'Αλουσά, ἡ. Κονία στακτὴ lessive, lixivia. Ἴδε καὶ Κορ. 'Ατ. I, 291 καὶ 328.

'Αλυγαδούρα, ἡ ἀντὶ Λυγαδοῦρα (πρβλ. ὡς πρὸς τὴν κατάλ: τὴν λέξ. Σημαδοῦρα = σημαντήρ). Εἶδ. σχοινίου κατασκευαζομένου ἴσως ἐκ τῶν Λύγων, *τῶν εὐστρόφων δηλ. ἐκείνων φυτῶν, ὡς τῆς 'Ιτέας* (saule) *καὶ τῆς οἰσύας* (osier), *ἅτινα ὠνομάσθησαν οὕτω διὰ τὸ εὐκολολύγιστον καὶ διὰ τοῦτο χρήσιμον εἰς δεσμοὺς, σχοινία καὶ πλοκὴν καλαθίων, κοφινίων καὶ ἄλλων διαφόρων ἀγγείων, ὡς λέγ: ὁ Κορ. ἐν 'Ατ.* V, 173.

'Αλυκαῖς, ἡ. Τοποθεσία μεταξὺ 'Εμπορείου καὶ Περίσσας, ἥτις καθ' ἃς ἔλαβον πληροφορίας, ἦτο εἰς παλαιοτέρους χρόνους ἁλοπήγιον.

"Αμα. 'Επίρ. χρόνου μόνον μετὰ ῥ: συντασσόμενον. Εὐθὺς ὅτε, μόλις, ὡ.: ἅμα ἤμπηκε μέσα στὸ σπίτι, ἡ πρώτην του ὁμιλία ἦτον αὐτή:

'Αμαζόνα, ἡ. Τὸ ὄνομα τοῦτο ἀποδίδοται τῇ ἀνδρικῇ καὶ πολυτρόπῳ γυναικί, τῇ ἰσαμίλλῳ, οὕτως εἰπεῖν, τῶν ἀρχ: 'Αμαζόνων.

'Αμαρτωλές, ἡ, ὁ. 'Εν ταῖς διαλέξεσι τῶν γυναικῶν, αἵτινες ἐκ τοῦ ὑλικοῦ καὶ ταπεινοῦ εἰς πνευματικοὺς καὶ ὑψηλοὺς κόσμους, αἴφνης μεταρσιούμεναι ἐξομολογοῦνται τρόπον τινὰ πρὸς ἀλλήλας, τὰ ἑαυτῶν ἁμαρτήματα καὶ ἁμιλλῶνται τίς νὰ ἀντιπαιηθῇ (ἐκ μετριοφροσύνης μεγάλης βεβαίως) τὸν τίτλον τῆς μᾶλλον βεβαρημένης ταῖς ἁμαρτίαις, ἀκούει τις τὴν φράσιν: ἐγὼ εἶμαι ἡ πρώτη ἁμαρτωλὴ τοῦ κόσμου.

"Αμε. 'Η ἀνώμαλος αὕτη προστ. τοῦ ὑπάγω, ὡς λέγ: ὁ Κορ., ἔχει παρ' ἡμῖν πλὴν τῶν λοιπῶν, ὅσαι καταγράφονται. ἐν II, 37 τῶν 'Ατ. αὐτοῦ, καὶ μτβτ σημ., ἣν συνεπιμαρτυρεῖ τῷ προφορικῷ λόγῳ : ἄμε τὸ κάνιστρο τσὶ ξένης γυναῖκας : καὶ ὁ γραπτὸς διὰ τοῦ ἑξῆς βουκαλήματος :

"Υπνε μου, ἐπαρέ μού το κι' ἄμε το στὰ περβόλια.

Καὶ γέμισε τὴν πέτσαν του τριαντάφυλλα καὶ ῥόδα.

'Αμεδά. 'Επίρ. ἀπορίας καὶ θαυμασμοῦ διὰ τὸ ἀπίστευτον καὶ ἀπροσδόκητον τοῦ πράγματος, ὡς : ἀμεδὰ νὰ κάμῃ τέθοιο κίνημα! ποιὸς τὸ 'πίστευγε ; Γίνεται ὅμως χρῆσις τούτου καὶ ἐπὶ συλλογισμοῦ ἐν ἐρωτήσει, ὅτε ἰσοδυναμεῖ τῷ ἀρχ : οὐκοῦν ; ὡς : ἀμεδὰ τὸ λοιπὸς μὲ τὰ σωστά σου μοῦ τὸ λές ; 'Η καὶ ἐπὶ ἐρωτήσεως μετ' ἀπορίας, ὅτι οὐδεμία τῶν προηγουμένων ἐρωτήσεων ἐμάντευσε τὸ ὑπαινιττόμενον, ὡς : μὴν εἶνε ὄρνιθα ; (ὁ μὴ προβάλλεις αἴνιγμα), μὴν εἶνε πετεινός ; —ὄχι. —'Αμεδὰ τὸ λοιπὸς ἦντά 'νε ; ἢ καὶ ἁπλῶς : ἀμεδά ; = τί οὖν ἐστι τοῦτο ;

'Αμέρωτος, η, ο. 'Επίθ.'Ατίθασσος, ἀνήμερος, ἄγριος. Λέγ. δὲ

ἰδίως ἐπὶ τῶν ἀλόγων ζώων, ὡς καὶ ἐκ τῆς ἑπομένης περικοπῆς ᾄσμ: τινος δηλοῦται.

·····μικρὸς ἐκαβαλίκεψεν ἀμέρωτο μουλάρι······

Μετφρ. δὲ καὶ ἐπὶ τῶν παίδων: ἀμέρωτο παιδί:. Ἡ λέξ: αὕτη ὑποδεικνύει ἡμῖν ἕτερον τύπον: ἀνημέρωτος:, (κατὰ τὸ ἀχάλινος—ἀχαλίνωτος καὶ ἄλλα), ἐξ οὗ κατὰ συγκπ. τῆς συλλαβῆς νη ἐγεννήθη. Οὐχὶ σπανίως δ' ἀπαντᾷ ἡ συγκπ ὁλοκλήρου συλλαβῆς ἐν τῇ Θηρ: γλώσσῃ κατά τε τὴν ἀρχὴν τῶν λέξ: σκομίζω, πρεπειά, κόνισμα ἀντὶ εἰσκομίζω, εὐπρέπεια, εἰκόνισμα καὶ ἐν τῷ μέσῳ, οἷον: συλαλασμός, διχνεύγομαι, διοῦμαι, Μένεος ἀντὶ συναλλαλα-σ(γ)μός, διακονεύομαι, διηγοῦμαι, Μενέλαος, ἔτι δὲ καὶ ἐν τέλει καθὼς ἄκου καὶ σεῖ ἀντὶ ἄκουε καὶ σεῖ(σ)ε. Τὸ δὲ τελευταῖον τοῦτο εὑρίσκομεν ἐν τῇ παροιμ:

"Αϊ' Γηώργη, βουθά μου — Σεῖ καὶ σὺ τὸν πόδα σου.

Ἀ μ ή(ν). Ἐπίρ. Ἐκ τῆς ἐκκλ. βεβαίως γλώσσης παραλαβόντες τοῦτο, ὡς καὶ πολλὰς ἄλλας λέξ: καὶ φρ: μετχρ: οἱ Θηρ: α. ἐπὶ εὐκτικῆς ἐννοίας, ὡς εἰς τοὺς χαιρετισμούς: καλὸ βράδυ: καὶ: αὔριο μὲ ὑγεία: ἀνταποδίδεται ὑπὸ τοῦ προσαγορευθέντος τὸ ξηρὸν: ἀμή, ὅπερ σημ: εἴθε νὰ διέλθωμεν καλῶς τὴν ἑσπέραν καὶ ὑγιῶς τὴν αὔριον, γένοιτο· καὶ β', ἐπὶ βεβαιωτικῆς, ὡς: ἀμὴ Χριστέ μου ὡς μὲ 'πίκρανε, νὰ τὸν πικράνῃ ὁ Κύριος=ναί· ἀληθῶς καὶ μετὰ ψυχικοῦ ἄλγους ὀμνύω τὸν ὅρκον τοῦτον. Ἡ β'. δ' αὕτη σημ. βεβαιοῦται καὶ ἐκ τοῦ μονοστίχου τούτου ᾀσματίου:

Ἀμὴ ἀμὴ περικαλῶ, καὶ σ' τσὶ κουμπάρας μὲ καλό.

Ἀ μ μ ο ῦ δ ι, τό. Οὕτως ὀνομάζεται ὕφαμμός τις αἰγιαλὸς ἐν τῷ λιμένι Οἴας, ὡς μαρτυρεῖ καὶ ᾆσμά τι ἀρχόμενον οὑτωσί:

Ῥεινιά μ' ὅταν ἐρχόμουνα κι' ἔμπαινα μέσ' στ' ἀμμοῦδι,
Ἀπ' τὴν χαρά μου ἤρχισα καὶ σοῦλεγα τραγοῦδι.

Ἀ μ μ ο υ δ ι ά, ἡ, δὲ λέγ: πᾶσα ὑπόψαμμος πλατεῖα.

Ἀ μ ο ν α χ ό ς, ἡ, ὁ καὶ Ἀμονάχος, η, ο, πρὸς δὲ Μοναχός, ἡ, ὁ καὶ Μονάχος, η, ο. Μόνος μονήρης. Ἐπίθ., ὃ συνήθως συνοδεύεται ὑπὸ τῆς προσωπ. ἀντων:, ὡς: ἀμοναχός μου ἦρθαν, ἀμονάχος του εἶνε, μοναχός του κάθεται:, ἀλλὰ καὶ μόνον ἐκφέρεται, ὡ:: τωρα δὰ τὸν εὑρίσκεις μοναχό:.

Ἀ μ π α δ ι ά, ἡ. Αἶξ ἄκερως.

Ἄμπακος ἢ ἄμπαχος, ὁ. Μόνον ἐν τῇ.φρ. ξέρει τὸν ἄμπακο =ἀγανῶν γνώσεων ταμιοῦχος ἐστὶ, εἶνε πολύϊδρις. Συνώνυμος τῇ: ξέρει τὴν ἄβυσσο:. Δὲν μοὶ φαίνεται ἀπίθανος ἡ ἐκ τοῦ ἄβαξ παραγωγὴ τῆς λέξ., νὰ σημ: δηλ: τὸν ἄβακα, οὕτως εἰπεῖν, τῶν γνώσεων, ἃς κατέχει·

Ἀμπασά, ἡ ἀντὶ ἐμβασά. ἔμβασις. Ἡ εἴσοδος τῆς ἀμπέλου, τὸ κρημνιζόμενον δηλ: μέρος τοῦ τοίχου αὐτῆς, ἵνα διὰ τούτου ἐμβαίνωσιν εἰς αὐτήν.

Ἀμπασσαδόρας, ὁ. Ὁ ἀπεσταλμένος, διάκτωρ, Γαλλ. ambassadeur, Ἰταλ. ambasciadore, ἐξ οὗ βεβαίως παρελάβομεν αὐτὴν, ὡς καὶ τὴν παροιμ.

Ὁ ἀμπασσαδόρος ξυλιαῖς δὲν τρώει:

Ἐκ τῆς Ἰταλ:

Ambasciadore non porta pena.

Ἀμπελιά, ἡ. Ἄμπελος, κληματίς.

Ἀμπελονιά, ἡ Τεμάχιον νήματος, ὅπερ διερχόμενον διὰ τῆς ὀπῆς τῆς βελόνης εἶνε ἱκανὸν νὰ χρησιμεύσῃ πρὸς μικρὰν ῥαφὴν, ὡς : δόσε μου μιὰν ἀμπελονιὰ κλωστή.

Ἀμπελονιάζω, Διαπερῶ τὸ νῆμα διὰ τῆς ὀπῆς τῆς βελόνης, ἵνα ῥάψω, ὡς: ἔλα νὰ μοῦ ἀμπελονιάσῃς τὴν βελόνα, γιατί γιὼ δὲ βλέπω: λέγει γηραιὰ μήτηρ πρὸς τὴν νεαρὰν αὐτῆς θυγατέρα, Ἴσως εἶνε ἐκ τοῦ ἐμβελονιάζω, τουτέστιν ἐν τῇ βελόνῃ τίθημι τὸ νῆμα.

Ἀμπεί. Ἀπεὶ Ἐπεί.

Ἀμποῦ, ἀντὶ Ἀποῦ καὶ ταῦτα ἀντὶ Ἀποῦ (Ἰων. ἀντὶ ἀφ' οὗ)

Ἀμπὴν, Ἀπὴν Ἐπὴν=Ἀφοῦ.

Περὶ ὧν ἴδ. καὶ Κορ. Ἀτ. II, 56.

Ἀμπηνομίς. Ἐπίρ. Ἕνεκα, ἐξ αἰτίας.

Ἀμπονωρίς. Ἐπίρ. Πρὸ μικροῦ, ἐνωρίστερον, ὡς: ἀμπονωρὶς ἤτανε φερμένος ἐδῶ:, Λέγ: δὲ καὶ (Ἀ)μπονώρας. Ἡ λέξ: μοὶ φαίνεται σύνθετος ἐκ τῆς ἀπὸ καὶ ἐνωρὶς (ἀπ' ἐνωρὶς, ἀπ' ὀνωρὶς κατὰ τὴν συχνὴν τοῦ ε μετὰ τοῦ ο ἐναλλαγὴν, καὶ διὰ τῆς τραχυτέρας (ξενικῆς) προφορᾶς τοῦ π ὡς β: ἀμπονωρίς).

Ἀναβρεξά, ἡ. Ἀβροχία, ἀνομβρία, ἥτις καὶ αὕτη διεσώθη παρεφθαρμένη: ἀναβριά:. Ἡ δὲ: ἀνυδρία σώζεται ἐν τῇ παροιμ.

Στὴν ἀνυδριὰ καλὸν καὶ τὸ χαλάζι

Ἀναγκαιοῖ, ἀναγκαιοῦνε παρατ. ἀναγκαιοῦσε, ἀναγκαιούσανε καὶ πλέον οῦ. Χρησιμεύει, ὠφελεῖ, χρησιμεύουσιν, ὠφελοῦσιν, ὡς : σοῦ ἀναγκαιοῖ τοῦτο δὰ τὸ χαρτί; γιατί τὸ θέλω : καὶ : ἐσένα δὲ σοῦ ἀναγκαιοῦνε αὐτὰ τὰ μόμπιλα, πούλησέ μού τα!

Ἀναγκαῖον, τό. Τοῦ ἐπιθ. τούτου μόνον τὸ οὐδὲν γένος ἀπαντᾷ ἐν τῇ Θηραϊκῇ γλώσσῃ, καὶ τοῦτο οὐσιαστ. τόπον ἐπέχον. Καὶ ἐν μὲν τῷ ἑνικ. σημ. ὅτι καὶ πανταχοῦ σχεδὸν τῆς Ἑλλάδος, τήν τε εὐμάρειαν καὶ τὴν προχοΐδα· ἐν δὲ τῷ πληθ. τὰ ἐπιτήδεια, τὰ πρὸς τὸν βίον ἀπαιτούμενα, ὡς : θὰ πάρω ὅλα τὰ ἀναγκαῖα τοῦ σπιτιοῦ μου, γιατί θέλω νὰ τἄχω γιὰ κάθε περίστασι :. Ἐπὶ τῆς σημ. ταύτης μετεχειρίσαντο τὴν λέξιν καὶ οἱ ἀρχ:, ὡς ὁ Θουκ. εἰπών :. Τὰ κατὰ τὴν ἑκάστην ἡμέραν ἀναγκαῖα : καὶ ὁ Ἰσοκρ. :τῶν τεχνῶν τὰς πρὸς τὰ ἀναγκαῖα τοῦ βίου χρησίμας.

Ἀναιαλλιάζω. Ἀγαλλιῶμαι, εὐφραίνομαι, ὡς : ἠναιάλλιασ' ἡ καρδιά μου, ἅμα τό 'κουσα : Δὲν εἶνε ἀπίθανος ἡ ἐκ τῆς ἐπιτατικῆς ἀνά, ἣν βλέπομεν καὶ ἐν τῷ ἀναγελῶ, καὶ τοῦ ἀγαλλιάω ἢ κατὰ τὴν συνήθη παρ' ἡμῖν τῶν ῥημ. κατάληξιν : ἀγαλλιάζω σύνθεσις τῆς προκειμένης λέξ:

Ἀναιβάτης, ὁ. ἀντὶ ἀναβάτης : «οὕτω λέγ:. τὸ μηχάνημα, δι' οὗ ἀναβιβάζεται ὀλίγον ἡ ἄνω πέτρα τοῦ μύλου ἢ καταβιβάζεται διὰ νὰ γείνῃ τὸ ἄλευρον λεπτότερον ἢ χονδρότερον.» (Ἰδιωτ. Πρωτοδ.)

Ἀναιβρυτός, ὁ. ἀντὶ ἀναβρυτός. Τὸ ἀναβρυτήριον. Ἡ λέξ: αὕτη καίτοι δὲν ἀπαντᾷ, καθόσον γινώσκομεν, παρὰ τοῖς ἀρχ:, δύναται οὐχ ἧττον νὰ ἀντικαταστήσῃ τὴν βάρβαρον σαντριβάνι ἐν τῇ κοινῇ χρήσει. Ἤδη δὲ καὶ ὁ ἀοίδιμος Κορ : πρoὔτεινε πρὸς ἀπαλλαγὴν τῆς Τουρκικῆς τὴν παρ' αὐτῷ ἀνάβρυσμα.

Ἀναιγλείφομαι. Περιλείχομαι. Λέγ : κυρίως ἐπὶ τοῦ περιλείχοντος τὸ ἑαυτοῦ στόμα μετὰ τὴν γεῦσιν γλυκέος ἐδέσματος. Τὴν λέξιν ταύτην ἐγγυτέραν κατὰ τὴν μορφήν,—διότι εἶνε προφθορὰ τοῦ ἀναλείχομαι,—τῆς ἀρχαίας δυνάμεθα νὰ προτιμῶμεν τῆς πολλαχοῦ τῆς Ἑλλάδος εὐχρήστου ξερογλείφομαι.

Ἀναιδοσά, ἡ. *Ἀνάδοσις* ἀτμοῦ, *ἀναφύσημα γῆς* κατ' Ἀριστοτ. λέγοντα ἐν τῷ περὶ οὐρανοῦ κ 4: Ἀναφύσημα δὲ γῆς λέγεται

πνεῦμα ἄνω φερόμενον κατὰ τὴν ἐκ βυθοῦ τινος ἢ ῥήγματος ἀνάδοσιν :

'Α ν α ι δ ο σ ό β ρ α σ ι, ἡ ἀναιδοσόβροχη, ἡ 'Η τοιαύτη νοτερὰ κατάστασις τῆς ἀτμοσφαίρας, συμεπιγιγνομένη ἰδίως τῷ νοτίῳ ἀνέμῳ, καθ' ἣν βράζει τρόπον τινὰ ὁ ἀναδοθεὶς ἀτμὸς καὶ ὡς ψιλὴ βροχὴ ὑγραίνει τοὺς ἐν τῇ γῇ.

'Α ν α ι δ ό χ ι, τό: Τεμάχιον ὑφάσματος, ἐν ᾧ περικαλύπτει ὁ ἀνάδοχος τὸ βαπτισθὲν ἐν τῇ ἁγίᾳ κολυμβήθρᾳ βρέφος. Πρὸς δὲ λέγ : οὕτω καὶ ἡ ὀθόνη, ἐφ' ἧς κειμένης ἐπὶ τῶν ἐν τῷ κοφίνῳ πρὸς πλύσιν ῥυπαρῶν ἱματίων ἐπιτίθεται ἡ σποδὸς, ὅπως κατασκευασθῇ ἡ *ἀλουσοῦ*.

'Α ν α ι ζ η τ ῶ, ἀντὶ ἀναζητῶ· ὡς τὸν τύπον, οὕτω καὶ τὴν ἀρχ : αὐτοῦ σημ. σχεδὸν ἀκραιφνῆ διεφύλαξε τὸ ῥῆμα τοῦτο· διότι σημ. ἐπιθυμῶ—καὶ διὰ τοῦτο ἐξετάζω νὰ εὕρω— τι, οὗ ἄλλοτε ἀπήλαυσα, ποθῶ. Λέγ: δ' ἰδίως ἐπὶ τροφῶν, ὡς: τωραδὰ ἠναιζήτηξα ἕνα σταφύλι: Πιστοῦται δ' ἡ σημ. αὕτη καὶ ἐκ τοῦ ἑξῆς διστίχου :

Νύφη μου, στὴ χωρίστρα σου τρέχει νερὸ δροσᾶτο
Ὅποιος τὸ πιῇ δροσίζεται καὶ πάλ' ἀναιζητᾶτο.

'Α ν α ι θ ά λ λ ω, ἀντὶ ἀναθάλλω. Καὶ τὸ ἐπίσης ἀρχ: τοῦτο ῥ. παρέμεινε μέχρις ἡμῶν, ἀλλ' εἰς μερικ. σημ. καὶ μετὰ τὴν ἀποτριβὴν τῆς σημ. τῆς προθέσεώς του. Σημ. δηλ. τὸ ἀκμάζω, ἀναπτύσσομαι, ὡς: ὅ τι (=εὐθὺς ὅτι) ἀναιθάλλουνε τὰ παιδιά . . . . ἢ καὶ : ἅμα ἀναιθάλλουνε . . . .

'Α ν α ι θ ι β ά λ λ ω. Τὸ παρ' 'Ερωτοκρίτῳ ἀναθηβάνω, ὅπερ ὅμως σημ. διηγοῦμαι, ἐνῷ τὸ ἡμέτερον ἀναπολῶ, ἀνακαλῶ, μνείαν ποιοῦμαι, ὡς : μὴ μοῦ τ' ἀναιθιβάλλῃς : Κατὰ τὸν ἀείμνηστον Κορ: ('Ατ. ΙΙ, 50) ἡ λέξις αὕτη παρεφθάρη ἐκ τοῦ ἀναντιβάλλω, καθὼς καὶ ἡ ἀθιβολὴ ἐκ τοῦ ἀντιβολή.

'Α ν α ι θ ι β ο λ ή, ἡ. 'Η παρὰ Κορ: ἀθιβολή. Μνεία, ἀναπόλησις,ὡς: ἐγὼ θὰ τοῦ φέρω ἀναιθιβολὴ γι' αὐτὴ τὴν ὑπόθεσι, νὰ 'δοῦμε τί θὰ 'πῇ:.

'Α ν α ι κ α π ν ι ά, ἡ. Καπνωδία, κνίσσα ὡς: τὸ φάβα βγάζει ἀναικαπνιάς: ἤ: ἀναικαπνιάς μυρίζει:, ἔνθα σημειωτέα ἡ μετὰ γεν: σύνταξις τοῦ τε βγάζω καὶ τοῦ μυρίζω.

'Α ν α ι κ α ρ ό ν ω. 'Ανακαίω, ὑφάπτω πῦρ. ὡς : ἀναικάροσε μάνι μάνι.

Ἀναικατσουλόνω. Λέγ: ἀείποτε ἐπὶ τῶν τριχῶν τῆς κεφαλῆς, ὅταν ἐκ ταραχῆς ἢ φόβου ἀνορθῶνται, ὡς: τὸν εἶδες κι' ἠναικατσουλώσανε τὰ μαλλιά του σὰν τοῦ κάτης. Ἀγνοῶ τὴν ἀρχὴν τῆς λέξεως.

Ἀναικαψίδα, ἡ. Ἡ ἐκ τοῦ αὐχμοῦ καῦσις τῆς κριθῆς τῆς ἐσπαρμένης ἐπὶ ὑψώματος διὰ συναγωγῆς κόπρου ἀποτελεσθέντος: Ἴσως ἐκ τοῦ ἀνάκαυσις.

Ἀναικολλώνω,—ομαι. Ἀνακολπόω, ἐξ οὗ ἴσως παρεφθάρη, ἀνασύρω τὰ ἱμάτιά μου, ὅπερ καὶ ἀναισηκόνω λέγι, ὡς: ἀναικολλώνω ἢ ἀναισηκόνω τὰ ῥοῦχά μου: καί: ἀναικολλώσου:

Ἀναικυλίζει. ρ. τριτοπρ. ἀπαντῶν ἐν μόνῃ τῇ φράσει: ἀναικυλίζει τὸ αἷμά (μου, σου, του) = ἀναβράζει, κυκλοφορεῖ. Ἂν εἶνε τὸ ἀνακυλίει ἢ τὸ ἀνακυκλέει—εῖ, ἄλλοι κρινέτωσαν.

Ἀναιλαμπή, ἡ ἀντὶ ἀναλαμπή. Ἀντανάκλασις τῶν ἀκτίνων τοῦ ἡλίου, ὡς: μὴν βγαίνης στὴν ἀναιλαμπὴ τοῦ ἥλιου:

Ἀναιλέομαι, ἀντὶ ἀναλέγομαι. Συλλέγω ἢ *ἀναλέγομαι τὰς ἐμαυτοῦ δυνάμεις* πρὸς τὴν μετὰ σπουδῆς ἐκτέλεσιν τινός, σπεύδω. Συντ: δὲ μετ' αἰτιατ: ὡς: γιὰ δὲ πῶς ἀναιλέεται τσὶ σκάλα ς: = μετὰ πόσης ταχύτητος ἀνέρχεται τὴν κλίμακα. Λέγ: προσέτι καί: ἀναιλέομαι τὸ σπάο, τουτέστιν ἀναπηνίζομαι, ὡς: σὲ μιὰ στιμὴ ἠναιλέχτηκε ἕναν κουβάρι σπάο:. Ἐκ τούτου τὸ Ἐπίρ.

Ἀναιλεχτά. Ἀναλεγομέναις ταῖς δυνάμεσι, αἶψα μάλα· ὡς: τοῦτο τὸ μουλάρι πάει ὅλο ἀναιλεχτά:. Συνήθης δ' εἶνε ἡ ἐπιρ: αὕτη κατάληξ: εἰς α, ὡς: περικοφτά, περπατηχτά, γονατιστά, οἰκονομικά. κλπ.

Ἀναιληψοῦ, ἡ. Ἡ Ἀνάληψις τοῦ Σωτῆρος. Τὴν σημειοῦμεν μόνον διὰ τὸν τύπον, οὗ πρδγμα. ἔχομεν τὰ χειλοῦ, γλωσσοῦ καὶ ἄλλα,

Ἀναιλυγκῶ. Ἀναλύζω, κλαίω μετὰ λυγμῶν ἰδίως ὡς τὰ νήπια ὡς: ἀνελύγκα σὰ μωρὸ παιδί: Ὁ Σουΐδ: ἐξηγῶν τὴν λέξιν ἀναλύζουσα λέγει ὅτι σημ. οὐ μόνον τὴν λυγκαίνουσαν, ἀλλὰ καὶ τὴν κλαίουσαν· προστίθησι δὲ ὅτι τοῦτο τὸ πάθος συμβαίνει εἰς τοὺς μετὰ πολλῆς συμπαθείας κλαίοντας.

Ἀναιμαζεύγω ἀντὶ ἀναμαζεύω. Ἀνακολπάζω, τὸ ἀνωτέρω λεχθὲν ἀναικολλώνω καὶ ἀναισηκόνω, ὡς: ἀναιμάζεψε τὰ ῥοῦχά σου γιὰ νὰ μὴν κωλοσύρνουνται:.

'Αναιμαλλιάρης, ἀναιμαλλαριὰ, ἀναιμάλλιάρικο καὶ 'Αξεμαλλιάρης. ιά, ικο.'Επίθ., περὶ οὗ ἴδε τὸ Ξεμαλλιάρης καὶ'Αναμαλλιάρης ἐν Λεξ. Βυζ. Διάφοροι εἶνε αἱ καταλ. τῶν 3 γενῶν τῶν 'Επιθ., τῶν μὲν ληγόντων εἰς ας, ισσα, ικο, ὡς: ἄρχοντας, ἀρχόντισσα, ἀρχοντικὸ, τῶν δὲ εἰς ικός, ικιὰ, ικὸ, ὡς: εὐγενικὸς, εὐγενικιὰ, εὐγενικὸ, ἄλλων εἰς ης, α, ικο, ὡς: ἀρσίζης, ἀρσίζα, ἀρσίζικο, τινῶν εἰς ης, ιὰ, ικο, ὡς τὸ παρὸν, πολλῶν εἰς ος, α, ο, ὡς: ἄξος, ἄξα, ἄξο καὶ ἄλλων ἄλλως.

'Αναίμελος ἀντὶ ἀνάμελος, ἡ, ὁ. 'Επίθ. 'Αμελὴς, ὀκνηρός. Περὶ τοῦ σχηματισμοῦ τῆς προκειμένης λέξ· ὅρα Κορ· 'Ατ. II, 2.

'Αναιμένω. 'Αναμένω, προσμένω, ὡς: ἀναίμενέ μ' ἀτοῦ νὰ σοῦ δείξω 'γὼ τίνος 'μιλεῖς ἐτσαδά! καί: τὸν ἀναιμένω τώρα τόση ὥρη, μὰ νὰ ποῦ δὲ φαίνεται.

'Αναιμονὴ, ἡ. Τὸ οὐσ. τοῦ προηγουμένου, ὅπερ ὅμως σημ: τὴν ὑπομονὴν, τὴν βραδύτητα, ὡς: μὲ τὴν ἀναιμονή σου κάμε τὴ γραφή:

'Αναιντραλίζω. 'Αναβλέπω, ἐπαίρω τοὺς ὀφθαλμοὺς, ὡς ἐν τῷ ἑπομένῳ διστίχῳ.

'Ηγύρισα νὰ τὸν ἰδῶ τὸν ἀγαπῶ στὰ μάθια
Κι' ἐκεῖνος τἀναιντράλισε καὶ μ' ἔκαμε κομμάθια.

Περὶ τῆς παραγωγῆς τούτου ὅρα Κορ: 'Ατ. I, 112.

'Αναιπὰ καὶ 'Ανάπαψι· ἡ ἀνάπαυσις· ὡς ἐν τῇ παροιμ:

'Οπ' ἀγαπᾷ τὴν ἀναιπᾶ καὶ τὴ δροσοπεζοῦλα
Πολλὰ καλὰ στειρεύγεται ἡ ἐρημήν του γοῦλα.

'Αναιπετάρει. ('Ενν. πάντοτε) τὸ 'μμάτι=ἄλλεται ὀφθαλμός μου ὁ δεξιός. (Θκρ.) Πρβλ. καὶ τά : ἀναπεταννύναι τὰ βλέφαρα, τὰ ὄμματα κ.λ., καὶ τό ἀναπετὴς ὀφθαλμός.

'Αναιπνοιὰ, ἡ. 'Η ἀνάπνοια, ἣν ἐπίσης μνχρό οἱ ἀρχ: ὡς καὶ τὴν ἀναπνοήν. Μόνον δ' ἡμεῖς, ὡς τοὐλάχιστον μέχρι τοῦδε ἐγνώσθη, διεσώσαμεν καὶ τὸν τύπον τοῦτον, ἐνῷ παρὰ τοῖς λοιποῖς 'Ελλ: ἐπικρατεῖ ἡ ἀναπνοὴ, ὡς: δὲ μ' ἄφησε νὰ πάρω τὴν ἀναιπνοιά μου :

'Αναιπτυσμένος, η, ο. Μτχ. ἀντὶ ἀνεπτυγμένος. 'Αγνοῶ ἂν ὑπάρχῃ καὶ τὸ ρ., διότι μόνον ταύτην ἤκουσα οὕτω : ἡ ἀμπέλιις εἶνε ἀναιπτυσμέναις:

'Αναιροῦσα, ἡ. 'Η μτχ. αὕτη ἐπιβετ. λαμβανομένη ἅπαντᾶ ἐν μόνῃ τῇ φρ. ἀναιροῦσα ἠγείνηκε=ἀνῃρέθη, ἀνελήφθη, ἀφανὴς ἐγένετο. Λέγ: δ' ἀείποτε ἐπὶ γυναικὸς καὶ ἰσοδυναμεῖ τῷ κατωτέρω: ἀνελήφτηκε:

'Αναιρραύγω. Τὸ ἀρχ: ἀναρράπτω. 'Επιρράπτω, ὡς: Στάσου ν' ἀναιρράψω τὸ φουστάνι μου καὶ νὰ φύωμε: Η εἰς εύγω μετατροπὴ τῶν ῥημάτ. καταλ. πτω καὶ ευω συνηθεστάτη εἴπερ τις καὶ ἄλλη. Οὕτω λέγ: Κλαδεύγω, φυτεύγω, ἀναύγω, κλεύγω. ῥαύγω, κ λ. ἀντ Κλαδεύω, φυτεύω κ.λ.

'Αναιρρίχτω. 'Εκ τοῦ ἀναρρέπτω. Λέγ: ἐπὶ τῶν διαφόρων πραγμάτων, ἅτινα ἐν ὑγρῷ τόπῳ ἀποτιθέμενα μεταλαμβάνουσι τῆς ὑγρασίας αὐτοῦ, ὡς: ἡ ζάχαρη θ' ἀναιρρίξῃ ἀτοῦ ποῦ τὴν ἔχεις· δηλ. θὰ ῥίψῃ ἐφ' ἑαυτὴν τὴν ὑγρότητα τοῦ ἐν ᾧ κεῖται τόπου. 'Ωσαύτως λέγ: τὰ ῥοῦχά σου θ' ἀναιρρίξουνε:.

'Αναισπῶ. 'Ανασπῶ, ἐκριζῶ ἰδίως δένδρα καὶ φυτά, ὡς: θὰ μὲ κάμῃς νὰ πάω ν' ἀναισπάσω ὅλαις τσ' ἀμπελίαις· 'Ομοίως καὶ ὁ 'Ηρόδ. λέγει· ἐπεὰν ἀνασπάσωσι τὴν βύβλον ἐκ τῶν ἐλέων: Λαμβάνεται δὲ καὶ μτφρ., ὡς ἐν τῷ ἑπομένῳ διστίχῳ.

Τὰ μάθια σου τὰ ὥμορφα ὀντὲς στραφοῦ καὶ 'δοῦσι
Τὸ νοῦ τ' ἀνθρώπου πέρνουνε καὶ τὴν καρδι' ἀναισποῦσι,

"Ενθα σημειωτέα ἡ χρῆσις τῆς καταλ: σι, ἣν καὶ ἐν τῇ ζώσῃ λαλ ᾶ μτχραι εἰς κώμας τινὰς τῆς Θήρας, ὡς π. χ. ἐν Πύργῳ, ἐν ᾧ ἀκούει τις γελοῦσι, πίνουσι, κλαίουσι, ῥαύγουσι, δένουσι κλπ.

'Αναιστρέφω. Τὸ ἀρχ: ἀναστρέφω περισωθὲν ἀναλλοίωτον κατά τε τὸν τύπον καὶ τὴν σημ., ὡς: θὰ σοῦ τ' ἀναιστρέψω τὰ κοφίνια.

'Αναισύρω ἀντὶ ἀνασύρω. Παρά τε τῷ Κορ: καὶ παρὰ τῷ Βυζ. εὑρίσκεται ἀνασύρνω, ἐνῷ παρ' ἡμῖν ἐσώθη ἀδιάφθορον, σημ: δὲ ὅ τι καὶ τὸ παρ' ἐκείνοις, ἀντλῶ, ἀνιμάω, ὡς: ἤπῆε ν' ἀναισύρῃ νερὸ κι' ἔπεσε μέσ' στὴ στέρνα.

'Αναιτινάσσω, ομαι· ἀντὶ ἀνατινάσσω, ομαι. Τινάσσω τινὰ ἢ τινάσσομαι αὐτὸς μετὰ δυνάμεως ἢ πρὸς τὰ ἄνω ὡς: ἠναιτινάχτηκε ἀπάνω ἀπὸ 'κεῖ ποῦ κάθουντα·

'Αναιτριφτής, ὁ. Ξύλον μακρὸν, εἰς οὗ τὸ ἄκρον εἶνε προσδεδεμένη ὀθόνη χρησιμεύουσα ὅπως ἐξαλείψῃ διὰ τῆς τριβῆς τὴν ἐκ

τῆς πυρᾶς ἐν τῷ κλιβάνῳ ἀπομείνασαν ὅλην. Ἐκ τοῦ ἀνατρίβω.

Ἀναιχασκίζω. Ἀναφέρω, μνημονεύω, ὡς: μὴν τύχῃ καὶ τοῦ ἀναιχασκίσῃς τίοτης ; γιατί ἐσὺ τὸ ξέρεις ! :, ὅπερ βεβαίως εἶνε ἐντονωτέρα παρακέλευσις τοῦ ἁπλοῦ λέγω, διότι οὐ μόνον νὰ μὴ μνημονεύσῃς τινὸς, ἀλλ' οὐδὲ διάθεσιν πρὸς τοῦτο νὰ ἐπιδείξῃς ἀνοίγων τὸ στόμα σοὶ ἐπιτρέπει. Ἡ τοιαύτη δὲ τοῦ Ἀναιχασκίζω σημ. προῆλθε φυσικῶς ἐκ τοῦ ὅτι ὁ θέλων νὰ εἴπῃ τι ἀναχαίνει πως.

Ἀναιώνιο, τό. Ἐπίθ. οὗ ἀγνοῶ ἂν ἀπαντῶσι καὶ τὰ λοιπὰ γένη, διότι ἅπαξ μόνον ἐπὶ οὐδετ. τὸ ἤκουσα ἐν τῇ σημ. τοῦ αἰώνιος, ὡς: αὐτὸ εἶνε πρᾶμα ἀναιώνιο: ὁ σχηματισμὸς ἔχει σχέσιν τινὰ πρὸς τὸ ἀνάμελος.

Ἀνάκακος, η, ο' καὶ Ἄκακος, η, ο. Ἐπίθ. Ἄκακος, ἀπόνηρος ἁπλοῦς, «ἀνάκακος ἢ ἄκακος ἄνθρωπος, ἀνάκακη ἢ ἄκακη γυναῖκα, ἀνάκακο ἢ ἄκακο παιδί.» Περὶ τοῦ σχηματισμοῦ τῆς λέξ. ὅρα Κορ. Ἀτ. II, 2 καὶ Λεξ. Ὁμηρ. Πανταζ. ἐν λέξ. ΑΝ.

Ἀνάκωλα. Ἐπίρ. Ἀνεστραμμένοις τοῖς κώλοις, ὡς: προπατῶ ἀνάκωλα, κάθεσαι ἀνάκωλα κ.λ.

Ἀνάντιος, α, ο. Ἐπίθ. ἀντὶ τοῦ ἐναντίος, ἀντικείμενος, ὡς: ὅλο τὰ ἀνάντια λὲς ἐσύ:, ἀνάντιος καιρός.

Ἄναντρη, ἡ. (Ἐνν. πάντοτε γυναῖκα:), ἑπομένως μόνον ἐπὶ θηλ: λέγ: καὶ σημ. τὴν στερουμένην ἀνδρὸς ἢ μᾶλλον ἀνδρικῆς προστασίας γυναῖκα, εἴτε χήρα εἶνε αὕτη εἴτε παρθένος, ὡς· ἐμεῖς εἴμαστε ἄναντραις καὶ ὀρφαναῖς:. παρ' ἀρχ: ἐπίσης ἡ λέξ: ἄνανδρος λαμβάνεται ἐπί τε τῆς χήρας οἷον τό: ἄλοχοι ἄνανδροι τοῦ Εὐριπ. καὶ ἐπὶ τῆς παρθένου, καθὼς τό. Θυγάτηρ ἄνανδρος πολιὰ παρθενεύεται: τοῦ αὐτοῦ, μὴ ὑπεμφαινομένης ὅμως τῆς ἐννοίας τοῦ προστατεύειν.

Ἀνάξος, α, ο, Ἐπίθ. κατὰ συγκπ. Ἐκ τοῦ ἀνάξιος, ὅπως καὶ τὸ ἄξος ἐκ τοῦ ἄξιος καὶ πλοῦσος ἐκ τοῦ πλούσιος, οὕτω ἐν τῇ παροιμ.

Ἀνάξος ἤβαλε βραχὶ, σὲ κάθε πόρτα τὄλ...

Ἀναυλιά, ἡ. Ἀναυλία, ἔλλειψις ναύλων. Μόνον τὸ ἐπίρ. ἀναυλεὶ ἀπαντᾷ παρ' ἀρχ:

Ἀνεγέρνω ἀντὶ ἀνεγείρω. Ἀνασκάπτω ἀγροὺς ἢ ἀμπελῶ-

νας. ὡς: θ' ἀνεγείρω τὸ χωράφι μοῦ: καὶ κάθε χρόνο ἀνεγέρνω τ' ἀμπέλιά μου.

Ἀνεγκάζομαι ἀντὶ ἀναγκάζομαι. Ἀγωνίζομαι, ὑφίσταμαι πόνους κυρ. ὅπως οὐρήσω.

Ἀνέγκασι, ἡ. Ἀνάγκη, ἰδίως εἰς ἣν ὑποπίπτει ὁ δυσουρῶν.

Ἀνέδραμε. ῥ. τριτοπρ. Ἐν μόνῳ τούτῳ τῷ χρόνῳ ἀπαντῶν καὶ σημ. τὴν ἀναδρομὴν τῶν ἐν τῷ στόματι ὑγρῶν, ὡς: τοῦ ἀνέδραμε τὸ σάλιο κι' ἤπηε νὰ πνιῇ=ἀνέδραμεν ὁ σίελος πρὸς τὰ ὀπίσω, καὶ: ἀνέδραμε τὸ γάλα τοῦ παιδιοῦ:. Ἐπὶ δὲ τῶν τροφῶν μτχρα τὸ Κοντυλῶ, ὃ ἴδε.

Ἀνεκούτρουφας, ὁ. οὐσ. Ἡ κεφαλή, τὸ κρανίον, ὡς: Θὰ σοῦ βγάλω τὸν ἀνεκούτρουφά σου:.

Ἀνελήφτηκε καὶ ἠνελήφτηκε ἀντὶ ἀνελήφθη. ῥ. τριτοπρ. Ἐπί τε προσώπων καὶ ἐπὶ πραγμάτων λεγόμενον καὶ σημαῖνον ἠφανίσθη, ἀνηρπάγη, ἐκλάπη ὡς: ὥστε νὰ τοῦ τὸ πῶ, ἀνελήφτηκε: καὶ: πάει τὸ ρωλόϊ μου, ἠνελήφτηκε !:

Ἀνέλιο, τό. Ἐπίθ., οὗ μόνον τὸ οὐδετ. γένος ἀπαντᾷ. Ὀλίγον, ὡς: ἀνέλιο ξύλο θαρρεῖς πῶς ἦρθε;: καὶ ἐν τῇ παροιμ:

Ὁ σκύλος χορτασμένος καὶ τὸ ψωμὶ ἀνέλιο.

Σύγκειται ἆρά γε καὶ ἡ λέξ: αὕτη ἐκ τοῦ ἐπιτατ: ἀνὰ (ἴδε καὶ ἀναιαλλιάζω) καὶ τοῦ ὀλίγον κατὰ τὴν συνήθη τοῦ ο τῷ ε (ἀλέτρι, ἐρτύκι) ἐναλλαγὴν καὶ τὴν συνηθεστάτην ἀποβολὴν τοῦ γ εἰς ἐλίον μεταβληθέντος καὶ εἶτα κατὰ τὸν οὐχὶ ἐπίσης ἀήθη ἀναβιβασμὸν τοῦ τόνου (κάνονας, νήστεια) εἰς ἔλιον ;

Ἀνελιστήρι, τό. οὐσ. Σιδήριον, δι' οὗ ἀνελίσσεται τὸ νῆμα τῆς ἐξελίκτρας. Ἐκ τοῦ ἀνελίσσω.

Ἀνεμίζω. Κινῶ τὴν μάστιγα ἐν τῷ ἀέρι προσποιούμενος ὅτι θὰ πλήξω τὸ οὕτω φοβιζόμενον ζῷον (διότι ἐπὶ τούτων συνήθως λέγ:) ὅπερ τότε ὠκύτερον γίνεται, ὡς: ἅμα τοῦ ἀνεμίσῃς (τοῦ μουλαριοῦ π. χ.) τὴ βέργα, ἐκεῖνο τρέχει: Ἡ λέξ: εἶνε ἀρχαία.

Ἀνεμολόος, ὁ. Οὐσ. ὀπή, δι' ἧς εἰσέρχεται ἀὴρ εἰς τὸν οἶκον, ψυχαγώγιον παρὰ Θεοφρ.

Ἀνερολοῶ. ῥ. μέσης διαθέσεως λεγόμ: ἐπί τε ἐμψύχων καὶ ἀψύχων. Διαεροῦμαι, ἐξανεμοῦμαι, ὡς: ἄνοιξε τὸ σπίτι ν' ἀνερολοήσωμε κομμάτι: καὶ: ἤβγαλα τὰ ροῦχά μου ὄξω για ν' ἀνερολοή-

σουνε : Ἀντὶ τοῦ ὀρθοτέρου ἀερολογῶ μετὰ παρενθήκης τοῦ εὐφωνικοῦ ν.

Ἀνερωτῶ. Ἀντὶ τοῦ ἁπλοῦ ἐρωτῶ, ἐξετάζω ἐξιτήλου γενομένης τῆς σημ. τῆς προθ., ὡς: μὴν ἀνερωτᾷς γιὰ αὐτά!

Ἄνεσι, ἡ. οὐσ. Αὐτὴ ἡ τῶν ἀρχ: ἄνεσις, ἀνάπαυσις, ἀπαλλαγὴ τῶν πόνων, ὡς: σήμερα ὅλη τὴν ἡμέρα δὲν ἤπηρα ἄνεσι (ἕνεκα δηλ. τῶν συνεχῶν ἀσχολιῶν).

Ἀνεστορῶ. Εἶνε μὲν αὐτὸ τὸ ἀρχ: ἀνιστορῶ (πίπτω—πέφτω), μετ' εἰδικωτέρας ὅμως σημ., τουτέστιν : ἐξετάζω ἐν νῷ, ἀναπολῶ, ἀναπλάττω, ὡς: ἀνεστορᾷς τὸν πατέρα σου ;(μετηλλαχότα ἤδη).

Ἀνήξερος, η, ο. Ἐπίθ. Ἀγνὼς, ἀδαήμων, ὡς : μὴ μοῦ κάνεις τὸν ἀνήξερο;.

Ἀνηορεύγω, ά. Ἀναμιμνήσκομαι, ὡς : ἐσυδὰ ἀνηορεύγεις καμμιὰ φορὰ κι' ἔρχεσαι καὶ μᾶς βλέπεις: Ἐκ ταύτης β'. ἐμφανίζομαι, διότι ὁ ἀναμιμνησκόμενος τινὸς σπεύδει, ἐὰν δύνηται, εἰς συνάντησιν αὐτοῦ (ἐμφανίζεται πρὸς αὐτὸν), ὡς : εἶνε βολετὸ νὰ μὴν ἀνηορέψῃ ; Ἐὰν τὸ ῥ. τοῦτο παρηλλάγη ἐκ τοῦ ἀναγορεύω, τίς ἡ σχέσις μεταξὺ τῆς σημ. τούτου πρὸς τὴν τοῦ ἡμετέρου;

Ἀνήπλυτος καὶ Ἄπλυτος, η, ο. Ἄπλυτος· Ἴδε ἀνάκακος.

Ἀνηπόρπιδο, τό. Ἐπίθ., οὗ ἐν χρήσει μόνον τὸ οὐδέτ. γένος. Τὸ ἄλλως ἀνέρπιστο Ἀνέλπιστον· ὡς ἐν τῇ παροιμ.

Τ' ἀνηπόρπιδο (ἢ τ' ἀπορριξιμιὸ) χαράδι σ' ἀγαθὸ λιμιόν' ἀράσσει.

Ἀνήψητος, η, ο. Ἐπίθ. Ἀνέψητος, ὡς: ἀνήψητο τάρηκες τὸ κρηᾶς;

Ἀνθρωπινὸς, ἡ, ό. Ἐπίθ. ἀντὶ ἀνθρώπινος. Σημείωσαι τὴν ἐν τοῖς μύθοις συνήθη φράσιν τῶν Δρακόντων. ἀνθρωπινὸ κρέας μοῦ μυρίζει;. Ὀρθοτονεῖται δὲ τὸ οὐδέτ. τούτου ἐν μόναις ταῖς ἀρχαϊκαῖς φράσεσιν :ὡς τ' ἀνθρώπινο: καί: κατὰ τὸ ἀνθρώπινο: ἀκουόμεναι οὕτως ἀλωβήτοις παρὰ τοῦ στόματος τοῦ ἀπαιδεύτου Θρᾳκικοῦ λαοῦ.

Ἀνίατο, τὸ, πληθ. ἀνίατα, τά. Τοῦ ἐπιθ. τούτου μόνον τὸ οὐδέτ. ἀκούεται καὶ τοῦτο σπανίως ἐπὶ τῆς αὐτῆς καὶ παρὰ τοῖς ἀρχ: σημ. οὕτω λέγ: :ἀνίατο πάθος:.

Ἀνισῶς ἢ Ἄν ἴσως Ἐπίρ. διστακτ. συνοδευόμενον ἀείποτε ὑπὸ

τοῦ καὶ, ὡς: ἂν ἴσως κι' ἐρθῇ, μὴν τοῦ 'μιλήσῃς: Ἂν τυχὸν, ἄνποτε. Εὑρίσκεται δὲ καὶ ἐν τῇ ἐξῆςπεριχ: ᾄσματός τινος:

Ἂν ἴσως καὶ σ' ἀπαρνηστῶ καὶ σ' ἀπαλησμονήσω
Τὸ μπαρμπαρέσικο κουκὶ σκλέδος νὰ τὸ τραβήξω.

Ἀννεζίνη, τό.
Ἀννέτα, ἡ. } Καὶ τὰ τρία κύρ. ὀνόμ. γυν. ὑποκορ. τοῦ Ἄννα
Ἀννουσῶ, τό.

Ἀνογιὰ ἢ Ἀνοϊὰ. Ἡ ἄνοια, ἐξ ἧς γίνεται ἀναλυομένης τῆς διφθόγγου καὶ κατὰ συνίζησιν ὡς γ προφερομένης· ἀφροσύνη, ἀπερισκεψία ὡς: ἡ ἀνογιὰ αὐτινοῦ τοῦ ἀνθρώπου εἶνε μεγάλο πρᾶμα!:

Ἀνοίγω τὸ κρασί. Κυρίως ἔπρεπε νὰ λέγηται «ἀνοίγω τὸ βαρέλι καὶ ἐκβάλλω κρασὶ» φρ. «ἄνοιξα ἕν καλὸ κρασὶ» ἀπαράλλακτα λέγ. καὶ παρ' Ὁμ. ἐν Ὀδυσ. Γ. 342 οἶνον ἐνδεκάτῳ ἐνιαυτῷ ὤϊξε ταμίη» ὁμοία ἐπίσης ἔκφρασις εἶνε καὶ ἡ τῆς Λατιν:. depromere vinum, Horat. Carm. 1, 9, 7 depromere merum Sabina diota (Πρωτοδ. Ἰδιωτ.)

Ἀνοιχτὴ, ἡ. Ἐπίθ. εὔχρηστον εἰς μόνον τοῦτο τὸ γένος καὶ ἑνν. πάντοτε «γυναῖκα» Λέγ: δὲ τοιαύτη ἡ πρὸς τὴν ἀκολασίαν ῥέπουσα γυνὴ, ἡ ἑταιρική.

Ἄνοος, η, ο. Ἐπίθ. Ἰδοὺ καὶ τύπος ἀσυναίρετος ἐν τῷ στόματι τοῦ Θηραϊκ: λαοῦ ἀντὶ ἄνους, οὗ τὴν σημ: ἀκριβῆ ἔχει, ὡς: μὴν τοῦ ῥίζεσαι γιατ' εἶνε ἄνοος:. Ἴδ· καὶ Κακόεργος.

Ἀνορεξᾶς. Ἐπίρ. Ἀνορέκτως, ὡς: ἀνορεξᾶς μου τὸ τρώω: Ἴσως εἶνε ἡ γεν: τοῦ ἀνορεξὰ (ἀνορεξία) ἐλλειπτικὴ τῆς μετὰ προθ: ἀντὶ μετὰ ἀνορεξᾶς:.

Ἀνοστίζω. Ῥ. ἀμτβτ, καὶ μτβτ ὡς: ἠνόστισε τὸ φαΐ=ἠηδὴς κατέστη καὶ: τὸ πολὺ βράσιμο τ' ἀνοστίζει (τὸ δεῖνα φαγητὸν) =καθίστησιν αὐτὸ ἀηδές. Ἴδε τὸ παρὰ Βυζ. ἀνοσταίνω.

Ἀντάρα. ἡ. οὐσ. Τὴν λέξ. ταύτην σημειοῦσιν ὅ τε Κορ: (Ἀτ. ΙΙ, 125) καὶ ὁ Βυζ: ὡς σημαίνουσαν τὴν ἀνεμοζάλην, orage. Παρ' ἡμῖν ὅμως πλὴν τούτου σημ: καὶ τὸ ἀντισήκωμα, τὸ ἀνταιρόμενον (διότι ἐκ τοῦ ἀνταίρω παράγεται ἡ *ἀντάρα*). εἶνε δὲ τοῦτο τὸ βάρος τοῦ δοχείου του σταθμωμένου πράγματος, τὸ ἀφαιρούμενον ἐκ τοῦ ὅλου ποσοῦ τοῦ μετὰ τοῦ δοχείου σταθμηθέντος.

Ἀντέχω. Αὐτὸ τὸ ἀρχ: ἀντεχω, ὑπομένω, καρτερῶ, Λέγ. δὲ

α. ἐπὶ τῶν εἴτε ἕνεκα τῆς εὐρωστίας ἢ τῆς σκληραγωγίας τοῦ ἑαυτῶν σώματος μὴ ὑποπιπτόντων εὐκόλως εἰς νόσον, ὡς: δὲν ἀντέχει μένα τὸ κορμίμου γιὰ νὰ ξενυχτίζω: β'. ἐπὶ τῶν πάντα πόνον καὶ κόπον δυναμένων ὑπομένειν, ὡς: ἀντέχεις ἐσὺ νἄρθῃς νὰ μοῦ βοηθήσῃς νὰ σηκώσω τοῦτο τὸ μπαοῦλο;: οὕτω καὶ ὁ 'Αλκ. εἶπεν; οὐκ ἀντέχουσιν ὁμοίως βαστάζειν: γ'. ἐπὶ τῶν παρηβηκότων καὶ ὅμως διατηρούντων ἀκμαίαν τὴν σωματικὴν αὐτῶν ῥώμην, ὡς: εἶδες πῶς ἀντέχει αὐτὸς ὁ ἄνθρωπος τόσω χρονῶ ποῦ εἶνε! δ'. μτφρ, ἐπὶ τῶν πλουσίων τῶν διὰ τῆς δυνάμεως τῶν χρημάτων ἀκλονήτων πρὸς πᾶσαν τοῦ βίου περίστασιν ἱσταμένων. Λέγ: ε'. καὶ ἐπὶ ἀψύχων ἵνα δηλώσῃ τὴν δύναμιν, τὴν στερεότητα αὐτῶν ὡς: δὲ μοῦ φαίνεται νὰ ἀντέχῃ τοῦτο τὸ πανὶ γιὰ νὰ κάμω ποκαμίσα:

'Α ν τ ί γ α μ ο ς, ὁ. Ἡ ὀκτὼ ἡμέρας μετὰ τὴν τέλεσιν τοῦ γάμου ἐπιστροφὴ τῆς νύμφης εἰς τὴν πατρῴαν αὐτῆς οἰκίαν, ἐν ᾗ συνευωχοῦνται τὸ δεύτερον οἱ νεόνυμφοι μετὰ τῶν συγγενῶν αὐτῶν.

'Α ν τ ί κ λ ε ι δ ο, τό. Τὸ ἀλλαχοῦ ἀντικλεῖδι. 'Αντίκλειθρον.

'Α ν τ ι λ η ά δ ι, τά. Τὸ ξύλον, εἰς ὃ ἀναπηνίζονται (ἀναιλέουνται), τοὺς στήμονας.

'Α ν τ ι λ ο ΐ ζ ω, Εἰμὶ ἀντίλοος, ἀνόμοιος, διαφέρω· ὅταν λ. χ. ἐπιπροστεθῇ εἰς ἱμάτιόν τι τεμάχιον διαφόρου ὑφάσματος, τότε λέγεται ὅτι τὸ φόρεμα ἀντιλοΐζει:.

'Α ν τ ί λ ο ο ς, η, ο. 'Επίθ. Ανόμοιος, ἑτεροειδής, ὡς : τὰ χερόχθια εἶνε ἀντίλοα: καὶ: ἡ κάρτσαις εἶνε ἀντίλοαις : ἐκ τῶν λόγων μετηνέχθη εὐκόλως εἰς τὰ πράγματα ἡ προκειμένη λέξ. καὶ δὴ ἀντὶ *ἀντιφάσκοντος* ἔχομεν ἀντιβαίνοντα τῇ φύσει καὶ τάξει τῶν πραγμάτων.

'Α ν τ ί ξ ο ν ο, τὸ. Μηχάνημά τι τοῦ μύλου.

'Α ν τ ι φ έ ρ ο μ α ι ὡς καὶ παρ' ἀρχ. συντ: μετ' αἰτ ἐμπροθ (μὲ ἕναν) καὶ σημ. Εἰμὶ ἐναντίος, ἀντίπαλος τινός. ὡς: ὁ Λούκας ἀντιφέρεται μὲ τὸ Δημήτρι: κα': αὐτοὶ ἀντιφέρουνται ἀναμεταξύντωνε:.

'Α ν τ ρ η ά ν α. ἡ Κύρ, ὃν γεν: ἀντὶ 'Ανδρηάνα. 'Εκ τοῦ 'Ανδρέας, ὅστις λέγ: καὶ 'Αντρηᾶς παρ' ἡμῖν.

'Α ν τ ρ η κ λ ι δ α, ἡ. Παρὰ Κορ: ἀναγινώσκομεν ἀνδρακλεῖδα, παρὰ δὲ Βυζ: ἄνδράκλα καὶ ἀντράκλα· φυτ. 'Ανδράχνη.

Ἀντρόϋνο, τό. Τὸ ἀλλαχοῦ ἀνδρόγυνον, ὡς ἐν τῷ γαμηλίῳ ᾄσματι:

Ἔλα Χριστὲ καὶ Παναγιὰ μὲ τὸ μονογενῆ σου
Σ' τ' ἀντρόϋνο ποῦ γίνεται νὰ βάλῃς τὴν εὐχή σου.

Ἀνώρως. Ἐπίρ. Ἡ κοινοτάτη ἐναλλαγὴ τοῦ ε καὶ α οὐδὲ τῆς λέξ: ταύτης ἐφείσθη, ἥτις κατὰ τὸ φαινόμενον παρέχει ἀλλοίαν σημ· ἢ οἵαν ἀποδίδουσιν αὐτῇ οἱ Θηρ. Σημ. δηλ: οὐχὶ τὸ ἀκαίρως,ὡς τις ἤθελε νομίσει, ἀλλὰ τὸ ἐνώρως ἢ ἐνωρὶς,ἐν ὥρᾳ,οὗ τὸ ἐναντίον εἶνε :ξώρας ἢ ἐξώρας:, ὡς ἀνώρως ἦρθες ἀπόψε:=ἐνωρὶς,

Ἀξάγκωνα ἀντὶ ἐξάγκωνα· ἐπίρ. Les mains liées en arrière ὡς τὸ ἐξηγεῖ ὁ Κορ· ἐν Ἀτ. II, 427, εἶνε δὲ σύνηθες τὸ ἐπίρ· τοῦτο παρ' ἡμῖν ἐν τῷ ὅρκῳ: Νὰ μὲ δῇς ἀξάγκωνα: ἢ : ἔ ! ποῦ νὰ σὲ δῶ ἀξάγκωνα:, ὡς δηλ: εἶνε δεδεμένοι οἱ κατάδικοι.

Ἀξάζω. Ὁ ἀοίδ. Κορ: εἶχε μόνον μάρτυρα τῆς συνωνυμίας τοῦ ῥ. τούτου πρὸς τὸ *ἀξίζω* τὸν Δουκάγγιον. Ἡμεῖς πιστοῦμεν νῦν ταύτην διὰ τοῦ κύρους τοῦ Θηραϊκ. λαοῦ λέγοντος π. χ. πόσο τὸπῆρες τὸ βότυρα;—Δυὸ δραμαῖς.—Δὲν τσ' ἀξάζει, καμμένε:, ἔνθα φαίνεται τὸ ἀξάζω μτθτ., καὶ μεταχειριζομένου τὴν παροιμ:

Δὲν εἶνε τ' ἀξαζούμενο, μόνο τὸ χρειαζούμενο.

Ἀξάϊ, Τὸ παρὰ Βυζ: Ξάγι, ὅ ἴδε.

Ἄξαμο, τὸ Μέτρον τι διὰ τὰ ἱμάτια, ὑποδήματα, κ. τ. τ. ὡς: πάρεμου ἄξαμο γιὰ νὰ μοῦ κόψῃς τὰ ῥοῦχα: ἢ γιὰ νὰ μοῦ κάμῃς τὰ παποῦτσα: Λέγ· δὲ καὶ ἀξαμάρι.

Ἀξαμόνω· Τὸ παρὰ Κορ, καὶ Βυζ· ἐξαμόνω.

Ἀξανάστροφος, η. Ἐπίθ· διγενὲς· ὁ καὶ ἡ ἀνάστροφος. τίθεται κατ' ἔλλειψιν οὐσ. καὶ εἰς μὲν τὸ ἄρσεν. τοῦ: χάστουκας ἢ μπάτσος, ὁ, ὡς: θὰ μὲ κάμῃς νὰ σοῦ δώσω κανέναν ἀξανάστροφο: =ῥάπισμα δι' ἀνεστραμμένης τῆς χειρὸς· εἰς δὲ τὸ θηλ: τοῦ μεριὰ, ἡ. ὡς: ἀπὸ τὴν ἀξανάστροφη φορεῖς τὸ σουρτοῦκό σου:=ἐκ τῆς ἀνεστραμμένης ὄψεως.

Ἀξαπίσω· ἐπίρ. τόπου ἀντὶ ἐξοπίσω, ὡς: Μὴ μ' ἀκλουθᾷς ἀξαπίσω:.

Ἐν τούτῳ φαίνεται καὶ ἡ σπανία ἐναλλαγὴ τοῦ ο τῷ α· ἴδε καὶ Κορ: Ἀτ. IV, 129.

Ἀξάργου· ἐπίρ· Ἐπίτηδες, ἐξεπίτηδες. Ἀκριβῶς ταὐτόσημα

τούτῳ εἰσὶ τὰ: Καταξάργου (κατὰ — ἐξ — ἔργου), Ξαργητοῦ, ἐπι- ταυτοῦ καὶ τὸ του.κ Μαξούς. Καὶ. αὐτὰ δὲ τὰ ἀρχ: ἐπίτηδες και ἐξεπίτηδες ἀδιάφθορα μτχρα.

'Αξόνι, τό. 'Ο ἄξων τοῦ μύλου.

'Αξόνω καὶ ἀξόνομαι. Τὸ ἀλλαχοῦ 'Αξιόνω καὶ 'Αξιόνομαι. 'Αξιῶ, ἀξιοῦμαι, ὡς: νὰ μὴ μ' ἀξώσῃ ὁ Θεός νὰ πάθω τέθοιο κακό: καί: ἄξωσαί με Θέ μου, νὰ δῶ ὁ παιδάκι μου ὡς θέλω:

"Αξος, α, ο. Επίθ· κατὰ συγκπ. ἐκ τοῦ "Αξιος. Οὕτω λεγ: ἄξος δουλε τῆς, ἄξα γυναῖκα, ἄξο παλληκάρι: Συχνότατα δ' εὑρίσκεται συνημμένον μετὰ τοῦ *ἐπιδέξος*, ὡς: αὐτὸς εἶνε ἄξος κι' ἐπιδέξος:

'Αοιδάνι, τό. Εἶδ. σταφυλῆς λευκῆς. "Ισως γίνεται ἐκ τοῦ ἐπιτατ. α και τοῦ οἰδαίνω και σημ. ἑπομένως τὴν πολὺ οἰδαλέαν ὡς τὴν παχυτέραν τῶν λοιπῶν σταφυλῶν.

"Αουστρας, ὁ. Εἶδ. βοτάνης, ἣν βρίθουσιν αἱ τῆς Θήρας ἄμπελοι καὶ ἥτις, ἐὰν δὲν ἐκριζωθῇ ἐν καιρῷ, πληθύνεται καὶ παραβλάπτει τὴν εὐφορίαν αὐτῶν. 'Η τῶν ἀρχ: ἄγρωστις, ἥτις μεγάλην τωόντι παραφθορὰν ὑπέστη.

'Απά. 'Επίρ. κατὰ συγκπ. ἐκ τοῦ ἀπάνω ἀντὶ ἐπάνω, ὡς: θέξε το ἀπὰ στὸ κρεββάτι: καὶ ἐν τῷ ᾄσματι.

'Απὰ στὸ καπελίνι σου γαρουφαλάκια δύο
Κι' ἥξιζε τὸ κορμάκι σου τοῦ βασιλιᾶ τὸ βίο.

'Απαιτονιά, ἡ. Σχοινίον λεπτὸν ἐκ λίνου χρήσιμον πρὸς δεσμὸν μικρῶν πραγμάτων. 'Εκ τοῦ ἀποτείνω.

'Απακοῦμπι, τό. 'Ο ἐπερεισμός, ὡς, ἕνα ἀπακοῦμπι τὸν ἔχω.

'Απαλαύς, ιά, ύ. "Ετερος τύπος τοῦ ἀπαλός. Μαλακός. Τὸ ἐναντίον τοῦ :ἀδρὺς=ἀδρός, ὡς : τὸ σιτάρι, κερά μου, δὲν εἶνε καθὼς λὲς, εἶνε μάλιστα πολὺ ἀπαλαύ:. 'Επίσης λέγ: ἀπαλαυὰ πέτρα=λεία ,ὁμαλή.

'Απαλό, τό. ἀπαλά, τά. Τὸ ἐπίθ. τοῦτο κατὰ παράλειψιν τοῦ οὐσ. ψωμί, ψωμία τιθέμενον σημ. τὸν ἀπαλὸν ἐκ κριθῆς ἄρτον, ὃν κατ' ἔθος παλαιὸν διανέμουσι τοῖς φιλεόρτοις ἐν ταῖς πανηγύρεσιν. 'Απαραλλάκτως δὲ καὶ οἱ ἀρχ: ἐποιοῦντο χρῆσιν τῆς λέξ: ἐπὶ τῶν ἄρτων λέγοντες: σιτέονται τοὺς ἀπαλωτάτους: (ἄρτους)

ἀλλὰ καὶ ἐπὶ ἄλλων τροφῶν, ὡς ἰχθῦς ἁπαλοί, κρέα ἁπαλά, τυρὸς ἁπαλός, καὶ ἐν γένει σιτία ἁπαλά.

Ἀ π α λ ϗ ό, τό. Ἡ πάλη μεταβαλοῦσα γένος καὶ λαβοῦσα τὸ προθετικὸν α, ὡς: ὅλο ἀπαλϗά μοῦ θέλεις καὶ δὲ μ' ἀρέσει:=αἰωνίως ἐπιθυμεῖς νἀπαλαίῃς : λέγει νουθετῶν πατὴρ τὸ ἑαυτοῦ τέκνον.

Ἀ π α λ ω ν ί ζ ω. Παύω ἀλωνεύεσθαι, περατῶ τὰς ἐν τῇ ἅλῳ ἐργασίας μου ὡς ἐν τῇ παροιμ.

Ὄντας ἠαλωνίζαμε, Βασίλη, κὺρ Βασίλη
Τώρα ποῦ 'πολωνίσαμε, ἔξω παληοκασίδη.

Παρατηρητέον ἐνταῦθα τὴν Ἰων: χρῆσιν τῆς φυλάξεως τοῦ ψιλοῦ (π) πρὸ δασέος (ἀλ), ἣν βλέπομεν καὶ ἐν τῷ ἐπιρ. ἀπαῦ.= ἀφοῦ.

Ἀ π α ν ω μ ε ρ ϗ ά, ἡ. Οὕτω λέγ: κοινότερον ἡ Οἴα καθὸ πρὸς τὸ βόρειον μέρος τῆς Θήρας κειμένη, ὁ δὲ κάτοικος Ἀπανωμερίτης.

Ἀ π α ν ω π α ν ω θ ϗ ό, καὶ ἀπανωπανωτό. Ἐπίρ. Ἀλλεπαλλήλως, ὡς: τρεῖς φοραῖς ἀπανωπανωτὸ ἦρθε καὶ σ' ἐγύρευγε:.

Ἀ π α ν ω π ρ ο ῦ κ ι, τό. Τὰ παράφερνα.

Ἀ π α ρ α ί α τ η τ ο ς. Ἐπίθ., οὗ ἀγνοῶ ἂν ἀπαντῶσι καὶ τὰ ἄλλα γένη. Σημ. δὲ τὸν ἀπερίγραπτα πλεονεκτήματα κεκτημένον.

Ἀ π ά ρ θ ε ν α, τά. (ἐνν. ἀείποτε :κορίτσα:). Παραδόξως ἡ λέξ. αὕτη μετέπεσεν εἰς τὴν ἀντίθετον τῆς ἀρχ: σημ., διότι σημ. οὐχὶ τὰς στερηθείσας τῆς ἑαυτῶν παρθενίας νεάνιδας, ἀλλ' αὐτὰς τὰς παρθένους. Τὸ πρᾶγμα δὲν ἐξηγεῖται ἄλλως ἢ ἐὰν παραδεχθῶμεν καὶ ἐνταῦθα τὸ α προθετικόν, ὅτε θὰ ἔχωμεν τὴν περίφρασιν: παρθένα κορίτσα: ἀντὶ τοῦ :παρθένοι:.

Ἀ π α ρ θ ε ν ε ύ ω, Ἀνήκω. appartenir. Ἡ λέξ. προφανῶς Ἰταλ. appartenere.

Ἀ π ε ϗ ό. Ἐπίρ. χρόνου, ὅπερ συνήθως ἔχει πρὸ αὐτοῦ τὸν σύνδ καί, κϗ' ἀπεϗό.=Ἔπειτα ὡς: κϗ' ἀπεϗὸ ἴντά 'καμες: Ἴσον τῷ

Ἀ π έ κ ε ϗ ο ἢ Ἀπέκει, περὶ ὧν ἴδε Κορ. Ἀτ. I, 134 καὶ II, 54.

Ἀ π λ ά δ α ι ν α, ἡ. Πινάκιον βαθὺ καὶ μακρόν. Λοπάς.

Ἀ π λ α ε ρ ό ς, ἡ, ό. Ἐπίθ. Ἀβαθής, ἐπίπεδος, ὁμαλός. Οὕτω λέγ: ἀπλαερὸ πϗάτο, ἀπλαερὴ πέτρα.

Ἄ π λ α ν ο ς, η, ο καὶ σπανιώτερον ἄνευ δὲ οὐδετ. Ἄκομψος, ἄχαρις. Πιστεύω νὰ εἶνε ἐκ τοῦ ἀρχ: ἀπλανής, ὅπερ σημ. τὸν μὴ

πλανώμενον, τὸν μὴ εὔστροφον· οὗτος δὲ βεβαίως πᾶν ἄλλο δύναται νὰ θεωρηθῇ φέρων ἢ τὸ εὔχαρι καὶ κομψόν.

Ἀπλεύγω. Κατὰ πρόθεσιν τοῦ α ἀντὶ τοῦ πλέω ἐπιπλέω, ἐπινήχομαι, ὡς: ἐγὼ ἔμαθα κι' ἀπλεύγω: λέγει παῖς πρὸς τὸν ὁμήλικα αὐτοῦ. Φαίνεται δὲ καὶ ἐκ τῆς ἑπομένης περικοπῆς ᾄσματός τινος.

Δύνεσαι, μαῦρε, δύνεσαι στὸ γαῖμα γιὰ ν' ἀπλέψῃς,
Καὶ σύ, σπαθί μου διμισκὶ (δίστομο) νὰ μὴν ἀποστομώσῃς, . ..

Ἀπλέδωρος, η, ο. Ἐπίθ. Δαψιλής, ἀφειδής, πλουσιοπάροχος.

Ἀπλοχωριά, ἡ. Ἡ εὐρυχωρία, ὡς: ἐδῶ δὲν ἔχομ' ἀπλοχωριά;

Ἀπλόχωρος, η, ο. Εὐρύχωρος.

Ἀπλώθω. ῥ. μτβτ. Διάφορον τοῦ ἁπλόνω, καθότι τοῦτο μὲν σημ. ὀρέγειν, ὑπέχειν τὴν χεῖρα, ἐνῷ τὸ ἀπλώθω σημ. ἐκτιθέναι ἐν ἐπιπέδῳ, ὡς: ἀπλώθω σταφύλια, σταφίδαις κ. τ. τ. καὶ ἀναπτύσσειν, ἐξαπλοῦν, ὡς: ἀπλώθω ροῦχα:

Ἄπλωμα, τό. Ἡ πρᾶξις τοῦ ἀπλώθειν, ὡς: τὰ δικά σου τὰ ἀπλώματα δὲ μ' ἀρέσουνε.

Ἀπλώστρα, ἡ. Τόπος κατάλληλος πρὸς ἄπλωμα σταφυλῶν, σταφίδων κ.τ.τ.

Ἀπό. Πρόθ. Πλὴν τῆς μετ' αἰτιατ, κοινοτάτης καὶ βαρβάρου, ὡς τὴν ἀπεκάλει ὁ ἀοίδ. Κορ., συντάξεως ἔχει παρ' ἡμῖν καὶ τὴν μετὰ γεν: οὐχὶ σπανίαν. Οὕτω λέγ. Ἀπὸ δευτέρας=ἀπὸ τῆς ἡμέρας Δευτέρας τῆς ἑβδομάδος, σημ. δὲ χρόνον, ὡς καὶ παρ' ἀρχ. ὅθεν λέγ. ἀπὸ Δευτέρας θὰ βάλωμε χέρι=ἀπὸ τῆς Δευτέρας ἀρξόμεθα τοῦ τρυγητοῦ, Ἀπὸ χρόνου ἐν τῇ φρ: Κι' ἀπὸ χρόνου=εἰς νέωτα. Ἀπὸ Μαρτιοῦ καὶ Σετεμπριοῦ, ὡς ἐν τῇ παροιμ.

Ἀπὸ Μαρτιοῦ καὶ Σετεμπριοῦ ἴσα τὸ 'μερόνυχτο.

Ἀπὸ Θεοῦ=Θεόθεν, ὡς ἐν τῇ παροιμ.

Ἢ ἀπὸ Θεοῦ ἢ ἀπὸ ἀφενδειά.

Ἀποβαραίνω. Ἐπιβαρύνω· ὅθεν πρὸς τὸν ἐπικαθήμενον τινὸς λέγομεν: μὴν ἀποβαραίνῃς:

Ἀποβγάζω. ἀντὶ ἀποβάλλω, ἀποπέμπω, ἐκδιώκω τινα, ὡς: τὸν ἀποβγάλανε κακῶς ἔχοντας: ὁμοίως καὶ ὁ Θεόκρ. Τί τὸν φιλέοντα ἀποβάλλῃ;

Ἀ π ο β δ ό μ α δ α. Ἠπίρ. Ἀπὸ τῆς ἑβδομάδος, μετὰ τὴν παροῦσαν ἑβδομάδα.

Ἀ π ο β ρ έ χ ι, τό. Ὁ ἀποβεβρεγμένος ἄρτος· ὡς: Ἐγὼ καὶ ἕναν κομμάτι ἀποβρέχι νἄχω, περνῶ:.

Ἀ π ο β ρ έ χ ω. Καταβρέχω, δεύω· ὡς ἐν τῷ συνήθει πρὸς τὸν μῦν παρὰ τοῦ ἐξαιροῦντος ὀδόντα ἐπικλήσει:

Νὰ, πεντικὲ, τὸ ντόντι μου, καὶ δός μου σιδερένιο.

Νὰ ῥουκανίζω τὸ ψωμὶ καὶ σὺ τ' ἀποβρεμένο:

Ἐκ τοῦ ἐντελῶς προκύπτει ἡ τῆς παύσεως, περατώσεως σημασία· ὅθεν λέγεται: τ' ἀπόβρεξες τὰ παξιμάδια ;=ἔπαυσαν βρεχόμενα ;

Ἀ π ό δ ε ι π ν α. Ἀπὸ τοῦ δείπνου, μετὰ τὸ δεῖπνον.

Ἀ π ο δ ι α λ ε ο ῦ δ ι, τό. Πᾶν ὅ τι ἀποδιαλέγεται, περικάθαρμα, ἐκβόλιμον. Ἐν τούτῳ μᾶλλον καταφαίνεται ἡ ῥίζα τῆς λέξεως ἢ ἐν τῷ ἀλλαχοῦ ἀποδιαλοῦδι.

Ἀ π ο δ ι α λ έ (γ) ω. Ἐντελῶς διαλέγω, συλλέγω ἐπακριβῶς, ἀνελλιπῶς· ὡς: ἠποδιάλεξες τὸν ἀρακᾶ;:.

Ἀ π ο ζ ε ῦ τ ρ ε ς, ἡ. Ὄν. τοποθεσίας παρὰ τῷ ἐμπορείῳ. ὡς γνωστὸν δὲ ἀποζεύγω (εὐω) σημ: καταβαίνω τοῦ ἵππου κυρίως ἵνα καταλύσω που.

Ἀ π ο θ α λ α σ σ ά, ἡ. Μέρος τῆς θαλάσσης παρὰ τὴν ξηρὰν προπεφυλαγμένον ἀπὸ τῶν κυμάτων καὶ τοῦ ἀνέμου. Ἡ ἐν τῇ ξηρᾷ ἀπανεμιὰ λεγομένη.

Ἀ π ο κ ι ν ῶ, ἀμτβ. ἐκκινῶ καὶ μτβτ. ἑτοιμάζω τὰ πρὸς ἀποκίνησιν, μετακίνησιν τινὸς ἀπὸ ἑνὸς τόπου εἰς ἕτερον ἀναγκαῖα· ὡς ; ἀκόμα δὲν ἐποκίνησες τὸ γυιό σου;:.

Ἀ π ο κ ο ι μ ο ῦ μ α ι. Ἀποκοιμῶμαι. Τὸ ἐνεργ. ἀποκοιμίζω, εὔχρηστον ἰδίως εἰς τὰς καταβαυκαλήσεις. Ἀμφότερα ταῦτα εὑρίσκει τις ἐν τοῖς ἑπομένοις διστίχοις:

Πέφτω γιὰ ν' ἀπακοιμηθῶ, ξυπνῶ καὶ συλλοοῦμαι,
Μὴν εἶνε ἀπὸ λογου μου ὁπῶς σὲ ὑστεροῦμαι.
Κοιμήσου, μωρουδάκι μου, κι' ἐγὼ σὲ ναναρίζω,
Κι' ἐγὼ κουνῶ τὴν κούνια σου κι' ἐγώ σ' ἀποκοιμίζω.

Ἀ π ο κ ο ῦ ν ι, τό. Τὸ τελευταῖον ἐκ τοῦ λίκνου ἐξελθὸν τέκνον, τὸ ὑστερογενές.

'Απολαύγω. Τὸ ἀπολαύω· :ἐγὼ πειὰ τἀπόλαψα τὰ ἀγαθά μου:' καὶ ἐν τῇ παροιμ:

Τἄχαν οἱ καλοί, τὰ χάσαν κι' οἱ κουτροῦλοι τ' ἀπολάψαν.

'Απολείπω. Αὐτὸ τὸ ἀρχ: ἀπολείπω ἐπὶ τῆς σημ. τοῦ μένω ὀπίσω, ἀπομακρύνομαι, ἀπέχω· ὡς: ξάνοιε παιδί μου, ν' ἀπολείπῃς ἀπὸ τσὶ κακαῖς συναναστροφαῖς: καί: ἐσὺ δὰ δὲν ἀπολείπεις ἀπὸ αὐτὸ τὸ σπίτι.

'Απολείτουργα. ἢ 'Απολούτρουα 'Επίθ Μετὰ τὴν λειτουργίαν;

'Απομάκρουλος, η, ο' ἐπίθ. 'Επιμήκης, παραμήκης.

'Απομαυρίζω. 'Απομελαίνω καὶ ἀμτβ. καὶ μτβτ. ὡς: ἠπομαύρισες πειά:=ἀπέβης ὅλως μέλας, αινα, αν' καί: ὁ ἥλιος θὰ σὲ ἀπομαυρίσῃ:.

'Απομένω. Τὸ ἀρχ: ἀπομένω, καταλείπομαι, ὡς: τριάντα τυρόπηττες ἤκαμα καὶ δὲ μοῦ 'πόμεινε μηδεμιά: καί: δὲ μ' ἀπομένει καιρὸς νὰ κάτσω ἀπὸ τσὶ πολλαῖς δουλειαῖς ποῦχω:' οὕτω καὶ ἐν τῇ παροιμ.

Ποῦ θαρρευτῇ στὸν καῦχόν τσι χωρὶς ἄντρ' ἀπομένει.

'Απομεσήμερα. 'Απὸ μεσημβρίας, μετὰ μεσημβρίαν.

'Απομονάρικο, τό. 'Επίθ: ἐνχρήσει μόνον εἰς τὸ οὐδ. γένος. Λέγ: δὲ ἐπὶ ἀνθρώπων ἢ ζώων, ὅταν ἐκ δύο ἢ πλειόνων καταλειφθῇ, ἀπομείνῃ ἕν.

'Απομόργινο ἢ ἀπογόργινο, τό. Μόνον ἐπὶ οὐδ. διότι μόνον καὶ πάντοτε ψωμί: ὑπονοεῖται. *'Απομόργινο ψωμὶ* λοιπὸν λέγ: ὁ ἕωλος ἄρτος. 'Η λέξ: αὕτη βεβαίως γίνεται ἐκ τοῦ ἀπομόργνυμι σημαίν: ἐκπιέζω. Οὕτω δὲ καὶ ὁ ἕωλος ἄρτος, ἀφαιρουμένης τῆς ὑγρότητος αὐτοῦ, ἐκθλίβεται, στραγγίζεται, ξηραίνεται. 'Εν δὲ τῷ λέξ' τοῦ 'Ησυχ. φέρεται «ἀπομόρξατο· ἀπεψήσατο»: καὶ ἐν τῷ τοῦ Σουΐδ. «ἀπομορξάμενον, ἀποπαυσάμενον».

'Απομπαίνω. 'Εκ τοῦ 'Απὸ ἐμβαίνω· τουτέστιν ἐμβαίνω ἀποτόμως, τολμηρῶς καὶ θρασέως παρουσιάζομαι πρὸς τὸν δεῖνα ἄγνωστόν μοι ἢ ἀπρόσκλητος μεταβαίνω εἰς γάμον ἢ εἰς εὐωχίαν φίλων κ. λ.

'Απόν. Ἴσον τῷ: ἀποῦ:=ἀφοῦ. 'Απὸν ἤκαμες αὐτὸ=μετὰ τὴν πρᾶξιν ταύτην.

'Απόντας ἢ 'Απόντες. 'Επίρ' χρόν. 'Εξότε. Πρὸς τοῖς ἐπίσης

εὐχρήστοις: Ἀφόντης καὶ Ἀπόντας, ἃ σημειοῖ ὁ Κορ. ἐν Ἀτ. 1, 116 ἡμεῖς προστίθεμεν καὶ τὰ προκείμενα πιστούμενα καὶ ὑπὸ τῶν δύο ἑπομένων ᾀσμάτων.

Ἀπόντας ἦμουν δῦὸ χρονῶ καὶ σὺ, πουλὶ, τεσσάρω
Μὶὰ μάϊσα μοῦ τὄγνεψε ὅτι θενὰ σὲ πάρω·
Ὁ κρῖνος ἔχει βάσανα καὶ τὸ κρινάρι πίκραις
Ἀπόντας σὲ δα κι' εἶδές με μέσ' στὴν καρδιάμου μπῆκές.

Ἀποξεραίνω, ομαι, Ἀποξηραίνω, ομαι, ὡς: ἐσύ δὰ τσὶ ἀποξέρανες τσὶ σμαρίδαις: Λέγ: δὲ καὶ μτφρ. ἐπὶ τοῦ κατισχναινομένου ἐκ τῆς ξηροφαγίας, ὡς: ἠποξεράθηκε ὁ γρουσούζης ἀπὸ τὴν ξεροφαγία:.

Ἀποξωθιὸ. Ἐπίρ. ὡς τὸ: ἀπανωπανωτό:. ἀντὶ οὐσιαστ.== οἱ ἀπέξω, τὸ ἔξω πλῆθος. ὡς: μὴν ἀκοῦς τί λένε ἀποξωθιό:. Ἐνίοτε δὲ τίθεται ἐνάρθρως: οἱ ἀποξωθιό:.

Ἀπαπαίρνω. Λαμβάνω, κομίζω ἅπαντα ἀκριβῶς· ὡς τἀπόπηρες (τὰ κλαδιὰ π. χ.);

Ἀπόπατος, ὁ. Ἀφοδευτήριον, εὐμάρεια.

Ἀποπηαίνω. Πηγαίνω ἐντελῶς, ἀποκάμνω, ἐξασθενῶ, ἐκλείπουσιν αἱ δυνάμεις μου, ὡς: ἠποπῆε πειὰ ὁ Θεός του: ἢ ἠποπῆε πειὰ ἡ ψυχήν του:.

Ἀποπίνω. Πίνω ὁλοτελῶς, ἑπομένως παύω πίνειν. ὡς: ἠπόπιες;: καί: τὸ 'πόπιες ὅλο;:.

Ἀπόπλυμα, τό. Τὸ ὕδωρ, ἐν ᾧ ἐπλύθη τι, ἰδίως δ' ἐν ᾧ ἐβράχη ἄρτος, δίπυρον κ. τ. τ. ἀπόπλυμα, ἀπόνιμμα. Ὁμοίως καὶ οἱ ἀρχ: μετεχειρίζοντο τὴν λέξιν ταύτην ἐπὶ τῆς γενικῆς σημ: Τιτάνου ἀποπλύματι σμῶντες τὰς τρίχας συνεχῶς ἀπὸ τῶν μετώπων ἀνασπῶσιν: Διόδ. 5, 26.

Ἀποποιοῦμαι. Ἀρνοῦμαι ὡς: τοῦ δόνανε χρήματα κι' αὐτὸς τἀποποιούντανε:.

Ἀπορραύγω. Ἀπορράπτω, ἐντελῶς ῥάπτω καὶ ἑπομένως παύομαι ῥάπτων, ὡς: ἠπόρραψες τὸ σάκο σου;:.

Ἀποσαρόω. Ἀποσαρόνω, ἀποτελειῶ τὸ σάρωμα.

Ἀποσέντεμπρα. Ἐπίρ· Ἀπὸ τοῦ Σεπτεμβρίου μηνὸς, μετὰ τὸν Σεπτέμβριον.

Ἀποσάμαδη, ο. Ἐπίθ. ἄνευ ἄρσεν. Ἀποσεσχημασμένον τι,

ἔχον ἰδιαίτερον γνώρισμα, σημεῖον· οὕτω λέγ: ἡμέρα ἀποσήμαδη = ἡ ἐπίσημος διά τι γεγονός:.

Ἀποσπερδά, ἡ. ἡ ἀποσπερίδα, ἡ. Ἡ ἑφεσπερεία, ἑσπερίς. Ἐκτοῦτου.

Ἀποσπερδάζω. Ἐφεσπερεύω. Τίς τῶν νησιωτῶν ἀγνοεῖ τὰς ἀνεπιτιχνήτους τῶν ἀπλοϊκῶν γυναικῶν τῆς νήσου του ἑσπερίδας; ἅς κατὰ τὰς μακρὰς τοῦ χειμῶνος νύκτας τελοῦσι συνερχόμεναι πολλαὶ εἰς τινος αὐτῶν τὴν οἰκίαν, ἐν ᾗ ἐργάζονται (τὴν κάλτσαν των συνήθως) συνδιαλεγόμεναι καὶ τὸ πλεῖστον μετὰ τῶν ἡρώων τῶν μύθων καὶ τῶν λοιπῶν μυθωδῶν προσώπων διὰ τῆς φαντασίας ἀναστρεφόμεναι;

Ἀποσπερίτης. Ἀστὴρ ἀκολουθῶν τὴν σελήνην. Ἕσπερος;

Ἀπόσπερνα. Ἐπίρ. Μετὰ τὸν ἑσπερινὸν, vépres.

Ἀποσύρω. Σύρων τὸ σάρωθρον ἀφαιρῶ τὰ ἀπομείναντα ἐν τῷ δωματίῳ σκύβαλα ἐκ τῆς πρώτης σαρώσεως· ὡς: ἔλα ν' ἀποσύρῃς τὸ σπίτι:.

Ἀπο(γ)υρίζω. Διὰ τοῦ ἀρλέου (κοσκίνου εὐρυτρήτου) κοσκινίζω. Ἀγνοῶ ἐπὶ ἡλίκῳ βαθμῷ τόλμης θὰ καταδικασθῇ ὁ παράγων αὐτὸ ἐκ τοῦ ὑπογυρόω.

Ἀποφαίνομαι. Τὸ ρ̄ τοῦτο σημ: πρῶτον ἁπλῶς τὸ φαίνεσθαι, φανεροῦσθαι, ἄδλα τὰ καταχώνιασαν καὶ δὲν ἀποφάνηκαν διόλου· δεύτερον σημ: τὸ ἀναφαίνεσθαι, ἀναδείκνυσθαι, ἐκάμε ν' ἀποφανῇς καὶ σὺ σὰν ἄνθρωπος = κάμε νὰ φανῇς κάτι τι..(Πρωτ. Ἰδιωτ).

Ἀποφυσά, ἡ. Τὸ παράλιον μέρος, εἰς ὃ ἡ θάλασσα ἀποφυσᾷ, ἐκφυσᾷ ἀφροὺς καὶ ἄνεμον· ὡς: μὴν πηαίνῃς στὴν ἀποφυσὰ τσὶ θάλασσας.

Ἀποχτενίδια, τά. Αἱ τρίχες τῆς κεφαλῆς τῶν γυναικῶν (ἰδίως), αἱ πίπτουσαι μετὰ τὸ κτένισμα.

Ἀπόχυτα, τά. (ἐννοεῖται πάντοτε μαλλιὰ τῆς κεφαλῆς). Τὰ καταχεχυμένα, οὕτως εἰπεῖν, ἐπὶ τὸν ὤμων, ἡ λελυμένη κόμη.

Ἄπραος, η, ο. Ἐπίθ. Ὁ ἀγροῖκος, σκαιός. Ἐκ τοῦ ἄπρακτος. Ἴδε καὶ Ἄπλανος.

Ἀπ' Ὡροῦ. Ἐπιρ. φράσις. Ἐνωρίς, ἐν ὥρᾳ· ὡς ἐν τῇ παροιμ.

Ὄγοιος περιμένει ἀπὸ τὴ(ν) γειτονιὰ
(Ἀ) π' ὡρὰ (ἀ) π' ὡροῦ δειπνᾷ.

(Εἰρωνικῶς) ἔνθα βλέπομεν τοῦτο μεταβαλλόμενον καὶ εἰς: ἀπ' ὡρᾶ:=ἀφ' ὥρας.

Ἄ ρ α. Τοῦτο διέσωσε μόνον τὴν διστακτικὴν σημ. ὡς : ἄρα ἔχουν (σταφύλια π. χ. τὰ ἀμπέλια), ἄρα δὲν ἔχουν.

Ἀ ρ α β α ή σ ι, τό. Θόρυβος, ταραχὴ προερχομένη ἐκ τῶν λόγων καὶ κινήσεων ἀνθρώπων, ὡς: μωρὲ ἀραβαήσι ποῦ τὸ κάνουνε αὐτὰ τὰ παιδιά; Ἐκ τοῦ ἀρχ: ἄραβος, ἐξ οὗ ἡ τοῦ Ὁμ. φράσις «Ἄραβος ὀδόντων καὶ ἡ τοῦ Ἡσ. «ἄραβος τυμπάνων».

Ἀ ρ α γ κ η ό, τό. Ἀναγκαῖον, τακτικόν, πρέπον· εἶνε ἀρά γε ἐναλλαγῇ μοναδικῇ τοῦ ν τῷ ρ ἐκ τοῦ ἀναγκαῖον ἢ παρελήφθη, ἐκ τοῦ Ἰταλ.: α ragione=ἐν τάξει.

Ἀ ρ α θ υ μ ῶ. Μανιωδῶς ὀρέγομαι, ἐφίεμαί τινος, ὡς: ὢ! πόσο ἀραθυμῶ τὰ σταφύλια! Ἀλλὰ πῶς κατήντησε τὸ ῥαθυμῶ (διότι τοῦτο εἶνε μετὰ τοῦ προθετικοῦ α) εἰς τοιαύτην σημ., ἀγνοῶ.

Ἀ ρ ά ε. Ἐπίρ. Ἄρα, ἆρά γε· ὡς ἀράε, Θέ μου, δὲν τὸ κατάλαβε;

Ἀ ρ γ ά ν ι, τό· καὶ πληθ., ὃς καὶ συνηθέστερος, τὰ ἀργάνια =τὰ τῆς οἰναποθήκης ἰδίως σκεύη. Τὴν λέξιν ἔργανον ἀπαντῶμεν ἤδη παρ' Ἡσυχ. λέγοντι «ἔργανα, ἐργαλεῖα, σκεύη χειρῶν».

Ἀ ρ γ ο λ ά τ η ς ἀντὶ ἐργολάτης, ὁ. Ἐργάτης, μίσθιος.

Ἀ ρ γ ό ν ω. Λέγ. ἐπὶ τῶν αἰγῶν, ὅταν παύσωσι παράγουσαι γάλα.

Ἀ ρ δ ά χ τ ι, τό. Κατὰ μτθ. γραμμάτων, ἀντὶ τοῦ ἀδράχτι, ἀδράκτι, ἄτρακτος. Λέγ. δὲ οὕτω καὶ ξύλον τι τοῦ πιεστῆρος τῶν σταφυλῶν,

Ἀ ρ ε φ ο υ λ ι ά, ἡ. Συστροφὴ ἀνέμου, στρόβιλος. Ἴσως κατὰ συγκπ. τοῦ ο καὶ μετάθεσιν τοῦ ε ἐκ τοῦ ἀεροφουλιά=πληθὺς (folla) ἀέρος (ἀνέμου).

Ἀ ρ ί θ μ η τ ο, τό. Κατὰ συγκπ. ἐκ τοῦ ἀναρίθμητο (ν) ὡς: αὐτὸς ἔχει ἀρίθμητο βίος: Ἴδε καὶ Κορ: Ἀτ. II, 2.

Ἀ ρ λ ό ο ς, ὁ. Εἶδ. κοσκίνου εὐρυτρήτου, δι' οὗ κοσκινίζουσι σῖτον, κριθὴν κ. τ. τ.

Ἀ ρ μ ό δ ι ο ς, α, ο. Κατάλληλος, πρόσφορος, ὡ.: σήμερα εἶνε ἁρμόδιος καιρὸς γιὰ νὰ φύωμε. Σπανίως ἀκούεται ἡ λέξ. αὕτη.

Ἀρρωστίζω· ἀντὶ ἀρρωστῶ, νοσῶ. ὡς: φάε σὰν μπορῆς κι' ἔπειτα βλέπεις ἤντα παθαίνεις!, σὲ μιᾶς ἀρρωστίζεις: ἰσοδύναμον τῇ φρ.=μονομιᾶς πέφτεις κάτω, ὅ ἐστιν εἰς τὴν κλίνην. Λέγεται δὲ καὶ ἀρρωστῶ.

Ἀρσίζης, α, ικό. Ἐπίθ. ὁ ἄλλως Ἀδιάντροπος. Ἰταμός, αὐθάδης, ὡς: δὲν μπορῶ νὰ χωνέψω τὸν ἀρσίζη ἄνθρωποι

Ἀρτένα, ἡ. 1) Εἶδ. πτηνοῦ· 2) Λαμβάνεται ὡς χλευαστικὸν ἐπίθ. πρὸς γυναῖκα ἐκδεδιῃτημένην, ὡς καὶ τό.

Ἀρτζεντίνα, ἡ. Τούτοις συνώνυμον τό: Λουλοῦδα.

Ἀρτερὶ, τό. Πληθ. ἀρτεριά. Ὁ τουρκ. τζουμπές.

Ἀρτεύομαι. Τὸ ἄλλως λεγόμενον παρ' ἡμῖν καί: πασχάζω:, δηλ: ποιῶ πάσχα, καταλύω τὴν νηστείαν, ὡς: θὰ ἀρτευτῇς;=θὰ πασχάσῃς; θὰ κρεωφαγήσῃς; καί: εἶσαι ἀρτυμένος;=ἐκρεωφάγησας;

Ἄρτος, ὁ. Ἡ λέξ: αὕτη καθιερώθη μόνον ἐπὶ τοῦ ἁγίου ἄρτου, τοῦ πεμπομένου δηλ: εἰς τὴν ἐκκλησίαν ὅπως εὐλογηθῇ: «ὁ εὐλογήσας τοὺς πέντε ἄρτους ἐν τῇ ἐρήμῳ... εὐλόγησον καὶ τοὺς ἄρτους τούτους».

Ἀρτύζω. Σημ: σκευάζω, καρυκεύω· ὡς: ἡ ζάχαρι δὲν ἀρτύζει =δὲν δίδει οὐσίαν εἰς τὸ διὰ ταύτης σκευαζόμενον ὅσην καὶ ἂν ἐνθέσῃς.

Ἄρυφνος, ὁ. Ἄγνωστος· ὅστις τοὐλάχιστον δὲν ἀναπαρίσταται ἐν τῇ φαντασίᾳ ἢ μνήμῃ τινός. Ἄγνωστος δὲ εἶνε καὶ εἰς ἐμὲ ἡ ἀρχὴ τῆς προκειμένης λέξεως.

Ἀρφάνια, ἡ. Ἡ ὀρφανία, ἡ κατάστασις τοῦ ὀρφανοῦ.

Ἀρχή(ν). Ἐπίρ· αἰτιατικοφανές. ὡς: ἀρχὴ τὸν εἶδα:=τὸ πρῶτον εἶδον αὐτόν· Καὶ συνημμένον μετὰ τοῦ ἐπιρ. :πρῶτα: :πρῶτα κι ἀρχή:

Ἀρχοντομίλητος, η, ο. Ἐπίθ. Εὐγενής, ὁμιλητικός, ὡς: Καίδε παρουσάτος ποῦνε κι' ἀρχοντομίλητος.

Ἀρχονταρῆκι, τό. Ἀρχοντολόγι. Ἡ τάξις τῶν ἀρχόντων, εὐγενῶν, πλουσίων.

Ἀρχοντικός, ιά, ό. Προσηνής, ὁμιλητικός, εὐγενής· Τὸ δὲ οὐδ. κατ' ἔλλειψιν οὐσιαστ. λεγόμενον σημαίνει καὶ τὴν τοῦ ἄρχοντος εὐγενοῦς οἰκίαν.

Ἀρχοντοξεπεσμένος, η, ο. Ἐπίθ. Ὁ ἐκπεπτωκὼς τῆς τάξεως

τῶν πλουσίων (ἀρχόντων), ἀποφέρων ὅμως μεθ' ἑαυτοῦ τὴν εὐγένειαν.

'Ασήκωτος, η, ο. 1). Ἐπίθ.=ἀβάστακτος, 2). καθ' ὑπερβολὴν βαρὺς, πολύτιμος (ἐπὶ φορεμάτων ἰδίως). 3). εὔχρηστος εἰς τὴν κατάραν: τὸν ἀσήκωτο(ν) νάχῃς!= νὰ μὴ ἐγερθῇς τοῦ λοιποῦ (ἢ ἐκ τοῦ ὕπνου ἢ ἐκ τῆς θέσεως, ἣν κατέχεις).

'Ασκέρι, τό. Πλῆθος ἀνθρώπων, ὅμιλος, ὄχλος, ὡς: ἦτανε ἀσκέρι στὸ πανεῦρι: καὶ ἔκτινος ᾄσματος.

Ὁ βασιλέας τὄκουσε, πολὺ τοῦ βαροφάνη,
Μαζόβγ' ἀσκέρι τσὶ στερ᾿ᾶς, ἀρμάδα τοῦ πελάου :...

'Ασκός, ὁ. Τὸ ἄνευ φλοιοῦ καὶ ἀσκοειδὲς τικτόμενον ὠὸν ἢ τὸ εὑρισκόμενον ἐν τῇ ἀποσφαγείσῃ ὄρνιθι.

'Ασκοφυσῶ. Πνέω, φυσῶ ὡς ὁ ἀσκὸς ἕνεκα ψυχικοῦ βρασμοῦ.

Ἄσπα, ἡ. Ἡ κίσσηρις, θηραϊκὴ γῆ.

'Ασπραουστρχιάτικο, τό. Εἶδος σταφυλῆς.

'Ασπροθωριάζει (ἐνν' τὸ φόρεμα). Ἐξαλειφθέντος τοῦ χρώματός του καθίσταται λευκόν.

'Ασπρόθωρος, η, ο. Ἐπίθ. Λέγ. ἐπὶ ὑφασμάτων ὧν τὰ χρώματα ἐκ τῆς πολλῆς χρήσεως κατέστησαν ἐξίτηλα καὶ παριστῶσι μόνον ὄψιν (θωριὰν) λευκὴν (ἄσπρην).

'Ασπρομαντηλαριά, ἡ. Εἶδ. σταφυλῆς.

'Ασπροσύρικο, τό. Εἶδ. σταφυλῆς.

'Ασπροῦδα, ἡ. Εἶδ. σταφυλῆς.

'Αστερέωτος, η, ο. Ἐπίθ. σύνηθες ἐν ταῖς φράσεσι: ἔ! τὸν ἀστερέωτο:, ποῦ νάχῃς τὸν ἀστερέωτο! :, τέθοιο ἀστερέωτο παιδί!, αἳ ἐπεξηγοῦνται ὑπ' αὐτῶν τούτων τῶν Θηρ: οὕτω: ἔ! ποῦ νὰ μὴ στερεώσῃς: κ. τ. δ.=Εἴθε νὰ μὴ παραμείνῃς μέχρι τέλους στερεὸς, ἀκλόνητος, ἀλλὰ βραχὺ νὰ εἶνε τὸ στάδιον τοῦ βίου σου, κ. τ. τ.

'Αστοχιά, ἡ. Ἡ ἀφορία τῆς γῆς, ὡς ἐν τῇ παρ: Ἡ πολυσπορὰ νικᾷ τὴν ἀστοχιά:.

Ἄστρι, τό. Τὸ ἄλλως ἄστρο. Ὁ ἀστήρ· τὴν γραφὴν ταύτην μαρτυροῦσι καὶ τὰ ἑξῆς δίστιχα:

Τἄστρι μὲ τἄστρι πολεμᾷ καὶ δύσι μὲ τὴ δύσι
Καὶ μένα τὸ πουλάκι μου ποῦνε νὰ μοῦ μιλήσῃ; καὶ
Νά 'χα τὸ σύννεφ' ἄλογο καὶ τἄστρι χαλινάρι
Τὸ φεγγαράκι τῆς αὐγῆς νἄρχουμου κάθε βράδυ.

Ἀστρικό, τό. καὶ Ἀστέρας, ὁ. ἢ ἄλλως τὸ Φεγγάρι ἐπὶ μτφρ. σημ:. Λέγ: δηλ: ἐπὶ τῶν ἰδιοτρόπων καὶ τῶν παίδων, οἵτινες ἔχουσι στιγμὰς ἢ ὥρας, καθ' ἃς αἱ ἰδιοτροπίαι των εἶνε εἰς ἐπίτασιν· π. χ. πότε θἄρθῃ πάλι τὸ ἀστρικό σου!: ἀφῆστέ τονε γιατὶ τωραδὰ εἶνε στὸν ἀστέρα του ἢ στὰ φεγγάρια του ἢ ἄλλως σ' τσὶ βίδαις του.

Ἀσύρτικο, τό. Εἶδ. λευκῆς σταφυλῆς. Ἴσως ἐκ τοῦ α ἐπιτ: καὶ σύρω, διότι εἶνε ἡ κοινοτέρα καὶ πολυπληθεστέρα εἰς τὰς ἀμπέλους σταφυλή, ἐξ ἧς ἰδίως γίνεται ὁ κοινὸς οἶνος.

Ἀσυχώρετος, η, ο. Ἐπίθ. Εὔχρηστον ἐν τῇ φράσει: ἀσυχώρετος, η, ο νἄσαι, ἂ δὲ μοῦ πῇς τὴν ἀλήθεια:, δι' οὗ ἐννοοῦν τὸν μετὰ θάνατον δεσμὸν ἄλυτον τῆς Ἐκκλησίας.

Ἄτελος, η, ο. Ἐπίθ. ἀντὶ ἀτελής. Ἀσυντελής, ὁ ἄνθρωπος δηλ: ἐκεῖνος, οὗ τὸ σῶμα δὲν εἶνε ἐντελῶς πεπλασμένον, ἔμεινε παρὰ φύσιν ἀναύξητον· ὡς: ἄτελο παιδί:, τὸ ἄλλως: ζαβό:.

Αὐγή. Ἕως, ἠώς· ὡς ἐν τῇ παροιμ:

Ἡ αὐγὴ θέλει τὸ δείξει
Τίνος μάννας θενὰ λείψῃ.

Μετὰ τοῦ ἄρθρου: τὴν: λαμβ: ἐπιρ. καὶ σημ: λίαν πρωΐ. ὡς: τὴν αὐγὴ θενά 'ρθω:. Διπλασιαζόμενον δέ: αὐγή, αὐγὴ (νὰ μὲ ξυπνήσῃς) ἰσοδυναμεῖ πρὸς τό: ὄρθρος βαθὺς: τῶν ἀρχαίων.

Ἄϋλο, τό. Λέγεται ἐπὶ κατίσχνων καὶ ἀσθενῶν ἀνθρώπων, ὡς μὴ ἐχόντων τρόπον τινὰ ὕλην ὡς: αὐτὸς εἶνε σὰν ἄϋλο ἢ ἕνα πρᾶμα ἄϋλο.

Αὐτοῦ· ἐπίρ. τοπ. ὅπερ καὶ ἀτοῦ λέγ: καὶ δεικτικῶς Αὐτουδά, Ἀτουδὰ καὶ Ἐτοῦ, ἐτουδά. Αὐτόθι, ἐνθάδε, ἐνθαδί, *ἐνθάδ' αὐτοῦ, τῇδ' αὐτοῦ.* Μόνον τῆς συνεσταλμένης γραφῆς Ἀτοῦ φέρομεν μαρτυρίαν τὸ ἑξῆς ᾆσμα:

Κουμπέρ' ἐτοῦ, ποῦ κάθεσαι εἶνε ξερὰ τὰ ξύλα
Κι' ἀπ' τὴν πολλή σου ὡμορφιὰ βγάνει καρποὺς καὶ φύλλα.

Ἀφαγάπια Ἐπίρ. Ἡ λέξις αὕτη μοὶ φαίνεται πεπλασμένη ὑπὸ τῶν μτγν. Θηραίων· σημ: δὲ ἄνευ φαγητοῦ καὶ ποτοῦ:, ἄνευ τουτέστι καθημερινῆς τροφῆς. Λέγ: δὲ ὅταν αὐξάνων τὸ ἡμερομίσθιον τοῦ ἐργάτου σου ἀπαλλάττησαι τῆς ὑποχρεώσεως νὰ τῷ παρέχῃς ἡμερησίαν τροφὴν (διότι, κατὰ τὸν τρυγητὸν ἰδίως, ἐπικρα-

τεῖ παρὰ Θηρ: τὸ ἔθιμον ἵνα πρὸς τῷ ὡρισμένῳ μισθῷ παρέχωσι καὶ τὴν τροφὴν τοῖς ἐργάταις αὐτῶν). Λοιπὸν λέγουσι: αὐτὸν τὸν ἄνθρωπο τὸν ἔχω 3 δραμαῖς τὴν ἡμέρα ἀφαγάπῃα.

'Α φ έ ν τ η ς, ὁ· τὸ θηλ: Κερὰ, ἡ· καὶ τὸ οὐδ: 'Αφεντικὸ. τὸ, ὅπερ πολλάκις καὶ ἀντὶ τοῦ ἄρσεν: λαμβάνεται. Ὁ κύριος, ὁ δεσπότης. Ὅθεν αἱ συνήθεις ἐκ μέρους τῶν ὑπηρετῶν καὶ δούλων ἐπικλήσεις: ἀφέντη, κερὰ, ὁ ἀφέντης μου, ἡ κερά μου. καὶ τὸ ἀφεντικό μου κ. τ. τ. οὕτω καὶ ἐν ᾄσματί τινι:

. . . Γιὰ 'πέ μ', ἀφέντη ἄρχοντα, πῶς λέσι τὄνομά σου. . .

'Αλλὰ καὶ ὡς τίτλος τιμητικὸς λαμβάνεται ἡ λέξις· ὅθεν καὶ προσαγορεύεται οὕτω ὁ ἀνώτερος (τὴν ἡλικίαν ἢ τὸ ἀξίωμα ἢ καὶ τὴν κοινωνικὴν θέσιν) ὑπὸ τοῦ ὑποδεεστέρου, ὡς: ἀφέντη Γηωργάκη, κερὰ Φλουρή, ἀφέντη Δήμαρχε καὶ ἔν τινι παραδόσει περὶ τοῦ 'Αγίου Γεωργίου, ὡς φαίνεται, ἀρχομένῃ οὕτω:

Σὰν ἅγιος εἶσαι στὴ θωριὰ, σὰν ἅγιος στὴ θεότη,
Παρακαλῶ σε βλέπε μας, ἀφέντη μου στρατιώτη.

'Επὶ τῆς σημ: ταύτης ὑπάρχει καὶ ὁ τύπος: ἀφέης: ὡς: ἀφέη μου Σπυράκη, ἀφέη μου Δήμαρχε, ἀφέη παππᾶ.

Σημ: γ' τὸν πατέρα. ὅθεν λέγ: νὰ 'πῇς στὸν ἀφέντη σου νἄρθῃ τὸ βράδυ ποῦ τὸν ἐθέλω:, ὅτε ἡ μήτηρ λέγεται Μάννα, τὸ δὲ θηλ. τοῦ ἀφέντης Κερὰ σημ: τὴν θείαν.

'Εκ τῆς β'. σημ: προκύπτει τὸ οὐσιαστ: ἡ ἀφε(ν)δειὰ, τουτέστι τὸ ἀξίωμα τοῦ ἀφέντη, ἡ εὐγένεια, ὅπερ κοινῶς λέγ: ἡ εὐγενεία σου.

'Α φ ί ν ω χρόνια. Φρ: Μεταλλάσσω τὸν βίον, διότι ὁ ἀποθνήσκων ἀφίησι τρόπον τινὰ τοῖς ἐπιζῶσιν ὅσα ἔτη ἀφαιρεῖ ἀπὸ τοῦ ἰδίου αὐτοῦ βιωτικοῦ σταδίου. Ὅθεν λέγ. ὁ ἐγγονάς σου σ' ἄφησε χρόνια: καὶ ἡ φιλαινάδα σου σ' ἀφίνει χρόνια:, ἔνθα ὁ ἐνεστ. ἔχει μελλοντι σημ:. Οὕτω καὶ ἔκ τινος ᾄσματος ἀποσπῶμεν:

. . . Κι' ἡ μάννα μου μοὺ μήνυσε νὰ πά' νὰ μοῦ 'μιλήσῃ.
Χρόνια σ' ἀφῆκε τὸ 'Ρεινιὼ καὶ μὴν κακοκαρδίσῃς. . .

Ἄ φ ν ι δ α. 'Επίρ. ἀντὶ αἴφνης, αἰφνιδίως, ἄφνω ὡς : ἀφνιδ'—ἄφνιδα μοῦ παρουσιάστηκε. Λέγ. καὶ ἀφνίδια ὡς: ἀφνίδι—ἀφνίδια: 'Απαντᾷ δὲ καὶ ὁ τύπος: ἀφνιδίως:

Ἄ φ ο υ ρ α, ἡ. Δοχεῖον μέγα οἴνου ἰσοδυναμοῦν πρὸς τρία βου-

τοία περιέχοντα ἑπτὰ *βαρέλας* ἕκαστον, ὅ ἐστιν ἐν ὅλῳ 21 *βαρέλας*=945 ὀκάδας. Ἀναμφιβόλως εἶνε ὁ ἀρχαῖος ἀμφιφορεὺς ὑπὸ τοῦ χρόνου παρεφθαρμένος, ὅστις καὶ μετρητὴς ἐλέγετο: ἦτο δὲ μέτρον χωρητικότητος διὰ τὰ ὑγρά. Αἱ δὲ παρὰ Δημοσθ. οἴνου μετρηταὶ οὐδὲν ἄλλο εἰσὶν ἢ αἱ ἡμέτεραι ἄφουραι.

Ἀ φ ρ ί τ η ς, ὁ, Λευκότατον καὶ λεπτὸν ἅλας τὸ οἱονεί ἐκ τοῦ ἀφροῦ γιγνόμενον ἢ ὡς ὁ ἀφρὸς ὂν λευκόν.

Ἄ φ τ ω, ἀντί ἅπτω, ἀνάπτω τὸν λύχνον ἢ τὸ πῦρ, ὡς: ἄψε τὸ λύχνο, γιατί ἠσκατείνιασε: καὶ: ἄψε τὴ φωθιὰ νὰ κάμω ἕνα βραστάρι; οὕτω καὶ ἔν τινι ᾄσμ. φέρεται:

...Ἄψετε, βάγιαις, τὰ κεριά, μουνοῦχοι τσὶ λαμπάδαις...

Λέγ. δὲ καὶ ἀναύγω, ὡς: δὲν ἀναύγεις ἀκόμη; ὅπερ βεβαίως εἶνε τῶν ἀρχ. τὸ ἀναύω.

Ἀ φ ω τ α ρ ί δ α, ἡ· ἀντὶ φωταρίδα. Φωταψία. Λέγ· δὲ κυρ. *ἀφωταρίδαις* ἐν Θήρᾳ αἱ κατὰ τὴν προεόρτιον νύκτα ἁγίου τινός, οὗ τὸ ὄνομα ὁ ναὸς φέρων ἑορτάζει, γινόμεναι φωταψίαι διὰ κλημάτων τῆς ἀμπέλου περὶ τὸν περίβολον τοῦ ναοῦ ἐν μέσῳ κωδωνοκρουσιῶν, συγκαλουσῶν τοὺς φιλεόρτους· κατ' οἴκους δὲ γίνονται αἱ φωταψίαι αὗται γενικῶς τὴν παραμονὴν τοῦ Ἁγίου Ἰωάννου τοῦ ἐπιλεγομένου Κλήδωνος (24 Ἰουν.) κατὰ παλαιὸν ἐπικρατῆσαν ἔθος.

Ἀ χ ε ῖ λ ι, τό· πληθ. ἀχείλια, τά, τὸ χεῖλος, τὰ χείλη, lèvre, ωl, ὡς καὶ ἐν τῷ ᾄσμ.:

Πῶς νὰ πιάσω τὸ χαρτί νὰ σύρω τὸ κοντύλι
Νὰ γράψω χαιρετίσματα στὸ κόκκινο σ' ἀχείλι.

Ἀ χ τ ί ν α καὶ Ἀχτένα, ἡ. Ἡ ἀκτίς, ὡς: εἶνε ἄσπρη ὡς τὴν ἀχτένα τοῦ ἥλιου. Περὶ δὲ τῆς ἐναλλαγῆς τοῦ ι τῷ ε ὅρα Παθολογ. τοῦ ι.

Β΄.

Παθολογία αὐτοῦ.

α) Ἐναλλάσσεται 1) τῷ γ, ὡς: γοῦπα ἡ βῶξ. Οὕτω καὶ οἱ

Βοιωτοὶ ἔλεγον γλέφαρον τὸ βλέφαρον 2) τῷ δ, ὡς δῆμα ἀντὶ βῆμα, ὅπως καὶ Βοιωτικῶς ὁ ὀδελὸς ἐλέγ. ὀδελὸς 3) τῷ π, μάλιστα ὅταν προηγῆται τὸ μ, ὡς συμπάλλω τὸ συμβάλλω, μπαίνω τὸ ἐμβαίνω κ. λ. ϐ') Τίθεται ἀντὶ τοῦ δίγαμμα, ὡς παλαϐὸς ἀντὶ παλαιός. Οὕτω καὶ παρὰ Δωριεῦσιν ἀϐηδὼν ἡ ἀηδών. γ') Λαμϐάνεται ἀντὶ τῆς διφθ. ευ, ὡς βλοῶ, βρίσκω ἀντὶ εὐλογῶ, εὑρίσκω κ. λ.

Βαθύς, εῖα, ύ. Ἐπίθ. Βαθύς, κοῖλος. :ἤπεσα σ' ἕνα λάκκο βαθύ(ν)· καὶ : βαθὺ πιάτο : κατ' ἀντίθεσιν πρὸς τὸ ἀπλαερὸ ἢ ῥηχό. Τὰς λοιπὰς σημ. ὅρα παρὰ Κορ. καὶ Βυζ.

Βάξι, ἡ. Ἡ μελαντηρία. Περίεργον ὅτι παρὰ τοῖς ἀρχ. βάξις ἐκ τοῦ βάζω, ἐσήμ. τὴν φωνήν, τὸν λόγον, ἐνῷ παρ' ἡμῖν εἶνε ῥηματ. τοῦ βάφω.

Βαρϐάκια, τά. Εἶδ. πτηνοῦ.

Βαρυστίζω. Δυσφορῶ, δυσανασχετῶ, ὡς: βαρυστίζει ἄνθρωπος νὰ τοῦ 'μιλῇ: Ἀπαντᾷ καὶ ἡ μτχ. βαρυστισμένος, ὡς : ὅλο βαρυστισμένο σὲ βλέπω:

Βαρειοπικραμένος, η, ο. Μτχ. ἀντὶ ἐπιθ. Περιαλγής, βαρύλυπος.

Βαρειορίζικος, η, ο. Λέξ. μιξοϐάρϐαρος σημ. τὸν μεμψίμοιρον, ὡς καὶ ἐν τῇ παροιμ.

Ἄνθρωπος βαρειορίζικος ἀτός του κι' ἀπατός του
Κάνει κακὸ τσὶ μοίρας του ποῦ δὲν τὸ κάν' ὀχθρός του.

αρκανᾶς, ὁ. Εἶδ. πτηνοῦ.

Βαρονούσης, α, ικο· Ἐπίθ ἀντὶ βαρυνούσης, βαρύνους. Ἀμϐλὺς τὸν νοῦν, βραδύνους· ὁ ἄλλως λεγόμ. *κακονούσης* καὶ *χοντροκέφαλος*· τὸ ἀντίθετον τοῦ *ἀλαφρονούσης*.

Βαρόϋπνος, η, ο· Ἐπιθ, ὁ *νήγρετον εὕδων*. τὸ ἐναντίον τοῦ Ἀλαφρόϋπνος.

Βροφαίνεται. Ῥ. ἀπρ. ἀόρ· βαροφάνηκε ἢ βαροφάνη. (Ἐνν· πάντοτε Μοῦ, σοῦ, τοῦ μᾶς, σᾶς, τῶν.) Δυσχεραίνω, βαρέως φέρω, ὡς: τῶν ἐϐαροφάνηκε πῶς τοὺς τὸ 'πα καὶ ἐν ᾄσματί τινι:

...Ὁ βασιλέας τὄκουσε, πολὺ τοῦ βαροφάνη...

Ἴσον τῷ *κακοφαίνεται*, μοῦ, σοῦ κτλ.

Βαρύδι, τό. Τὸ τοῦ ὑφάντου βαρύδιον.

Βαρύνω. Ἐν μόνῃ τῇ φράσει : ἠβάρυνε ὁ ἄρρωστος:=ἐπισφαλῶς ἔχει καὶ ταῖς ὁμοίαις σώζεται ἀλώβητος ἡ λέξ: Πανταχοῦ δὲ ἀλλαχοῦ λέγ. βαραίνω.

Βαρὺς, εἰά, ύ. Κοινῶν οὐσῶν τῶν πολλῶν τοῦ ἐπιθ. τούτου σημ. τοῦτο μόνον τὸ καινὸν ἀναγράφομεν ἐνταῦθα ὅτι ἠκούσαμεν καὶ τὸ συγκρ. τοῦ οὐδ. *βαρύτερα* ἐπὶ τῆς σημ. τοῦ τιμιώτερα, ὡς: αὐτὸς ἔχει τὰ βαρύτερα ἀμπέλια.

Βαρύτιμος, η, ο. Ἐπίθ. διασῶσαν τὴν ἀρχ: αὐτοῦ σημ., ὡς: ἤφερε ὁ γαμπρὸς τοὶ νύφης ἕνα δαχτυλίδι, βαρύτιμο πρᾶμα:

Βάσι, ἡ. Βάσις, θεμέλιον μτφρ, ὡς: σ' αὐτινουδὰ τοῦ παλαβοῦ τὰ λόγια θὰ βάνω 'γὼ βάσι;

Βασιδιάζω, ομαι. Λέγ: Ἐπὶ τοῦ νυμφίου, ὅταν τὸ πρῶτον εἰσέρχηται εἰς τῆς νύμφης τὸν οἶκον.

Βασίδιασμα, τό. Τὸ οὐσ. τοῦ βασιδιάζω.

Βασίλειο, τό. Οὐσ. σημ., ὡς καὶ παρ' ἀρχ:, τὸ βασίλειον προσλαβὸν ὅμως καὶ τὴν σημ. τῆς ἐν τούτοις διαίτης οὔσης πολυτελοῦς. Ἔχει δὲ σχεδὸν ἀείποτε τάς σημ. ταύτας ἐν μετφρ. χρήσει, ὡς: ἡ Μαροῦσα (δοῦλα) τώρα εἶνε σ' ἕνα βασίλειο=ὑπηρετεῖ ἐν πλουσίῳ οἴκῳ βασιλικῶς ζῶντι. Περίεργος εἶνε ἡ ἐπιρρημ: χρῆσις τῆς λέξ: ταύτης ἐν τῇ φρ: περνῶ, ᾶς, ᾶ κ.λ. βασίλειο=διάγω βασιλικῶς, ἣν ἄλλως δὲν δυνάμεθα νὰ ἐξηγήσωμεν ἢ ἀναλύοντες αὐτὴν οὕτω: περνᾷ (διάγει) βίον βασίλειον. Εὑρίσκεται τέλος ἡ λέξ: καὶ ἐν τῇ ὡραίᾳ καὶ ἀρχαϊκῇ παροιμ.

Ἀπὸ γενεᾶς τὸ βασίλειο,

Ἐν ᾗ βεβαίως σημ. τὸ βασιλικὸν γένος. Ἔτι δὲ καὶ ὡς ὄνομα θέσεώς τινος ἐν Πύργῳ εὑρίσκεται τὸ Βασίλειο.

Βασιλ8όπουλο, τό. Ἀντὶ τοῦ ἀλλαχοῦ βασιλόπουλο καὶ Βασιλ8οποῦλα ἀντὶ βασιλοποῦλα. Ὁ βασιλείδης καὶ ἡ βασιλὶς, ὡς καὶ ἐν τῷ βαυκαλήματι:

Νανὰ τὸ βασιλ8όπουλο τὸ δαφνοτυλιμένο
Ῥόδα καὶ τριαντάφυλα τὄχουνε σκεπασμένο.

Βασιλικὸ Σίδερο, τό. Μηχάνημά τι τοῦ μύλου.

Βατί, τό. Εἶδ. ἰχθ. Ἡ τῶν ἀρχ: Βάτος.

Βάφτρα, ἡ. Εἶδ. σταφυλῆς μελαίνης.

Βεντέμα, ἡ. Ὁ τρυγητός. Ἡ λέξις Ἰταλ. vendemmia.

Βεντεμίζω. Ποιοῦμαι τὸν τρυγητόν, τρυγῶ, Ἴδε καὶ Τρύος καὶ Τρυῶ.

Βερέμι, τό. Τὸ ἄλλως Ντρεάδι. Πᾶν λοξὸν πρᾶγμα καὶ

Βερεμιστός, ἡ, ό. Ἐπίθ. Λοξοειδής.

Βιάσι ἀντὶ βίασις καὶ τοῦτο ἀντὶ τοῦ βία. Σπουδή, τάχος, ὡς: ἀπὸ τὴ βιάσι μου ἠγκρέμισα, ὅπερ λέγ: καὶ: ἀπὸ τὴ σπουδή μου:.

Βίγλα, ἡ. Θέσις ἐν Θηρασίᾳ. Τὴν λέξ: ταύτην ἀνευρίσκομεν σημαίνουσαν τὴν σκοπιὰν ἔν τινι ᾄσματι, οὗ ἡ περικοπή:

. . . Δόνει βετσὰ τοῦ μαύρου ντου ἀπὸ τσὶ βίγλαις βγαίνει. . .

Βιόλα, ἡ Κύρ. ὄν. γυναικός.

Βιόλαις, ἡ. Ἐργαλεῖον τοῦ μύλου, ὅθεν καὶ ἡ φρ:. Βιολώνω τ' ἀξόνι.

Βλαβερός, ἡ, ό. Ἐπίθ. Βλαβερός, βλαπτικός, ὡς: Εἶδες, παιδί μου, ἴντα σοῦ'πε ὁ γιατρός; νὰ φυλάεσαι ἀπὸ τὰ βλαβερὰ φαγειά.

Βλάφτομαι ἀντὶ βλάπτομαι. Πλὴν τοῦ ἐνεργ: ἡμεῖς μηχρα καὶ τοῦτο ἐπὶ τῶν ἐγκυμονουσῶν γυναικῶν, ἀντὶ τοῦ ἀρχ: ἀσάομαι.

Βλεπάρης, ὁ. Ὁ φύλαξ τῶν ἀμπέλων, ἀγροφύλαξ· ὁ ἄλλως Ντραγάτης.

Βληβλί, τό. Τὸ ἄλλως γλωσσίδι. Ἡ γλωττὶς τοῦ κώδωνος. Ἴσως εἶνε πεποιημένη ἡ λέξις ἐκ τῆς ῥίζης βαλ, βλα βλη ἢ διότι βάλλει (κτυπᾷ) ἢ ἐκ τοῦ ἤχου ὃν ἐκπέμπει βάλλουσα.

Βλιχάδα, ἡ. Ὀρυκτοπηγὴ ἐπὶ τοῦ μεσημβρινοῦ παραλίου τῆς νήσου.

Βλιχό, τό. (Ἐνν. νερόν.). Κατ' ἀποκ. τοῦ γ ἐκ τοῦ βλιγχός, ὑφάλμυρος.

Βοή. Ἐν χρήσει ἀντὶ ἐπιρ: ἐπὶ ἀκουσμάτων ἀπαισίων καὶ ἀπροσδοκήτων, ὡς: βοὴ ποῦ μ' εὕρηκε!: καὶ ἐν τῇ συνήθει φρ: ἀλὴ βοή! =φεῦ !

Βόθων, ὁ κοινῶς Βόθωνας. Κώμη πρὸς ἄρκταν τοῦ Πύργου κειμένη.

Βολγοῦμαι. Συνήθως μετὰ τοῦ ἀρνητ. δὲν: δὲ(ν) βολγοῦμαι ἴσον τῷ ἀπροσ: δὲ(ν) μοῦ βολεῖ=Δὲν εὐχαριστοῦμαι, δὲν μοὶ εἶνε εὔκολον ἢ προσφυές τι. Πιθανῶς εἶναι τὸ Αἰολ: βόλ(λ)ομαι μετὰ

τῆς συνήθους ἐν τῇ νεωτέρᾳ ἡμῶν γλώσσῃ ἐπεκτάσεως τῶν παθητ. ῥημ. ὡς: ἀγαπιοῦμαι, τυραννιοῦμαι, γελιοῦμαι, θωριοῦμαι κ. λ.

Βολζὰ, ἡ. Θέσις ἐν Θηρασίᾳ.

Βολυμήθρα, ἡ. ἀντὶ μολυβήθρα. Μολιβδίς. Ἴδε καὶ Λεξ. Βύζ: ἐν λ. Βολίμι.

Βοσκίζω. Ἕτερος τύπος πλὴν τοῦ βόσκω.

Βότυρας, ὁ Τὸ βούτυρον, ὁ βαύτυρος.

Βουδζὰ, ἡ. Ἡ κόπρος τῶν βοῶν, ὁ βόλιτος.

Βουδόμματο, τό. Εἶδ. σταφυλῆς μελαίνης ἐχούσης παχείας καὶ στρογγύλας τὰς ῥάγας, ὡς οἱ τοῦ βοὸς ὀφθαλμοί.

Βούκινο, τό. Κατὰ τὴν ἀρχ: προφορὰν τοῦ υ ἀντὶ βύκινον καὶ τοῦτο ἀντὶ βυκάνη. Λέγ: ὅμως οὕτω οὐχὶ αὐτὴ ἡ βυκάνη, ἀλλὰ τὸ διὰ ταύτης διασαλπιζόμενον, σάλπισμα, ἄκουσμα, φήμη συνήθως κακὴ, ὡς: ἔγεινες βούκινο στὸν κόσμο μὲ τὰ ἔργατά σου καὶ σαὶ πράξεις διεσαλπίσθησαν ὡς διὰ βυκάνης. Οὕτω καὶ ἐν τῇ παροιμ:

Ὁ κόσμος τὄχει βρύκινο κι' ἐσὺ κρυφὸ καμάρι.

Βουλὴ, ἡ. Βούλησις, γνώμη, ὡς: ὁ γυιός μου πάει μὲ τὰ βουλή μου.

Βουνῖτσος, ὁ. Θέσις ὀρεινὴ παρὰ τῷ Πύργῳ.

Βουνὸς, ὁ. Καὶ τὸν ἀρθὸν τοῦτον τύπον διεσώσαμεν μετρίως συχνότερον τὸν οὐδ., τὸ βουνό. Τὸ ὄρος.

Βουρβοῦλος, ὁ. Κώμη πρὸς ἀνατολὰς τοῦ Ἡμεροβιγλίου κειμένη.

Βούρδουλας, ὁ. Ἡ μάστιξ. Ἴδε καὶ Κορ. Ἀτ. IV, 61.

Βοῦτα, ἡ. Μέγα ξύλινον δοχεῖον πλατύστομον, χρήσιμον πρὸς ἀπόθεσιν διαφόρων μαγειρικῶν ἐφοδίων, ὡς π. χ. ἀνθράκων, ξύλων κ.τ.τ.

Βραστάρι, τό. Τὸ θερμὸν ποτόν.

Βραχνᾶς, ὁ ἀντὶ βραγχνᾶς. Τὴν λέξ. ταύτην προσέλαβεν ὡς παρώνυμον βραγχιῶν τις ἀνὴρ ἐν Θήρᾳ.

Βράχος, ὁ καὶ βράχος, τό. Πληθ· τὰ βράχη. Τὸ οὐδ. μετχρ. καὶ οἱ ἀρχ: ἀλλ' ἀντὶ τοῦ τενάγους· παρ' ἡμῖν ὅμως σημ. ὅτι καὶ πανταχοῦ τῆς Ἑλλάδος, τὴν ἀπορρῶγα πέτραν, τὴν σπιλάδα. Οὕτω λέγ: νὰ ἰδῇς ἐκεῖνα τὰ βράχη!:

Βρέφο, τὸ ἀντὶ βρέφος, ὡς· εἶνε ἕνα βρέφο παιδί.

Βρεχτής, ὁ. Ὁ βρέχων τὴν ἀλιευτικὴν λέμβον καθ' ἑσπέραν, ἵνα μὴ *ἀξερομαχᾷ* μάλιστα τὸ θέρος.

Βρίθισι, ἡ καὶ βρῖθος, τό. Ἡ κατάστασις τοῦ ἀρρώστου, καθ' ἣν εἶνε βεβαρημένος ὑπὸ τοῦ ὕπνου ἢ βέβριθεν αὐτοῦ. Ἡ β' τῶν λέξ. τούτων ἀπαντᾷ παρ' ἀρχ: ἐπὶ τῆς γεν. σημ. τοῦ βάρους.

Βριθισμένος, η, ο. Μτχ. ἐπιθ. μόνη αὕτη παραμείνασα ἐν χρήσει ἐκ τοῦ, ὡς ἐκ ταύτης φαίνεται, βριθίζομαι σχηματιζομένου ῥήμ. Λέγ. δὲ αὕτη ἐπὶ τοῦ πυρέσσοντος ἢ καθόλου ἀρρωστοῦντος, ὅταν βαθὺν ὕπνον κοιμᾶται, βρίθῃ, οὕτως εἰπεῖν, καὶ πίπτῃ ὑπὸ τὸ βάρος τοῦ ὕπνου.

Βροντισμὸς, ὁ. Βρόντημα, κρότος, κτύπος.

Βρουκόνω, ομαι καὶ μτχ. βρουκωμένος, ἢ καὶ συνηθεστέρα. Τήκομαι, φθείρομαι ὑπὸ λύπης, θλίψεως, ὡς: ἡ καρδιά μου εἶνε βρουκωμένη. Εἶνε δὲ τὸ ἀρχ: βρύκομαι ἐπὶ μτφρ. χρήσεως, ὡς τὸ παρὰ Σοφ. βρύκομαι, τέκνον.

Βρυνιάσματα, τά. Μόνον ἐπὶ πληθ:. Αφθονία, εὐπορία, εὐδαιμονία. Πολὺ φοβοῦμαι μὴ ἡ προκειμένη λέξ: προῆλθεν ἐκ τῆς γνωριμοτάτης ἐκκλ: φράσ. *βρύει ἰάματα*, (τοῦ ἰάματα λαμβανομένου μτφρ. ἀντὶ τῆς ἀφθονίας τῶν ἀγαθῶν), κατὰ συνένωσιν τῶν δύο εἰς μίαν λέξιν προσλήψει καὶ τοῦ εὐφωνικοῦ ν καὶ παρενθήκῃ τοῦ σ, ἐὰν δὲν ὑποθέσωμεν ταύτην παραγομένην ἐκ τοῦ βρυασμὸς, ἥτις εἶνε ἀπωτέρα παραγωγή.

Βρύσι, ἡ. Τοποθεσία ἐν Θηρασίᾳ.

Βρωτίρα, ἡ. Ἡ παρὰ Κορ. (Ἀτ. ΙΙ, 87) Βρωτίδα. Τὰ ἱδρῶα.

Βυτίνια, τά. Πήλινα μικρὰ ἀγγεῖα, ἐν οἷς ἀποθέτουσι βούτυρον, μέλι καὶ λοιπὰ τοιαῦτα εἴδη τροφῶν.

Βωλιτάρι, τό. Πᾶν τὸ ὡς βῶλος στρογγύλον· ἀποδίδεται δὲ ἡ λέξ. καὶ ὡς σκῶμμα εἰς τοὺς πολυσάρκους, οἵτινες ἐκ τοῦ πλεονάζοντος πάχους ἀποβάλλουσι τὴν δέουσαν συμμετρίαν τοῦ σώματος αὐτῶν καὶ καθίστανται αὐτόχρημα βῶλοι, ὡς: τὸν εἶδες; σὰν βωλιτάρι εἶνε:.

Βῶλος, ὁ, οὗ ὁ πληθ. οἱ βῶλοι σημ. τοὺς διαφόρους τόπους, ἐν οἷς χαλῶσι τὰ δίκτυα (τὴν τράταν) οἱ ἁλιεῖς. Μικρὸν δὲ μέρος χώματος ἢ γῆς ἐσήμ. καὶ παρὰ τοῖς ἀρχ: ἡ λέξ:. Ἀλλὰ παρὰ

τοῖς αὐτοῖς ὑπῆρχε καὶ ὁ βόλος σημ. τὴν βολὴν τῶν δικτύων ἢ καὶ αὐτὰ τὰ δίκτυα, οὐδὲν ἑπομένως παράδοξον ἂν ὁ βόλος παραμείνας μέχρις ἡμῶν προσέλαβε καὶ τὴν σημ. τοῦ τόπου, ἐν ᾧ ἡ βολὴ γίγνεται· ὁποτέραν λοιπὸν τούτων τῶν γραφῶν προκριτέον;

Γ.

Παθολογία τούτου.

α.) ἐναλλάσσεται τῷ χ, ὡς: παιχνίδι ἀντὶ παιγνίδι, γαλαχτίζω ἀντὶ γαλακτίζω· β') τίθεται ἀντὶ τοῦ δίγαμμα καὶ ἐν ἀρχῇ καὶ ἐν μέσῳ λέξ:, γλεξεύω, γυιός, ἀγέρας, καύγω, γεύγομαι:, ὡς καὶ παρὰ Δωρ: γδοῦπος ὁ δοῦπος· γ'.) παρεντίθεται, ὡς: ἀγκίλι ἢ ἀκίς· δ'.) ἀποβάλλεται συχνότατα ἐν μέσῳ λέξ:, ὡς: τρώω, μιῶ, ταραμός, τηάνι: Οὕτω καὶ παρ' Ἴωσι φάρυγος ἀντὶ φάρυγγος καὶ παρὰ Βοιωτοῖς Φὶξ ἡ Σφίγξ.

Γαβαλᾶς. Ἐπίθ. οἰκογενειακόν.

Γαβρῆλος, ὁ. Τοποθεσία παρὰ τῷ Ἐμπορείῳ.

Γάγκελα, τά. Τὰ ἀλλαχοῦ κάγκελα. Κιγκλὶς, δρύφακτος.

Γαγκινέλι, τό. Ἡ ἁρπάγη, δι' ἧς ἀνασύρουν ἐκ τοῦ φρέατος τὰ εἰς αὐτὸ ἐμπεσόντα ἀντλητήρια.

Γάδος, ὁ. Ὁ τῶν ἀρχ: κάδος, ἀγγεῖον οἴνου. Οὕτω δὲ διὰ τοῦ γ λέγ. αὐτὸν καὶ οἱ Χῖοι, ὡς ἀναφέρει ὁ Κορ.

Γαδουριά, ἡ. Εἶδ. σταφυλῆς λευκῆς.

Γαδουρολάτης, ὁ. Ὀνηλάτης. Ὀρθότερον βεβαίως τοῦ ἀλλαχοῦ Γαϊδουριάρης, διότι ἐφύλαξε τὸ ἔσχατον συνθετικὸν τοῦ ὀνηλάτης, ἐλαύνω.

Γαζὶ, τό. Εἶδ. λεπτοτάτης ῥαφῆς. Ὅθεν καὶ ῥ. γαζόνω ἢ περιφρ: ῥαύγω γαζί.

Γαλαχτίζω ἀντὶ γαλακτίζω. Ποιῶ λευκὸν ὡς τὸ γάλα τὸν τοῖχον ἀλείφων αὐτὸν δι' ἀσβέστου. Παρ' ἀρχ: ἐσήμ. εἰμὶ λευκὸς ὡς τὸ γάλα. Γνωστὸς δ' εἶνε καὶ ὁ γαλακτίτης λίθος.

Γαλοῦφος, α, ικο. Ἐπίθ. Θώψ, κόλαξ. Καὶ ῥ. Γαλουφίζω, θωπεύω, κολακεύω. Cajoleur, cajoler.

Γαραλοβούνια, τά. Θέσις ἐν Ἐμπορείῳ.

Γαργαλῶ, ιοῦμαι. Γαργαρίζω, ομαι, ὡς: μὴ μὲ γαργαλῇς: μαὶ μὴ μὲ πειράζῃς, γιατί γαργαλιοῦμαι:.

Γαρίζω. Μτβτ. καὶ ἀμτβτ. Ῥυπόω καὶ ῥυπαίνομαι. Λέγ: δὲ ἐπὶ τῶν πρὸς πλύσιν ἱματίων (τοῦ ἐσωτερικοῦ ἱματισμοῦ). Οὕτω λ. χ. λέγ. ἐσὺ τὰ γαρίζεις πολὺ τὰ ῥοῦχά σου: καὶ ἀμβτ: ἠγαρίσανε τὰ ῥοῦχά μου: Εὔχρηστος δ' εἶνε καὶ ἡ μτχ. γαρισμένος, η, ο' ἀντὶ ἐπιθ. ῥυπαρὸς, ἐρρυπωμένος, ὡς: μάζωξε ὅλα τὰ γαρισμένα ῥοῦχα νὰ τὰ δώσῃς στὴν πλύστρα:.

Γάστρα, ἡ. Ἡ καὶ παρ' ἀρχ: γάστρα, ὡς ἐν τῷ ᾄσμ:

Κοιμήσου γάστρα μου χυτὴ μὲ τὰ μαργαριτάρι
Καὶ μοῦστειλε τὴν προξενειὰ ὁ νειὸς ποῦ θὰ σὲ πάρῃ.

Γαυλίζω. ὑλακτῶ, ὡς ἐν τῇ παροιμ:.

Ὁ σκύλος ἐκεῖ ποῦ τρώει, ἐκεῖ γαυλίζει.

Γέμελος. ὁ, Γεμέλα, ἡ, Γέμελα ἢ Γεμέλι, τὸ' πληθ. Γεμέλια, τά. ὁ δίδυμος, οἱ δίδυμοι. Γαλλ' jumeau, elle. Λέγ: δὲ ἐπί τε ἀνθρώπων καὶ ἐπὶ καρπῶν. Ἐκ τοῦ Ἰταλ. Gemello.

Γενειά, ἡ ἀντὶ γενεά. Γε εά, γένος. Μόνη ἐκφερομένη ἡ λέξ: ὑποσημαίνει σχεδὸν ἀείποτε τὴν εὐγενῆ καταγωγὴν, τὸ εὐκλεὲς γένος' οὕτω λέγ: ὅλα τάχει ὁ κοπελλιάρης μας, εἶνε κι' ἀπὸ γενειά: ὅπερ λέγ. καί: εἶνε κι' ἀπὸ γένος:. Λαμβάνεται δὲ ἡ *γενειὰ* καὶ εἰς δήλωσιν τοῦ ὀνόματος τοῦ γένους ἢ οἴκου ἀντὶ τῆς ἄλλως λεγομ: Σκλητάδας, τῆς ἰδιαιτέρας τουτέστι τοῦ οἴκου κλήσεως' ὡς: καὶ ποιὰ εἶν ἡ γενειά σου;: Ἀπαράφθαρος σώζεται ἡ προκειμένη λέξις ἐν μόνῃ τῇ παροιμ:

Ἀπὸ γενεᾶς τὸ βασίλειο.

Γενεράλε, τὸ' (ἐνν. πρᾶ(γ)μα). Ἔξοχον, λαμπρὸν, ὡς: ἔχω ἕνα κρασὶ, μὰ εἶνε πρᾶμα γενεράλε: τὸ δὲ ἄρσεν. Γενεράλες σημ: τὸν στρατηγὸν, τὸν ἄρχοντα général ὡς ἐν τῇ παροιμ:

Εἰς ἐσὲ τὸν Γενεράλε τὸ κατράμ' εἶνε χαζῆρι
Στεῖλε τάσπρα νὰ τὰ πάρῃς.

Προφανῶς ἡ λέξ ἐλήφθη ἐκ τῆς Ἰταλ: generale

Γέννα, ἡ. Καὶ ὁ τοκετὸς, ὡς: ἀπὸ στὴ γέννα ἠπέθανε: καί τὸ τεχθὲν, τὸ γέννημα, ὡς: μᾶς ἐσκότισε κι' αὐτὴ μὲ τεὶ κακαὶς τεὶ

γένναις: Ἡ λέξ. αὕτη ἀπαντᾷ παρὰ τοῖς ἀρχ: ποιηταῖς, ἀλλὰ σημ! τὸ γένος, τὴν γενεάν.

Γεννολοῶ. Αὐξάνομαι καὶ πληθύνομαι.

Γεραθειὰ, τά. Τὰ ἄλλως Γεράματα. Γῆρας, βίου δυσμαί, ὡς: ἠπέρασε καλὰ γεραθειάτ.

Γεροντακλαμᾶς, ὁ· Ἐπίθ. ἀποδιδόμενον σκωπτικῶς εἰς τοὺς ἀεὶ νεάζοντας σοροδαίμονας, ὡς: ἀκοῦς ἐκεῖ, ἕνας γεροντακλαμᾶς νὰ μοῦ θέλῃ 'παντρειάς.

Γεροντομοῖρι, τό. Ὁ δωρούμενος μὲν ὡς προῖξ εἰς τὰ τέκνα ὑπὸ τῶν γονέων οἶκος, ἀλλ' ἐπὶ τῷ ὅρῳ νὰ λάβωσιν αὐτὸν ὑπὸ τὴν κυριότητά των μετὰ τὴν ἐν τούτῳ γηροκομίαν καὶ θάνατον τῶν γονέων. Ἡ μοῖρα, οὕτως εἰπεῖν, τῶν γερόντων γονέων.

Γῆλος, Ὁ. Εἶδ. ἰχθ. λιμναίου.

Γεωργιλλᾶς, ὁ. Ὄνομα γενεᾶς τινος ἐν Θήρᾳ ἀναγόμενον εἰς τοὺς Βυζαντιακοὺς χρόνους. Γνωστὸς δ' ὑπάρχει ὁ Ῥόδιος ποιητὴς Ἐμμανουὴλ Γεωργιλλᾶς ἀκμάσας περὶ τὴν ΙΔ' 100ετηρίδα Μ. Χ.

Γιάντες, ἡ· Ὁ γνωστὸς τρόπος τοῦ διὰ χειραψίας ἐνεχυρασμοῦ δύο προσώπων· ὅθεν αἱ φρ: βάζομε γιάντες;: ἤβαλα γιάντες μὲ τὸν Ἀναστάση· ἐμεῖς οἱ δυὸ ἔχομε γιάντες: κ. τ. τ.

Γιαρένης, ιά. Ἐπίθ. διγενές. Ἀσύνετος, ἀστάθμητος, πέρπερος. Λέγ: καὶ συνθ. Λωλογιαρένης, ιά.

Γιογλανοῦ, ἡ. Βῶλος (ἴδ. τὴν λέξ:) παρὰ τῷ Ἐμπορείῳ.

Γιουρουντίζω. Συνωθοῦμαι, συρρέω, ὡς : ἅμα εἴδανε κι' ἤνοιξ' ἡ πόρτα, ἠγιουρουντίσανε μέσα.

Γιὼ καὶ Διὼ ἐν τῇ εὐχῇ. :Γιὼ (Διὼ) μακαρίσ' τ' ἀπεθαμμένα σου : λεγομένῃ συνήθως ὑπὸ τῶν ἐπαιτῶν προς τὸν βοηθοῦντα αὐτούς, ὅπως ὁ Θεὸς ἀξιώσῃ τῆς ἑαυτοῦ μακαριότητος τοὺς θανόντας συγγενεῖς τοῦ ἐλεοῦντος. Εἶνε λοιπὸν πρφθρὰ τοῦ Θεὸς ἢ πρ[?] ἔρχεται ἀμέσως ἐκ τοῦ Λακων: Σιώ; Ἴδ. καὶ Μακαριά.

Γκουφαρεοῦμαι. Ἐπὶ νοσοῦντος· ἀγωνιῶ, πάσχω.

Γλασᾶδες, οἱ. Θέσις πλησίοντοῦ Ἐμπορείου.

Γλειξεύγω καὶ λειξεύγω. Λιχνεύομαι, λιμβεύομαι.

Γλιμάσης, α, ικο, καὶ Λιμάσης ἐκ τοῦ Λιμαίνω. Λίχνος, λιμβός.

Γλεοῦδι, τό. Τὸ παρὰ Κορ: καὶ Βυζ: Γλιγοῦδι, ὃ ἴδε.

Γλίνα, ἡ. Τὸ χοίρειον λίπος. Προέκρινα τὴν διὰ τοῦ ι γραφὴν, διότι τὸ ἐνόμισα πλησιέστερον τῇ Γλίνῃ ἢ τῇ Γλήνῃ τῶν ἀρχ:

Γλυκάδα, ἡ. Εἶδ. σταφυλῆς λευκῆς καὶ γλυκυτάτης.

Γκερεμέ. Τὸ ἄγνωστον τοῦτο μέρος τοῦ λόγου ἀπαντᾷ ἐν μόνῃ τῇ φρ. ἕνα γκερεμέ:=ὅσῳ, τοσούτῳ, ἐπὶ μᾶλλον καὶ μᾶλλον, ὡς: ὅσο τοῦ λὲς νὰ μὴ 'μιλῇ, ἐκεῖνος δός του καὶ φωνάζει ἕνα γκερεμέ: καὶ ἐν τῇ παροιμ.

Τὰ παλῃὰ ῥοῦχα σάζεις ; Ἕνα γκερεμὲ σκίζουνται.

Γληγοράδα, ἡ. Ταχύτης, ὀξύτης ὡς φαίνεται ἐκ τῆς ἀκολούθου περικοπῆς ᾄσματός τινος.

Καὶ στέλλει καὶ τσὶ μπέμπουνε τρία μποτζὰ φαρμάκι
Κι' ἤκατσε καὶ τὸ τάρασσε μὲ τόση γρηγοράδα
Κι' ἠστέκουντα και τό 'πινε σὰ νᾶταν λεμονάδα....

Γλυμάντερο, τό. Οὕτω καλεῖται σκωπτικῶς ὁ λιπόσαρκος καὶ κατεσκληκὼς ἄνθρωπος ὡς ἔχων τρόπον τινὰ γεγλυμμένα τὰ ἔντερα αὐτοῦ ὑπὸ τοῦ λιμοῦ καὶ τῆς παρεπομένης αὐτῷ ἀτονίας.

Γνέφαρο, τό' α, τά. Τὸ ὑψηλὸν, ἐναέριον μέρος τὸ ὑπὸ τοῦ ἀνέμου προσβαλλόμενον, ὡς: αὐτὰ, τὰ γνέφαρα (ἀμπέλῃα 'ψηλὰ) ἠκάμανε τόσα σταφύλῃα καὶ τοῦτο (τὸ καλὸ ἀμπέλι, τὸ χαμηλὸ) δὲ θὰ κάμῃ; Τίς οἶδεν ἂν ἔχῃ σχέσιν τινὰ πρὸς τὸ κνέφας ;

Γνῶρος, τό. Ἢ ἄλλως γνωριμῃά. Γνωριμότης, γνώρισις, ὡς : δὲν τοῦ 'δωκα γνῶρος, γῃὰ νὰ δῶ ἂ θὰ μοῦ 'μιλήσῃ.

Γογγύζω. Διεφύλαξεν ἀπαράλλακτον τοῦ ἀρχ. τὴν σημ., ὡς: σὰ μοῦ τὸ γογγύσῃς πρῶτα (τὸ ψωμὶ), ὕστερα μοῦ τὸ δόνεις: Εὔχρηστος εἶνε ἰδίως ἡ μτχ. γογγυσμένος, η, ο, ὡς: γογγυσμένο ψωμὶ 'γὼ δὲν παίρνω: λεγόμενον ὑπὸ τοῦ ἐπαιτοῦντος πρὸς τὸν μετὰ γογγυσμοῦ καὶ δυσαρεσκείας διδόντα αὐτῷ ὀλίγον ἄρτον.

Γονικὸ, τό, ά. τά.'Επὶ μόνου τοῦ οὐδετ. καὶ σημ: τὸ ἄλλως λεγόμ: Πατρογονικὸ, τουτέστι τὸ εἰς τοὺς γονεῖς ἀνῆκον, πατρῷον κτῆμα, ὡς: αὐτὸ τὸ κατῶϊ τὄχει γονικόν του: ἤ: πατρογονικόν του: Ἀλλ' ὁ πληθ. Γονικὰ σημ: προσέτι τοὺς γονεῖς καὶ τοὺς προγόνους, αὐτὴν δηλ: τὴν γενεαλογίαν τινὸς, ὡς μαρτυρεῖ ἡ ἑξῆς περικοπὴ ᾄσματός τινος:

...Κι' ὁ νεῃὸς... καθίζει καὶ τσὶ λέει—
Κόρ' ἀπὸ ποῦ ν' ἡ μάννά σου 'πὸ ποῦ τὰ γονικά σου;...

Καὶ ἡ κοινοτάτη παροιμ:

"Ελα παπποῦ μου νὰ σοῦ μάθω τὰ γονικά σου.

Γόνος, τό. Ὁ νεογνὸς φθείρ· τὰς λοιπὰς σημ: τῆς λέξ: ὅρα παρὰ Κορ: καὶ Βυζ:

Γουἰάζω. Γοάω, θρηνῶ· περὶ τοῦ κλαίοντος π. χ. νηπίου λέγει ἡ μήτηρ: ἀπὸ τὸ πρωΐ μοῦ γουἰάζει ἐτσαδά:.

Γουητό, τό. 1) Βοή, ἀλαλαγμὸς (ἀνθρώπων θορυβούντων) 2) ὑπόκωφος ἦχος, ὡ.: ἀκοῦς γουητό; ἀποῦ ποῦ νἄρχεται;

Γοῦλα, ἡ. 1) Εἶδ. κράμβη; μὲ ῥίζαν γογγυλώδη· 2) Ἡ λιχνεία, λαιμαργία, ἡ τῆς *γούλας* (τοῦ λαιμοῦ) θεραπεία, ὡς: αὐτός, μάθιά μου, ἀγαπᾷ τὴ γοῦλάν του=εἶνε.

Γουλιάρης, α' ἐπίθ. Λίχνος γαστρίμαργος, ὡς ἐν τῇ παροιμ:

Τὸν καλομαθημένο γουλιάρη μὴν τονὲ 'πῇς.

"Ιδε καὶ τὴν λέξ: 'Αναιπᾶ.

Γούργουρας, ὁ. Πήλινον ἀγγεῖον, οὗ τὸ στόμιον ἔχει ὀπάς, δι' ὧν ἐξέρχεται τὸ ὕδωρ μετ' ἤχου τοιούτου γουρ, γουρ, ἐξ οὗ καὶ ἐποιήθη ἡ λέξ:.

Γουρλῆς, γουρλίδισσα, ικο· ὁ ἄλλως καλομάζαρος. Αἴσιος, εὐσύμβολος.

Γραΐλα, ἡ. Οὕτω ἐπὶ τὸ ὑβριστικώτερον καλεῖται ἡ κακὴ καὶ πονηρὰ γραῦς ἢ τὸ σαπρόγηρον γραΐδιον. 'Ιδ. καὶ Πομπόγρια.

Γραμματική, ἡ. Κύρ: ὄν. γυναικός

Γράμπανα, τά. Οἱ ἀπορρῶγες, ἀπόκρημνοι βράχοι. "Ιδε καὶ Κορ. 'Ατ IV, 88.

Γραφἰᾶς, ὁ. Ὁ ἄλλως Γραμματισμένος, Διαβασμένος καὶ Προκομμένος. Προέρχεται βεβαίως ἐκ τοῦ Γραφεύς, διότι ὡς κύριον ἀσχόλημα τῶν λογίων λογίζεται ὑπὸ τοῦ κοινοῦ λαοῦ τὸ γράφειν.

Γράφομαι. 'Επικαλοῦμαι, ἐπονομάζομαι, γράφω, ὡς εἰπεῖν τὸ ὄνομά μου, ὡς: πῶς γράφεσαι;

Γρηά, Ὁ τελευταῖος τῶν τηγανιτῶν εἰς σχῆμα μεῖζον τοῦ συνήθους.

Γριζόλι, τό. Εἶδ. πτηνοῦ.

Γυβεντισμένος, η, ο. Μτχ. ἀντὶ ἐπιθ. καὶ

Γύβεντο, τό. οὐσ. 'Αμφότερα σημ. τὸν ἄξιον γυβεντισμοῦ (ἐμ-

παιγμοῦ, ἠθικῆς καταδίκης), ἅτινα πρόσθες πρὸς τῷ γυδεντίζω τοῦ Κορ: ('Ατ. IV, 78.)

Γυδέντισμα, τὸ δὲ λέγ: ἡ ὕδρις, ὁ ἐμπαιγμὸς, ὡς ἐν τῇ παροιμ.

'Ο κλέφτης τὸ γυδέντισμα γιὰ πανηῦρι τὄχει.

Γυμνοκώλης, α. 'Επίθ. ἀχίτων ἢ ῥακενδύτης, ὁ ἔχων τὰ μέλη (κῶλα) τοῦ ἑαυτοῦ σώματος γεγυμνωμένα.

Γυρευγοντίς. 'Επίρ: ἐκ τοῦ γυρεύγω.: συντασσόμ. μετὰ γεν: ὡς: ἦρθα γυρευγοντίς σου=ἦκα ζητῶν σε:.

Γυροκούρτινο, τό. Τὸ κύκλῳ καὶ πρὸς τὰ ἄνω τῆς κλίνης περιστρεφόμενον πλεκτὸν ὕφασμα.

Γυροπόδι, τό. Τὸ παρὰ τοὺς πόδας τῆς κλίνης γυρούμενον ὕφασμα.

Γωνιὰ, ἡ. Κώμη πρὸς ἀνατολὰς καὶ κάτωθεν τοῦ Πύργου κειμένη. Διαιρεῖται δὲ εἰς Μέσα καὶ "Ε("Ο)ξω. Γωνιάν. 'Ο κάτοικος Γωνιάτης. 'Υπάρχει δὲ καὶ ἐπίθ:

Γωνιάτικος, η, ο' σημ. τὸν ἀνήκοντα εἰς τὴν Γωνίαν ἢ ἐξ αὐτῆς προερχόμενον. "Οθεν καὶ ὁ Γωνιάτικος βῶλος.

Δ.

Παθολογία τούτου.

'Εναλλάσσεται 1) τῷ θ, ὡς συνείθησι ἡ συνείδησις 2) τῷ τ προηγουμένου μάλιστα τοῦ ν, ὡς: σπουτάζω, ἔχεντρα, μάνταλος, ἀσφεντόνα ἀντὶ σπουδάζω, ἔχιδνα, μάνδαλος, σφενδόνη κ. λ.

Δακρυώνω καὶ Δακρύζω καὶ μτχ Δακρυωμένος. Δακρύω, ὡς: δὲ ξέρω ἴντα πάθανε τὰ μάθιά μου καὶ δακρυώνουνε μὲ τὸ παραμικρό: καὶ: μάθια δακρυωμένα:, ὡς ἐν τῷ ἑξῆς ᾄσμ.

"Ιντά 'χουν τὰ ματάκιά σου κι' εἶνε δακρυωμένα;
Πᾶς σὲ μαλόν' ἡ μάννα σου πῶς ἀγαπᾷς ἐμένα;

'Η δὲ μτχ. αὕτη προέρχεται ἐξ ἐνεστ. δακρυόω.

Δακῶ, μέλ. δακάσω, ἀόρ. ἐδάκασα, ὡς: ὁ σκύλος δακᾷ, θὰ μὲ δακάσῃ, μὲ 'δάκασε:. Δάκνω

Δειάφι, τό. Τὸ ἀλλαχοῦ Θειάφι. Θεῖον καὶ ῥ.

Δειαφίζω Θειόω.

Δεντρὸ, τὸ, ά, τά. Τὸ δένδρον, ὡς ἐν τῇ παροιμ.

Χώρις θέλημα Θεοῦ φύλλο δεντροῦ δὲ σέται :

Καὶ ἐν τῷ ᾄσμ.

Νύφη μου ποῦ σοῦ φέρανε δεντρὸ μέσ' στὴν αὐλή σου,
Νὰ τὸ ποτίζῃς χλιὸ νερὸ νὰ τὄχῃς στὴ ζωή σου.

Δεσπέτι, τό. Ἀποδυσπέτησις, δυσφορία, ἀδημονία. Ἐκ τούτου ῥ.

Δεσπετεύγω ἀντὶ δεσπετεύω. Πιέζω, φέρω τινὰ εἰς ἀποδυσπέτησιν, ὡς: μὴ με δεσπετεύγῃς: καὶ ἐπίθ.

Δεσπετικός. ή, ό, ὃ καὶ συνηθέστ. Ὁ ἀναγκάζων ἀποδυσπετεῖν, δυσαναασχετεῖν, ὡς: ἀκοῦς δεσπετικὰ λόγια ποῦ μοῦ λέει; Αἱ λέξ: αὗται βεβαίως προέρχονται ἐκ τῶν ἀρχ. Δυσπετῶ, δυσπέτης, δυσπέτημα.

Δευτεριάτικο. Ἐπίρ. Τῇ δευτέρᾳ, τῇ πρώτῃ ἡμέρᾳ τῆς ἑβδομάδος, καθ' ἣν ἐπαναλαμβάνονται αἱ διακοπεῖσαι ἐργασίαι, ὡς: πρωΐ πρωΐ δευτεριάτικο ἦρθε νὰ μ' ἀλλικοντέψῃ κι' αὐτὸς ἀπὸ τσὶ δουλειαῖς μου!:

Δεύτερο, τό. Μία τῶν 6 κωπῶν, δι' ὧν ἐρέσσεται ἡ ἁλιευτικὴ λέμβος. Τὰ ὀνόματα τῶν λοιπῶν 5 εἰσὶ τάδε: Πλιώριο, Τρίτο (διότι κοινῶς λέγ: τὸ κουπί), (Μέση (ἐνταῦθα μόνον ἐφυλάχθη τὸ γένος), Κάρινα, Ντομούς.

Δέχτυ, τό. Δέχθια, τά. Τὸ δίκτυον καὶ κατ' ἀποκ. δίκτυ, τὰ δίκτυα.

Δέχομαι. Τοῦ ῥ. τούτου κοινοῦ ὄντος καὶ ἐν τῇ λοιπῇ Ἑλλ. σημειοῦμεν μόνον τὴν προστ. τοῦ ἀορ. Δέξου ἀντὶ δέξαι ἐν πολλῇ χρήσει οὖσαν. οὕτω: δέξου με πάλι: λέγομεν ἀσπαζόμενοι πρὸς τὸν φίλον, οὗ τὸν οἶκον πρὸ μικροῦ καταλιπόντες ἐπισκεπτόμεθα πάλιν. Τὴν βλέπομεν προσέτι καὶ ἐν τῷ γραπτῷ λόγῳ, ὡς ἐν ταῖς ἑξῆς παροιμ:

Ὅπου τάβλα καὶ μαντῆλι, δέξου καὶ τὸν κὺρ Βασίλη καὶ
Ἂν σοῦ λάχῃ πειρασμὸς, δέξου τον γιὰ ἁγιασμό :.

Ἐπίσης ἀναγράφομεν καὶ ἑτέραν σημ. τοῦ Δέχομαι, ἣν εἶχε καὶ παρὰ τοῖς ἀρχ:, τὴν τοῦ ἀποδέχομαι, στέργω, εὐχαριστοῦμαι, ὡς

δὲν τὸν ἐδέχομαι: (Ἐπὶ ἀνθρώπων) καὶ: δὲν τὸ δέχεται :. (Ἐπὶ τροφῆς). Οὕτω καὶ ὁ Ξεν. δέχομαί σε ἱκέτην: καὶ ὁ Πλούτ: δέχομαί σου τὴν προθυμίαν:.

Δηλοῖ. Ἀπρόσ. ἐν τῇ φρ: ὁ λόγος τὸ δηλοῖ=ὁ μῦθος δηλοῖ· σημαίνει, ὑπονοεῖ.

Δι̤αβο-περνῶ. Συνεχῶς διέρχομαι, διαπορεύομαι. Εἶνε συνένωσις δύο συνωνύμων ῥ. (διαβαίνω καὶ περνῶ) ὡς τὸ τοῦ Ὁμ. Βάσκ᾽ ἴθι.

Δι̤αβατίναις, ἡ. Θέσις παρὰ τῷ Ἐμπορείῳ.

Δι̤αλαλῶ. Διαλαλέω, διακηρύσσω.

Δι̤αλαλισμός, ὁ. Διαλάλησις, διακήρυξις. Ὅθεν: ἀκούσετε τὸ(ν) δι̤αλαλισμὸ(ν):, ἐφώνει ὁ κήρυξ ἀναβαίνων ἐφ᾽ ὑψηλοῦ ὅπως συναγάγῃ περὶ ἑαυτὸν τὸ πλῆθος, πρὸς ὃ ἐσκόπει νὰ λαλήσῃ περὶ κοινοῦ τινος ζητήματος. Ἐννοεῖται δ᾽ ὅτι τοῦτο ἐλάμβανε χώραν κατὰ τοὺς ὑπὸ τοὺς Ὀθωμανοὺς θλιβεροὺς χρόνους τῆς δουλείας.

Δι̤αλέω᾽ ἀντὶ Διαλέγω. Πλὴν τῆς τοῦ ἐκλέγω ἔχει καὶ τὴν τοῦ συλλέγω σημ., ὡς: ἵντα δι̤αλέεις αὐτουδά; καὶ ἐν τῇ παροιμ.

Διάλεε κι̤᾽ ἂς εἶν᾽ κι̤᾽ ῥῶες.

Δι̤αλύζω. Διακρίνω τὴν κόμην τινός, κτενίζω τινά, ὡς: ἔλα νὰ σὲ δι̤αλύσω: Διαλύζομαι, διακρίνω τὴν ἐμαυτοῦ κόμην, κτενίζομαι, ὡς: τώρα ποῦ δι̤αλύζομαι, μή με πειράζῃς: Λέγ. δ᾽ ὅμως τὸ Δι̤αλύζω καὶ τιθεμένου τοῦ κυρ. ἀντικ: τὰ *μαλλι̤ά*, ὡς: στάσου νὰ πάω νὰ διαλύσω τὰ μαλλι̤ά μου κι̤᾽ εὐτὺς ἔρχομαι: καὶ: ἀκόμη δι̤αλύζει τὰ μαλλι̤ά του αὐτός; : Ἐκ τούτου τὸ οὐσ.

Δι̤αλυστής, ὁ. Ὁ διαλυτής, ὁ διακρίνων τὴν κόμην, κτείς.

Δι̤αλύω. Τοῦτο ἀλώβητον παραμεῖναν σημ. σαφηνίζω, ἐξηγῶ τὰ ἄπορα (ὄνειρα, αἰνίγματα), καθὼς λέγ. ὁ Κορ. ὡς: αὐτὸς δι̤αλύει τὰ ὀνείρατα, ὃ καὶ συνθ. λέγ: Ξεδι̤αλύνω: ὁ μάρος θὰ σοῦ τὰ ξεδι̤αλύνῃ ὅλα τὰ πάντα:.

Δι̤ανεύγομαι. Ἀποθετ. ἐργάζομαι, διακονῶ κατ᾽ οἶκον. Ἢ γίνεται κατὰ συγκπ. ἐκ τοῦ διακονεύομαι ἀντὶ τοῦ διακονέομαι (περὶ ἧς ἰδ. Ἀμέρωτος) ἢ εἶνε αὐτὸ τὸ ἀρχ: Διανεύομαι, τουτέστι στρέφομαι νεύων, ῥίπτω πέριξ νεύματα. Τοιαῦται δέ τινες περιστροφαὶ καὶ κινήσεις παρατηροῦνται καὶ ἐν τῇ οἰκιακῇ ἐργασίᾳ.

Διαμπλάσσω. Περιπλανῶμαι, περιφέρομαι, ὡς: γιὰ τὸν Κωστάκη λές; ἐκεῖνος ἐκειδὰ πέρα διαμπλάσσει πάντα:. Δυσεξήγητον ἀποβαίνει πῶς τὸ ῥ. τοῦτο ἔχον τὸν τύπον τοῦ ἀρχ: διαπλάσσω συμφωνεῖ κατ' ἔννοιαν μᾶλλον πρὸς τὸ διαπλανῶ.

Διανευτής, Διανεῦτρα, ἡ. Ἐπίθ. ἐργατικός, φιλεργός. Τὸ θηλ. δ' εὑρίσκομεν καὶ ἐν τῇ παροιμ.

Κάλλια διανεῦτρα παρὰ δουλεῦτρα.

Διάπλαα, τά. Θέσις πλησίον τοῦ Ἐμπορείου.

Διαρθόνω. Διευθετῶ, διακοσμῶ, ὡς: διάρθωσε τὸ σπίτι, γιὰ τώρα θὰ μᾶς ἔρθουνε μουσαφίριδες:. Καὶ μέσ. Διαρθόνομαι, θεραπεύω ἐμαυτόν, :διαρθόσου γλήγορα, γιατί μᾶς ἀναμένουνε : ἐν χρήσει δ' οὐκ ὀλίγῃ εἶνε καὶ ἡ μτχ. Διαρθωμένος, κόσμιος τὴν ἀναβολήν, φιλόκαλος, ὡς: ἐγὼ ἀγαπῶ τὰ διαρθωμένα παιδιά:. Τὸ ῥ. τοῦτο συνωνυμεῖ τῷ Συγυρίζω, ομαι συγυρισμένος, προέρχεται δὲ βεβαίως ἐκ τοῦ ἀρχ: διορθόω.

Διάσκελο, τό. Βάδισμα, βῆμα, ὡς: ὦ μάθιά μου, τὸ διάσκελό σου, πῶς μὲ 'μάρανε!:

Διαφημίζω, ομαι. Διακηρύττω, διαθρυλῶ, οῦμαι, ὡς: αὐτὰ ἠδιαφημιστήκανε στὴ γῆς τὴν οἰκουμένη:. Ἐν τῇ αὐτῇ σημ: ἀπαντᾷ καὶ παρ' ἀρχ:.

Δίου Δῆμα. Φρ: ἐμφαίνουσα θαυμασμόν, ὡς: ἥκαμε ἕνα κάντρο ποῦ εἶναι δίου δῆμα!=θαυμαστὸν ἰδεῖν, θαῦμα ἰδέσθαι (Ὁμ.). Ἵνα μὴ προσραγῶμεν εἰς τὸν σκόπελον τῶν εἰκασιῶν ἀφίεμεν τὴν ἀνεύρεσιν τῆς ἐτυμολογίας τῆς προκειμένης φρ: εἰς τοὺς περὶ τὰ τοιαῦτα εἰδικούς.

Διοῦμαι. Διηγοῦμαι, ἐξ οὗ ἴσως κατὰ συγκπ· προῆλθε, ἀφηγοῦμαι παράδοξα ἢ παράλογα, ληρῶ ὡς: ἴντα διᾶσαι τωραδά! καὶ ἴντα 'ν' αὐτὰ ποῦ δηᾶσαι· οὕτω καὶ ἐν τῷ ᾄσμ:

Ἠγάπου σε ποῦ πέθαινα, τώρα βαρέθηκά σε
Γιατ' ἦρθανε καὶ μοῦ πανε τὰ λόγια ποῦ διᾶσαι.

Ἐν μόνῳ δὲ τῷ ἑξῆς ᾄσμ. τὸ βλέπομεν ἐν τῇ σημ. τοῦ διαλέγομαι:

Κουνῶ το, ναναρίζω το, μὰ τοῦτο δὲν κοιμᾶται
Μὲ τοὺς Ἀγγέλους χαίρεται, μὲ τὸ Χριστὸ διᾶται.

Ἴδ. καὶ Διανεύγομαι καὶ Παραδιοῦμαι.

Δ ι α λ ό τ α ι χ ο, ἡ Διαλότοιχο. τό. Παραθυρία ἐν Ἐμπορείῳ

Δ ι χ ά λ ι, τό. Τὸ δίκρανον τοῦ γεωργοῦ.

Δ ι ό ξ ε. προηγουμένων ἀείποτε τῶν προσωπ. ἀντων: μοῦ, σοῦ, τοῦ, μᾶς, σᾶς, τῶν ἢ τούς. Ῥῆμα προσ., οὗ ἐν χρήσει μόνος ὁ παρὼν ἀόρ. ἔν τε τῇ ὁριστ. καὶ τῇ ὑποτακτ. ἅ(ν) μοῦ διόξῃ: καί: σά(ν) μοῦ διόξῃ: ἐμφαίνει δὲ κρίσιν καὶ ἀπόφασιν αὐθαίρετόν πως καὶ παράλογον. Οὕτω λ. χ. πρὸς τὸν μετ᾽ ἀπορίας ἐρωτῶντα ἡμᾶς πῶς παράβολόν τι ἀπετολμήσαμεν ἀπεκρινόμεθα, ἐὰν μάλιστα τύχωμεν κατειλημμένοι ὑπ᾽ ὀργῆς: ἔτσι μοῦ διοξε: Ἐπίσης λέγ: Ἴντα τῶν διόξε τωρά δὰ νὰ γυρίζουνε μέσ᾽ τὸ στάλαμα καὶ μέρας! καὶ ἂν μοῦ διόξῃ, γραουσεύζη μου, ἐσὺ τὸ ξέρεις ἴντα θὰ πάθῃς! καὶ ἂν τοῦ διόξῃ μαθὲς, ἴντα θὰ κάμῃς; κ. λ.

Ἂν εἶνε τὸ ἀρχ: ἔδοξέ μοι, πρὸς ὃ ἔχει σχέσιν τινὰ ὡς πρὸς τὴν σημ:, πῶς οὕτω παρηλλάγη;

Δ ο κ ά ρ α, ἡ. Οὕτω σκώπτεται ἡ ὑπερύψηλος γυνὴ ὡς ἀληθής, οὕτως εἰπεῖν, δοκός.

Δ ό ν ω. Ἐκ τῆς πρωτοτύπου ῥίζης δόω, ἐξ ἧς τὸ δίδωμι. Καὶ τὰς μὲν σημ: τούτου πάσας βλέπει τις ἐν Λεξ. Βυζ:, ἐνταῦθα δ᾽ ἡμεῖς παρατηροῦμεν μόνον ὅτι ἡ Θηρ: γλῶσσα διεφύλαξε καὶ τὴν ὀρθὴν προστακτ. τοῦ β΄. ἀορ. δὸς πλὴν τῆς κοινοτάτης δόσε, διότι λέγ: δός μου ἕναν κομμάτι ψωμί: καὶ: δόσε μου ἕνα κουκκιὰ σιτάρι:. Πρὸς βεβαίωσιν δ᾽ ἔρχεται καὶ ἡ παροιμ:

Ψοῦ παντρεμένου δὸς φιλὶ τοῦ λεύτερου μιὰν πέτρα
Νὰ πάῃ καὶ νὰ γδέρνεται ὡς ποῦ νὰ βρῇ γυναῖκα.

Ἀλλὰ καὶ ὑπὲρ αὐτοῦ τοῦ τύπου δόνω δὲν ἀμοιροῦμεν γραπτῆς μαρτυρίας, ὡς:

... Πουλεῖς, κοντέ, τὴν ὄμορφη καὶ πόσο τηνὲ δίνεις; ..

(Ἐξ ᾄσμ: τινός.)

Δ ο ξ α σ μ έ ν ο ς, η, ἄνευ οὐδ. ἀντὶ δεδοξασμένος. Ἐπίθ. τιμητικὸν ἀποδιδόμενον τοῖς Ἁγίοις καὶ τῇ Θεοτόκῳ ὅτε μνημονευθῶσιν, ὡς: ἔ(ν)θαρμος εἶν᾽ ὁ δοξασμένος = ὁ περὶ οὗ ὁ λόγος δεδοξασμένος ἅγιος: καί: πᾶμε νὰ στολίσωμε τὴ δοξασμένη ἢ νὰ κάμωμε τὸ στεφάνι τσὶ δοξασμένης, ποῦ εἶνε αὔριο ἡ γιορτήν τσι:. Ἀλλὰ καὶ ἐν προσφωνήσει: Ἔλα, δοξασμένε μου, δόξα νά ᾽χῃ ἡ χάρι σου:

Δαύλιασμα, τό. Τὸ ἐμπνέον δειλίαν, φάντασμα, ὡς: μάννα μου, ἔμα δαύλιασμα!

Δουλιῶ. Δειλιῶ, φοβοῦμαι, ὡς: μὴ δουλιᾷς, κόρη μου, πρᾶμα δὲν εἶναι ὑπάρχει. δὲ καὶ μτχ. Δουλιασμένος, η, ο, λαμβανομένη ἀντὶ ἐπιθ. καὶ ουσ. τὸν δειλόν, ὡς: κάτ δὲν τὸν ἀφήνεις; αὐτὸς εἶνε ἕνα δρυλιασμένο πρᾶμα. Ἀναμφηρίστως ἐκ τοῦ Δειλιῶ.

Δραξυλεύγω. Αὐξάνω, μεγαλύνομαι, ὡς: ἄφησ' τὸ κατσοῦκι νὰ δραξυλέψη=νὰ καταστῇ

Δραξυλό, τό. Μέγα, παχύ; τὸ ἐπὶ ἀνθρ; λεγόμ: Θρεφανό.

Δραπέτι, τό. Δριμύ. Μόνον ἐν τῇ φρ: ξεῖδι, δραπέτι: ὡς: σήμερα ἠγελάστηκα κι' ἤπηρα ἕνα κρασί, μὰ εἶνε ξεῖδι (ἀντὶ σὰν (ὡς) ξεῖδι) δραπέτι. Τὴν φρ: ταύτην συχνότατα ἀντικαθιστᾷ ἡ λέξ· Τοῦρκος, ὅστις, ὡς φαίνεται, καὶ τοῦ ὄξους δριμύτερος παρίσταται ἐν τῇ συνειδήσει τοῦ κοινοῦ λαοῦ· ὅθεν λέγ: σοῦ 'πίτυχα ἕνα ξεῖδι ποῦ εἶνε Τοῦρκος μοναχός=αὐστηρότατον.

Δράττω. Δράττομαι, λαμβάνω ὑπὸ τὴν κατοχήν μου.

Δροσά, ἡ. Δρόσος, ὡς ἐν τῇ συνήθει τῶν πενήτων εὐχῇ: τόση δροσὰ νὰ 'δῇ ἡ ψυχήν του (τοῦ τεθνεῶτος συγγενοῦς σου), ὅσο καλὸ μοῦκαμες. Λέγ: δὲ καὶ Δροσό, τό, ὡς: ἔλα καὶ σὺ νὰ κάτσωμε τὸ βράδυ ἀτὸ δροσὸ νὰ τὰ πρῦμε. Ἐκ τούτου ῥ.

Δροσάζει. Ἀπροσ. Ἀποψύχει (ὁ ἀήρ), ὡς: σὰ δροσάση, θὰ 'βγω ὄξω: καὶ: ἀκόμα δὲν ἠδρόασσε: Προσωπικόν, δ' ἀπαντᾷ ἐν τῷ ἑξῆς ᾆσμ.

"Ωμορφα εἶνε τὰ βουνὰ καὶ τὸ βραδὺ δροσάζουν
Χαρὰ σ' ἐκείναις ταῖς καρδιαῖς ποῦ δὲν ἀναστενάζουν. Ἴδε καὶ Ἀξάζω

Δροσίζω δὲ σημ: ὅτι καὶ ἀλλαχοῦ καὶ παρ' αὐτοῖς τοῖς ἀρχ: Δροσίζω, ψύχω, οἷον: ὡς μὲ 'δρόσισες, τόση δροσὰ νὰ δῇ ἡ ψυχὴ τῶν ἀποθαμμένω σου. Ἴδ: καὶ Δροσά.

Δροσίτης, ὁ. εἶδ. ἰχθύος.

Δυνατόκαρδος, η, ο. Ἐπίθ. Καρτερικός, λεοντόθυμος.

Δύναμαι, ἀντὶ Δύναμαι. Καὶ μτβτ. ὡς: δὲ σὲ δύναμαι=οὐχ οἷός τε εἰμὶ βαστάζειν σε. καὶ ἀμτβτ. ὡς: δὲ δύναμαι=ἀπειρηκὼς εἰμί, ἐξησθένωμαι. Συντ: δὲ καὶ μετ' ἀναλύσεως τελικοῦ ἀπαρ. ὡς: δὲ δύναμαι πειὰ νὰ προπατῶ.

Καὶ ἐν ᾄσμ: τινι, ἐξ οὗ ἀποσπῶμεν τάδε:

... Δύνεσαι, μαῦρε, δύνεσαι στὸ γαῖμα γιὰ ν' ἀπλέψῃς
Καὶ σὺ, σπαθί μου διμισκὶ νὰ μὴν ἀποστομώσῃς;
Δύνωμ' ὁ μαῦρος, δύνωμαι στὸ γαῖμα γιὰ ν' ἀπλέψω
Κι, ἐγὼ, σπαθί σου διμισκὶ, νὰ μὴν ἀποστομώσω...

Δυπίτυχο, τό. καὶ πλέον οὔ. Ἐπίθ. Δυσεπίτευκτον, ἀμφίβολον, ὡς: εἶνε σὲ δυπίτυχο νά 'βγῃ (=ἐπιτύχῃ) ὁ Φιλῆς δήμαρχος:.

Δώματα, τά. Θέσις Ἐμπορείου.

Δωρήσω. Μέλλ. ὅστις καὶ μόνος σώζεται ἐξ ὅλου τοῦ ρ. Δωροῦμαι, ἀντικαταστάντος καὶ παρ' ἡμῖν διὰ τοῦ Χαρίζω. Οὕτω λέγ. θέλεις νὰ σοῦ τὰ δωρήσω;:.

Ε.

Παθολογία τούτου.

1) Προτίθεται τῶν λέξεων, ὡς: Ἔχτυπος, ἐγυιὸς, ἔπαρε: ἀντὶ χτύπου γυιὸς, πάρε. οὕτω καὶ παρ' Ἴωσιν ἔεδνα, ἐέλδωρ ἀντὶ ἕδνα, ἔλδωρ· 2) ἀφαιρεῖται, οἷον: πιτήδειος, ρεύγομαι, παίνεμα, ἀντὶ ἐπιτήδειος, ἐρεύγομαι, ἐπαίνεμα, ὡς καὶ παρ' Ὁμ: κεῖνος, κεῖσε ἀντὶ ἐκεῖνος, ἐκεῖσε. 3) συγκόπτεται: Θωρῶ, καταβαθρὸ ἀντὶ θεωρῶ, καταβαθερό:, ὡς καὶ τὰ Ὁμηρ: ἔπλετο, κεκλόμενος: 4) ἐναλλάσσεται ά) τῷ α: ἀποχὴ, ἀρωτῶ, ἀλαφρὸς, ἀντὶ ἐποχὴ, ἐρωτῶ, ἐλαφρὸς, ὅπως καὶ παρ' Ἴωσι τάμνω τὸ τέμνω καὶ Δωριεῦσι μέγαθος τὸ μέγεθος. β') Τῷ η, οἷον λυχτηρίδα, λημπίδα, μηαλόνω ἀντὶ νυκτερὶς, λεπὶς, μεγαλόνω, καθὼς καὶ παρ' Ἡροδ. ἀνδρηΐη ἡ ἀνδρεία γ') τῷ ο, ὡς: φρόνα, ὄροξι, ὀξοχὴ ἀντὶ φρένα, ὄρεξις, ἐξοχή. οὕτω καὶ παρ' Αἰολεῦσιν ὄνοιρος ὁ ὄνειρος. δ'.) τῷ ι, οἷον ἀνῶϊ ἐκ τοῦ ἀνώγεων, ὡς καὶ παρ' Ἴωσιν ἱστίη ἡ ἑστία, Δωριεῦσι συκία ἡ συκέα, Αἰολεῦσιν, εἰς τὰ εἰς εος ἐπίθ, ὡς πορφύριος καὶ Βοιωτοῖς Θιὸς ὁ Θεός. 5.) Ἐκτείνεται εἰς η καὶ ει, βασιλιᾶς, φονιᾶς, ἐπαινιοῦμαι, κραθιοῦμαι, νειὸς, νειάζω, γενειὰ. Ἡ ἔκτασις αὕτη λαμβάνει χώραν καὶ παρ' Ἴωσι. 6.) εἰς ου, ρουχουνίζω ἐκ τοῦ ρέγχω.

'Ε)γγίζει' ρ. άπρ. Προσήκει, άρμόζει, ώς: δὲ σοῦ 'γγίζει νὰ φορῇς ψηλὸ καπέλο: καὶ : δὲ σοῦ 'γγίζει νὰ πηαίνῃς μ' αὐτὰ τὰ παληοκόπελλα : Τὰς λοιπὰς σημ. τοῦ ρ. τούτου ὡς προσωπικοῦ ὅρα ἐν Λεξ. Βυζ.

"Ε)γγονας, ὁ, 'Ε)γγόνη, ἡ, 'Ε)γγόνι, τό. 'Ο ἔγγονος, υἱϊδοῦς, ὡς: κὰ μὰ ἀλήθεια εἶνε, κερὰ Ζαμπιώ, πῶς ἠρραιδωνιάστηκε ὁ ἔγγονάς σου ; :τοῦ κερὰ 'Ργεινιοῦ ἡ ἐγγόνη παίρνει τὸ μαστρο-Γιάννη:. Τὸ δὲ οὐδέτ. ἀναγινώσκομεν ἐν τῷ ἑξῆς ᾆσμ:

Νανὰ τοῦ 'Ρήα τὸ παιδὶ καὶ τοῦ Βηζύρη γγόνι
Καὶ τσὶ κερὰ Βασίλισσας τὸ πετραχηλιδόνι.

'Υπάρχει δὲ καὶ ὑποκορ. γγονάκι, ια, ὡς: ξεψυχῶ γιὰ τὰ γγονάκιαμου:.

'Ε)γκαρδιακός, ἡ, ό. 'Επίθ. ἀείποτε μετὰ τοῦ φίλος, αινάδα ἐκφερόμενον, οὕτω: γκαρδιακὸς φίλος, γκαρδιακὴ φιλαινάδα, γκαρδιακοὶ φίλοι: 'Εγκάρδιος, ἀκραιφνής, τριφίλητος.

'Ε)γκάρδιο, τό. Διὰ τοῦ ὀνόματος τούτου εἶνε γνωστὴ πρόληψίς τις, ἡ ἑξῆς: Εἰς ξύλον τι περιελίσσουσι τὰ ὑφαντέα νήματα· ὅτε δὲ μετὰ τὴν ἐργασίαν πίπτει τὸ ξύλον ἀφεθὲν μόνον, λαμβάνων αὐτὸ ὁ ἐρώμενος ἢ ἡ ἐρωμένη ἐξέρχεται. Τὸ ὄνομα δὲ τοῦ πρώτου συντυχόντος πιστεύεται ὅτι θὰ φέρῃ καὶ ὁ μέλλων ἐν τῷ βίῳ σύντροφος τοῦ πάσχοντος, ὅστις ἐκ τούτου βεβαιοῦται, ἂν ὡς τοιοῦτος θὰ εἶνε τὸ εἴδωλον τῆς λατρείας του.

'Εγκώμιο, τό. 'Εγκώμιον, ἔπαινος, ὡς : κάνει καθενοῦς τὸ ἐγκώμιόν του:.

'Εγλησά, ἡ. 'Εκ τοῦ ἐκκλησία. Ναός. Σημείωσαι τὴν τοῦ ι ἀποκοπὴν εἰς τὰ εἰς ια θηλ: Οὕτω τὴν ἀπαντῶμεν καὶ ἔν τινι ᾆσμ., οὗ ἡ περικοπή:

. . "Ας εἶν', ἀφέντη μ' ἄρχοντα, κι' ἡ ἐγλησὰ θὰ γένῃ
Καὶ μέσ' στὰ δωδεκάνησα νὰ ξακουστῇ νὰ βγαίνῃ . . .

"Εγνοια, ἡ. ἀντὶ ἔννοια. Φροντίς, μέριμνα, ὡς: ὅλη μου ἡ ἔγνοια εἶνε νὰ ρωτῶ ἴντα κάνει ὁ ξένος κόσμος: Βίρων:=οὗ φροντὶς 'Ιπποκλείδῃ.

'Εδὰ 'Εδά. 'Επίρ. χρόν. Μικρῷ πρότερον, ἄρτι, ὡς : ἐδὰ ἐδὰ ἦταν: ἐδῶ αὐτόνε ποῦ ζητᾷς:

'Εδεῖκει. 'Επίρ. τόπ. σημ. κίνησιν, ὡς :νὰ 'ν' 1ος ἐδεκεῖ καὶ

μετὰ τοῦ προσχηματ: ἐδεκειδὰ, ὡς: ἐδεκειδὰ νὰ πᾷς νὰ σταθῇς:. Ἐκεῖσε, ἐκεῖ. Ἴσον τῷ.

Ἐκειδά. Ἐπίρ. τόπ. σημ. κίνησιν, ὡς: ἄμ' ἐκειδὰ νὰ μὲ ἀνεμο-μένῃς:. Ἐκεῖσε, ἐκεῖ. Τὰ δὲ

Ἐδεπά, καὶ ἐδεπαδὰ
Ἐδωδὰ καὶ
Ἐπαδὰ

σημ. στάσιν ἐν τόπῳ, ὡς: ἐδεπὰ κοντά μου νὰ κάθεσαι σύ: ἤ: ἐδεπαδὰ πρέπει νὰ 'νε: ἤ: ἐδωδὰ θὰ μ' εὕρῃς:. ἤ: ἐπαδὰ ψάξε μπορεῖ νὰ τὸ 'δῇς: Ἐνθάδε, ἐνθαδί, ἐνταῦθα ἐνταυθοῖ.

Ἔζητο, τό. Ἡ ζήτησις, ὡς: τὸ ἔζητο τῶν κρασιῶν θ' ἀναιβάσῃ τὴν τιμήν των:. Πῶς προῆλθεν ἐκ τοῦ ζητῶ, ἀγνοοῦμεν.

Ἔθιμα, τά. Ἅπαξ μόνον ἤκουσα τὴν λέξ: κατὰ πληθ. ἀριθ. ἐν αὐτῇ τῇ ἀρχ: σημ: αὐτῆς.

Ει. Δίφθ. μεταβαλλομένη εἰς ου ἐν τοῖς δουλιῶ ἀντὶ δειλιῶ καὶ λουτρουῶ ἀντὶ λειτουργῶ.

Εἴμητα. Σύνδ. Εἰ μὴ, ἐκτὸς, ὡς: Θά 'ρθῇς καὶ σὺ στὸ γάμο; Ἀκοῦς ἐκεῖ ἐγὼ νὰ μὴν εἶμαι; εἴμητα νὰ μὴ θέλῃ ὁ ἀφέντης μου:.

Εἰ)σκομίζω. Ἀπαράφθορος καὶ αὕτη διεσώθη ἐν τῷ στόματι τῶν ἁλιέων μεταχειριζομένων αὐτὴν, ὅταν ἐκ τῆς θαλάσσης ἀνέλκοντες εἰσκομίζωσι τοὺς ἰχθῦς εἰς τὸν κόφινον. Ἡ δὲ πρᾶξις αὕτη λέγ:

Εἰ)σκόμισμα, τό. Εἰσκομιδή.

Εἰσπράσσω. Ἐπ' αὐτῆς τῆς ἀρχ: σημ: ὡς: ὁ εἰσπράχτορας ποῦ εἰσπράσσει:. Σημειωτέα ἡ χρῆσις τοῦ διπλοῦ σ.

Ἔκτασι, ἡ. Ἔκτασις γῆς, ὡς: τέθοια ἐκ(χ)τασι ποῦχει ὁ τόπος μας, περιμένεις νὰ ζήσωμε κιόλα:;

Ἐλεημονίστρα. ἡ. Ἐπίθ. ἄνευ ἀρσεν. καὶ οὐδ.. Ἡ ἐλεήμων, ἀγαθοεργὸς γυνή.

Ἔλεος, τό. 1). Ὁ ἔλεος, οἶκτος, ὡς: κάμετε ἔλεος καὶ γιὰ μένα τὸ ἀρφανό:. 2) ψιχίον ἄρτου ἢ ἐν γένει τροφῆς, ὅπερ συνήθως δίδοται ὡς ἐλεημοσύνη τοῖς πεινῶσιν· ὅθεν αἱ συνήθεις φρ: ἔλεος δὲν ἔχομε νὰ φᾶμε σήμερα: καί: ἔλεος δὲν ἔχομε τὸ βράδυ, παιδάκιά μου.: Ἴντα καλὰ ἑτοιμάζετε γιὰ τὸ δεῖπνος;—ἔλεος, Θεοδόσι μου:=οὐδὲ τοσαύτην τροφὴν, ὅσην ὑπ' ἐλέου δίδομεν τοῖς ἐπαιτοῦσι.

Ἐλεοῦσα, ἡ. Ἐπίθ. τῆς Παναγίας ὡς ἐλεούσης τοὺς πρὸς

αὐτὴν προστρέχοντας καὶ χαριζομένης αὐτοῖς. Λέγ: δὲ ἡ Κερὰ— Λεοῦσα.

Ἐλεῶ, ήσω, ησα. Ἐλεῶν παρέχω βοήθειαν τῷ πένητι. Ὅθεν παρὰ μὲν τούτου ἀκούομεν τὴν συγκινητικὴν φωνὴν.: Ἐλέησέ με, ἄρχοντά μου ἢ ἀφέντη μου:, πρὸς ἣν συμπαθῶν ὁ οἰκοδεσπότης λέγει πρὸς τὸν ὑπηρέτην αὐτοῦ: ἐλέησε τὸ φτωχό:, ὁ δὲ ἄκαμπτος Κροῖσος ἀποκρίνεται πρὸς αὐτόν: ὁ Θεὸς νὰ σ' ἐλεήσῃ: ἢ ἄμε στὸ ἔλεος τοῦ Θεοῦ:.

Ἔλλαψι, ἡ· ἀντὶ ἔλλαμψις. Ἰδίως λέγ: ἡ ἐντὸς ναοῦ ἢ ἄλλων ἱερῶν τόπων λάμψις, φωτισμός, ὡς: ἤτρεξε μονομιᾶς ὁ κόσμος κι' εἶδε μιὰν ἔλλαψι μέσ' στὴν ἐγλησά:. Ἀλλὰ καὶ γενικῶς πᾶσα λάμψις, ὡς ἐν τῷ ᾄσμ,

'Ρουμπίνια καὶ διαμαντικὰ καὶ μύρια μπριλλιέντια
Τὴν ἔλλαψι δὲν ἔχουνε μπρὸς τοῦ γαμπροῦ τὰ μάθια.

Ἔμπα, Ἔβγα. Προστακτ: καταντήσαραι οὐσιασ:, ὡς: μὲ τὸ ἔμπα καὶ τὸ ἔβγα δὲν κάνομε δουλειά: Ἐκ τούτων ἐσχηματίσθη τὸ

Ἐμπαινοβγαίνω. Εἰσέρχομαι καὶ ἐξέρχομαι ἀδιαλείπτως, εἰμὶ ἐν ἀενάῳ κινήσει, «Ἐξιών τε κεἰσιὼν δόμους», ὡς λέγ, ὁ Εὐριπ·

Ἐμπλιά, ἡ. Τὸ ἴχνος. Πιθανὸν νὰ προέκυψεν ἐκ τοῦ ἀρχ: ἐμβολή, διότι, ἵνα τις καταλίπῃ ἴχνος, ὀφείλει νὰ ἐμβάλῃ τὸν πόδα του εἰς τὴν γῆν (ἀγρόν, ἄμπελον).

Ἔμπλορη, ἡ. Ἡ κεκυφυῖα γυνή.

Ἐμπορεῖον, τό. Κοινῶς προφερόμενον Νημπορειός, ὁ. Κωμόπολις παρὰ τοὺς μεσημβρινοὺς πρόποδας τοῦ ὄρους τοῦ Προφήτου Ἡλιού.

Ἐμφανίζομαι. Ἐμφαγίζομαι, παραγίγνομαι, ὡς: ἀκόμη νὰ μὴ φανιστῇ;: καὶ: νὰ ποῦ δὲν ἐφανίστηκε ὡς τώρα.

Ἐνάερας, η, ο. Ἐπίθ. Συνώνυμον τῷ Συνάερος (ἴδ. τὴν λέξ:) Ἀντὶ τῆς ἀρχ: Ἐναέριος, ὡς: ἐνάερος ἦρθα, ἅμα τό 'χουσα:, τουτέστιν ἀπῆλθον ὡς εἶχον, ἐν τῷ ἀέρι τρόπον τινὰ ὑψωθείς.

Ἔ(ν)θαρμας, η, ο. Ἐπίθ. α' Ἔ(ν)θαρμος ἄγιος, καὶ εὔ(ν)θαρμο 'κόνισμα ». Ὁ ἐπιθαρρύνων τοὺς προσκυνητὰς ἅγιος, ἵνα πιστεύωσιν εἰς τὴν δύναμιν αὐτοῦ ἢ τοῦ ὁμοιώματος αὐτοῦ περὶ τὸ θαυματουργεῖν, θαυματουργός. Ἀναμφιβόλως ἐκ τοῦ ἐνθαρρῶ παράγεται.

Ἐνόχλησι, ἡ. Ἡ ἄλλως Πείραξι. Ἐνόχλησις.

'Ε)ξαγοράζω. 'Εξωνοῦμαι, ἐξαγοράζω, ὡς· ἔχω ἕνα δαχτυλίδι ποῦ σὲ 'ξαγοράζει ὅλονε:. 'Εντεῦθεν καὶ.

'Ε)ξαγορασμός, ὁ. 'Εξώνησις, ἐξαγορὰ, ὡς: ἡ γνώμην του ξαγορασμὸ δὲν ἔχει: (τοσοῦτον ἐστὶ πολύτιμος!)

"Εξερε. Προστκτ. τοῦ κοινοτάτου ῥ. 'ξεύρω, ξέρω, ὡς: ἔξερε πῶς δὲ θὰ σοῦ 'ξαναμιλήσω ἀπὸ 'δῶ καὶ μπρὸς=ἴσθ' ὅτι . . ἢ εὖ ἴσθι.. καί: νὰ ποῦ σοῦ τὸ λέω κι' ἔξερέ το:.

'Ε)ξηγίζω. Έτερος τύπος παρὰ τὸν ἐξηγῶ. 'Εξηγοῦμαι, ἑρμηνεύω, ὡς; μὲ τὴ λέξι ποῦ του λέτε, 'ξηγίζει ἄλλαις λέξαις:

'Εξῆς. 'Επίρ. χρόν. ἐν μόνῃ τῇ φρ: ἀπὸ δῶ κι' εἰς τὸ ἐξῆς· τοῦ λοιποῦ· εἰς τὸ ἐξῆς νὰ μὴ σὲ ξαναδοῦν' τὰ μάθιά μου!.

'Ε)ξορνιάζω, ομαι. Διώκων ἀπομακρύνω, ἐκβάλλω τὰς ὄρνιθας, τὰ πτηνὰ, ὡς: ἔχε τὸ νοῦ σου μὴν ξορνιάσῃς τὰ πουλιά: καί; τώρα πάει, ἠξορνιάστηκανε:. Ἢ εἶνε λοιπὸν τὸ ὀρνεάζομαι προσλαβὸν τὴν ἐκ πρόθ. ἢ προέρχεται ἐκ τοῦ ἐξόρνυμι.

'Εξωμήτης, ὁ· προφερόμενος κοινῶς ὀξωμήτης. Θέσις τις κατὰ τὸ μεσημβρινὸν ἄκρον τῆς Θήρας.

'Ε)παίνεμα, τὸ, α, τά. "Επαινος, ἐγκώμιον, ὡς: ἔλα δὰ νὰ σοῦ πῶ τὰ παινέματά σου: ὑπάρχει ὅμως καὶ ἕτερος πληθ: ἔπαινα τὰ, ὅστις ἢ ὑποτίθησιν ἑνικ. τὸ ἔπαινον, ἢ εἶνε καθ ἑτερογένειαν πληθ. τοῦ ἔπαινος, ὡς καὶ ἄλλα πολλὰ ἡ φρένα, τὰ φρόνα (φρένες), ὁ μισθὸς, τὰ μισθὰ, ὁ πηλὸς, τὰ πηλὰ, κ. λ. Οὕτω λέγ: ἄς εἶν' καλὰ ὁ καμμένος, εἶπε τόσα ἔπαινα γιὰ λόου σου:

"Επαιρνε, ἀόρ. ἔπαρε. Προστ. τοῦ παίρνω, οὗ τὰς σημ. ὅρα ἐν Λεξ. Βυζ. Οὕτω λέγ. ἔπαρέ με καὶ μένα μαζί σου: καὶ : τὸ μαγαζὶ εἶνε δικό σου, ἔπαιρνε ὅτι θέλεις· οὕτω καὶ ἐν ταῖς ἑπομέναις παροιμ.

:Δανείζου, καλοπλήρωνε καὶ πάλι στρέφε κι' ἔπαιρνε:
"Οντας μ' εὕρῃς, ἔπαρέ με, γιὰ νὰ μ' ἔχῃς ὄντας θέλῃς!

Καὶ τῷ ᾄσμ.

"Υπνε μου, ἔπαρέ μου το, ἄμε το στὰ περβόλια
Καὶ γέμισε τὴν πέτσα του τριαντάφυλλα καὶ ῥόδα.

'Επιδείξω. 'Εν τούτῳ μόνον τῷ χρόνῳ τὸ ἤκουσα ἐπὶ τῆς σημ. τοῦ ἐπιδείκνυμι τινὰ, ἐπιθυμῶ ἀναδεῖξαι τινὰ, ὡς; ὁ γονιός

προσπαθεῖ νὰ ἐπιδείξῃ τὰ παιδȷάν του, μὰ σὰ δὲ θέλουνε, ἴντα νὰ τωνὲ κάμῃ;

'Ε)π ι τ ί μ ȷ α, τά. Μόνον κατὰ πληθ. 'Επιτίμημα, ἐπίπληξις, ὀνειδισμός ὡς: μοῦ 'καμε τὰ 'πιτίμȷά μου, ἅμα μὲ 'δε:=ἐπετίμησέ μοι. Καὶ ῥ.

'Ε)π ι τ ι μ ί ζ ω. ἀντὶ τοῦ ἐπιτιμῶ (τινί), ὡς: ὅσο τὸν 'πιτιμίζομε μεῖς, τόσο ἀγριεύγει κεῖνος:.

"Ε π ρ ε π ο ς, η, ο. ἀντὶ εὔπρεπος, ἐπίθετον τοῦ ναοῦ' εὐπρεπὴς, καλλιπρεπής αἔπρεπη ἐκκλησὰ, ἔπρεπο ἐκκλησιδάκι.

'Ε ρ ε ί π ι ο, τό, α, τά. 'Επὶ τῆς ἀρχ: σημ. 'Ερείπιον, α, ὡς: τὰ σπίθȷά σας εἶνε ἐρείπια ἢ σὰν ἐρείπια:.

'Ε ρ ι ν α ς, ὁ, πληθ. οἱ ἐρῖνοι. 'Ερινὸς, ἐρινεὸν, ὡς: πόσο οἱ ἐρῖνοι; ἢ οἱ ἐρίνους; κατά τινα τῆς Θηρ: γλώσσης χρῆσιν, καθ' ἣν ἡ πληθ. αἰτιατ, τῶν εἰς ος ἢ ας δευτεροκλίτων ὀνομάτων ἐκφέρεται μετὰ τοῦ ὀνομαστ. ἄρθρ. οἱ, οὕτω : οἱ χοίρους, οἱ τζίρους, οἱ ἐρίνους κ.λ. Λέγ. δὲ καὶ ὀρνός.

'Ε ρ τ ύ κ ι, τό. 'Ο ὄρτυξ.

Ε ρ ο ς. Συνηθεστάτη εἶνε ἡ ἐπιθ. αὕτη κατάλ. Οὕτω π. χ. λέγ: 'Απλαερὸς, καρπερὸς, λυπητερὸς, μαυριδερὸς, νοητερὸς, πληθερὸς κλ.

'Ε)σ π ε ρ ν ὰ, τά. ἀντὶ ὁ 'Εσπερινὸς, vêpres' κατὰ τὴν συνήθη ἀλλαγὴν τοῦ γένους, ἣν ὑφίστανται πολλαὶ ἀρχαῖαι λέξεις ἐν τῇ Θηρ: τοὐλάχιστον γλώσσῃ. Οὕτω λ. χ. λέγ: ὁ στῆθος, τὸ θρόνος, τὸ φόνος, ὁ σειρᾶς ἀντὶ τὸ στῆθος, ὁ θρόνος, ὁ φόνος, ἡ σειρά 'Ομοιότατον δὲ τῷ προκειμένῳ εἶνε τὸ, τὰ συντέλεια ἀντὶ ἡ συντέλεια.

'Ε)σ π ε ρ ν ȷ ά ζ ω, εις, ει. Προσωπικῶς μὲν λαμβάνεται ἐπὶ τοῦ ἱερέως τοῦ τελοῦντος τὴν ἑσπερινὴν ἀκολουθίαν, ὡς : ἀπόψε θὰ σπερνȷάσῃ στὸν 'Αϊ-Γιάννη ὁ 'Γούμενος τ' 'Αι-Λȷᾶ :' ἀπροσ. δὲ Σπερνιάζει= τελεῖται ἡ ἀκολουθία τοῦ 'Εσπερινοῦ, ὡς : τόσο γλήγορα ἠσπέρνȷασε; τωραδὰ σπερνȷάζει ;. Τὸ δὲ μέσ. Σπερνȷάζομαι σημ. ἀκούω τὴν ἀκολουθίαν τοῦ 'Εσπερινοῦ, ὡς : πᾶμε καὶ μεῖς νὰ σπερνȷαστοῦμ:= πᾶμε στὰ σπερνά:.

'Ε)σώκελλο, τὸ
'Ε)σώλουτρο, τὸ
'Ε)σώσπιτο, τὸ
'Ε)σώχωρο, τὸ

Τὸ ἐσώτατον δωμάτιον τοῦ οἴκου, τὸ μύχιον ταμιεῖον.

'Ε)σωτοκάμαρα, ἡ. Ὁ ἔσω θάλαμος. Ἰδιαιτ. ὁ κοιτών.

'Ε)σωπίνω. Ὑπομένω τὴν κατατρύχουσάν με λύπην, χωρὶς νὰ ἐκφράζω αὐτήν, ὡς: ἠσώπινε, ἠσώπινε, ὥστε ποῦ καταιλύθηκε κ' ἠπέθανε. Πρβλ. πρὸς τοῦτο τὸ τοῦ Ὁμ. καταπέσσω χόλον.

Ἑτοιμόρρυπα, τὰ ἀντὶ ἑτοιμόρροπα.

Ἐτσὰ καὶ Ἐτσαδὰ ἀντὶ τοῦ ἀλλαχοῦ ἔτσι, ἐτσιδά· οὕτως, οὑτωσί, ὡς: ἐτσὰ ποῦ σοῦ λέω γὼ εἶνε, μὴν ἀκοῦς τί σοῦ λένε οἱ ἄλλοι: καὶ: ἐτσαδὰ ὡς μὲ βλέπεις θενάρθω.

Ευ. Δίφθ. Συστέλλεται.

1) εἰς ε ἐν τῇ λέξ. ἔπρεπος.

2) εἰς ηυ ἐν τῇ λέξ. ηὕρεμα τὸ εὕρημα.

3) εἰς ωυ ἐν τῷ: ὠύκαιρος ἀντὶ εὔκαιρος καί.

4) εἰς ω ἐν τῇ: ὤμορφος ὁ εὔμορφος.

Εὐ)καιρέζω (πρόφ. Φχαιρέζω). Ἴδε τὸ παρὰ Βυζ. εὐκαιρέυω.

Εὐλάβεια καὶ Βλάβεια, ἡ. 1). Ἡ εὐσέβεια, ὡς: ἡ εὐλάβειάν του εἶνε μεγάλο πρᾶμα. 2) Τὸ τεμάχιον τοῦ ἐπ' ἐκκλησίας ὑπὸ τοῦ ἱερέως εὐλογηθέντος ἄρτου καὶ διδομένου τοῖς φιλοχρίστοις χάριν εὐλαβείας, ὡς: ἐπῆρες εὐλάβεια ἢ βλάβεια; δῶσε μου κ' ἐμένα.

Εὐλαβητικὸς καὶ βλαβητικός, ὁ. Ἐπίθ. Εὐλαβής, θεοσεβής· εὐλαβητικὸς ἄνθρωπος, βλαβητικ' γυναῖκα, βλαβητικὸ παιδί.

Εὐλάβομαι (πρόφ. βλάβομαι), ἀντὶ εὐλαβοῦμαι. Σέβομαι καὶ ἰδιάζουσαν ἀπονέμω λατρείαν ἁγίῳ τινί, ὡς: οἱ Ἀπανωμερίτες βλάβουνται τὸν Ἅι Μηνᾶ.

Εὐλόα (πρόφ. Βλόα), ἡ. Τὸ μυστήριον τοῦ γάμου.

Εὐλογιὰ καὶ Βλογιά, ἡ. Ὁ μετὰ 3 ἢ 4 ἐκτυπωμάτων σφραγῖδος εἰκονιζούσης τὸ μυστικὸν δεῖπνον πλαττόμενος ἄρτος, ὅστις καὶ προσφορὰ λέγεται ὡς προσφερόμενος τῷ ἱερεῖ πρὸς τέλεσιν τοῦ μυστηρίου τῆς Ἁγίας Εὐχαριστίας. Ὁ ἅγιος ἄρτος. Τὴν λέξ. εὑρίσκομεν καὶ ἐν τῇ παροιμ.

Μηδὲ σὺ παππᾶ βλογιά, μηδ' ἐγὼ τὴ λουτρουγιά.

Εὐλογιὰ ὅμως λέγ. καὶ ἡ petite verole.

Εὐλο(γ)ημένος, η, ο. Εἰς τὰς ἐν Κορ. Ἀτ. IV, 144 σεσημειωμένας φράσεις προσετίθεμεν καὶ τὴν παρ' ἡμῖν συνήθη: Εὐλοημένη ψυχὴ ἀντὶ εὐλογημένε ἄνθρωπε=ὦ μακάριε, ὦ δαιμόνιε, ὡς: εὐλοημένη ψυχὴ δὲν ἤξερες νὰ μοῦ φωνάξῃς;

Εὐλοητό, τὸ (πρόφ. βλοητό). ἀντὶ εὐλογητός, ὁ. Εὔχρηστον ἐν τῇ φρ. βάνω ἢ βάζω βλοητό λεγομ. ἐπὶ τοῦ ἱερέως τοῦ ἄρχίζοντος τὸν ἑσπερινὸν ἢ τὴν λειτουργίαν διὰ τοῦ: εὐλογητὸς ὁ Θεός: κτλ. ὡς ἐν τῷ ᾄσμ.

Παπκᾶ, μὴ βάλῃς βλοητὸ ἀκόμη σὲ μιὰν ὥρα
Γιὰ θὰ καταίβ' ἀφέντης τσι (τῆς νύμφης) ἀπ' τὴν ἀπάνω χώρα:

Εὐλο(γ)οῦμαι (πρόφ. Βλοοῦμαι). Λαμβάνω παρὰ τοῦ ἱερέως τὴν εὐλογίαν τοῦ γάμου, στέφομαι, ὡς: λάπ' ὄντας ἐβλοήθηκα, τὸ θυμοῦμαι.. καὶ ἐξ ᾄσμ. τινὸς ἀποσπῶμεν:

..'Εσὺ θὰ πᾷ' νὰ βλοηθῇς νὰ φᾶτε καὶ νὰ πιῆτε
Κι' ἐκεῖ θενὰ μοῦ θυμηθῇς νὰ βαρειαναιστενάξῃς...

Τὸ δὲ ἐνεργ: Βλοῶ λέγ: ἐπὶ τοῦ τελοῦντος τὸ μυστήριον τοῦ γάμου ἱερέως.

Εὑρέσιμο, τό. (πρόφ. βρέσιμο). Τὸ εὕρημα, ὡς: ηὕρηκα βρέσιμο:

Εὑρετή, ἡ, **Εὑρετό**, τὸ (πρόφ. Βρετή, βρετό). Ἐπίθ. ἔχον οὐσιαστ: σημ: Ἡ εὑρεθεῖσα, ἔκθετος κόρη, τὸ εὑρεθέν, ἔκθετον παιδίον·

Εὐσταθία, ἡ. Κύρ. ὄν. γυναικός.

Ἔφεξι, ἡ. Δὲν εἶνε ἡ τῶν ἀρχ: ἔφεξις (ἐπίσχεσις), ἀλλ' ἄγνωστον τοῖς ἀρχ: ῥηματ· τοῦ φέγγω, φέξις, μετὰ τοῦ προθετ. ε, ὅπερ σημ. τὸ φέγγος, τὸν φωτισμόν, τὴν λάμψιν.

Ἑφτάκοιλο, τό. Εἶδ. σταφυλῆς παχείας καὶ σκληρὰς ἐχούσης τὰς ῥάγας.

Ἔχεντρα καὶ ὄχεντρα, ἡ. Ἡ ἔχιδνα.

Ἔχερα, ἡ. Ἡ λαβὴ τοῦ ἀρότρου, ἐχέτλη.

Ἔχτυπος, ὁ. Ἀντὶ κτύπος. Κρότος, ψόφος.

Ἔψιμος, η, ο. Ἐπίθ. ἀντὶ ὄψιμος· ὄψιος, ὀψιβλαστής, ὡς: Καὶ οἱ πρώϊμοι καὶ οἱ ὄψιμοι ἀρακᾶδες ἠχαθήκαν' ἐφέτος.

Z.

Ζαβός, ή, ό. Ἐπιθ. Παρ' ἡμῖν σημ. οὐ μόνον τὸν πνευματικῶς ἀσθενῆ, τὸν ἀνόητον, ἀλλὰ καὶ τὸν κατὰ τὸ σῶμα ἀτελῆ (Ἄτελον κατ' ἄλλην Θηρ. λέξ:), ὃν οἱ ἀρχαῖοι ἔλεγον Ἀγκύλον οἱ δὲ Ἴων. Σαβακὸν, ἐξ οὗ ἴσως ἐγεννήθη ἡ λέξ:. ἐκ τούτου καὶ ῥ.

Ζαβόνω. Ποιῶ τινὰ ζαβὸν, πηρόω, κολοβόω. Συνώνυμον τῷ Μισερόνω καὶ Σακατεύγω, Ἰων. Σαβάζω, ὡς : τοῦ 'δωκε μιὰ ποῦ τὸν ἐζάβωσε:.

Ζαγάρι, τό· καὶ ἡ μόνη περιλειφθεῖσα ἐκ τοῦ ὅλου ῥ. μτχ. ζαγαριασμένος, η, ο, λαμβανομένη ὡς ἐπίθ. Συνώνυμον τῷ προηγουμένῳ Ζαβὸς καὶ τῷ Ἄτελος (ἄ ἴδ.)· οὕτω λέγ: νὰ χαθῇς ζαγάρι ἢ ζεγαριασμένο πρᾶμα !.

Ζαμπέλλα, ἡ ἢ Ζαμπιὼ, τό. Κύρ. ὄν. γυν.

Ζαροῦδι, τὸ καὶ μτχ. Ζαρουδιασμένο. Ῥυσός. Πρβλ. καὶ Ζαγάρι, Ζαβό.

Ζάρω. Μόνον κατ' ἐνεστ. καὶ παρατετατ. Ἐθίζω, εἴωθα, ὡς : δὲν τὸ ζάρω 'γὼνὰ μεθῶ σὰν ἄλλους:. Ἐκ τοῦ Ἰταλ. usare.

Ζαφυρίτσα, ἡ. | Κύρ. ὄν. γυναικός.
Ζάχαρη ἢ Ζαχαρία ἢ Ζαχαριώ. | Κύρ. ὄν. γυναικός.

Ζεματίζομαι. Ἐν χρήσει παρ' ἡμῖν καὶ ὁ παθητ· οὗτος τύπος πλὴν τοῦ ἐνεργ: Ζεματίζω. Ζέοντι περιχέομαι, ὡς: ἠζεματίστηκα φοβερά!

Ζερβὸς, ιά, ί. Εὐώνυμος, ἀριστερός. Σημείωσαι τὴν εἰς ι κατάλ. τοῦ οὐδ. ὡς λέγ: καὶ : δεξὶ τὸ δεξιόν. Οὕτω λέγ: ἡ ζερβιά μου πάντα μὲ πονεῖ : καὶ : τὸ ζερβὶ χέρι:.

Ζευγαριὰ, ἡ. Ἡ ἔκτασις τῆς γῆς, ὅσην δύναται νὰ ἀρόσῃ ζεῦγος βοῶν ἐν μιᾷ ἡμέρᾳ, ἑπομένως μέτρον ἐκτάσεως τῶν ἀμπελώνων, ὡς : ἤπηρα ἕνα ἀμπέλι διὸ ζευγαριαῖς: καὶ: πόσαις ζευγαριαῖς ἀμπέλια ἔχεις ; Ἰσοδυναμεῖ δ' ἑκάστη Θηρ: Ζευγαριὰ πρὸς τρία ἀλλαχοῦ στρέμματα.

Ζῆσι, ἡ. Ἡ ζωὴ, ὁ βίος, ὡς ἐν τῷ ὅρκῳ: στὴ ζῆσι τῶν παιδιῶ μου.

Ζιζάνιο, τό. Ὁ πανοῦργος, σκανδαλοποιὸς, ὡς: μὰ εἶνε δὰ

ἕνα ζιζάνιο ὁ γυιός σου, κερὰ Λενιώ μου, ποῦ δὲν ἤκαμε ἡ φύσι: Ἔστι δ' ὅτε λέγ: ζιζάνιο τσὶ Μαγδαληνῆς:, ὃ ἀγνοῶ πόθεν ἐλήφθη.

Ζύα ἡ, αις, ἡ. Ζεῦγος, συζυγία, ὡς: Εἴχανε καὶ διὸ ζύαις βιολιὰ στό τραπέζι.

Ζυάζω. Ἵστημι, σταθμάω, ὡς: κὰ ὦ Μιχαλάκη, ἔρχεσαι νὰ μοῦ ζυάσῃς ἕνα ζύϊ ξύλα ποῦ 'πηρα;: καί: Ζύαζε καλά· κ.λ. οὕτω καὶ ἐν τῷ ᾄσμ:

Τὸ χωρισμό σου ζύασα μὲ τὰ βουνὰ τοῦ κόσμου
'Ακόμα δυνατώτερος, σὲ βεβαιώνω, φῶς μου.

Τὸ ἀλλαχοῦ ζυγιάζω ἢ ζυγίζω.

Ζύαινα, ἡ. Εἶδ. ἰχθ. Ἡ τῶν ἀρχ: Ζύγαινα.

Ζυ(γ)ὸς, ὁ· 1) ὁ ζυγὸς τοῦ ἀρότρου. 2) ἐργαλεῖόν τι τοῦ μυλῶνος· 3) ὡς ἐπίθ. δὲ σημ. τὸν ἄρτιον καὶ εἶνε τὸ ἐναντίον τοῦ Μονός: ὅθεν καὶ ἡ κοινοτάτη φρ. :μονὰ ἢ ζυγά;:

Ζύμη, ἡ. Τὸ ἀλλαχοῦ ζυμάρι. Σταῖς, ζύμη.

Ζυμωτὸ, τό. Τὸ ἄλλως ζύμωμα. Φύρασις, ὡς: ἀπὸ δευτέρας θ' ἀρχίσωμε τὸ ζυμωτὸ καὶ δὲ θ' ἀδειάζωμε: καί: τὰ ζυμώματά σου δὲ φελοῦν ἕναν παρᾶ:.

Ζῶ. Συντ. καὶ μετὰ συστοίχου αἰτιατ., ὡς ἐν τῇ φρ. ζῶ ζωὴ κρινάμενη: ἴση τῇ : ζῶ καὶ κρίνομαι=Βιῶ βίον ἀβίωτον· οὕτω καὶ ἐν τῷ ᾄσμ.

Ὁ ἔρωτάς σου μ' ἔκαμε διὰ νὰ προτιμήσω
Τὸ θάνατο χίλιαις φοραῖς παρὰ ζωὴ νὰ ζήσω

Καὶ ἐν τῇδε τῇ περικοπῇ ᾄσμ. τινος.

.. Τὸ τί 'σαι σὺ, τὸ τί 'μαι γὼ, τὸ τί ζωὴ θὰ ζήσῃ,
Μὰ τέθοια δυνατὴ καρδιὰ ποιὸς θὰ τὴν νταγιαντήσῃ;

Ζωὴ καὶ Ζωήτσα, ἡ. Κύρ. ὄν. γυναικός.

Ζωντανὰ, τά. Οὕτως ἤκουσα ἐν τῇ κώμῃ Μεσαρίᾳ λεγόμενα τὰ ζῷα.

Ζωντόβολο, τό. Ὁ ἀπερριμένος ἄνθρωπος, κνώδαλον, ὡς: μὲ τέθοιο ζωντόβολο κάθεσαι καὶ κουβεντιάζεις;:

Ζωντοχήρα, ἡ. Γυνὴ στερηθεῖσα τὸν σύζυγον αὐτῆς ζῶντα.

Ζώνω. Ταῖς ἐν Λεξ. Βυζ. ἀναγραφείσαις σημ. τῆς προκειμένης

λέξ. προσθετέα καὶ ἡ παρ' ἡμῖν συνήθης φρ. : ζώνω στὸ ξύλο ἕναν: ἄλλως ξυλοφορτόνω = τυμπανίζω, ὡς: μ' ἔζωσε στὸ ξύλο: καὶ : θὰ σὲ ζώσω στὸ ξύλο: κ.λ.

Ζωογονία, ἡ. Ζωογόνησις, ζωῆς, ἀνέσεως παροχή.

Ζωογονῶ. Ζωοποιῶ, παρέχω ἀναψυχὴν τῷ πεπονηκότι καὶ τεθλιμμένῳ, ὡς: αὐτὸ τ' ἀέρι εἶνε ποῦ θὰ σὲ ζωογονήσῃ: καὶ παθ. ἀνακτῶ ζωήν, ὑγείαν, λαμβάνω ἀναψυχήν, ὡς: ἔβγα καὶ σὺ ὄξω νὰ ζωογονηθῇς: καὶ: ἡφύανε τὰ κακόπαιδα καὶ ἠζωογονήθηκα κομμάτι:.

Ζωοδόκος, ἡ. Καὶ οὕτω κατ' Ἴων: χρῆσιν ἡ πηγὴ ... λεγομένην τὴν Ζωοδόχον (Πηγήν).

Η.

Παθολογία αὐτοῦ.

1) Ἀφαιρεῖται ἀπ' ἀρχῆς τῶν λέξεων, ὡς : λιάστρα, μερόνω, γούμενος ἀντὶ ἡλιάστρα, ἡμερόνω, ἡγούμενος:. 2) Συστέλλεται εἰς ε, οἷον πλερώνω, σιδερώνω, ἀσυχώρετος, πανεῦρι ἀντὶ πληρώνω, σιδηρώνω, ἀσυγχώρητος, πανηγύρι:, ὅπως καὶ παρ' Ὁμ: ἀργέτι, ξερὸς ἀντὶ ἀργῆτι, ξηρὸς: 3) ἐναλλάσσεται τῷ α: θεωρατικὸς, ἀκόμα, πάνεμο ἀντὶ θεωρητικὸς. ἀκόμη, ὑπήνεμον. Συχνὴ δ' εἶνε ἡ ἐναλλαγὴ αὕτη παρά τε τοῖς Δωριεῦσι καὶ Αἰολεῦσι λέγουσιν: ἅδομαι, ἁμέρα, ὀδυναρὸς, καλὰ, φωνά· καὶ τῇ ου, ὡς : σουπιὰ ἡ σηπία.

Ἡ αὔξησις. Ἐν γένει δυνάμεθα νὰ εἴπωμεν ὅτι πάντα τὰ ἀπὸ συμφώνου ἀρχόμενα ῥ. λαμβάνουσι τὸ η τοῦτο ὡς αὔξησιν εἰς τοὺς παρῳχημένους χρόνους, τοὐναντίον δὲ τὰ ἀπὸ φωνήεντος τὸ ε ἢ τοὐλάχιστον διφοροῦνται, ἐὰν δὲν συγκόπτηται τὸ ἀρχικὸν φωνῆεν· οὕτω λ. χ. λέγ: Ἤβγαζα, ἤβγαλα, ἤσμιξα, ἠπήαινα, ἠκέρδιξες, ἠπροσκύνησα, ἠστέκουμου, ἤφευγα, ἠκαυχήστηκα κ. λ. καὶ: ἐγάπησα (τὸν ἐγάπησα σὰν παιδίμου), ἐλέησα (τὴν ἐλέησες ;) ἐρρώστησα καὶ ἠρρώστησα, ἐνεστέναξα καὶ ἠναιστέναξα κ. λ.

Ἤγκαψε. Ὑπάρχει ἐν μόνῃ τῇ φρ: τά 'γκαψε: ἐπὶ τῆς σημ: τοῦ ἀπέδρα, ἴσως διότι ὁ σπεύδων ἐγκάμπτει ὑπὲρ τὸ δέον τὰ γόνατα, καθότι κατ' ἐμὲ εἶνε ἀόρ. τοῦ ἐγκάμπτω.

Ἤγου. Σύνδ. ἐπεξηγ: Ἤγουν, δηλαδή, ὡς: ἤπηρα δὰ κι'ἐγὼ δῶ τρεῖς ὀκάδες ἀλεῦρι—ἤγου πρῶτο; (=πρώτης ποιότητος): ἐρωτᾷ ὁ ἕτερος.

Ἦθε. Κατὰ συγκπ. ἐκ τοῦ ἤθελε ὅταν τίθηται πρὸς περίφρασιν ἄλλων ῥ. κατ' εὐκτ. παρ' ἀρχ: ἐκφερομένων· οὕτω λ.χ. λέγ: ἂν ἤσουν ἐσὺ στὴ θέσι μου δὲν ἦθε νὰ βαστάξῃς: καὶ ἐν τῷ ᾆσμ.

Νά ξέρες πόσο σ' ἀγαπῶ καί πῶς ποθῶ γιὰ σένα
Ἦθε νὰ πῇ τ' ἀχεῖλί σου μιὰ μάννα μᾶς ἐγέννα.

Ἠ)λιάζω. Ἐκτίθημι πρὸς ξήρανσιν εἰς τὸν ἥλιον σταφυλάς, σταφίδας κ.τ.τ. ἡλιάζω, ἡλιόω.

Ἠ(λιάστρα, ἡ. Ὁ τόπος, ἐφ' οὗ ἡλιάζουσι τὰ ἀνωτέρω, ἡ λιαστήριον.

Ἠ)λιόκαυταις, ἡ. Οὕτω λέγ: ἐν κώμαις τισὶ τῆς Θήρας αἱ ἐν ἄλλαις, ὡς καὶ παρ' ἀρχ: Σμαρίδες. Βεβαίως εἶνε παρηλλαγμένη ἐκ τοῦ Ἡλιόκαυστος, ἡ δὲ τῶν σμαρίδων ὀνομασία αὕτη εἶνε προσφορωτάτη, καθὸ καιομένων καὶ ξηραινομένων ὑπὸ τοῦ ἡλίου.

Ἠ)λιοφόκαμμα ἢ λιοπόκαμμα, τό. Τὸ καῦμα τοῦ ἡλίου, ὅπερ κυρίως περὶ τὴν μεσημβρίαν καθίσταται αἰσθητικώτερον. Τὸ ἄλλως: στάλαμα τοῦ μεσημεριοῦ:.

Ἠ)λιωπός, ἡ, ὁ. Ἐπίθ. Ἡλιόκαυστος, ἡλιοκαής. «Τόπος μέρος.»

Ἡμεροβίγλιον, τό· κοινῶς Μερεβίγλι ἢ Μερεβγοῦλι. Κώμη ὑψηλὴ πρὸς τὸ ἀρκτικὸν τῆς νήσου κειμένη. Τὸ β'. συνθετ. βεβαίως εἶνε Βίγλα, ἣν ἴδε·

Ἡ)μερομήνιο, τό. Οὕτω καλεῖται τὸ ναυτικὸν ἡμερολόγιον, καθ' ὃ οἱ ναυτιλλόμενοι ὑπολογίζονται τὴν ἀτμοσφαιρικὴν κατάστασιν τῶν δώδεκα τοῦ ἔτους μηνῶν, ὁποία τις θὰ εἶνε, κρίνοντες ἐκ τῶν πρὸς τούτους ἀντιστοιχούντων δώδεκα πρώτων ἡμερῶν τοῦ Αὐγούστου, ἐκ μὲν τοῦ πνεύματος τοῦ ἐπικρατοῦντος κατὰ τὴν πρώτην περὶ τοῦ ἐπικρατήσοντος κατὰ τὸν Σεπτέμβριον,·ἐκ τοῦ τῆς δευτέρας περὶ τοῦ Ὀκτωβρίου καὶ οὕτως ἐφεξῆς.

Ἡρωδιάδα, ἡ. Οὕτως ἐπικαλεῖται ἡ ἀγρία καὶ αἱμοβόρος γυνὴ, ὡς ἡ Ἡρωδιὰς τῆς ἐκκλησ. ἱστορ., ἐξ ἧς βεβαίως παρελήφθη.
Ἡρωϊκὸ, τό. οὐδ., ὃ καὶ μόνον παρέμεινεν ἡμῖν ἐκ τοῦ ἀρχ: ἐπιθ. ἡρωϊκός. Λέγ: δὲ ἐπὶ πραγμάτων στερεῶν.

Θ.

Παθολογία αὐτοῦ.

1.) Τρέπεται εἰς τὸ ἀντίστοιχόν του ψιλὸν τ, ὡς: λεύτερος, φτάνω, ντραατίχ ἀντὶ ἐλεύθερος, φθάνω, ἀνδραγαθία· οὕτω καὶ παρ' Ἴωσιν αὖτις τὸ αὖθις. 2) Ἐναλλάσσεται τῷ δ, ὡς: δεχαφίζω ἀντὶ θεχαφίζω. καὶ τῷ φ, οἷον: φλιμμένος, φλίψι, στάφνη: , ἀντὶ θλιμμένος, θλίψι, στάθμη ὡς καὶ παρ' Αἰολεῦσι φὴρ ὁ θήρ:

Θᾶμμα καὶ θάμμασμα, τό. ἀντὶ θαῦμα καὶ θαύμασμα (ὃ δὲν ὑπάρχει παρ' ἀρχ:). Θαῦμα· οὕτω ἐν τῇ παροιμ:

Κάθε θᾶμμα τρίμερο καὶ τὸ παραθᾶμμα πέντε:

Θάνατος, ὁ. Σημειοῦμεν μόνον τὴν ἐν μτφρ: χρήσει συνήθη φρ: ὁ θάνατός μου εἶσε σὺ ἢ εἶνε αὐτὸς :=ὁ ὄλεθρός μου, τουτέστι σὺ θὰ μοὶ ἐπενέγκῃς τὴν καταστροφὴν τοῦ βίου μου.

Θαρμίζω, ομαι.Τὸ ἄλλως μαθιάζω.Βασκαίνω,ἐποφθαλμιάω.Καὶ

Θαρμὸς, ὁ. Ἡ βασκανία, Ἐντεῦθεν τὸ σύνθ. ἐπίθ.

Θαρμομμάτης, α, ικο· Ὁ διὰ τῶν ὀμμάτων φθείρων, ὁ βάσκανον.ὀφθαλμὸν ἔχων. Εὐκόλως κατανοεῖται ὅτι αἱ λέξ: Θαρμὸς καὶ Θαρμίζω γίνονται κατ' ἀποκ: τοῦ φ ἐκ τῶν Φθαρμὸς καὶ Φθαρμίζω, προελθουσῶν ἐκ τοῦ Φθείρω (φθερ, φθαρ).

Θαρρεύγομαι. Θαρρῶ, πέποιθα τινί, ὡς: στὰ χρόνια ποῦ φθάσαμε, παιδάκι μου, ὁ ἕνας δὲ θαρρεύγεται τὸν ἄλλονε: καὶ: δὲ σοῦ 'πα νὰ μὴ θαρρεύγεσαι σὲ ξέναις γυναῖκαις; καλὰ νὰ πάθῃς: οὕτω καὶ ἐν τῇ παροιμ:

Ποῦ θαρρευτῇ στὸν καῦχόν τσι χωρὶς ἄντρ' ἀπομένει.

Θέλημα, τό, Ἀξιομνημόνευτος εἶνε ὁ χαιρετισμὸς, ὃν μτχρῆ ἀπερχόμενος ὁ ἐργάτης Θηραῖος πρὸς τὸν κύριον αὐτοῦ. Μὲ τὸ θέλημά σας, (ἀφεντικό.):=ὑγίαινε.

Θεογνωσία, ἡ. Συνεκφέρεται ἀείποτε μετὰ τοῦ ῥ. βάζω (βάλλω), ὡς: ἐγὼ θὰ σοῦ βάλλω θεογνωσία, τοῦ 'βαλα θεογνωσία: κ. τ. λ. =θὰ σὲ συνετίσω, θὰ σὲ διδάξω τὴν τοῦ Θεοῦ γνῶσιν, τὴν ἀληθῆ σοφίαν, ἐξ ἧς πηγάζει ἡ σύνεσις, φρόνησις. Λέγ: δὲ κυρ: ἡ λέξ: ἐπὶ τῶν παίδων καὶ τῶν πρὸς τὰ κακὰ ῥεπόντων ἀνθρώπων.

Θεότη, ἡ. Ἡ θεότης, τὸ θεῖον, ὡς: ἡμιλούσαμε περὶ Θεότης Ἴδ. καὶ τὴν λέξ: Ἀφέντης.

Θεοχάριστος, η. Τὸ μὲν ἀρσεν. εὑρίσκομεν ὡς παρωνύμιον ἀνδρός τινος, τὸ δὲ θηλ: ὡς κύρ. ὄν: γυναικός.

Θεόψυχα. Εὑρίσκεται μόνον μετὰ τῆς γεν: τῆς προσωπ. ἀντωνυμ: καὶ λαμβάνεται ὡς ὅρκος: Θεόψυχά μου! ὅπερ ἴσως δυνάμεθα νὰ ἑρμηνεύσωμεν πρὸς Θεοῦ καὶ τῆς ψυχῆς μου.

Θέρητα, τά. Πληθ. τοῦ θέρος, καθὼς καὶ προσώπατα, ἀλόγατα, ὀνείρατα.

Θετός, ἡ, ὁ. Ἐπίθ. Πανόμοιος, ἀπαράλλακτος, ὡς: ὦ ματάκιά μου, ἴντα 'μοιάζει τοῦ πατέραν του, θετό θετὸ (τὸ παιδίον) εἶνε: καὶ ἁπλῶς: θετὸς εἶνε ὁ πατέρας του: οὕτως ἔοικε τῷ πατρὶ ὥςτε θέσθαι τοῦτον ἀντ' ἐκείνου, διότι τοιαύτην τινὰ ἔννοιαν παρέχει ἐνταῦθα ἡ προκειμένη λέξ:.

Θεωρατικός, ιά, ικό. Δωρ: ἀντὶ θεωρητικός. Ἐπίθ. ὁ ἄλλως Παρουσᾶτος. «Εἶδος ἄριστος, ἀγητός» καθ' Ὅμ: réprésentable.

Θηλυκιά, ἡ (ἐνν' κόρη) θήλεια καὶ Θηλυκό, τὸ (ἐνν' παιδίον) θῆλυ, ὡς: ἔχω μιά θηλυκιὰ μοναχά: ἢ: ἕνα θηλυκό: Καὶ πληθ: ἴντα κάνουνε δὰ ἡ θηλυκιαῖς σου;: καί: πόσα θηλυκὰ ἤκαμες;

Θηλυκουριά, ἡ, πληθ, ὃς καὶ συνηθέστ, θηλυκουριαῖς. Ἡ λέξ: αὕτη ἀποδίδεται μετά τινος σκώμματος εἰς τὰς ἐν ἡλικίᾳ προκοψάσας πως παρθένους, ὡς: παντρεύγεται δὰ ἡ πρώτη θυγατέρα τοὶ Μαριᾶς—Καλλίτερα νὰ λαφρυθῇ κι' αὐτὴ ἡ δύστυχη ποῦ 'χει τόσαις θηλυκουριαῖς:

Θοδωρῆς, ὁ. Κύρ. ὄν· ἀνδρὸς ἀντὶ Θεόδωρος.

Θόλοι, οἱ. Θέσις ἐν Ἐμπορείῳ.

Θολοΐνη, τό. Κύρ. ὄν. γυναικός.

Θόλος, ὁ. 1). Χωρίον τῆς οἴας. 2) Βῶλός τις τῶν ἀλιέων.

Θραύαλο, τό. Τεμάχιον κεκομμένου πράγματος (ἰδίως ἄρτου),

θραῦσμα, ὡς: δόσε μου ἕνα θραύαλο ψωμί:. Ἐκ τοῦ θραύω, ἐξ οὗ καὶ τὸ ρ.

Θραυαλιάζω. Κόπτω τι (ἄρτον ἰδίως) εἰς τεμάχια, θρυλλίσσω ὡς: εἶχε τὰ ψωμιὰ μέσ' στὴ σακοῦλάν του κι' ἠθραυλιάσανε:. Παρὰ Κορ. εὑρίσκεται Θρούβαλον, Θρουβαλίζω.

Θραψερός, ἡ, ό. Ἐπίθ. Εὔθραστος.

Θρῆνος. Ἀγνοοῦμεν τὸ γένος τῆς λέξ: ταύτης, ἅτε ἀείποτε ἀνάρθρως ἐκφερομένης μετὰ τοῦ ρ. κάνω (ποιῶ). οὕτω λ. χ. περὶ θεομηνίας τινὸς ἀξιοθρήνους ἐπενεγκούσης καταστροφὰς λέγ: ἤκαμε θρῆνος: ὡσαύτως περὶ οἰνόφλυγός τινος λέγ: αὐτὸς σὰ μεθύσῃ, σπᾷ τὰ πιάτα, τσὶ κοῦπες, τὰ τζάμια, μ' ἕνα λόγο κάνει θρῆνος=ἐπιφέρει βλάβας διεγειρούσας τὸν θρῆνον.

Θροφανός, ἡ, ό. Ἐπίθ. ὑπὸ μὲν τοῦ Κορ: (ἐν Ἀτ. II, 158) ἐξηγεῖται διαφόρως· παρ' ἡμῖν ὅμως σημ. τὸν τεθραμμένον, εὐτραφῆ· οὕτω λέγ: θροφανὸ παιδί:, θροφανὴ γυναῖκα:.

Θυμητικό, τό. Δὲν σημ: μόνον τὴν μνήμην, ὡς: πολὺ θυμητικὸ σοῦ 'χα:, ἀλλὰ καὶ τὸ ἐνθύμημα, τουτέστι τὴν σκέψιν ἐν μόνῃ τῇ πεπατημένῃ φρ: ἴντα θυμητικό!, ἥτις ἐκφράζει καὶ ἀπορίαν, ὡς: ἴντα θυμητικό, ὑιουλάκι μου, τέθοια ὥρα (νἄρθῃς δηλ:),=ἀπορῶ πῶς ἐν τοιαύτῃ ἀκαταλλήλῳ ὥρᾳ διενοήθης νὰ ἔλθῃς πρός με καί: ἴντα θυμητικὸ δὰ ἡ εὐγενεία σου νἄρθῃς στὸ φτωχικό μας!

Θυμός, ὁ. Πλὴν τῆς ὀργῆς σημ: καὶ τὸν βρασμὸν τοῦ ἐν τῷ ληνῷ οἴνου. Ἐπὶ τῆς σημ: ταύτης ἀπαντᾷ καὶ ἡ μτχ. θυμωμένος, ὅθεν: ὁ ληνὸς εἶνε θυμωμένος:, ὅταν ὁ ἐν αὐτῷ οἶνος ἀναβράζῃ, ὅπερ μάλιστα συμβαίνει κατὰ τὸν χρόνον τοῦ πατήματος τῶν σταφυλῶν.

I.

Παθολογία τούτου.

1) Ἐναλλάσσεται τῷ α, ὡς: ἀξάζω ἀντὶ ἀξιζω· καὶ τῷ ε, οἷον πέφτω, δέχτυ, ἀνεστορῶ ἀντὶ πίπτω, δίκτυ, ἀνιστορῶ. 2) ἀφαιρεῖται ἐν ἀρχῇ τῶν λέξ:, καθὼς: σάζω, σομοιράζω, σόμετρο ἀντὶ

ἰσάζω, ἰσομοιράζω, ἰσόμετρον: 3) συγκόπτεται ἐν μέσῳ λέξ: ἄξος, πέργελο, ἀερνὸ ἀντὶ ἄξιος, περίγελως, ἀερινόν: , ἀλλὰ καὶ ἐν τοῖς εἰς ια θηλυκοῖς· οὕτω λέγ. ἐκκλησὰ ἡ ἐκκλησία, Ἀναιστασὰ ἡ Ἀναστασία.

Ἴδε. Μόρ. σκωπτικὸν, ὡς καὶ παρ' Ἀριστοφ., οἷον: Ἴδε μοῦτρα ποῦ τἄ'χει:. Τοῦτο μεταβαλλόμενον ε ἰς :ἔδε: γίνεται ἐμφαντικὸν, ὡ;: ἔδε παρουσᾶτος πούλε καὶ ἀρχοντομίλητος!: Καὶ ἐπὶ ταύτης δὲ τῆς σημ. τὸ ἀπαντῶμεν ἤδη παρὰ Σοφ: λέγοντι : Ἴδε μάλα μέγα κτύπος ἐρείπεται : Οὐχὶ εὐχερὴς ὅμως εἶνε ἡ ἑρμηνεία αὐτοῦ ἐν τῇ φρ: Ἴδε βαρεσά σου (νὰ κάθεσαι ν' ἀκοῦς τέθοιαις κουβένταις,) (τὸ ἄλλως :δὲ βαρεσέσαι;) =οὐκ ἐπιτέτριψαι ἀκούων ;

Ἴδιος, α, ο. Ἐπίθ., οὗ τὰς κοινὰς σημ. ὅρα ἐν Λεξ. Βυζ Ὅ τι ἴδιον μόνον σημειοῦμεν ἐνταῦθα εἶνε ἡ φρ: ἐξ ἰδίων μου, σου, του, της, τωνε. Ἰδίοις ἀναλώμασιν, ὡς : ἐξ ἰδίων τωνε τοὺς ἀρμάτωσαν=Ἐκ τῶν ἰδίων ἀναλωμάτ ων καθώπλισαν αὐτούς· (Δημοσθ.).

Ἱκανὸς, ή, ό. Ἐπίθ. Ἐπιδέξιος, ἐπιτήδειος, ὡς : αὐτὸς εἶνε ἱκανὸς ἄνθρωπος καὶ δὲ φοβᾶται νὰ πομείνῃ χωρὶς δουλειά: Ἱκανὸ παιδί:. Ἀπαντᾷ δὲ καὶ τὸ οὐσ.

Ἱκανότητα, ή. Ἱκανότης, ἐπιδεξιότης, ὡς: αὐτὸς, ἀφέντη μου εἶσαι, μὲ τὴν ἱκανότητάν του ζῇ: καὶ : ἡ ἱκανότητα αὐτινοῦ τοῦ νέου εἶνε μεγάλη:.

Ἴλαρος, η, ο. Ἐπίθ. λεγόμενον ἐπὶ τῶν ὑδαρῶν πραγμάτων, ὡς τοῦ ζωμοῦ, τοῦ πηλοῦ κ. τ. τ. π. χ. : πολὺ ἴλαρο τὸν ἤκαμες τὸν τζουρβᾶ, ὁ πηλὸς εἶνε ἴλαρο;:. Οὐδεμία ἀμφιβολία ὅτι εἶνε τὸ Ἱλαρὸς κατ' ἀναβιβασμὸν τόνου, ὃν βλέπομεν καὶ ἐν ταῖς :χάμαι, σκόλη, ἴδρως, ἀνάντιος κ: λ. ἀντὶ χαμαὶ , σχολὴ, ἱδρὼς, ἐναντίος κ. λ., ὡς τοὐναντίον καταβιβάζεται ἐν ταῖς δενδρὸ, ἰσὼς ἀντὶ δένδρον, ἴσως κ.λ. Τὴν δὲ διαφορὰν τῆς σημ. δὲν δυνάμεθα ἄλλως νὰ συμβιβάσωμεν ἢ παραδεχόμενοι ὅτι ἐκ τοῦ φαιδροῦ, τοῦ εἰς πάντα ἐκχεομένου ἀνθρώπου μετέπεσεν ἡ λέξις εἰς τὰ ῥοώδη πράγματα. Ἴδε καὶ Ἄγκωνας.

Ἰσάζω. Ἰσάζω, ἐπανορθῶ, κολάζω, ὡς ἐν τῇ ἑπομένῃ ἀπειλῇ γονέως πρὸς τέκνον ἀπειθῆσαν. Τώρα θὰ σὲ 'σάξω γώ:. Τοῦτ' αὐτὸ ὅμως λέγει πρὸς τὸν ὑβριστὴν αὐτοῦ καὶ ὁ ὑπ' ὀργῆς μὲν κατεχό-

μενος ἐπὶ τῇ προσβολῇ, μὴ δυνάμενος ὅμως ἐπὶ τοῦ παρόντος νὰ τιμωρήσῃ αὐτόν.

Ἰ)σοζυάζω, ομαι. Ἰσοζυγὴς, ἰσοβαρής εἰμί τινι. Οὕτω οἱ παῖδες πρὸς ἀλλήλους λέγ: ἔλα νὰ σοζυαστοῦμε:.

Ἰ)σόμετρο, τό. Οὐδ., ὃ καὶ μόνον περιεσώθη ἐκ τοῦ ἀρχ: ἰσόμετρος: Λέγ. δὲ ἀείποτε ἐπὶ τοῦ ἀναστήματος, ὡς: ἔχεις σόμετρο μπόϊ: τουτέστιν ἴσον τῷ συνήθει μέτρῳ τοῦ ἀνθρωπίνου ἀναστήματος, ἰσομέγεθες.

Ἰ)σόπατο, τό. α, τά. Ἰσόπεδον, ἐπίπεδον, ὡς : νἄνε σόπατα, μπορῶ νὰ πορπατῶ, μὰ σὰν εἶνε σκάλαις ;

Ἴσα. Ἐπίρ. Ἴσον, ἴσα, ὡς: ἴσα μὲ σένα εἶμαι κι' ἐγώ; Ἴσα μὲ τὰ παιδιά μου σ' ἔχω : οὕτω καὶ παρ' ἀρχ. ἴσον ἐμοὶ βασίλευε καί: ἴσα καὶ τοὺς υἱέας φιλῶ: (Ὁμ·) Ἐπίσης λέγ. ἠγέμωσα τὴν κοῦπα ἴσα μὲ τὰ μπούνια=ἰσοχειλῆ τὴν κύλικα ἐποίησα.

Ἱστορικά, τά. Ἀληθῆ, πραγματικά, ὑπὸ τῆς ἱστορίας βεβαιούμενα. Ἡ φρ: ἐν ᾗ τὸ ἤκουσα ἔχει αὐταῖς λέξ: οὕτω. Αὐτὰ εἶνε ἱστορικὰ παλαιὰ λόγια.

Κ.

Παθολογία τούτου.

Ἐναλλάσσεται 1) τῷ γ ὡς: ἐγλησὰ ἡ ἐκκλησία, γάδος ὁ κάδος. Οὕτω καὶ οἱ Ἀττ. ἔλεγ: κνάφος καὶ γνάφος. 2) τῷ λ, καθὼς ἀλίσσηρας ἡ κίσσηρις καὶ 3 τῷ) χ, οἷον: γαλαχτίζω, λαχτίζω, χτῆμα, ὅπως καὶ παρὰ Πινδ. ἀτρεχὲς ἀντὶ ἀτρεκές.

Κα. Προσφωνητικὸν μόρ: ἐμφαῖνον καί τινα φιλοφρόνησιν καὶ σέβας νεωτέρου πρὸς πρεσβύτερον, ὑποδεεστέρου πρὸς ἀνώτερον, συνοδευόμενον ὡς ἐπιτοπολὺ ὑπὸ τοῦ κλητ· ἐπιφων: ὦ, οἷον: κὰ ὦ πατέρα, κὰ ὦ μητέρα, κὰ ὦ νονά, κὰ ὦ Γεωργάκη. Μτχρα δὲ προσέτι τὸ μόρ: τοῦτο καὶ ὡς ἐπίρ: ἀπορίας σημαντικόν, ὡς: κὰ τί εἶπες; κὰ μά 'ντά χουνε καὶ φωνάζουνε τσαδά; :. Ἴσως γίνεται κατὰ συγκπ. ἐκ τοῦ Καλέ.

Καεράτι, τό. Ἐπιμονὴ μετὰ σπουδῆς, ὡς: κάμε καεράτι:.

Καηλιάζω. Τιμωρῶ, ἐκδικοῦμαι καὶ οὕτω τὴν καρδίαν τοῦ τιμωρουμένου κατακαίω (διότι ἐκ τοῦ καίω γεννᾶται κατ' ἐμὲ τὸ καηλιάζω), ὡς: θὰ σὲ καηλιάσω γὼ γιὰ νὰ μὴν τὸ ξανακάμῃς:. Καηλιάζομαι, σωφρονίζομαι, μεταμέλομαι, ὡς: ὅσα κι' ἀνὴ παθαίνῃς ἐσὺ, δὲν καηλιάζεσαι: καί: θὰ καηλιαστῇς, ἄ(ν) δὲν ἔρθῃς: ἀπειλὴ μεταμελείας πρὸς τὸν μὴ ἐπιθυμοῦντα νὰ συμμετάσχῃ τῆς φιλικῆς θιάσου τινὸς τέρψεως.

Καθειτή, ἡ. ὁ καθετήρ· ὡς ἡ ἀρχ:, οὕτω καὶ ἡ ἡμετέρα ἐκ τοῦ καθίημι.

Κάθε λίου. ἀντὶ κάθε ὀλίγον.Κατὰ μικρὸν, ἑκάστοτε, ὡς: κάθε λίου νά ν' τος κι' ἔρχεται: καί: ἵντα μοῦ 'ρχεται δὰ κάθε λίου καὶ λιάκις;

Καθημερούσιος. 'Επίρ. ἀντὶ καθημερησίως. Καθημέραν.

Καθυποβάλλω. 'Υποβάλλω τινὶ μετὰ παρακλήσεως αἴτησίν τινα, ὡς: θὰ σὲ καθυποβάλλω νὰ μοῦ κάμῃς ἕνα γράμμα:

Καθολικὸς, ιά, ικό. 'Επίθ. ὁ κύριος, ὁ κατ' ἐξοχήν. Ὅθεν: καθολικὸ σπίτι:, ὁ οἶκος, ἐν ᾧ κυρίως οἰκεῖ τις κατ' ἀντίθεσιν πρὸς τοὺς δι' ἄλλας ἀνάγκας χρησίμους· καὶ καθολικιὰ γιορτὴ (ἁγίου τινὸς δὶς τοῦ ἐνιαυτοῦ ἑορτάζοντος), ἡ κυριωτέρα, καθ' ἣν κατ' ἐξοχὴν ἑορτάζεται ἡ μνήμη αὐτοῦ.

Κακιασμένος, η, ο· Μτχ. ἐπέχουσα τόπον ἐπιθ. Ὁ κακίας, πάθους μεστὸς, ὡ,: δὲν τὸ κάνω χάζι τὸ κακιασμένο: καί: τέθοιο κακιασμένον ἄνθρωπο δέν ἤκαμε ἡ φύσι:

Κακκαρίζω. Κακκάζω, ἐπὶ ὄρνιθος·

Κακόεργος, η, ο· 'Επίθ. Καὶ ἕτερος ἀσυναίρετος τύπος ἀντὶ τοῦ κακοῦργος πλὴν τοῦ "Ανοος. Διαφέρει μόνον κατὰ τόνον τοῦ 'Ομ. Κακοεργὸς, σημ. δὲ οὐ μόνον τὸν κακὰ ἐργαζόμενον, ἀλλὰ καὶ τὸν πονηρὰ διαβουλευόμενον, ὡς: ἐμεῖς ἡ γυναῖκες εἴμεστα κακόεργαις: (παρὰ γυναικὸς τὸ ἤκουσα, ἐφ' ᾗ καὶ ἐπιρριπτέον τὴν εὐθύνην τῆς χρήσεως τοιούτου ἀξιώματος)

Κακοζωΐα, ἡ. Βίος πονηρὸς, κακοπάθεια. Καὶ ῥ.

Κακοζωῶ. Πονήρως διάγω, κακουχοῦμαι, ὡς: ἠκακοζωήσαμε = ἠκακοπεράσαμε, διότι λέγ: καὶ Κακοπερνῶ καὶ Κακοπέρασι.

Κακοθάνατος, η, ο. 'Επίθ. ὁτὲ μὲν ἐνεργ., ὁ ἐπάγων κα-

κὸν θάνατον, ὡς: ἔ χρουσούζη, ἀνὴ σὲ πιάσω, θὰ σὲ κάμω κακοθάνατο:, τουτέστι τοσαύτας πληγὰς θὰ ἐντρίψω τῷ σώματί σου, ὥστε θὰ ἐπενέγκω εἰς αὐτὸ ἐλεεινὸν θάνατον· ὅτε δὲ παθητ., ὁ κακῶς, ἀθλίως ἀποθνήσκων, ὡς: ἤπῆε κι' αὐτὸς σὰν τσὶ ἄλλοι κακοθάνατος:=οἰκτίστῳ θανάτῳ τέθνηκε (Ὅμ.).

Κακομάζαρος, η, ο. Ἐπίθ. Τὸ ἐναντ: τοῦ Καλομάζαρος. Σύνώνυμον τοῖς Κακόμοιρος ἢ Κακομοίρης, Κακόσορτος, Κακόμπουντος, Κακομίζικος καὶ Γ(Χ)ρουσούζης. Σημ. δὲ πάντα ταῦτα τὸν δύσμορον, τὸν κακοδαίμονα.

Κακόπαιδο, τό, α, τά. Ὁ μικρόλυπος, φιλαίτιος παῖς.

Κακοπηαίνει, ἀόρ. κακοπῆε (προηγουμένων ἀείποτε τῶν ἀντωνυμ. μοῦ, σοῦ, τοῦ, τσὶ (τῆς), μᾶς, σᾶς, τῶν). Ῥ. ἀπρόσ. ἐκφερόμενον μετ' ἀρνήσεως ἢ ἐρωτηματικῶς. Ἀποβαίνει (μοι, σοι, κ. λ.) εἰς κακόν, ὡς: σοῦ κακοπῆε πῶς ἦρθες; καί: δὲ θὰ σοῦ κακοπάῃ ἀνὴ μοῦ 'κλουθήσῃς.

Κακοσαρκίζω. Λέγ. ἐπὶ τῶν πληγῶν, ὅταν φλεγμαίνωσιν, ὡς: ἡ πληγή μου ἠσακοσάρκισε. Τοῦτ' αὐτὸ σημ. καὶ τὸ

Κακοσυνεύγω, ὡς: ἠκακοσύνεψε ἡ πληγή μου. Λέγ: ὅμως προσέτι καὶ ἐπὶ τῶν ὀξυχόλων, ὀργίλων παιδίων, ὡς: ἐν εἶνε πολλαῖς 'μέραις ποῦ μοῦ κακοσύνεψε τὸ μικρό μου· ἀλλὰ καὶ ἐπὶ τοῦ σφοδρυνομένου ἀνέμου, ὡς: ἤρχισε πάλι νὰ κακοσυνεύγῃ ὁ καιρός:

Κακοσύνη. 1) Ἡ ὀξυθυμία τοῦ παιδός. καὶ 2) Ἡ σφοδρότης τοῦ ἀνέμου.

Κακοχράχης, καὶ πληθ. Κακοχράχετε. Ἀναντιρρήτως κατὰ σύγκπ. ἐκ τοῦ: Κακὸ χρόνο νάχῃς: Μὴ ὥραις ἵκοισθε, ὡς λέγ. ὁ Ἀριστοφ.

Καλαδερφός, ὁ. Ὁ φιλῶν τοὺς ἑαυτοῦ ἀδελφοὺς, φιλάδελφος.

Κακρανιάζω. Γαγγραινοῦμαι.

Καλαντροῦσα, ή. Ἡ ὑπερφιλοῦσα τὸν ἑαυτῆς ἄνδρα, φίλανδρος.

Καλὴ ἢ Καλοῦδα ἢ Καλιώ. Κύρ. ὄν. γυν:

Καλόγερος, ὁ. Βῶλος ἁλιευτικὸς ἐκ Ἐμπορείῳ.

Καλοζῶ. Εὖ διάγω, εὐπαθῶ.

Καλοθέχτω. Διευθετῶ τι.

Καλοκαιρνό, τό. Ἀγροκήπιον. Τὸ κατὰ βάρβαρον φωνὴν Μποστνιά.

Καλοκόραις, ἡ. Θέσις ἐν Ἐμπορείῳ.

Καλομάζαρος, η, ο. Ἐπίθ. Τὸ ἀντίθ: τοῦ κακομάζαρος· Συνώνυμον τοῖς· Καλότυχος καὶ Καλορίζικος.

Καλομαντατούσης. Ζωΰφιόν τι πτερωτόν, οὗ ἡ εἰς οἶκον εἴσοδος λογίζεται πρoάγγελος αἰσίου τινὸς ἀγγέλματος, ὁ αἴσιος οἰωνὸς τοῦ Ὁμ. Εἶνε δ' ἡ λέξ. μιξοβάρβαρος, ἐκ τοῦ καλὸς καὶ τοῦ Ἰταλ. mandato=ἀπεσταλμένος, ἀγγελιαφόρος, προσλαβόντος Ἑλλ. κατάλ:

Καλομελετῶ. Εὐτυχῆ διανοοῦμαι, αἰσιοῦμαι, ὡς καὶ ἐν τῇ παροιμ:

Καλομελέτα κι' ἔρχεται.

Τὸ ἐναντ: Κακομελετῶ. Ἀπαίσια τὰ πάντα ὑπολαμβάνω.

Καλομοῖρα, ἡ ἢ Καλομοίρη, τό. Κύρ. ὄν. γυναικός.

Καλομοιράζω. Ἐπὶ τοῦ Θεοῦ τοῦ ἀπονέμοντος ἑκάστῳ τὴν μοῖραν, τὸν κλῆρον τοῦ βίου αὐτοῦ, ὅταν ταύτην παρέχῃ ἀγαθήν, εὐτυχῆ, ὡς· ὁ Θεὸς νὰ καλομοιράσῃ τὰ παιδάκιά σου : καὶ : ἡ Παναγιὰ νὰ σὲ καλομοιράσῃ, κόρη μου:.

Καλονιαῖς, ἡ. Εἶδ. Χόρτου.

Καλόσαρκο, τό. Ἐπίθ. μόνον ἐπὶ οὐδ. (διότι ἐνν. πάντοτε ζῷον). Τὸ εὔσαρκον.

Καλουγγενής, ισσα, Ἐπίθ. διγενές. Ὁ φιλῶν τοὺς αὐτοῦ συγγενεῖς, τοὺς τῷ γένει προσήκοντας.

Καλοτελειώνω. Ἐπὶ τοῦ Θεοῦ τοῦ διδόντος τῷ ἀνθρώπῳ τόσῳ τὸν βίον, ὅσῳ καὶ τὴν τελευτὴν αὐτοῦ ὀλβίαν, ὡς: ὁ Θεὸς νὰ σὲ καλοτελειώσῃ! Συνήθης δ' εἶνε καὶ ἡ μτχ. Καλοτελειωμένος, η, ο. ἀντὶ ἐπιθ. ὁ εὐδαιμόνως μέχρι τοῦδε βιώσας καὶ τοιοῦτον προσδοκῶν καὶ τὸ τέλος τοῦ βίου αὐτοῦ, ὡς καὶ ἐν τῷ βαυκαλήματι :

Κοιμήσου καλομάζαρη καί καλοτελειωμένη,
Ποῦ σέ 'χει ἀφέντης ὁ Χριστὸς καλὰ μελετημένη.

Σχεδόν τι ἀναλογεῖ πρὸς τὸ Καλομοιράζω.

Καμάρι, τό. Θέσις παρὰ τὴν ὑπώρειαν τοῦ ὄρους Μεσαβουνοῦ·

Καματερή, ή. Ἡ ἄλλως Καθημερνή: Ἡ ἐργάσιμος ἡμέρα. Ἐκ

τοῦ κάματος, ὡς προξενοῦσα τοιοῦτον τοῖς ἐργαζομένοις κατ' ἀντίθεσιν πρὸς τὴν Σκόλην (σχολὴν)=Ἑορτάσιμον ἡμέραν.

Καμινάδα, ἡ. Ἡ καπνοδόχη.

Καμμύτζης, ὁ. Ὁ συνεχῶς τοὺς ὀφθαλμοὺς καμμύων, ἑπομένως ἀμβλυωπής.

Καμπανός, ὁ. Ἡ ὀλιγόρραξ σταφυλή, ἥτις λανθάνουσα τοὺς πρώτους καὶ κυρίους τρυγητὰς πρόκειται ὡς ἀμοιβὴ τῶν πόνων τοῦ ὀξυδερκεστέρου Καμπανολόου =ἐπιμελοῦς ἀνιχνευτοῦ καὶ συλλογέως (συνήθως παιδὸς, ἔσθ' ὅτε δὲ καὶ πτωχοῦ ἀνδρὸς ἢ καὶ γυναικὸς), ὅστις μετὰ τὴν τρύγησιν τοῦ ὅλου ἀμπελῶνος ἀφίεται ἐλεύθερος ὅπως εἰσελθὼν ἀνευρενήσῃ τοὺς ἀμπέλους πρὸς ἴδιον ὄφελος.

Κάναβα, ἡ. Οἰναποθήκη.

Κανακάρης, ὁ. Λέγ. καὶ παρ' ἡμῖν ὁ τηλύγετος, ὁ μαμμόθρεπτος, ἀλλ' εἶνε καὶ ὄνομα γενεᾶς τινος.

Κανέλλα, ἡ. Πλὴν τῆς γνωστῆς αὐτῆς σημ: λαμβάνεται καὶ ὡς κύρ: ὄν. γυναικός.

Κάνονας, ὁ. Ὁ κανὼν, ἡ ποινὴ, ὡς ἐν τῇ τετριμμένῃ φρ: γιὰ τὸν κάνονά σου (δέ σου δώνω π. χ. ἀπ' αὐτὸ ποῦ βαστῶ)=πρὸς τιμωρίαν σου. Ἐκκλ. δὲ: μοῦ 'δωκε κάνονα ὁ πνευματικὸς καὶ δὲ μπορῶ νὰ μεταλάβω=ποινὴν ἐπέβαλέ μοι τὴν ἀπὸ τῆς ἁγίας κοινωνίας ἀποχήν.

Καντηλέτο, τὸ. Σορὸς, φέρετρον. Ἐκ τοῦ Ἰταλ: Candeletta ὑποκορ. τοῦ Candela σημ: τὴν λαμπάδα, καὶ μτφρ. τὴν δᾷδα τοῦ βίου, ὡς ἐν τῇ φρ: essere alla Candela=εἰμὶ ἐν τῷ ἐκπνέειν.

Καντοῦνι, τό. Ἡ Γωνία τοῦ οἴκου, Coin, ὡς: ἤψαξα καὶ τὰ τέσσερα καντούνια τοῦ σπιτιοῦ: καὶ ἐν τῷ ᾄσμ.

Ἡ εὐχὴ τοῦ πεθεροῦ σου στὰ καντούνια τοῦ σπιθιοῦ σου
Κι' ἡ εὐχὴ τσὶ πεθερᾶς σου μέσ' στὰ ἀνεκοκάτοφλά σου.

Ἡ λέξ] Ἰταλ. Cantone.

Καοῦνι, τό. Τὸ ἄλλως πεπῶνι. Πέπων.

Καπoῦνι, τό. Ὁ κάπων.

Καπνίζω. Ὡς μτβτ. μὲν ἴδ. ἐν Λεξ. Βυζ: ὡς ἀμτβτ. δὲ ἀπαντᾷ κατ' ἐνεστ. καὶ παρατ. μετὰ τῶν προσωπ. ἀντων: οὑτωσί ὅτι μοῦ (σοῦ, τοῦ κ. λ.) καπνίσῃ, θὰ κάμω: καὶ ἴντα σοῦ (τοῦ

κ. λ.) 'κάπνισε τωραδὰ νὰ τρέχῃς ἐκεῖ κάτω; Σημ. δὲ ὅτι καὶ ἡ φρ: ἔτσί μοῦ 'δ̣ιοξε κ. λ.

Καπυρίζω, ομαι. Λέγ. ἐπὶ τῶν διπύρων, ὅταν ἐκ τῆς πολλῆς πυρᾶς κατακαίωνται καὶ πυροειδῆ γίνωνται, ὡς : γιὰ νὰ μὴν ἔχῃς τὸ νοῦ σου 'δῶ, ἤφησες τὰ παξιμάδια κι' ἠκαπυριστήκανε : καὶ : μοῦ καπύρισε δὰ ἡ προκομμένη ἡ θυγατέρα μου τὰ παξιμάδια;. Καὶ τὸ ἀρχ: δὲ Καπυρίζω ἔχει καὶ ταιαύτην τινὰ σημασ.

Καράβολας, ὁ. Κοχλίας.

Καραντάσι, τό. *Μόλυβος χρωστήρ*. Τὸ ἄλλως Μολυβοκόντυλο.

Καραούσης, ὁ Θέσις ἐν 'Εμπορείῳ.

Καραπαθιὰ, τά. Εἶδ. πτηνοῦ.

Καρβουνόλακας, ὁ. 'Η ἐν τῷ πλαγίῳ τοῦ κλιβάνου κοιλότης, εἰς ἣν εἰσάγονται τὰ καέντα ξύλα, ἀνθρακιά. Κατὰ μτφρ. δὲ χλευάζεται οὕτω ὁ ἐν τῷ πυρίνῳ ἔρωτι τοῦ χρυσοῦ καιόμενος καὶ χάριν αὐτοῦ πᾶν εὐγενὲς αἴσθημα ἀποβαλὼν, καὶ οἱονεὶ δ' ἀπηνθρακωμένος ἐν τῇ κοινωνίᾳ παριστάμενος.

Καρκανιάζω. Λέγ: ἐπὶ τῶν μελῶν τοῦ σώματος, χειρὸς ἢ ποδὸς ἰδίως, ὅταν πληγῶσι κατὰ τὴν ἁρμογὴν θύρας, κιβωτίου ἢ τινος τοιούτου, ὡς: ἠκαρκάνιασα τὸ χέρι μου στὴν κασέλα. Διάφορον τοῦ Κακρανιάζω, ὅ ἴδ. Περὶ δὲ τῆς ῥίζης αὐτοῦ ἰδ. Λεξ. 'Ομ: Πανταζ. ἐν λέξ. Καρκαίρω.

Καρτεράδος, ὁ. Κώμη νοτιανατολικῶς τῶν Φηρῶν κειμένη.

Καρφί, τό. Πρῆσμά τι ὀδυνηρὸν καὶ ἐπιθάνατον.

Κάσα, ἡ. 'Ο ῥύπος τῶν ἐνδυμάτων, ὡς: Αὐτὴ ὅλη τὴν κάσα ἔχουνε τὰ ῥοῦχά σου καὶ δὲν πᾶς νὰ τὰ πλύνῃς; Καὶ ῥ.

Κασάζω. 'Ρυπαίνω, ὡς: τέλεια γλήγορα μάφε κασάζεις τὰ ῥοῦχά σου: Συνήθης δὲ καὶ ἡ παθητ. μτχ. ἀντὶ ἐπιθ. Κασασμένος, η, ο=ἐρρυπωμένος. ὡς: δὲ σέ 'δα καὶ ποτὲς παστρικὸ, ὅλο κασασμένος ἔρχεσαι: καὶ: δός τοὶ γυναῖκας τὰ κασασμένα σου ῥοῦχα νὰ τὰ βάλῃ στὴ μπουάδα: τοῦτο τὸ ῥ. ὑπὸ τῶν Χίων λέγ: Κασόνω, ὡς λέγ: ὁ Κορ: ἐν 'Ατ. I, 51, ὅπερ καὶ νομίζει συγγενὲς μὲ τὸ Κάσσα=πτωχὸς τοῦ 'Ησυχ.

Κάσσος, ὁ. *'Ιμάτιον παχὺ* τῶν γυναικῶν. "Οτι δὲ τοιοῦτό τι

ἔνδυμα ἦτο γνωστὸν καὶ τοῖς ἀρχ: μανθάνομεν παρὰ τοῦ Ἡσυχ. λέγοντος: Κασσὸν=ἱμάτιον παχὺ καὶ τραχὺ περιβόλαιον.

Κάστρο τοῦ Σκάρου. Ἠρειπωμένη νῦν κώμη παρὰ τοὺς πρόποδας τοῦ Ἡμεροβιγλίου. (Ἴδ. Στατ. Θήρ. Δεκιγ. σ. 39).

Κατά. Πρόθ, ἥτις, πλὴν τῆς μετ' αἰτ. συντάξ. (κατὰ τὴν καρδιά μου κι' ἡ φορεσά) καὶ τῆς μετ' ἐπιρ. (κατὰ ποῦ μέ 'δε, ἐστρεψε ἀπὸ τὴν ἄλλην πάντα=μόλις, ἅμα), ἃς βλέπει τις ἐν Λεξ. Βυζ., διέσωσε παρ' ἡμῖν καὶ τὴν μετὰ γεν. ἐν τῇ φρ: κατὰ μιᾶς=νῦν πρῶτον, πρώτην ταύτην φοράν, ὡς: κατὰ μιᾶς ἦρθα καὶ 'γὼ νὰ σοῦ κάμω τὴ βίζιτα, καὶ δὲ σ' εὕρηκα· οὕτω καὶ ἐν τῇ παροιμ.

Κατὰ μιᾶς ἤβγηκ' ὁ 'βρηὸς στό παζάρι
Κι' ἤλαχε 'μέρα Σάββατο.

Καταβαθρός, ἡ, ό. Ἐπίθ. Ἐπὶ τόπου. Βαθὺς κοῖλος, χθαμαλός. ὡς: λάκκος καταβαθρός, σπίτι καταβαθρό:. Κατὰ συγκπ. βεβαίως ἐκ τοῦ καταβαθερός, διότι συνήθης, ὡς προείπομεν, εἶνε ἡ εἰς ερος κατάλ.

Καταδέξου. Προστακτ. τοῦ ἀορ. τοῦ Καταδέχομαι (ὅ ἴδ. ἐν Λεξ. Βυζ.) ἀντὶ τῆς ὀρθῆς κατάδεξαι, ἣν μετχρα ὡς φιλοφρονητικὴν πρόσκλησιν πρὸς τὸν ἐν τῷ δείπνῳ καταλαμβάνοντα ἡμᾶς λέγοντες αὐτῷ: Καταδέξου μας:=τῷ ἄλλως: Κοπιάσετε ἢ ὁρίστε =ἀξίωσον ἡμᾶς τῆς σῆς συμμετοχῆς.

Κατάδρομος, η, ο. Ἐπίθ. Ὁ ἐν μέσῃ τῇ ὁδῷ κείμενος, π. χ. ἀμπέλι κατάδρομο=περίδρομον. Ὑπάρχει δὲ καὶ ἐπίρ. Κατάδρομα=κατὰ μέσην τὴν ὁδόν, ὡς: ἐκειδὰ κατάδρομα εἶνε ἡ κάνναβά μου.

Κατάκωλο, τό. Τὸ κατώτατον τοῦ ἁλιευτικοῦ *σακκιοῦ*, ἐν ᾧ κυρίως εἰσέρχονται οἱ ἰχθῦς.

Κατάλληλος, η, ο. ἐπίθ. Ἁρμόδιος, ἐπιτήδειος. Μέρα κατάλληλη, μέρος κατάλληλο, τόπος κατάλληλος.

Καταμισερώνω, ομαι Καταπηρῶ, οῦμαι, ὡς: τονὲ καταμισέρωσες, ἠκαταμισερώθηκα. Γίνεται δὲ χρῆσις καὶ τοῦ ἁπλοῦ Μισερόνω, ομαι καὶ τοῦ ἐπιθ. Μισερός, ἃ ἴδ. παρὰ Κορ. καὶ Βυζ.

Καταμόναχος, η, ο. Ἐπίθ. Ἴσον τῷ ἄλλως ὁλομόναχος, η, ο, Μονώτατος.

Καταμοῦχλι, τό. Ἐργαλεῖόν τι τοῦ ἀνεμομύλου.

Κατανοίω ἀντὶ κατανοίγω. Μτβτ. Εἰσάγω τινὰ εἰς λόγους συνάπτω τινὶ εἰς λόγους (Εὐρ.), ὡς: ὁ γυιός μου ἀγαπᾷ νὰ τοῦ κατανοίωμε τέθοιαις ὁμιλίαις: (Πρβλ. καὶ τὰς γνωστὰς φρ: Ἀνοίγω ὁμιλία, κουβέντα.) Σημ. ἑπομένως, διεγείρω τὴν πνευματικὴν δύναμιν τινός, ἰδίως παιδός, διὰ τῶν συνδιαλέξεων καὶ ὁμιλιῶν, ὡς: πολεμῶ νὰ τοῦ κατανοίξω τὸ πνέμμα του καὶ γιὰ δαῦτο τὸν βγάζω ὄξω, μὰ τοῦ κάκου. Τὸ δὲ παθητ. Κατανοίομαι σημ. ἀναπτύσσομαι διανοητικῶς, ὀξύτερος καθίσταμαι, ὡς εἶδες; γιὰ νὰ βγαίνῃ στὸν κόσμο ὁ Αηναρδάκης, ἠκατανοίχτηκε ποῦ ἦτανε ἕνας τοῖχος: καί: ἤθελες δὰ νά 'νε τόσα χρόνια στὴν ξενιθειά καὶ νὰ μὴν κατα νοιχτῇ τὸ πνέμμαν του; (πρβλ. καὶ Ἀνοιχτομμάτης) Ἐπὶ τοιαύτης μτφρ. σημ. βλέπομεν καὶ τὸ Διανοίγω ἐν τῇ Γραφῇ λεγούσῃ: ὅτι διήνοιξεν αὐτῶν τὸν νοῦν τοῦ συνιέναι τὰς γραφάς:

Κατάντησι, ἡ. Ἡ κατάστασις, εἰς ἣν περιῆλθε, κατήντησέ τις, ὡς ἐπιτοπολὺ κακή, ὡς: ἀκοῦς τέθοια κατάντησι;

Κατάπλασμα, τό. Τὸ κατάπλασμα, καταπλάστιν.

Καταρημάζω, ομαι. Κατερημόω, οῦμαι ὡς: μοῦ καταρήμαξες τὰ σπίθια: καί: ἠκαταρημάχτηκα (ἐκ τῆς πολλῆς ῥυπαρότητος):

Κατασχύνη, ἡ. Ἡ καταισχύνη παρηλλαγμένη, ὡς: κατασχύνην του εἶνε νὰ κάνῃ τέθοιαις πράξαις.

Κατασουράδα, ἡ. Θέσις ἐν Φηροῖς καὶ ὁμοία παρὰ τῷ Κάστρῳ τοῦ Σκάρου.

Καταστενοχωρῶ, ηοῦμαι. Καταθλίβω, ομαι, δυσχεραίνω, ὡς: μὲ καταστενοχώρεσε σήμερις μὲ τὰ λόγιάν του: καί: ἠκαταστενοχωρέθηκα τέλεια καλά: Εὔχρηστος δὲ καὶ ἡ μτχ: Καταστενοχωρεμένος, η, ο, ὡς: ἄφησ' με καὶ σὺ τωραδά, γιατί εἶμαι καταστενοχωρεμένος.

Κατατρώω ἀντὶ τοῦ κατατρώγω λαμβανομένου μτφρ. ἐπὶ τῆς σημ. τοῦ ῥαδιουργῶ, συκοφαντῶ, καταναλίσκω, οὕτως εἰπεῖν, τὰς ἀρετὰς ἢ τὰς ἀγαθὰς πράξεις τινὸς διὰ ψευδῶν καὶ μοχθηρῶν διαδόσεων, ὡς: αὐταῖς πάλι ἡ γυναῖκες, Θέ μου συχώρεσέ μου, δὲν κάνου' ἄλλη δυυλειὰ παρὰ νὰ κατατρῶνε τὸν ἕνανε καὶ τὸν ἄλλονε:

Καταχτερός, ἡ, ό. Ἐπίθ. λεγόμ. κυρ: ἐπὶ ἐδεσμάτων κα-

τευναζόντων τὴν ἐξ ἄλλης καρυκευτικῆς τροφῆς προελθοῦσαν ταραχὴν τοῦ στομάχου, ὡς: ἡ λεμονάδα εἶνε καταχτερή, τὸ νερόβραστο ρόζι εἶνε καταχτερό, ὁ φιδὲς εἶναι καταχτερὸς κ. λ.

Κ α τ ε φ ι ὸ, τό. Τοποθεσία Θηρασίας.

Κ α τ η ο ρ ῶ ἀντὶ κατηγορῶ. Παράδοξον ἔχει σημ. τὸ ρ. τοῦτο, σημ. δηλ. καταβάλλομαι σωματικῶς ὑπὸ νόσου ἢ συμφορᾶς, ἐξασθενῶ, ὡς: ἠκατηόρησες τέλεια καλά, κερὰ Μαρούση μου=πολὺ κατηορημένη σὲ βλέπω:,. διότι ἐκ τοῦ παθητικοῦ τύπου μόνη ἡ μετχ. Κατηορημένος, η, ο, ἀπαντᾷ.

Κ α τ η φ ι α ν ὴ, ἡ. Θέσις ἄνω τοῦ Ἐμπορείου.

Κ α τ ή ν α, ἡ. 1) Ἡ ἀλλαχοῦ Κλειδωνιὰ ἢ κλειδαριά. Τὸ κλεῖθρον 2) Εἶδ. ἰχθύος. Ἡ λέξ. Ἰταλ. Catena

Κ α τ η ν ά ρ ι, τὸ, ια, τά. Ἡ κλεὶς τοῦ ἀνθρωπίνου σώματος ὡς : τὸ κατηνάρι μου μὲ πονεῖ: ἤ: τὰ κατηνάρια μου μὲ πιάσανε πάλι: Καὶ αὕτη ἐκ τῆς Ἰταλ:

Κ α τ η ν ά τ σ ο, τό. Ἐπιβλής. Ἐκ τῆς Ἰταλ: Catenaccio τοῦτ' αὐτὸ σημαινούσης.

Κ α τ ο ι κ ι ά, ἡ. Κατοικία μόνον τῶν ζώων, φάτνη, ὡς : ἄμε στὴν κατοικιὰ τὰ μουλάρια, γιατί ἠνύχτωσε :.

Κ α τ ό ψ ι τό. Ἡ ἐπιφάνεια τοῦ ἄρτου ἡ φυσικῷ τῷ λόγῳ μᾶλλον ἐψημένη κατ' ἀντίθ: πρὸς τὴν ἐντὸς ζύμην, τὴν ψίχα, ὡς: ἐμένα, πατέρα, δόσε μου τὰ κατόψα ποῦ 'χω ντόδια νὰ τὰ φάω, καὶ τοῦ λόου σου πάρε τὴν ψίχα : . *Ἄρτου φλόγωμα καθ' Ἡσύχ*. Κατ' ἐμὲ παράγεται ἐκ τοῦ Ἰων. κατέψω ἀντὶ τοῦ καθέψω.

Κ α τ σ ά δ α. ἡ· Ὕβρις, προσβολή, ὡς: νὰ χαθῇ ὁ παλιόγερος, μοῦ καμε μιὰν κατσάδα χωρὶς τίποτας:

Κ α τ σ α ν ὸ, τό. Εἶδ. σταφυλῆς λευκῆς.

Κ α τ σ η β έ λ η ς καὶ Κατσήβελος, κατσηβέλα, ικο. ἐπίθ. Ἀτημέλητος, ρυπαρός.

Κ α τ σ ο ῦ ν ι, τό, Τὸ ἀλλαχοῦ ἀγγοῦρι. Σίκυς.

Κ α τ σ ή φ λ η ς, α, ικο. Ἐπίθ. λεγόμ. περὶ ἀνθρώπου συνεχῶς καμμύοντος τοὺς ὀφθαλμοὺς καὶ ἐν μέρει νυσταλέου. Παβλ. Καμμύτσης.

Κ α τ σ η φ λ ι ά ζ ε ι (ἐνν. πάντοτε ὁ λύχνος). Λέγ. δὲ ὅταν ἐκλείποντος τοῦ ἐλαίου ἢ καιομένου τοῦ ἐλλυχνίου σβεννύηται κατὰ

μικρὸν ὁ λύχνος, ἀποβάλλῃ τὴν προτέραν του λάμψιν καὶ οἱονεὶ σκυθρωπάζῃ, (συννεφῶται), ἐὰν ἀληθῶς προέρχηται ἐκ τοῦ κατηφιάω.

Κ α τ ω τ ί λ α ρ ο, τό. Τὸ ἀμέσως ἐπὶ τῆς κλίνης τιθέμενον στρῶμα, ἑπομένως τὸ κατωτάτω, διότι δύο συνήθως στρώννυνται. Πολὺ φοβοῦμαι μὴ τὸ β'. συνθετικὸν τῆς λέξ. εἶνε ἐκ τοῦ πτίλον, κατ' ἀκολουθίαν ἔχομεν, κάτω πτιλωτὸν (στρῶμα), διότι πτίλα τῳόντι περιέχει τὸ ἕτερον τούτων τῶν στρωμάτων.

Κ ά ψ α, ἡ. Ὅτε καύσων καὶ ὁ πυρετός, ὁ ἄλλως Θέρμη.

Κ α ψ α λ ι ά, ἡ. Ἡ κατάκαυσις τῶν θάμνων καὶ ἄλλων ἀγρίων φυτῶν πρὸς καλλιέργειαν τῆς γῆς. Ὁ δὲ πληθ. Καψαλιαῖς, ἡ, εἶνε ὀνομασία τοποθεσίας τινὸς ἐν Θηρασίᾳ.

Κ α ψ ό. Προτιθεμένη ἡ λέξ. αὕτη τῶν Κυρίων ὀνομάτων ἐμφαίνει τὴν πρὸς αὐτὰ συμπάθειαν ἐπὶ τῷ προσγενομένῳ αὐτοῖς ἀτυχήματι τοῦ προσφωνοῦντος συγγενοῦς ἢ φίλου, ὡς: ἔ! καψὸ Μαριώ, ἵντα νὰ σοῦ κάμω ποῦ ἡ περίστασι εἶνε στραβὴ καὶ δὲν μπορῶ νὰ σοῦ βοηθήσω:

Κ α ψ ο ύ λ η ς, α, ικο. Ἐπίθ. Δείλαιος, ἄθλιος, ὡς: βρὲ τὸν καψούλη νὰ πάθη τέθοιο μασκαραλῆκι:

Κ ε λ λ ι ά, τά. Θέσις παρὰ τῷ Κουλούμπῳ, ἐν ᾗ ὑπάρχουσι λείψανα ἀρχαιοτάτου ὑποσκάφου νεκροταφείου (Ἴδ. Στατιτ., Θήρ. Δεκ. σελ. 40.)

Κ ε ν τ ί. Ἐν μόνῃ τῇ φρ: ὥρα κεντί: ἰσοδυνάμῳ τῇ ἄλλως: ὥρα μερεδιοῦ: Σημ: δ' ἀμφότεραι τὴν δείλην, τὸν βουλυτόν, τὸ ἀλλαχοῦ δειλινόν. Ἀλλ' ἡ μὲν κεντὶ εἶνε τουρκ: τὸ δὲ μερέντι, γεν. μερεδιοῦ εἶνε παραλλαγὴ τοῦ μερίδιον, ὑποκορ. τοῦ μέρος. Ἔχει δὲ χώραν ἐνταῦθα τὸ μερίδιον, καθότι περὶ τὴν δείλην ἑκάστης ἡμέρας γίνεται τὸ ἑσπέρισμα τῶν παίδων, ὧν ἕκαστος λαμβάνει παρὰ τοῦ τροφοδότου τὸ ἀναλογοῦν αὐτῷ μέρος (μερίδιον) τῆς τροφῆς. Συνώνυμος ταύταις εἶνε καὶ ἡ: ὥρα 'σπερνοῦ:, καθότι ὁ ἑσπερινὸς τελεῖται περὶ τὴν δείλην.

Κ ε ν τ ο υ κ λ ῆ ς, ὁ. Θέσις ἐν Ἐμπορείῳ.

Κ ε ρ ά, ἡ, 1) Κωμύδριον τῆς Θηρασίας. 2) Ἴδ. Ἀφέντης.

Κ ε ρ κ ί δ α, ἡ. Ἡ κερκὶς τοῦ ὑφάντου:

Κ ε σ ά, ἡ. Ἀγγεῖον γλυκάσματος.

Κῆπος, ὁ. Τοποθεσία Ἐμπορείου.

Κηρτιρίζι, τό. Ἡ σκέψις· ἀγνοῶ τὴν χρῆσιν αὐτῆς, καθότι δὲν τὴν ἤκουσα ἐγὼ αὐτός, ἀλλὰ φίλος μού τις λόγιος, ὅστις καὶ μοὶ τὴν μετέδωκεν.

Κι᾽ ἀπὸ ἢ Κι᾽ ἀπειό: Φρ. ἐπιρρηματ. = Καὶ εἶτα, ἢ ἐπ᾽ ἐρωτήσεως καὶ εἶτα; ὡς: κι᾽ ἀπειὸ ἢ κι᾽ ἀπὸ ἴντα᾽πόγεινε; καὶ πρῶτα τρώει τσαρδέλλαις, κι᾽ ἀπειὸ μοῦ θέλει γιατρικά.

Κίνημα, τό. Κίνησις, πρᾶξις συνήθως κακὴ ἢ ἀνάρμοστος, ὡς: κὰ μὰ ἠπίστευγες ποτές σου πῶς θὰ κάμῃ τέθοιο κίνημα αὐτὴ ποῦ φαίνουντα φρόνιμο θηλυκό; (τὴν ἄνευ λ. χ. συναινέσεως τῶν γονέων σύζευξιν μετὰ τοῦ ποθητοῦ αὐτῆς).

Κιόνι, τό. Θέσις ἐν Ἐμπορείῳ. Ἡ λέξ. φαίνεται Ἑλλην. Κιόνιον, ἐρεθιστικὴ δὲ τῶν ἀρχαιολογούντων.

Κισσηριαῖς, ἡ. Ὁμοία ἐν τῇ αὐτῇ κώμῃ.

Κλάδα, ἡ. Ἡ κλάδευσις. Τὸ ἀλλαχοῦ Κλάδεμμα.

Κλαουριάζω. Λέγ. ἰδίως ἐπὶ τῶν βρεφῶν· Κλαυθμυρίζω.

Κλαύγω. Τύπος σπανιώτερος τοῦ Κλαίω, ὡς: τὸν κλαύγει πρῶτα (τὸν μακαρίτην π. χ. σύζυγόν της) κι᾽ ἀπειὸ πάει τοὶ ξεβάρεσαις.

Κληβανή, ἡ. Ἡ ἀλλαχοῦ Κλαβανὴ μετὰ τῆς διαφορᾶς ταύτης, ὅτι δὲν σημ. παρ᾽ ἡμῖν τὴν καταρρακτὴν θύραν, ἀλλὰ τὸ διὰ ταύτης μετὰ τῆς ὅλης οἰκίας συνεχόμενον ὑψηλὸν οἴκημα χρησιμεῦον ἀντὶ ἀποθήκης διαφόρων οἰκιακῶν πραγμάτων.

Κλιναύτης, ὁ. Σκωπτικὴ προσηγορία πρὸς τὸν ἔχοντα μακρὰ ὦτα, τεταμένα (κεκλιμένα) δηλ. πρὸς τὰ κάτω.

Κλιτός, ή, ό. Ἐπίθ. ἀναφερόμενον εἰς τὸ χρῶμα τῶν ὑφασμάτων καὶ ἑπομένως τῶν ἐξ αὐτῶν κατασκευαζομένων ἱματίων, ὡς: κλιτὸς σάκκος, κλιτὴ πέτσα, κλιτὸ τσίτι:, ἐν γένει δὲ κλιτὸ φόρεμα: λέγ. ἐκεῖνο, οὗ τὸ χρῶμα κλίνει μᾶλλον πρὸς τὸ πένθιμον καὶ τεθλιμμένον, κατ᾽ ἀντίθεσιν πρὸς τὸ Ἀνοιχτό. Ἐκ τοῦ κλίνω.

Κλωσσοῦ, ἡ. Ἡ ἀλλαχοῦ κλῶσσα. Ἡ ἐπωάζουσα ὄρνις. Ἴδ. καὶ Λοχοῦ.

Κνεvό, τό. Χυτρίδιον πήλινον.

Κοιμηθιαῖς ἡ· Εἶδ. χόρτου.

Κοκκινόσκουφο, τό. Εἶδ. πτηνοῦ.

Κόκλανος, ὁ. Εἶδ. ἰχθύος. Μτφρ. δὲ ἐπὶ τὸ σκωπτικώτερον ὁ ἄχαρις ἕνεκα τοῦ λίαν ὑψηλοῦ ἀναστήματός του.

Κολάζω, ομαι. Τὸ ῥ. τοῦτο κατήντησε νὰ σημ. τὸ αἴτιον τῆς κολάσεως, τὸ ἁμαρτάνειν, ὡς: κολάζεται κανεὶς μ' αὐταῖς τοὶς παληογυναῖκαις=ἁμαρτάνει εἰς Θ ὃν ὑποπτεύων κακὰ κατ' αὐτῶν, ἅτινα ἴσως δὲν πράττουσι: καί: ἠκολάστηκα=ἥμαρτον : Ἀλλ' ἐν τῇ φρ. αὐτὰ τὰ παιδιὰ μὲ 'κολάσανε: φαίνεται διασωθεῖσα ἡ σημ. τῆς τιμωρίας, διότι τί ἄλλο δύναται νὰ νοηθῇ διὰ ταύτης τῆς φρ ἢ ὅτι τὰ ἀνήσυχα καὶ θορυβοῦντα τέκνα μου μὲ ἐβασάνισαν, μὲ ἐτιμώρησαν ; Σαφὴς δὲ ὑπάρχει ἡ ἔννοια τῆς τιμωρίας μόνον ἐν τῇ μετὰ θάνατον κολάσει.

Κολάϊ, τό. Ἡ ἄλλως Ἀναψυχή. Ἡ ἐν τῇ ἐργασίᾳ ἄνεσις, ἡσυχία, ὡ.: μὲ τὸ κολάϊ σου νὰ φᾷς.

Κολακίσματα, τά. Αἱ κολακεῖαι.

Κολατσοῦ, ἡ ἢ Κολατσιόνε, ἡ. Ἄριστον, ἀκρατισμός. Καιρό.

Κολατσίζω. Ποιοῦμαι τὸ ἄριστον, τὸν διανηστισμόν. Ἡ λέξ. Ἰταλ. Colazione.

Κόμμα, τό, ατα, τά. Τὸ μέρος τῆς ὑπὸ τῶν γυναικῶν πλεκομένης περικνημῖδος, ἔνθα τελευτᾷ ἡ πτέρνα αὐτῆς.

Κομμός, ὁ. Τὸ ἄλλως Σκρινὶ (Λατ. Scrinium) καὶ Σκρίνιο (Ἰταλ. Serigno). Παρ' ἀρχ. ἡ λέξ ἐσήμ. τὸν καλλωπισμόν, Toilette, παρ' ἡμῖν δὲ σημ. τὴν τράπεζαν, ἐν ᾗ γίνεται οὗτος, ἐν γένει δὲ πάντα φωριαμόν.

Κομοντιτά, ἡ. Τὸ ἀφοδευτήριον, lieux d' aisance. Ἡ λέξ. Ἰταλ. Comodità.

Κομποφανία, ἡ. Μεγαλαυχία, κομπορρημοσύνη, *μεγάλης γλώσσης κόμποι* (Σοφ), ὡς : αὐτὸς ὁ ἄνθρωπος ὅλο κομποφανίαις εἶνε ἢ λέει.

Κόνταλα, τά. Τὰ μετὰ τὴν λίκμησιν ἀπομένοντα ἐν τῷ ἁλωνίῳ σκληρὰ ἄχυρα.

Κονταρεύγω ἀντὶ κονταρεύω. Κοντῷ βάλλω, καίτοι ἀπὶ τοῦ Χάρωνος, ὡς ἐν τῇ συνηθεστάτῃ κατάρᾳ: Νὰ σὲ κονταρέψ' ὁ χάρος: καὶ ἐν τῷ ᾄσμ:

Ἐγὼ δὲ σὲ ἐκράτησα νὰ 'χω τὴν ἁμαρτία,
Ὁ Χάρος μ' ἐκοντάρεψε μέσα στὰ δυό μου φρύδια.

(Ἰδ. καὶ Κορ. Ἀτ. 1, 288).

Κοντογοῦνι, τό. Εἶδ. ἱματίου τῶν γυναικῶν περιβαλλόμενον περὶ τὸ στῆθος μέχρι τοῦ διαζώματος.

Κοντοπίθαρο, τό. Τὸ ἄλλως :Σταχτοπίταρο. Χλευαστικὴ ὀνομασία ἀποδιδομένη εἰς τὸν νανοφυῆ.

Κοντόσβυστος, η, ο. Ἐπίθ. Ἀμβλύωψ, μύωψ. Τὸ ἀλλαχοῦ Κοντόφωτος παρέχει τὴν ἔννοιαν ἐναργεστέραν, ἐνῷ τὸ ἡμέτερον συνενοῦν δύο ὁμοίας ἐννοίας καθιστᾷ δυσχερῆ τὴν ἑρμηνείαν αὐτοῦ. Καθ' ἡμᾶς ἀναλυτέα ἡ λέξ: εἰς τὰ ἐπίθ. κοντὸς καὶ σβυστὸς (ἐνν. τοὺς ὀφθαλμοὺς),τουτέστιν ὁ βραχεῖαν καὶ ἐσβεσμένην ἔχων τὴν ὅρασιν.

Κοντοχῶρι, τό. Κώμη πρὸς ἀνατολὰς τῶν Φηρῶν.

Κοντυλᾷ. ἀόρ. ἠκοντύλησε, ἀόρ. ὑποτ. κοντυλήσῃ (προηγουμένων ἀείποτε τῶν προσωπ. ἀντων. μοῦ, σοῦ, μᾶς, σᾶς. κτλ) ἐνν δὲ πάντοτε ὡς ὑποκ. εἶδός τι οἱονδήποτε ἐδέσματος, ὡς] μοῦ κοντύλησε τὸ φαεῖ, τὸ κρηᾶς, τὸ ψωμὶ, τὸ ψάρι κ. λ.: καί: μὴν τοῦ δόνῃς τόση μεγάλη μπουκιὰ τοῦ παιδιοῦ, γιατί θὰ τοῦ κοντυλήσῃ: καὶ ἡ πεπατημένη φρ: σοῦ κοντυλᾷ; (τὸ δεῖνα βρῶμα) = σεένο χλεῖ, ἀπαρέσκει σοι; λεγομένη πρὸς τὸν προσποιούμενον ὅτι ἀηδῶς ἔχει πρὸς τὴν προσφερομένην τροφὴν, ἐνῷ τοὐναντίον ἐφίεται αὐτῆς. Λέγ. λοιπὸν τὸ Κοντυλᾷ, ὅταν ἔνθεσίς τις τῆς τροφῆς σταθμεύσῃ ἀναμέσον τοῦ φάρυγγος καὶ τοῦ οἰσοφάγου καὶ δὲν δύναται νὰ κατέλθῃ, διότι σχηματίζεται ἐνταῦθα οἱονεὶ κόνδυλός τις ἢ κόμβος.

Κόξα, ἡ. Τὰ νῶτα τοῦ ἀνθρώπου. Ὁ δὲ Σουΐδ λέγ: Κόξα· τὸ ὀπίσω τοῦ γονατίου μέρος. Παρὰ δὲ Λατ. coxa, ὀσφύς.

Κοπανιὰ, ἡ. Μόνον ἐν τῇ φρ: μιὰν κοπανιά:= Ὅλως, αὐτόχρημα. ὡς : ἐσὺ δὰ πάλι μιὰν κοπανιὰ τὴν παράκαμες.

Κοπανιστὴ, ἡ. Θηλ: τοῦ ἐπιθ. Κοπανιστὸς λαμβανόμενον ὡς οὐσιαστ. Γλύκασμά τι σκευαζόμενον ἐκ σταφίδων, διπύρου καὶ σησάμου πτισσομένων ἁπάντων ὁμοῦ ἐν ἰγδίῳ.

Κοπελιὰ, ἡ. Θεράπαινα, παιδίσκη.

Κορδίζομαι. Βρενθύομαι, γαυριῶ.

Κορκίδι, τὸ, ια, τά.—Τοῦ καφὲ = οἱ κόκκοι αὐτοῦ.

Κορμιάζω. Ἵσταμαι ἀκίνητος ὡς κορμὸς (ἴδ. τ. λέξ.), ἀποναρκοῦμαι.

Κορμός, ὁ. Ἀπαραλλάκτως ὡς καὶ παρ' ἀ. χ.:, τὸ στέλεχος τοῦ δένδρου. Πρὸς τοῦτον δὲ παρομοιάζουσι τὸν ἀκίνητον καὶ νωθρὸν ἄνθρωπον λέγοντες: αὐτὸς εἶνε ἕνας κορμός, δὲ σαλεύγει= κορμιάζει ἢ ἠκόρμιασε:

Κάτου Βόλου. Ἐπίρ. Εἰκῇ, ἀπὸ ταὐτομάτου, ὡς: ἐτσαδὰ κότου-βόλου ἦλθε ὡσ' αὐτός; δὲ γίνεται:

Κοτρίκι, τό, ια, τά. Ὁ ἀστράγαλος του ποδός.

Κουζουγλός, ἡ, ό. Ἐπίθ. Χωλός, ἀνάπηρος. Ἰδ. καὶ Κορ. Ἀτ IV, 159.

Κουκκάκια, τά. Τοποθ. Ἐμπορείου.

Κουκκοῦλα, ἡ. Πλὴν τοῦ καλύμματος τῆς κεφαλῆς σημ. καὶ τὸ τοῦ μυλῶνος ἐπιστέγασμα. Ἀντὶ δὲ τοῦ ἀλλαχοῦ Κουκκουλώνω, ομαι ὑπάρχει παρ' ἡμῖν τό.

Κουκκουλιάζω, ομαι. Ἐγκαλύπτω, ομαι.

Κουκκουμαῦλα, ἡ. Εἶδ. πτηνοῦ. Μτφρ. δὲ ὁ ἀνόητος ἄνθρωπος.

Κουλλουρίδια, τά. Εἶδ. ἐδέσματος ἁπλουστάτου ἐξ ἀλεύρου καὶ βουτύρου.

Κουλοῦμπος, ὁ. Θέσις τις πρὸς τὸ βόρειον ἄκρον τῆς νήσου.

Κουμαντάρω. Ἄρχω, διοικῶ.

Κουμάντο, τό. Ἀρχή, διοίκησις, ὡς καὶ ἐν τῇ παροιμ.

Ὅλα πρέπουνε τοῦ νέου, τὸ κουμάντο δὲν τοῦ πρέπει.

Αἱ λέξ: Ἰταλ: Comandare, Comando.

Κόυναυλῶ. Κινοῦμαι, αἰωροῦμαι. Ἐπὶ πραγμάτων, ὡς: ἐκεῖ μέσ' σ' ὁ σκοτάδι εἶδα ἕνα πρᾶμα κι' ἠκουναυλοῦσε:

Κουνενάτο, τό. Εἶδ. σταφυλῆς.

Κουντοῦτο τό. Τὸ στόμιον τῆς δεξαμενῆς. Ἡ λέξ. Ἰταλ. Condotto =ὀχετός.

Κουρεντί, τό. Εἶδ. σταφυλῆς.

Κούρκουνα, τά. Ἐν μόνῃ τῇ Οἴᾳ λέγ. οὕτω τὰ ἀλλαχοῦ τῆς Θήρας καὶ τῆς λοιπῆς Ἑλλάδος Κουκκουνάρια. Τὰ πιτύϊνα κάρυα.

Κούσουλο, τό, α, τά. Σκύβαλον, σάρωμα.

Κουτάφι, τό. Ἠλίθιος, ἀπηβλυκὼς τὰς αἰσθήσεις· συνήθως ἐπὶ τῶν πονηρὸν γῆρας διαγόντων, ὡς: ἤπηρες κι' αὐτό τὸ κουτάφι (τὸν γέροντα) μαζί σου;

Κουτεντές, ὁ. Ὁ ἄλλως κουτός, ἡ, ό. Βραδὺς τὸν νοῦν, εὐήθης.

Κουτσαῦλα, ἡ. Ὑβριστικὸν ὄνομα εἰς χωλὴν γυναῖκα.

Κουτσονόρης, ὁ. ἀντὶ κουτσονούρης (κουτσὸς καὶ οὐρά). Ὁ Διάβολος, διότι εἰκονίζεται ἔχων συντετμημένην τὴν οὐρὰν, ὅπερ ἐκφράζεται καὶ διὰ τοῦ ἀκριβῶς συνωνύμου

Κουτσουράδης, ὁ γινομένου ἐπίσης ἐκ τοῦ κουτσὸς καὶ οὐρά.

Κουτρούνια, τά. Ἡ ψυχικὴ διάθεσις, συνήθως τοῦ παραδόξου ἢ ἰδιοτρόπου ἀνθρώπου, caprice. ὡς: τωραδὰ πάλι εἶνε στὰ κουτρούνιά του καὶ μὴν τὸν πειράζετε:Ἰδ. καὶ Ἀστρικό.

Κουτροῦφι, τό Ἰδίως τὸ κρανίον, συνκδχ. δ' ἡ κεφαλή, ἥπερ λέγ: καὶ Κοῦτρα, ἡ (ἣν παρὰ Βυζ: βλέπομεν ἐξηγουμένην δὰ τῆς λέξ: Μέτωπον), ὡς ἐν τῇ παροιμ.

Ἀλλοὶ ποῦ τό'χ' ἡ κοῦτράν του νὰ καταιβάζῃ ψεῖραις.

Κουτσομυτίζω. Κόπτω τὰ ἐξέχοντα κλήματ α, ὅπως μετ ἐπιτάσεως εἶτα ἀναβλαστήσωσι·

Κουτσομύτισμα, τό. Ἡ πρᾶξις τοῦ κουτσομυτίζειν, ἥτις γίνεται εὐθὺς μετὰ τὸν τρυγητόν. Καὶ

Κουτσομυτίδια, τά. Οἱ ἐκ τῆς τοιαύτης πράξεως προερχόμοι κλάδοι (κλαδιά).

Κουτσοῦνα, ἡ. Ἡ ἀλλαχοῦ κοῦκλα. Πλαγγών.

Κουφοκάναλο, τό. Ἀμάρα, ὀχετός.

Κόφα, ἡ. Μέγας κόφινος.

Κόφτω. ἀντὶ κόπτω (ἐνν δρόμον). Θέω, τρέχω, τέμνω ὁδόν ὡς, κόφτα. Λαμβάνεται δὲ τὸ ρ. τοῦτο καὶ ἀντὶ τοῦ ἀλγῶ, πονῶ, ὡς: ἡ καρδιά μου ἡ κοιλιά μου κ. λ. μὲ κόβγει. Τὰς δὲ λοιπὰς αὐτοῦ σημ. ἴδ. ἐν λεξ. Βυζ.

Κοχύλι, τό, ια, τά. Δοθιήν.

Κράζω. 1) Καλῶ, προσκαλῶ, ὡς: κράξε τον νὰ 'ρθῇ μπροστά μου νὰ τὰ πῇ: 2) Ἐπὶ τῆς φωνῆς τοῦ κόρακος, τοῦ ἀλέκτορος καὶ τῆς ὄρνιθος, ἐφ' ἧς ὅμως λέγ: καὶ Κακκαρίζω. 3) Προπέμπω τοὺς νεονύμφους, ὡς: ἀπομεσήμερα θὰ κράξουνε τὸ γαμπρὸ καὶ θὰ τὸν πᾶνε στὸ σπίτι τσὶ νύφη: καὶ ποιὰ νύφη ἠκράξανε ποτὲς τό·

σοι καβδαλαρέοι;=Ποίαν νύμφην πώποτε τοσοῦτοι ἱππεῖς προὔπεμψαν; (Ξεν.) οὕτω καὶ ἐν τῷ ᾄσμ.

Γαμπρέ μ' ὅταν σὲ κρ άξανε ἀ(π) τὴν ἀπάνω στράτα,
Ὅλος ὁ κόσμος 'κλούθησε κι' ὁ οὐρανὸς μὲ τ' ἄστρα.

Ἐκ τούτου ῥήματ.

Κρασμός, ὁ. σημαίνων τὴν κατὰ τὴν ἀρχὴν τῆς λειτουργίας διὰ τῶν κωδώνων πρόσκλησιν τῶν χριστιανῶν εἰς τὴν ἐκκλησίαν; Ἑπομένως καὶ ἐνταῦθα τὸ κράζω, ἐξ οὗ γίνεται ὁ κρασμός, σημ. τὸ καλῶ (ὁ κώδων δηλ: διὰ τοῦ ἤχου καλεῖ).

Κράνιο, τό. Διὰ τῆς λέξ: ταύτης χλευάζονται οἱ ἀσθενεῖς καὶ ἐρρικνωμένοι ἐκ νόσου ἢ ἄλλης τινὸς αἰτίας ἄνθρωποι, ἰδίως οἱ παῖδες. Ἴδ: καὶ Καρκανιάζω.

Κρεμάζω καὶ Κρεμῶ. Τὸ ἀλλαχοῦ κρεμνῶ. Κρεμάννυμι, ἀναρτῶ.

Κρεμαστή, ἡ, αἶς, ἡ. Ἡ ἀλλαχοῦ Κρεμασταριά. Ὄσχος.

Κρησιμῶ ἀντὶ χρησιμῶ. Τὸ ἄλλως χρησιματῶ καὶ χρηματῶ. Χρησιμεύω, ὠφελῶ, ὡς: δὲ μοῦ κρησιμοῦνε 'μένα αὐτά:

Κρίνος, ὁ. Τὸ γνωστὸν ἄνθος κρίνον καὶ ὁ τῇ τούτου λευκότητι καὶ τῷ κάλλει παρεμφερὴς ἄνθρωπος, ἰδίως νεανίας ὡς: ἕνας κρίνος εἶνε μάφε αὐτὸς ὁ κοπελιάρης: καὶ ἐν τῷ ᾄσμ.

Τὸ φέσι σου 'νε κρίμιζὶ κι' ὁ φοῦντός σου μετάξι
Ἄ(ν) δὲ σὲ πάρω, κρίνε μου, ὁ νοῦς μου θὰ πετάξῃ.

Κρίνω, ομαι. Πλὴν τῆς κοινῆς τοῦ δικάζω ἔχει καὶ τὴν σημ. τοῦ βασανίζω (κυρ. διὰ τῆς ἐξετάσεως καὶ εἶτα καθόλου διὰ πάσης βασάνου), ὡς: ἐπαιδά, ὡς βλέπεις, μὲ κρίνει τόσον καιρὸ ὁ ἀθεόφοβος: καὶ: ἀπὸ ὥραις μέ 'χε καὶ μέ 'κρινε ποῦ νὰ μὴν τοῦ πῶ: τούτων τῶν φρ: ἡ μὲν α: δύναται νὰ λεχθῇ π. χ. παρὰ μνηστῆς περὶ τοῦ ἑαυτῆς μνηστῆρος, ὅστις διὰ παντοίων ἐλιγμῶν καὶ ἀτελευτήτων ἀναβολῶν πειρᾶται νὰ ἐξαπατήσῃ ταύτην, ὡς ἡ Πηνελόπη ἔπραττε πρὸς τοὺς μνηστῆρας αὐτῆς· ἡ δὲ β'. περὶ ὑπηρέτου μάτην ἐπὶ πολὺ προσμένοντος νὰ λάβῃ παρὰ τοῦ ξένου κυρίου, πρὸς ὃν παρὰ τοῦ ἰδίου ἐπέμφθη, ἀπάντησιν περὶ τῆς ὑποθέσεως. Τὸ δὲ παθητ. σημ. ὑφίσταται βασάνους, τιμωροῦμαι, ὡς ἐν τῇ συνήθει φρ. ζῶ καὶ κρίνομαι:=ζῶ ζωὴ κρινάμενη. Ἴδ. καὶ Ζῶ.

Κρότος, τό. Καὶ ὁ κρότος, ἡ βροντὴ ὡς: ἤκαμε ὁ βρουκάνος

(τὸ ἡφαίστειον) ἕνα κρότος, ποῦ ἠτράνταξε ἡ γῆς: καὶ ἡ φήμη, τὸ θρύλημα, ὡς: αὐτὸ τὸ κίνημα θὰ δώσῃ κρότος=θὰ διασαλπισθῇ

Κροῦτζο, τό, α, τά· Ἡ ἶς, τὰ νεῦρα τοῦ δένδρου.

Κρυβέντζα, ἡ. Τὸ Τουρκ. Ντουλάπι. Σκευοθήκη. Ἐκ τοῦ κρύπτω, διότι ἐναποτιθέντες οἱονεὶ κρύπτουσιν ἐν αὐτῇ διάφορα οἰκιακὰ σκεύη.

Κρυβίτσα, ἡ. Ἑτέρα ὀνομασία τῆς αἰγός.

Κτῆμα, τό. (πρόφ. χτῆμα). Ἀντὶ τοῦ κτῆνος· ἴδ. Κορ. Ἀτ. Ιν, 261. Προσθετέον δ' ἐνταῦθα ὅτι μεταφέρεται ὁ ειδιστικῶς πρὸς τὸν κτηνώδη καὶ βλακώδη ἄνδρα, ὡς: μὰ ἐσὺ 'σαι ἕνα χτῆμα, κι' ἐγὼ δὲν τὸ 'ξερα:.

Κτημάτσα. ἡ, δὲ λέγ: ὑβριστικῶς ὡσαύτως; ἡ κτηνώδης καὶ ἄνους γυνή: ἔχω καὶ γὼ μιὰν κτημάτσα (θεράπαιναν λ. χ.) ποῦ μὲ τὸ φουρνέθιο νὰ τσὶ χ' υτᾷς δὲν καταλαβαίνει:.

Κόλιντρα, ἡ Ἐργαλεῖον τοῦ μύλου.

Κρουράννη καὶ α, ἡ. Κύρ. ὄν. γυναικός.

Κυριακή, ἡ. Ἐπίσης κύρ. ὄν. γυναικός.

Κύριος, ὁ, Διὰ τῆς λέξ: ταύτης ἐνάρθρως ἐκφερομένης νοεῖται ὁ Κύριος ἡμῶν Ἰησοῦς Χριστὸς ὡς: ὁ Κύριος τὸ γρωνίζει, ἄν εἶπα γὼ τέθοιο λόγο γιὰ σένα: καὶ: ὡς μ' ἔκρινες, νὰ σὲ κρίνῃ ὁ Κύριος: καὶ ἐν τῇ ἐπικλήσει Μάρτυς μου ὁ Κύριος:=Ἴστωρ Ζεύς.

Κῦρος, τό. Κῦρος, ἐξουσία, δύναμις, ὡς: δὲν ἔχομε τὸ κῦρος νὰ περάσωμε ἀπὸ τὴν αὐλὴ τοῦ συμπεθέρου μας;.

Κώλου-Κώλου. Ἐπίρ. Πυγηδόν. Σημειωτέα ἡ διασωθεῖσα τῶν ἀρχ. χρῆσις τῆς γεν: ἀπροθέτου ἐπὶ τοπικῆς σημ., ἥτις καὶ δι' ἑτέρου πργδμ. πιστοῦται, τῆς φρ. τοιχου το χου=διὰ τοίχου.

Κωλοφεγγίτσα, ἡ. Ἡ ἄλλως Μαμμουνάκι τοῦ Χριστοῦ καὶ ἀλλαχοῦ Κωλοφωτιά. Πυγολαμπίς.

Λ.

Παθολογία αὐτοῦ.

Ἐναλλάσσεται α.) τῷ ζ, ὡς: μπάζω, βγάζω ἀντὶ ἐμβάλλω, ἐκ-

βάλλω. β') τῷ ν, οἷον βάννω ἀντὶ βάλλω, ὅπως παρὰ Δωριεῦσι, ἀλλὰ μόνον πρὸ τοῦ θ καὶ τ, διότι ἔλεγον βέντιστον τὸν βέλτιστον φίντατωι ἀντὶ φίλτατωι, ἐνθεῖν ἀντὶ ἐλθεῖν κ. λ. γ',) τῷ ρ, ὡς ἀνέρπιστος, γκόρφι, ἄρμη κ. λ. ἀντὶ ἀνέλπιστος, ἐγκόλπιον, ἄλμη κ. λ.

Λ α γ κ α δ ᾶ ς ἢ Λαγγαδᾶς, ὁ. Ὄνομα γενεαλογικόν. Ἡ λέξις αὕτη μνημονεύεται παρὰ Γεωρ. τοῦ Ἀκροπολίτου ἐν τοῖς Χρονικοῖς αὐτοῦ κ. 63 ὡς ὄνομα χώρας τινος πλησίον τῆς Θεσσαλονίκης ὡς ἐκ τῆς θέσεώς της (φαραγγώδους βεβαίως)καλουμένης οὕτως (Λαγγαδᾶς). Ὅπως παρ' ἡμῖν Λαγκάδια, τὰ, ὀνομάζονται τοποθεσία τις ἐν Ἐμπορείῳ, ἅτε εὑρισκομένη μεταξὺ κοιλάδων κα λαγόνων.

Λ ά κ κ α, ἡ. Ἡ πρᾶξις τοῦ λακκίζειν τοὺς ἀμπελῶνας.

Λ α κ κ ί ζ ω. Σκάπτω τὰς ἀμπέλους, ποιῶ λάκκον εἰς αὐτάς. Ἤδη δὲ ὁ Εὐστ. εἶπεν: ὡς φυλάξει τις τοὺς ἀπίους... λακκίσας εὔθετον γῆν.

Λ α κ κ ι ὰ, τά. τοποθ. ἐν Ἐμπορείῳ.

Λ α κ ρ ι δ ί, τό. Διάλεξις, συζήτησις, ὡς: ἀπὸ τὴν πολλὴ ἀγάπη πούχει στὸ λακριδί, ξεχνᾷ καμμιὰ φορὰ καὶ νὰ φάῃ: οὕτω καὶ ἐν τῷ ᾄσμ.

Ἄλλο σου δὲ μὲ 'μάρανε παρὰ τὸ λακριδί σου,
Τὸ γέρμα καὶ τὸ λύϊσμα ποῦ κάνει τὸ κορμί σου,

Ἔνθα ὅμως φαίνεταί πως ἔχουσα τὴν ἁπλῆν ἔννοιαν τοῦ λόγου, τῆς λαλιᾶς.

Λ α κ ρ ι δ ί ζ ω. Διαλέγομαι, συζητῶ, ὡς: τὸν ηὗρηκα κ' ἠλακρίδιζε: .

Λ α λ ὰ, ἡ. Ἡ ἀλλαχοῦ Τουρκ. Γιαγιὰ. Μάμμη, προμήτωρ.

Λ α λ α ρ δ ά μ ι, τό. Τὸ λίπος τὸ ἐκ τοῦ παχέος λαιμοῦ ἀνθρώπου ἢ ζώου οἱονεὶ κρεμάμενον.

Λ α λ ι ὰ, ἡ. Λαλιὰ, φωνή.

Λ α μ π ε ρ ὸ ς, ἡ, ό. Ἐπίθ. ὁ παρέχων λάμψιν, φωτεινός, ὡς λαμπερὸ φεγγάρι ἔχομ' ἀπόψε, επίσης: ἄστρο λαμπερὸ=ἀστὴρ, ὅς τε μάλιστα λαμπρὸν παμφαίνησι (Ὁμ.) λαμπρὸ σπίτι=φωτεινόν, τὸ ἐναντίον τοῦ σκοτεινόν. Τὸ δὲ συγκεκομμένον Λαμπρὸς, ἡ, ὸ μτχρ ἐπὶ τῶν ἐξόχων καὶ ἀξίων λόγου προσώπων ἢ πραγμάτων.

Λαζαρέτο, τό. Θέσις τις ἐν τῷ λιμένι Φηρῶν χρησιμεύουσα ὡς καθαρτήριον τῶν λ. μιαστώντων. Ἡ λέξ. Ἰταλ. Lazzaretto.

Λαμποκοπῶ. Ὅμοιον τὸν τύπον καὶ ἴσον τὴν σημ. τῷ ὀφθαλμοκοπῶ. Λάμπω, μαρμαίρω, ὡς: για 'δὲς πῶς λαμποκοπᾷ τοῦτο τὸ δαχτυλίδι!:

Λάντα, ἡ. Κοιλότης γῆς, ἐν ᾗ λιμνάζουσιν ὕδατα.

Λαντζά, ἡ. Βῆμα ποδός, ὡς: σὲ μιὰ λαντζὰ σὲ φτάνω 'γὼ χτόλα.

Λαντζάνζα, τά. Εἶδ. πέμματος (ζυμαρικοῦ).

Λασκοιμοῦμαι. Εὑρίσκομαι μεταξὺ ὕπνου καὶ ἐγρηγόρσεως, καθεύδω ὡς ὁ λαγωός, ἐὰν σύγκηται ἐκ τοῦ λαγὼς καὶ κοιμῶμαι.

Λαοῦδι, τό. Ἐργαλεῖόν τι τοῦ ὑφάντου, δι' οὗ κτυπῶν ἐπὶ τῆς *Κόρδας* (χορδῆς ἢ νευρᾶς) καθαρίζει τὸν βάμβακα.

Λατάρι, τό, ια, τά. Πᾶν ἄρσ. ζῶον τῆς ἀγέλης ἢ τοῦ ποιμνίου, ὡς ὁ ἵππος, ὁ κριὸς κ.λ. Ἀλλὰ καὶ ἀντὶ τοῦ συνόλου τῶν ἀρρένων τούτων ζώων λαμβάνεται ὁ ἑνικ. Λατάρι, καθώς: βάλε τὴ γαδοῦρα στὸ λατάρι, τουτέστιν εἰς τὴν μάνδραν ταύτην, ἵνα διά τινος τῶν ἐν αὐτῇ ἀρρένων λαστῇ, ὡς λέγουσιν=ἐγκυμονήσῃ τὸ θῆλυ. Ἐκ τούτου δὲ τοῦ λαστῇ, ὅπερ πλῆρες γραφόμενον εἶναι ἐλασθῇ, ὑποτ. δηλ. τοῦ παθ. ἀορ. τοῦ ἐλαύνω ἠλάσθην, ὡς καὶ ἐκ τῆς ἐννοίας τῆς λέξ. εἰκάζομεν μετὰ βεβαιότητος ὅτι τὸ Λατάρι εἶναι ῥηματικόν τι τοῦ ἐλαύνω παρεφθαρμένον, ἴσως δὲ καὶ ἄγνωστον τοῖς ἀρχ., ἐλαστήριον π. χ. ἢ ἐλατήριον ἤ τι τοιοῦτο.

Λάτρα, ἡ. Ἡ λάτρις τοῦ οἴκου, ἡ θεράπαινα οὐχὶ ἡ μισθωτή, ἀλλ' ἡ ἑκουσία καὶ εὐγενής, διότι ἡ οἰκοδέσποινα λέγ. περὶ τῆς ἑαυτῆς θυγατρός: Τὸ Θολοΐνη μου εἶναι ἡ λάτρα τοῦ σπιθιοῦ μου: Ἔχει δηλ. ἀπαράλλακτον τὴν σημ., ἣν ἔχουσι παρ' Ὁμ. οἱ Θεράποντες, οἵτινες καίτοι εὐγενεῖς ὑπηρετοῦσι τοῖς ἥρωσι καὶ ἐκτελοῦσι διαφόρους οἰκιακὰς ἐργασίας.

Λατρεύγομαι ἀντὶ λατρεύομαι, ὅπερ ἔχει τὴν σημ. τοῦ ἐνεργ. λατρεύω. Εἶμαι λάτρις, θεράπων τοῦ οἴκου ἑκούσιος καὶ εὐγενής, ὡς: ἡ κόρη μου ποῦ λατρεύγεται θὰ πάρῃ τὴν καλλίτερη παρτη... τὴν καλλίστην μερίδα τοῦ δείπνου.

Λαφάσσω. Ἀσθμαίνω, πνευστιῶ, ὡς: ἀπὸ ποῦ ἔρχεσαι καὶ λαφάσσεις τσαδά; καί; ὥστε ν' ἀναιβῶ τσὶ σκάλαις, ἠλάφαξα.

'Απαντᾷ δὲ καὶ ἡ μτχ. Λαφασμένος=Ἀσθμαίνων, ὡς: λαφασμένος πάλι μοῦ 'ρχεσαι: Ὁ Κορ. ἐν 'Ατ. VI. 284 τὸ συνώνυμον τοῦ παρόντος Λαφάζω παράγει ἐκ τοῦ 'Αλλοφάσσω τοῦ 'Ιπποκρ.

Λαχτίζω ἀντὶ λακτίζω. Τὴν ἑτέραν μόνην τῶν τοῦ ἀρχ: λακτίζω σημασιῶν διεφύλαξε, τὴν τοῦ σκιρτῶ ὑπὸ λύπης ἢ ὀργῆς, ἀσπαίρω, ὡς τὸν ηὗρηκα κι' ἠλάχτιζε ἀπὸ τὸ κακόν του: καὶ κόφτα, γιατὶ τὸ παιδί σου ἠλάχτιζε στὸ κλάμμα.

Λείβγομαι ἀντὶ λείπομαι. Τὸ παθητ. τοῦ Λείπω, (ὃ ἰδ. ἐν Λεξ. Βυζ.) τιθέμενον σπανιώτερον μὲν ἐπὶ προσώπων, ὡς ἐγὼ μοναχὰ ἠλείβγου μου=ἐλειπόμην, ἐνέλειπον, καὶ: ἕνας μᾶς λείβγεται ἀκόμα, γιὰ νά μεστα σωστοί=λείπεται, ἐλλείπει· συνηθέστερον, δὲ ἐπὶ πραγμάτων, ὡς: ποτὲς δὲ μοῦ λειβγεται τὸ τυρὶ =τυρὸς οὐ λείπει με (Θκρ.) καί: ἠλοάριασα τὰ λεφτὰ κι' εἶδα πῶς μοῦ λείβγουνται=ἐνδεῖ τῷ ἀριθμῷ: οὕτω καὶ ἐν τέλει ᾄσμ: τινος φέρεται:

Ὅρσε, κοντέ, τὴν ὥμορφη ὁποῦ 'τανε δική σου,
Καὶ τάσπρα ποῦ σοῦ μέτρησα σοῦ λείβγουντα προικί σου.

Λειτουργός, ὁ. Ὁ ἱερουργῶν ἱερεύς, ἱερουργός, ὡς: αὔριο εἶμαι λειτουργό: (λέγει ἱερεύς τις τοῦ ὑψίστου). Παράτης ἐκκλησ. ληφθεῖσα ἡ πρυκειμένη λέξ: ἐν τῇ ἐκκλησίᾳ καὶ μόνῃ περιωρίσθη.

Λειψὰς, ἡ, ὁ. Ἐπίθ. 'Αζυμίτης, ἀκρόζυμος. Οὕτω λέγ: λειψὸς ἄρτος, λειψὴ εὐλογιὰ, λειψὸ ψωμί:. Ὁ ἄλλως λειψαναίβατος, τὸ ἐναντ: δὲ τοῦ 'Αναιβατὸ (ὃ ἴδ. ἐν Λεξ. Βυζ.).

Λειψοκούρουνο, τό. Προσωνυμία σκωπτικὴ τοῦ λιποσάρκου καὶ ἰσχνοῦ.

Λέναις, ἡ. Αἱ ἄλλως Ξέραις. Σκόπελοι, σπιλάδες.

Λευτέρης, ὁ. Κύρ. ὄν. ἀνδρὸς κατὰ παραφθ. ἐκ τοῦ 'Ελευθέριος, (ἴδ. καὶ 'Αλέξης)· ὡς λέγομεν ἐπίσης λεύτερον τὸν ἐλεύθερον.

Ληληρίδα, ἡ. Τὸ καῦμα τοῦ μεσουρανοῦντος ἡλίου, ὡς: μέσ' στὴ ληληρίδα ἥφυα καὶ προπατῶ ἀπὸ τότες δὰ ὡς τώρα: (Πρβλ. καὶ 'Ηλιοφόκαμμα καὶ Στάλαμα.)

Λημπίδα, ἡ. Ἴδ. τὸ παρὰ Βυζ: Λεμπίδα.

Λιάζω, } Ἴδ. 'Ηλιάζω
Λιάστρα, } 'Ηλιάστρα

Λιβαδάριδες, οἱ. Θέσις ἐν Ἐμπορείῳ.

Λιβανὸς, ἡ, ὁ. Ἐπίθ. Λιβανόχρους, ὑπόμελας. ὡς: τὰ ἄγρια κουνάδια εἶνε λιβανά: .

Λιεύγω. Τὸ παρὰ Βυζ: λιγεύω, ὅ ἴδ.

Λιμάσσω. Τὸ παρὰ Βυζ: Λιμάζω, ὅ ἴδ.

Λιοκάρδια,	ἡ.	Ἴδ.	Ὀλιγοκάρδια.
Λιόκαυταις,	ἡ.		Ἡλιόκαυταις.
Λιομιαλοῦσα,	ἡ.		Ὀλιγομιαλοῦσα
Λιονούσης,	ὁ.		Ὀλιγονούσης.

Λίμναις, ἡ. Τοποθ. Ἐμπορείου.

Λιμπογούλης, α, ικο. Ἐπίθ. Λίχνος, λιμβὸς καὶ διὰ Θηραϊκ: ἐξηγήσεως: ὁποῖος ἀγαπᾷ τὴν γοῦλάν του: . Εἶνε ἐκ τῆς αὐτῆς καὶ τὸ Λιμπίζομαι (Λιμβεύω)ῥίζης.

Λιοφόκαμμα,	τὸ	Ἴδ.	Ἡλιοφόκαμμα.
Λιωπός,	ὁ,		Ἡλιωπός.

Λιοπρό(γ)ονα, τά. Οἱ ἑτεροθαλεῖς ἀδελφοὶ, οἵτινες οὐδέποτε ἐν συμπνοίᾳ διατελοῦσιν, ἀλλ' ἐν ἀπαύστῳ ἀλληλομαχίᾳ. Τὴν ἐξήγησιν ταύτην ἔκρινα ἀναγκαῖον νὰ παραθέσω, ὡς τὴν ἤκουσα αὐτὸς ἐκ τοῦ στόματος τοῦ λαοῦ, ὅτε ἀπήτουν νὰ μοὶ δοθῇ ἀκριβὴς ἑρμηνεία, τῆς λέξ., διότι ἴσως συντελέσῃ περὶ τὴν ἐξεύρεσιν τῆς ἀρχῆς αὐτῆς.

Λίτινος, η, ο. Ἐπίθ. Ἰδιότροπος, παράξενος, capricieux:

Λιτινιὰ, ἡ. Ἰδιοτροπία, caprice, ὡς: ἡ λιτινιάν του δεν πάει νά 'ρθῃ: .

Λοᾶται. Περιᾴδεταί τι, διαδίδοται λόγος. Ἴσως εἶνε ἐκ τοῦ λογᾶται καὶ τούτου ἀντὶ τοῦ λέγεται.

Λόγιος, ὁ. Οὕτω παρωνομάσθη εἷς τῶν ἐλλογιμωτέρων τῆς παρελθούσης γενεᾶς Θηραίων, νῦν πολιὸς καὶ σεβαστὸς γέρων, διότι ἡ λέξ. αὕτη διεφύλαξε καὶ παρ' ἡμῖν τὴν ἀρχ: αὐτῆς σημ: τοῦ πεπαιδευμένου· ὅθεν λέγ: ἐσεῖς οἱ λόγιοι δὲν πιστεύγετε πῶς γίνουνται θαμμάσματα:

Λωλογιαρένης, ιά, ἄνευ οὐδ. Σύνθετος ἐκ τοῦ κοινοῦ καὶ τῇ λοιπῇ Ἑλλάδι λωλὸς καὶ τοῦ ἰδιάζοντος ἡμῖν Γιαρένης (ὅ ἴδ.) Λέγ: δὲ οὕτω ὁ ἀσύνετος καὶ σχεδόν τι παραπλήξ.

Λότζα, ἡ. Θέσις Ἐμπορείου.

Λ ο ύ β ό ς, ή, ό καὶ Λουβιασμένος, η, ο καὶ Λουβιάρης, α, ικο. Ὁ ἀλλαχοῦ Λωβός κ. λ. Λεπρός. Λοῦβα, ἡ, δὲ ἡ λέπρα.

Λ ο ῦ γ γ ρ ο ς, α, ἄνευ οὐδ. Ἀδηφάγος, ἀκόρεστος, καὶ συνδχλυμεὼν, παμφάγος, ὡς: ὁ θεὸς νὰ σὲ φυλάῃ ἀπ' αὐτὸ τὸ γέρο λοῦγγρο:

Λ ο υ λ ο ῦ δ α, ἡ. Ὑβριστικὴ προσηγορία τῆς φιληδόνου καὶ ἐπιρρεποῦς εἰς τὴν ἀκολασίαν γυναικὸς, ἔστι δ' ὅτε καὶ τῆς ἐκδεδιητημένης, ὡς: αὐτὴ τὴ λουλοῦδα παίρνει; καλὰ τὴν 'πίτυχε: Σχεδὸν δὲ συνώνυμος τῇ Παραλυμένῃ καὶ Ξελογιασμένῃ.

Λ ο υ μ π α ρ δ ά ρ ω. Ἐπὶ τῆς πυρᾶς, ὅταν καίηται ἀκατάσχετος, ὡ.: ἠλουμπαρδάρανε τὰ ξύλα τοὶ παρασθιᾶς:

Λ ο υ τ ρ ο υ ο ῦ μ α ι. Κατὰ παραλλαγὴν ἀντὶ λειτουργοῦμαι. Ἀκούω τὴν λειτουργίαν, τὴν ἱερὰν μυσταγωγίαν. Καὶ περὶ μὲν τῆς εἰς ου τροπῆς τῆς ει ἴδ. Βί. Τὴν δὲ μεθσ. τῶν γραμμάτων (ὡς ἐνταῦθα τοῦ ρ) βλέπομεν καὶ ἐν ταῖς λέξ: Γρωνίζω, Ἀρδάχτι, πρώμιος κ. λ. ἀντὶ Γνωρίζω Ἀδράκτι (ἄτρακτος), Πρώϊμος, κ. λ.

Λ ο υ τ σ έ τ η. τό. Κύρ. ὄν. γυναικός.

Λ ο χ ο ῦ ἡ. Ἡ ἀλλαχοῦ Λεχῶνα καὶ Λεχοῦσα. Λεχώ. Ἴδ. καὶ Κλωσσοῦ.

Λ ύ θ ι, τό. Τὸ ἄωρον ἔτι σῦκον, ὁ τῶν ἀρχ. ὄλυνθος, ἐξ οὗ κατὰ προθ. προῆλθε τὸ Λύθι. Τὴν λέξ. βλέπομεν καὶ ἐν τῇ παροιμ.

Ἂν ἤκουε ὁ Χριστὸς τῶν κουρουνῶ(ν)
Δὲν ἤφινε λύθι στὴ συκιά.

Λ υ μ π ο ύ ν ι α, τά. Εἶδ. ὀσπρίου. Λατ. Lupinus ἢ lupinum καὶ Ἰταλ. Lupino. Οἱ Θέρμοι. παρὰ δὲ Σουΐδᾳ ἀπαντῶμεν : Λυπινάρια, εἶδ. ὀσπρ., ἃ θέρμους καλοῦσιν:

Λ ύ ξ υ γ κ α ς, ὁ. Πλησιέστερον τοῦτο εἰς τὸ ἀρχ: Λύγξ ἢ τὸ ἀλλαχοῦ λόξυγκας.

Λ υ σ ό ν τ ε ρ ο ς, η, ο. Ἐπίθ. οὐχὶ ὁ λειεντερικὸς, ἀλλ' ὁ *στενόχωρος*, ἀνυπομόνητος ἄνθρωπος, ὡς: μάννα μου, λυσόντερος ποῦ 'νε. Τὸ δὲ ἀφηρημ. ἡ

Λ υ σ ε ν τ ε ρ ί α σημ. μόνην τὴν λειεντερίαν.

Λ ύ χ ν ο ς, ὁ. Ἐκ τοῦ Λύχνου (lampe) μεταφέρεται σκωπτικῶς

εἰς τὴν ὑψηλὴν καὶ οἱονεὶ ἐπιμήκη, ὡς ἡ φλὸξ τοῦ λύχνου, ἄνδρα, ὅστις λέγ: καὶ

Λυχνοστάτης, ὁ. Ὁ ὡς λυχνία ἱστάμενος, ὑψηλὸς καὶ λεπτός.

Λυχτηρίδα, ἡ. Ἡ νυκτερίς. Διδακτικὴ τριῶν ἐναλλαγῶν ἡ λέξ., τῆς τοῦ ν τῷ λ, τοῦ ε τῷ η καὶ τοῦ κ τῷ χ, ἁπασῶν συνήθων ἐν τῇ Θηρ. διαλέκτῳ.

Μ.

Παθολογία τοῦ στοιχείου τούτου.

1). Προστίθεται ἐν ἀρχῇ τῶν ἀπὸ π ἀρχομένων λέξ: ὡς μπιστὸς, μπλάσσω, μπᾶς κλ. ἀντὶ πιστὸς, πλάσσω, πᾶς(= πῶςκ.λ.) ἀλλὰ καὶ ἐν μέσῳ, ὡς: ρίμπω ἀντὶ ρίπτω· 2) ἀποκόπτεται ἐν μέσῳ λέξ: οἷον; νυφοστόλιν, γόφος, ἀφαλὸς, σύψηφος κ.λ. ἀντὶ νυμφοστολία, γόμφος, ὀμφαλὸς, σύμψηφος κ.λ. 3) ἐναλλάσσεται τῷ ν, ὡς: ἀκνάζω λιχνίζω, στάφνη κ. λ. ἀντὶ ἀκμάζω, λικμίζω, στάθμη κ. λ.

Μά. Μόρ. ὀμωτικὸν ἐπὶ βεβαιώσεως τιθέμενον, ὡς ἐν τῇ συνηθεστάτῃ εἰς τὰς ἀφηγήσεις ἰδίως φρ. Μὰ τὴν ἀλήθεια λοιπὸ ἐκεῖ ποῦ πηαίναμε νὰ καὶ μᾶς παρουσιάζεται ἕνα θεριό !

Μαγάρι. Μόρ. εὐκτικὸν ἀντὶ μακάρι, ὃ ἴδ. ἐν λεξ. Βυζ.

Μαγαρίζω, ομαι. Ἀναγράφων ὁ Κορ. ἐν Ἀτ. II, 227 τὰς σημ. τῆς προκειμένης λέξ., τὴν τοῦ μιαίνω κόπρῳ, τὴν τοῦ μολύνω καθόλου καὶ τὴν τοῦ καταλύω τὴν νηστείαν ἢ μεταβαίνω εἰς ἄλλην θρησκείαν καὶ ἐξαιρέτως τὴν Τουρκικὴν κατὰ τὸν Δουκ. λέγει ὅτι ἡ τελευταία αὕτη σημ. δὲν σώζεται τανῦν ἐν Ἑλλάδι· Ἐν τούτοις ἐν Θήρᾳ εὑρίσκομεν αὐτὴν, διότι Μαγαρισμένους λέγουσι τοὺς ἑτεροδόξους καὶ ἰδίως τοὺς Μωαμεθανούς. Ὅθεν ἡ φρ. σκυλὶ μαγαρισμένο=ἄπιστος ἢ κακόδοξος καὶ ἀχρεῖος.

Μαγγανάρι, τό. Θέσις ἐν Ἡμεροβιγλίῳ.

Μάγκουμου, Ἐπίρ. Τοὐλάχιστον, γοῦν. Εἰς τὴν εὕρεσιν τοῦ

ἐτύμου τῆς ὑπ' ὄψιν λέξ: καὶ τῶν ταύτῃ παραπλησίων ἐρχόμενοι ὀφείλομεν νὰ ἐνθυμώμεθα τὸ τοῦ Ζήνωνος «Χρὴ σιγᾷν ἢ κρείττω τῆς σιγῆς λέγειν.»

Μαζόβγω. Τὸ ἄλλως καὶ ἀλλαχοῦ Μαζώνω. Ἀθροίζω, συνάγω. Οὕτω βλέπομεν τὸν τύπον τοῦτον καὶ ἔν τινι ᾄσμ., οὗ ἡ περικοπή:

...Ὁ βασιλέας τὸ 'κουσε, πολὺ τοῦ βαροφάνη,
Μαζόβγ' ἀσκέρι τσὶ στερξᾶς, ἀρμάδα τοῦ πελάου....

Μάθημα, τό. Ἡ μάθησις, ἕξις, ὡς: μὴν τοῦ ῥίζεσαι, γιατὶ αὐτὸ δά 'νε τὸ μάθημάν του, νὰ 'βρίζῃ (π. χ.):. οὕτω καὶ ἔν τινι βαυκαλήματι:

Κοιμήσου μέσ' στὴν κούνιά σου καὶ μέσ' στὸ πάπλωμά σου,
Καὶ μέσ' στὰ σεντονάκιά σου ποῦνε τὸ μάθημά σου.

Μαθιὸς ἢ Μαθιουλιὸς, ὁ. Κύρ. ὄν. ἀνδρὸς κατὰ πρφθ: ἐκ τοῦ Ματθαῖος. οὕτω ἔν τινι ἀστείῳ ᾄσμ: φέρεται:

Ὁ Μαθιουλιὸς παντρεύβγεται, ὢ παναγιά, καὶ δός του
Μιὰν προβατίνα μὲ τ' ἀρνὶ νὰ τριγυρίζ' ὀμπρός του.

Μαϊκὸ. τὸ' ά, τά. Τὰ ἄλλως Μάγια. Μαγγάνευμα, φαρμακεῖα, ὡς καὶ ἐν τῷ ἐρωτικῷ διστίχῳ:

Νά 'ξερα καὶ σὲ κέρδιζα μὲ μαϊκὰ, πουλί μου,
'Ηπήαινα σ' τσὶ μάϊσσαις κι' ἂς χάσω τὴ ζωή μου.

Μαίνουλα, ἡ. Εἶδ. ἰχθ. Λατ mainula, Ἑλλ: Μαινίς.

Μακαριά. Λαμβάνεται ὡς ἐπίρ. εὐκτικὴν ἰσοδύναμον τῇ φρ. Γιὼμαμακαρίσ': (ἣν ἴδ. ἐν λέξ: Γιώ). Συντ.· δὲ μετὰ γεν., ὡς: μακαριὰ τοῦ πατέρα σου δόμου 'νάν κομμάτι ψωμί:, καὶ σκμ. Μακαρία εἴη ἡ ἀνάπαυσις τοῦ μακαρίτου. Ἡ δὲ ἄνευ συνιζήσεως προφερομένη Μακαρία εἶνε τῶν ἀρχ: τὸ περίδειπνον, σταλίδες.

Μακλαβάριδες, οἱ. Ξύλα τινὰ μικρὰ προσδεδεμένα τῇ Φουρμέλᾳ (ἣν ἴδ.) καὶ χρησιμεύοντα πρὸς ἄρσιν αὐτῆς.

Μακρυνάρα, ἡ. Λέξ: σκωπτικῶς ἀποδιδομένη εἰς τοὺς μακροὺς, δολιχόποδας ἀνθρώπους.

Μαλάκα, ἡ. Χλωρὸς καὶ μαλακὸς τυρὸς, ὅστις ἀναλογεῖ πως πρὸς τὴν τῶν ἀρχ: Τροφαλίδα.

Μαλάσσω, ομαι. Τὸ ἄλλως λερόνω. Ῥυπόω, ὡς: ἔχ' ἔγνοια νὰ μὴ μαλάξῃς τὰ ῥοῦχά σου: ἤ: νὰ μὴ μαλαχτῇς::

Μαλλοκέφαλα ἢ μαροκέφαλα, τά. Τὸ τρίχωμα τῆς κεφαλῆς, ἡ κόμη, ὡς θὰ σὲ κάμω 'γὼ νὰ τραβᾷς τὰ μαλλ(ρ)οκέφαλά σου:.

Μαματσοῦ, ἡ. Θέσις ἐν Ἐμπορείῳ.

Μανασσῆ (τοῦ) τὸ Πη(γ)άδι. Ὁμοία ἐν τῇ αὐτῇ κωμοπόλει.

Μάνι-Μάνι. Ἐπίρ. Ταχὺ, ὡς τάχιστα ἐκ τοῦ Ἰταλ. di mano-in-mano.

Μαντηλαρ(ι)ά, ἡ. Εἶδ. σταφυλῆς μελαίνης, ἐξ ἧς ἰδίως κατασκευάζεται ὁ μέλας οἶνος (τὸ *κολοράδο κρασὶ* κατὰ τὴν Θηραϊκ. ἔκφρασιν).

Μανωλᾶς, ὁ Χωρίον τῆς Θηρασίας.

Μάραθο, τό. Εἶδ. φυτοῦ. Αὐτὸ τὸ ἀρχ: μάραθον καὶ μάραθρον ἢ ὁ μάραθος.

Μαρκουλάκι, τό. Βῶλος ἁλιευτικός.

Μαρουλ(ι)ὰ ἢ Μαρουλίδη ἢ Μαρουλ(ι)ώ· Κύρ. ὄν. γυν., ὡς καὶ τὸ .

Μαρούση ἢ Μαροῦσα.

Μαρτινοῦ, ἡ. Θέσις ἐν Θηρασίᾳ.

Μαρτούριο, τὸ ἀντὶ μαρτύριον. Ἔχει μόνην τὴν ἐκκλησ. σημ., τὴν τῆς βασάνου, οἵαν ὑπέμενον οἱ τοῦ Χριστοῦ Μάρτυρες Ὅθεν λέγ. μαρτούριο ποῦ τὸ τραβῶ καὶ 'γὼ μ' αὐταῖς τσὶ γένναις!:

Μάρτυς, ὁ. Ἐν μόνῃ τῇ φρ: Μάρτυς μου ὁ Κύριος : (ἴδ. καὶ Κύριος,) διασώζεται ἀκραιφνὴς ἡ λέξ:, ἐνῷ ἐν τῇ καθημερινῇ χρήσει, ὡς καὶ πανταχοῦ, νομίζω, τῆς Ἑλλ:, κλίνεται οὕτω: ὁ μάρτυρας, τοῦ μάρτυρα, τὸ(ν) μάρτυρα(ν), ὡς: ὁ ψεύτης μὲ τὸ μάρτυράν του: Πληθ. οἱ μαρτύροι καὶ οἱ μαρτύρους αἰτ. τσὶ μαρτύροι καὶ τσί μαρτύρους. Ἴδ. καὶ Ἔρινας.

Μασέλλα, ἡ. Ὁ γόμφιος ὀδοὺς, ὁ μυλόδους. Ἐὰν δὲν ἦτο ὁμοιοτάτη πρὸς τὴν Ἰταλ. **Mascella**, θὰ ἐλέγομεν ὅτι προήρχετο ἀμέσως ἐξ αὐτοῦ τοῦ μασάομαι, διότι διὰ τοῦ ὀδόντος τούτου γίνεται κυρίως ἡ μάσησις.

Μάσκαμλο, τό. Ἐργαλεῖόν τι σιδηροῦν. Ἐκ τῆς Ἰταλ. **Mascolo**.

Ματίζω. Ἐπιῤῥάπτω, ἀκέομαι. Καὶ

Ματισά, ἡ. Ἐπίῤῥαμμα, ἄκεσις. Περίεργον ὅτι τὸ νῦν πάμπολυ ἀπέχει τῆς σημ: τοῦ ἀρχ: ποιητ. Ματίζω, ἥτις ἦτο :ἀναζητῶ, ἐξετάζω.

Ματινάδα, ἡ. Κῶμος, παρακλαυσίθυρον. Ἡ λέξ. Ἰταλ. Mattinata.

Μάτσα, ἡ. Κόπανον. Ἡ λέξ. Ἰταλ. Mazza.

Μαυριλάδι, τό. Μέλασμα, μελανία, ὡς: τί ν' αὐτὸ τὸ μαυριλάδι ποῦ 'χεις στὸ μάουλό σου;

Μαυράθυρο, τό. (Μαῦρον ἀθύρι). Εἶδ. σταφυλῆς μελαίνης ὡς καὶ τά:

Μαυρομοσκᾶτο, τό·

Μαυροσήρικας, ὁ

Μαυροτράγανο, τό.

Μαυρίζω, ομαι. Λαμβάνεται καὶ κατὰ μτφρ. χρῆσιν ἀντὶ τοῦ ἀποφαίνω τινὰ ἥττω ἄλλου τινὸς, (ἐπὶ τῶν μαθητῶν), οἱονεὶ παριστῶν αὐτὸν μέλανα πρὸ τῆς λευκότητος τῶν κρεισσόνων τοῦ του, ὡς: ὁ δάσκαλος θὰ σὲ μαυρίσῃ, ποῦ δὲν ἤμαθες τὸ μάθημά σου: καὶ βάλε καὶ σὺ ἐπιμέλεια νὰ μὴ μαυριστῇς στὴν ἐξέτασιν.

Μαυρογανιασμένος, η, ο. Μτχ. ἀντὶ ἐπιθ. Μέλας.

Μάφε. Μόρ: βεβαιωτικὸν, οὗ ὅμως τὴν ἀρχὴν ἀγνοῶ σημαῖνον συναίσθησιν τῆς πλάνης, συμπέρασμα ὀρθὸν, καὶ βέβαιον, ὡς: μάφε μὲ περγέλας;=μὲ ἐνέπαιζες λοιπὸν καὶ ἐγὼ τέως τὸ ἠγνόουν; Ἀκολουθούμενον δὲ ὑπὸ τῆς φρ: καὶ καλά: εἶνε ἐπεξηγηματικὸν μετά τινος εἰρωνείας ὡς: μάφε καὶ καλὰ δὲν τ' ἀρέσω! ἄλλαις δηλ. λέξεσιν ἀπαρέσκω αὐτῷ!

Μεγαλόσκημος, η ἀντὶ μεγαλόσχημος (ήμων). Ἐπίθ. διγενὲς ἐκ τῆς Ἐκκλ. παραληφθὲν καὶ ἀποδιδόμενον εἰς τοὺς ἡγουμένους τῶν μονῶν. Μεγαλόσχημοι δ' ἐλέγοντο οἱ εἰς τὴν ὑπάτην βαθμίδα ἀνελθόντες μοναχοί, οἷς ἀνῆκε καὶ τὸ κουκούλλιον. Ὅθεν καὶ ἐν τῷ Εὐχολογίῳ περὶ τῆς ἐκφορᾶς τῶν μοναχῶν ἀναγινώσκομεν:

Περιβάλλει αὐτὸν κουκούλιον, εἰ μεγαλόσχημός ἐστι . . .

Μεγαλουσάνος, α, ικο. Ἐπίθ. Μέγας, προέχων τῇ κοινωνικῇ δυνάμει·

Μεγαλόχαρος, η, άνευ ούδ. (ένν. άγιος ή αγία), ού (ής) μεγάλη ή χάρις, Ναός. Ίδ. καὶ Ἐλεοῦσα.

Μεγαλοχωριό, τό. Κώμη πρὸς δυσμὰς τοῦ Πύργου κειμένη.

Μέθοδο, ή. Μέθοδος, τρόπος, ὡς: καλὴ μέθοδο εἶν' αὐτή, ποῦ τὴ σοφίστηκες;

Μέλα, ή, πληθ, ὅς καὶ συνηθέστ. μέλαις. Ἡ ἀλλαχοῦ χιονίστρα ἢ ξεπάγιασμα. Χειμέτλη. Παρὰ Κορ: (Ἀτ. V, 496) εὑρίσκομεν τὴν λέξ: ταύτην ἐξηγουμένην ὑπὸ τοῦ Δουκ: Ποδάγρα, ὅθεν καί: αστεμφὴς ποδάγρα.

Μελισσοτόπια, τά. Τοποθ. ἐν Ἐμπορείῳ.

Μελιτερό, τό. Εἰδ. μελιτηροῦ πλακοῦντος, ὡς καὶ τὸ

Μελιτίνι. κατασκευαζόμενα ἀμφότερα κατὰ τὰς ἑορτὰς τοῦ Πάσχα.

Μελλέζιμο, τό. Ληξιαρχικὸν βιβλίον ἢ γραμματεῖον. Ἐκ τοῦ μέλλω ἴσως.

Μελλικό, τό. Τὸ ἄλλως Γραφτό. Ἡ εἱμαρμένη, τὰ ἑκάστῳ ἐπικεκλωσμένα (Λουκ.), ὡς: μελλικό μου ἤτανε νὰ χάσω τὸ παλληκαράκι μου. Ἐκ τοῦ μέλλω, διότι σημ. τὸ μέλλον γενέσθαι.

Μελό, τὸ καὶ πληθ. ὅς καὶ συνηθέστ. Μελά, τά. Ὁ εἰληθερὴς βότρυς, ὡς: δό μου, μπάρμπα, ἕνα μελό: καί: ὀγδοῆντα κοφίνια μελὰ ἠσήκωσα προχτὲς κι' ἀκόμη σηκόνω;

Μερέντι, τό. Ἐν τῇ λέξ. Κεντὶ παραβάλλοντες τὴν φρ: ὥρα Κεντί: πρὸς τὴν: ὥρα μερεδιοῦ: ἐγράψαμεν τὴν αὐτοσχέδιον ἐκείνην παραγωγὴν τοῦ μερέντι ἐκ τοῦ μέρος ἐπιλαθόμενοι τῆς ἀκριβοῦς ἑρμηνείας τῆς λέξ. ταύτης, ἥν εἴχομεν σημειώσει ἐν τῷ οἰκείῳ τόπῳ· διὸ τανῦν οὐδαμῶς ὀκνοῦμεν νὰ ὁμολογήσωμεν ὅτι προέρχεται ἐκ τῆς Ἰταλ. Merenda σημαιν. τὸ ἑσπέρισμα, τὴν δείλην ὅπερ καὶ ἡ ἡμετέρα φρ. ὥρα μεριδιοῦ.

Μεριά, ή, Πλευρά, μέρος, ὡς: ἀπὸ τὴ μιὰ μεριὰ εἶνε ἄσπρο κι' ἀπὸ τὴν ἄλλη μαῦρο (τὸ φόρεμα π. χ.): καί: ἐσὺ νὰ πᾶς ἀπὸ τὴν ἄλλη μεριά (τοῦ δρόμου π. χ.):.

Μέριμου. Μία καὶ αὕτη τῶν ἀγνώστων τὴν καταγωγὴν καὶ δυσερμηνεύτων λέξ: τῆς Θηραϊκ. διαλέκτου. Μόρ: διστακτικὸν μετ' εἰρωνίας=μὴ τάχα, μὴ ἴσως, ὡς: ἤκουσες τὴν ὁμιλία; μέριμου δὰ πῶς δὲν τόν ἤθελε;

Μερομήνιο, τό. Ἴδ. Ἡμερομήνιο.

Μέρουλας, ὁ. Εἶδ. πτηνοῦ. Ἴσως ὁ τῶν ἀρχ. μέροψ.

Μεσάνυχτα, τά. Σημειωτέα ἡ φρ: ἀπὸ τὰ ἑφτὰ μεσάνυχτα=περὶ μέσας νύκτας, ὡς: ἠσηκώθηκα ἀπὸ τὰ ἑφτὰ μεσάνυχτα.

Μεσαρία, ἡ(κοιν.μεσαριά). Κώμη πρὸς ἄρκτον τοῦ Βόλωνος.

Μεσάρικο, τό. Τὸ ἐξ ἡμισείας διδόμενον. Ἰδίως λέγ: οὕτω ἡ ἐκδιδομένη ἄμπελος, ἧς τὴν ἐπικαρπίαν νέμονται ἐξ ἴσου ὅ,τε ἐκδιδοὺς καὶ ὁ μεμισθωμένος, ἐκείνου μὲν παραχωρήσαντος τὸν ἀμπελῶνα, τούτου δὲ καταβαλόντος τὰς πρὸς ἄροσιν αὐτοῦ δαπάνας. Ὅθεν λέγ: Τὰ ἀμπέλιά μου τά 'χω μεσάρικα μὲ τὸ Μαθιό: (Πρβλ. καὶ Τριθιάρικο). Ἡ λέξ: Μεσάρικο προέρχεται ἀναμφιλέκτως ἐκ τοῦ ἥμισυς, περὶ δὲ τῆς ἐναλλαγῆς τοῦ ι τῷ ε ἴδ. τὴν Παθολογ. τοῦ Ι, ὡς καὶ περὶ τῆς ἀφαιρέσεως τοῦ η τὴν Παθ. τοῦ Η.

Μέση, ἡ. Ἴδ. τὴν λέξ. Δεύτερο.

Μετὰ Μόλις. Ἐπίρ. ἀντὶ τοῦ ἁπλοῦ μόλις, μόγις, ὡς: μετὰ μόλις νὰ τοῦ πάρῃς μιὰ λέξι ἀπὸ τὸ στόμαν του:.

Μετακυλῶ. Ἐπὶ ἀρρώστου· ὑφίσταμαι τὸν ὑποτροπιασμὸν τῆς νόσου, κατὰ λέξιν δὲ σημ: κυλίομαι (πίπτω) πάλιν εἰς τὴν κλίνην. καὶ

Μετακύλισμα, τό. Ἡ ὑποτροπὴ τῆς νόσου.

Μεταλλάσσω. Μετατίθημι τὸ ἐνυπάρχον εἴς τι ἀγγεῖον ἐκ τούτου εἰς ἕτερον, ὡς: θὰ μεταλλάξω τὸ γλυκὸ ἀπὸ τὴν μιὰν κεσὰ στὴν ἄλλη:

Μετράρι, τό. Εἶδ. μέτρου τῶν ὑγρῶν.

Μέτρον καὶ Μέτρος, τό. Ἔχει πάσας τὰς σημ, ἃς ἀναγράφουσιν ὅ τε Κορ: καὶ ὁ Βυζ: Ὁ δὲ πληθ. τὰ μέτρα σημ. τὴν φρόνησιν καὶ περίσκεψιν, τὰς *πυκνὰς φρένας*, ἢ *πεπνυμένα μήδεα* τοῦ Ὁμ. ὡς : Θωρεῖς ποῦ πᾶς ἀτουδὰ ; νά 'χῃς τὰ μέτρα σου νὰ μὴ γελαστῇς: καὶ : νὰ πάρῃς τὰ μέτρα σου γιὰ θὰ σὲ παραφυλάξῃ αὐτὸς νὰ σοῦ χτυπήσῃ. Προσέτι λέγ: ἄνθρωπος μὲ μέτρα ἢ μετρημένος=πυκινὰ φρεσὶ μήδε' ἔχων (Ὁμ.), συνετός.

Μὲ Χώρις. Ἐπίρ. ἀντὶ τοῦ ἁπλοῦ χωρὶς (πρβλ. καὶ τὸ ἀνω-

τέρω Μετὰ μόλις) ἄνευ, ὡς: μὲ χώρις νὰ τὸν πειράξω, μοῦ χτυπᾷ καὶ ἐν τῇ παροιμ.

Μὲ χώρις τὸ θέλημα τοῦ Θεοῦ φύλλο δεντροῦ δὲ σέται:

Περὶ τοῦ ἀναβιβασμοῦ τοῦ τόνου ἴδ. Ἴλαρος.

Μὴ Γένοιτο. Καὶ ἧδε ἡ φρ: ἐν τῇ ἀρχ: αὐτῆς σημ. περιφέρεται εἰς τὰ στόματα τῶν ἀπαιδεύτων Θηρ:, ὡς: μὴ γένοιτο νὰ πάθω τέθοιο πρᾶμα! : Ὁμοίας ἐννοίας εἶνε καὶ ἡ φρ: μὴ κακό, ὡς: μὴ κακὸ καὶ δὲν ἔρθῃς τὸ βράδυ; γιατὶ σὺ τὸ ξέρεις!=μὴ γένοιτό μοι τοιοῦτο κακὸν ἢ οὕτω κακῶς, ὥστε... καί: κακὸ νὰ μὴν ἔχω (νὰ χάσω π. χ. τὸν πατέρα μου).

Μηδέ. Ἠπίρ. ἀρνητ. σχεδὸν ἀείποτε διπλοῦν μηδὲ-μηδέ, ὡς: νὰ κι' ἐγὼ λοιπὸ' μηδὲ γράψιμο μηδὲ τίοτις. (ἐνν. θὰ κάμω). Καὶ ἐν τῇ παροιμ.

Ὁ κακὸς ποῦ δὲν πλερόνει,
μηδ' ἀρνιέται, μηδὲ δόνει.

Μηδένας, μιὰ, ἕνα. Ἀντων. ἀρνητ. Μηδείς, μία, ἕν, ὡς: μηδένα βαρέλι δὲ μοῦ 'μεινε: καὶ μηδεμιὰ ἄφουρα: καί: ποιός ἦταν' ἐκεῖ; — μηδένας. Ὡσαύτως λέγ: ἕνας ἄντρας, μηδένας = εἷς ἀνήρ, οὐδεὶς ἀνήρ' καί: μιὰ θυατέρα ἔχει, μὰ ἴντα νὰ τὸ κάμῃς: μιά, μηδεμιά. Συνήθης δὲ καὶ ἡ φρ: μηδὲ καθόλου = μηδαμῶς.

Μηαλώνω, τὸ ἄλλως καὶ ἀλλαχοῦ Μεγαλώνω. Αὔξομαι, ἀνδροῦμαι. Ἴδ. καὶ Παθολογ. τοῦ Ε.

Μήνικα, ἡ. Μνήμη ἁγίου καὶ ἐπέτειος ἑορτὴ τοῦ ὀνόματος τινός, ὡς: μεθαύριο εἶνε ἡ μήνικα τ' Ἀϊ—Γηωργιοῦ: καί: στὴ μήνικά σου δὰ δὲ θὰ μᾶς κάμῃς κανένα τραπέζι;

Μηνολόϊ, τό, μηνολόγια, τά. Συνώνυμον τῷ Ἡμερομηνίῳ, ὃ ἴδ. Καίτοι παρὰ τοῖς παλαιοτέροις Μηνολόγιον ἦτο ταὐτὸ καὶ τὸ Μαρτυρολόγιον.

Μήνυμα, τό. Μήνυμα, προμήνυμα. Τὴν ἀρχ: ταύτην λέξ: ἀπαράφθορον ἤκουσα κατὰ πληθ. κριθ. παρὰ πολιότριχος ἀναλφαβήτου γέροντος εἰπόντος μοι: τώρα πειά, ὑιουλάκι μου, ἐμεῖς ἠστραβωθήκαμε, ἠκουτσαθήκαμε, καὶ δὲν μποροῦμε νὰ μιλήσωμε, κι' ὅλ' αὐτὰ εἶνε μηνύματα τοῦ Χάρου:

Μηνυτής, ὁ. Ὁ μηνύων, κομίζων τὴν ἀγγελίαν τοῦ γάμου, προμνήστωρ, ὡς: σήμερα ἠστείλανε μηνυτὴ στὸ τάδε σπίτι:

Μηνυτὸ, τὸ, 1.) Ἡ μήνυσις, μετάπεμψις· καὶ 2) ἡ ἀγγελία τοῦ γάμου, προξένησις, ὡς: ὕστερα ἀπὸ τόσα μήνυτὰ τὸ κατώρθωσες νὰ μᾶς ἔρθῃς: (1) καί: ἐχτὲς ἦλαβα μηνυτὸ ἀπὸ ἕναν καλὸ νέο γιὰ τὴ θυατέρα μου: (2.)

Μιαδεύγω. Τὸ ἄλλως ἀναικατώνω:Μίγνυμι, συγχέω, ὡς: κύτταζε 'μπρός σου νὰ μὴ μιαδέψῃς τὰ ροῦχά σου μὲ τὰ δικά μου.

Μικροζωῶ. Μικρόβιος, βραχύβιος εἰμί, ὡς: μικροζωοῦνε ὁ κόσμος σήμερα (σημείωσαι τὴν περιληπτικὴν σύντ:)=(οἱ νῦν) ἄνθρωποι μινυνθάδιοι τελέθουσιν (Ὅμ).

Μινόρι, τό. Περιοχὴ τόπου.

Μισθὸς, ὁ, πληθ. τὰ μισθά. Καὶ ἀμφότεροι μὲν οἱ ἀριθ: σημ. τὸ ἡμερήσιον μίσθωμα τοῦ ἐργάτου, ὡς: ἔχω νὰ λαβαίνω ἀπὸ τὸν ἀφεντικό μου δέκα χρονῶ μισθά: καί: τὸ μισθό μου ζητῶ καὶ μοῦ βρίσκει αἰτίαις γιὰ νὰ μὴ μοῦ τονὲ δώσῃ:. Ἰδιαιτέρως δ' ὅμως ὁ ἑν: σημ. καὶ τὴν ἀνταμοιβήν, τὴν ἐν οὐρανοῖς ἀντιμισθίαν τοῦ ἐν τῇ γῇ ἀγαθοεργήσαντος, ὡς: κάμε μου, ἀφέτη Γιαννάκη, αὐτὸ τὸ ψυσικὸ καὶ τοῦ λόου σου πάλι θά 'χῃς τὸ(ν) μισθό:. Ἡ σημ. δ' αὕτη παρελήφθη ἐκ τῆς Γραφῆς λεγούσης: καὶ ἕξεις μισθὸν ἐν οὐρανοῖς:

Μισθώνω. Μισθὸν παρέχω πρὸς ὑπηρεσίαν, ὡς: ἐμίσθωσα δυὸ ἀργάταις ἀπὸ δυὸ δραμαῖς τὸν ἕνανε τὴν ἡμέρα:

Μισοδρόμι, τό. Τὸ ἥμισυ τῆς ὁδοῦ, ἣν ἔχει τις νὰ διανύσῃ, ὡς: τώρα εἴμαστε στὸ μισοδρόμι:.

Μίστατο. Πολλά. Ἀγνοῶ τί μέρος λόγου εἶνε. Ἰδοὺ ἡ φρ:, ἐν ᾗ τὸ ἤκουσα: ἦρχε ἕνα μίστατο φαγιά:.

Μίτωμα, τό. Καῖρος.

Μνήμη, ἡ. Ἡ μνήμη, ἀνάμνησις τῶν πράξεων ἢ τοῦ μαρτυρίου ἁγίου τινὸς, ὡς: ἐν ταῖς παροιμ.

Καθ' ἁγιοῦ κι' ἡ μνήμην του καὶ
Φτωχὸς ἅγιος μνήμη δὲν ἔχει

Μνημόρι, τό, ια, τά. Μνῆμα, τάφος. Περὶ ταύτης πλείονα ἴδ. ἐν Κορ. Ἀτ IV, 324.

Μόγνωμος. Ἴδ. Ὁμόγνωμος.

Μοδιναῖς, ἡ. Θέσις ἐν Ἐμπορείῳ.

Μοιάσμα, τό. Ἴδ. Ὁμοιάσμα.

Μοῖραις, ἡ. Τοποθ. ἐν Θρασίᾳ.

Μοιρᾶδες. ἡ. Κατὰ προσωποποιΐαν αἱ Μοῖραι τῶν ἀρχ: Περὶ τοῦ ἑν. μοῖρα ἴδ. Λεξ. Βυζ.

Μοίρασμα, τό. Ἡ ἐν τῇ ἐκκλησίᾳ ἀρτοδαισία· τῆς δὲ σημ τοῦ μοιράζω ἀποτριβείσης κατήντησε νὰ σημ. αὐτὸν τὸν μοιραζόμενον ἄρτον ἐν τῇ ἐκκλησίᾳ, ὡς: δό μου καὶ 'μένα, ἀφέντη παππᾶ, ἕναν κομμάτι μοίρασμα, γιὰ δὲν ἠπρόλαβα νὰ πάρω:

Μοιῶμα, τό. Ἴδ. Ὁμοίωμα.

Μονάρπαος, η, ο. Ἐπίθ. σχηματιζόμενον κατὰ τὸ Μονάλλαος, η, ο (ὁ μίαν μόνην στολὴν ἔχων ἢ κομίζων μεθ' ἑαυτοῦ πρὸς ἀλλαγὴν) καὶ σύνθ: ἐκ τοῦ μόνος καὶ ἁρπάζομαι. Ὁ αἴφνης καὶ ἀπαράσκευος ἀναλαμβανόμενος, ἀνάρπαστος γινόμενος, ὡς ἐν τῇ συνήθει κατάρᾳ: ἕ, ποῦ νὰ πᾷς μονάρπαος!=εἴθε νὰ ἔχῃς θάνατον αἰφνίδιον καὶ οἱονεὶ ἁρπακτικόν!

Μονοβολιό. Ἐπίρ. Μονοβόλως. Λέγ: δὲ ἐπὶ τῶν ἱματίων, ἅτινα ἀναβάλλεταί τις *μονοκόμματα*. Τὸ Ἐπίρ. Μονοβόλως εὑρίσκομεν παρ' Ἐπιφανίῳ (τόμ. 1. σελ. 508, Α:) λέγοντι: ἔοικε δὲ ἡ ἁγία τοῦ Θεοῦ ἐκκλησία νηΐ· ναῦς δὲ οὐκ ἀπο ἑνὸς ξύλου ἁρμόζεται, ἀλλ' ἐκ διαφόρων, καὶ τὴν μὲν τρόπιν ἀπὸ ἑνὸς ξύλου κέκτηται, ἀλλ' οὐ μονοβόλως . . .

Μονοιάζω. Ἴδ. ὁμονοιάζω.

Μονοκοιθιά, ἡ ἀντὶ μονοκοιτία. Τὸ ἁπλοῦν στρῶμα τῆς κλίνης ἢ τοῦ ἀνακλίντρου, ἐφ' οὗ εἷς καὶ μόνος δύναται νὰ κατακλιθῇ. Ἤδη δὲ παρὰ τοῦ Ἡσυχ: μανθάνομεν: *Σκιμπόδιον, εὐτελὲς κλινίδιον μονοκοίτιον.*

Μονόκοιλα, τά. Τὰ ἄλλως Γέμελα (ἴδ. τὴν λέξ) Τὰ ἐκ τῆς αὐτῆς (μονῆς) κοιλίας συνεξελθόντα τέκνα, τὰ δίδυμα. Παρὰ τοῖς ἀρχ: ὑπάρχει μόνη ἡ λέξ: Μονοκοίλιος.

Μονόκορδος, η, ο. Ἐπίθ=Μονόξυλος.

Μονόξυλος. Ἐπίθ., οὗ ἐν χρήσει μόνον τὸ ἄρσεν., ἐνῷ τοὐναντίον παρὰ Κορ. καὶ Βυζ. εὑρίσκεται τὸ οὐδ. καὶ ἐνν. πλοῖον (μονόξυλον πλοῖον), σημαῖνον τὸν ἄξεστον καὶ ἀπερίστρεπτον καὶ οἱονεὶ μονοσχημάτιστον ἄνδρα, ὡς ἐὰν ἦτο μονόξυλος, κατ' ἀντί-

θεσιν πρὸς τὸν εὔστροφον καὶ κομψόν. Τοιοῦτό τι σημ. καὶ τό: Μονόκορδος=ὁ ἀκίνητος καὶ μὴ στρεφόμενος, ὡς ἐὰν ἦτο ἐσχηματισμένος ἐκ μιᾶς καὶ μόνης χορδῆς τεταμένης. (Πρβλ. καὶ Ἄ-(πλανος).

Μόνου-Μόνου. Φρ. ἐπιρρηματ. ταυτόσημος τῇ: μερεμέδιο: ὡς: μὰ μόνου-μόνου δά!=μέχρις ὁρίων. Τὸ δὲ ἁπλοῦν: μόνου: ἐρωτηματικῶς ἀείποτε ἐκφερόμενον ἐμφαίνει ἀπορίαν, ὡς: μὴν πλύνῃς τὰ πιάτα: λέγει ἡ οἰκοδέσποινα.—Μόνου; (ἴντα νὰ κάμω)=ἀλλὰ τὶ ποιήσω; ἀποκρίνεται ἀποροῦσα ἡ θεράπαινα.

Μονοφῶνι. Ἐπίρ. Μιᾷ φωνῇ, ὁμοφώνως. Παρὰ τοῖς παλ: ὑπάρχει μόνον τὸ ἐπίθ. μονόφωνος.

Μονόχρονα καὶ Μονοχρονίς. Ἐπίρ. Ἐν ἑνὶ καὶ τῷ αὐτῷ (ἔτει χρόνῳ), ἐνιαυσιαίως, ὡς: μονόχρονα (ἰς) τὸ κατέλυσα τὸ φουστάνι ποῦ 'πηρα ἀπὸ τὸ μαγαζί σου. Καὶ τὸ ἐπίθ. Μονόχρονος ἐγίνωσκον οἱ παλ:

Μονώρας. Ἐπίρ. Ἐν μιᾷ καὶ τῇ αὐτῇ ὥρα, ἐν στιγμῇ; ὡς: μονώρας ἤπῆε κι' ἦρθε:

Μόρος, ὁ. Ὁ ἄλλως Δράκος. Κατοικίδιος δαίμων διαμένων συνήθως ἐν τοῖς μυχίοις καὶ σκοτεινοῖς τοῦ οἴκου, κακοποιῶν δὲ τοὺς παῖδας ἰδίως, πρὸς οὓς ἐπισείει αὐτὸν ὡς ἀπειλὴν ἡ τροφὸς λέγουσα: μὴν κλαῖς, γιὰ θὰ σὲ βάλω 'κεῖ μέσα, ποῦ 'νε ὁ μόρος νὰ σὲ φάῃ:, ὅτε ἰσοδυναμεῖ πρὸς τὸ ἀρχ: Μορμώ. Ἀναμφιλέκτως εἶνε ὁ Μόρος (αἰνός, κακὸς μόρος) τοῦ Ὁμ.

Μός. Ἐπίρ. κατὰ συγκπ. βεβαίως ἐκ τοῦ μόλις ἢ μόγις, (περὶ ἧς ἴδ. Ἀμέρωτος), οὗ καὶ τὴν σημ ἔχει: ὡς: μὸς καὶ τοῦ γγιξα =μόλις ἡψάμην αὐτοῦ. Συνηθέστερον δ' ἐκφέρεται μετὰ διπλασιασμοῦ: μὸς καὶ μός: Οὕτω καὶ ἐν τῇ ἑξῆς περικοπῇ ᾄσμ. τινος.

Ὁ Γιάννης μὸς τοῦ τό 'χουσε, τὸ μαῦρόν του σελώνει...

Μοσκίτης, ὁ. Εἶδ. ἰχθ. ἴσως ὁ τῶν ἀρχ: Μοσχίτης.

Μουβόρος, ὁ. Κατὰ συγκπ. τῆς διφθ. αι καὶ ἔκτασιν τοῦ ο ἰς ου ἐκ τοῦ αἱμοβόρος, οὗ καὶ τὴν σημ. ἔχει ὡς: μ'. αὐτὸ τὸ μονβόρο ἔχεις νὰ κάμῃς; κακὰ ἤμπλεξες:

Μουλί, τό. Ἡ πηκτὴ τῶν αἰγῶν, ἀρνῶν καὶ ἐρίφων.

Μουντάρω καὶ Μουνταίρνω. Ἐπιπίπτω, ἐφορμῶμαι, ὡς: θὰ

σὲ μουντάρω θέλω: καὶ νὰ τονὲ 'δῆς νὰ μουνταίρνῃ ἀπάνω σου καὶ νὰ τρομάξῃς!: Ἡ λέξ: Ἰταλ. Montare.

Μουρδάρης, α, ικο. Ἐπίθ. ὁ ἄλλως Ἄπαστρος· Ῥυπαρὸς, πιναρός. καὶ ῥ.

Μουρδαρεύγω. Ῥυπαίνω.

Μουρῆκι, τό. Ὁ κημὸς ἢ φιμὸς τῶν ζώων, ὅστις ἀναπνεῖν μὲν οὐ κωλύει, δάκνειν δὲ οὐκ ἐᾷ κατὰ Ξενοφ. (παρ' ἡμῖν καλάθιον κωνοειδὲς), Ἐκ τοῦ ξένου Μούρη (πρόσωπον), ἐξ οὗ καὶ τὸ ῥ.

Μουρώνω, ομαι. Καλύπτω τινὸς ἢ τὸ ἐμαυτοῦ πρόσωπον.

Μουρτάρι, τό. Ἰγδίον, ὅλμος. Λατιν. Mortarium, Ἰταλ. Mortaro.

Μουστρὶ, τό. Τὸ ἀλλαχοῦ Μυστρί. Ὁ ὑπαγωγεὺς τοῦ οἰκοδόμου.

Μπάϊλας, ὁ. Ὄνομα γενεᾶς. Bailo παρ' Ἰταλ. γενικῶς μὲν ἐλαμβάνετο ὡς βαθμὸς τιμητικὸς καὶ ἀξιωματικὸς, εἰδικῶς δὲ ὡς τίτλος τοῦ ἐν Κωνσταντινουπόλει πρέσβεως τῆς Ἐνετίας.

Μπαλῆς, ῆνα. Οὕτω καλεῖται ὁ ἰδιοκτήτωρ ὑπὸ τοῦ ἐντεταλμένου τὴν ἐπιστασίαν τῶν κτημάτων αὐτοῦ, ὡς τοῦ Μπαλῆ μου (ἢ τσὶ Μπαλήνας μου) τὰ πράματα ἠκάμανε ἐφέτος τέλεια πολλὰ σταφύλια: Καὶ αὕτη δὲ Ἰταλ. Balio σημαίν. τὸν διοικητὴν, διευθυντήν.

Μπάμπαλος, α. Εἷς τῶν κακοποιῶν ἐκείνων δαιμόνων, οὓς ἐπισείουσιν εἰς τοὺς μικροὺς παῖδας αἱ τροφοί. Μορμώ, ὡς: ἀνὴ φωνάζῃς, θὰ σὲ δώσω στὸ μπάρμπαλο νὰ σὲ φάῃ:. Τὸ δὲ θηλ: εὑρίσκομεν ἔν τινι διστίχῳ·

Ἔλα, μπαμπάλα, κι' ἔπαρε ὅσα παιδάκια κλαῖνε,
Καὶ μένα τὸ παιδάκι μου ποτὲ ποτὲ δὲν κλαίει.

(Ἰδ. καὶ Μόρος).

Μπάρα, ἡ. Ὁ ἄλλως Μάνταλος. Μάνδαλος, ὀχεύς. Ἐκ ταύτης ῥ. Μπαρώνω=Μανδαλόω. Ἡ λέξ. Ἰταλ. Barra.

Μπάρε μου. Φρ: Ἐπιρρημ. Τοὐλάχιστον γοῦν, ὡς: δὲν ἤφερνες μπάρε μου καὶ τονὲ μικρό σου, σὰ δὲν ἤθελες νὰ πάρῃς τσὶ ἄλλοι;

Μπάσθιαις, ἡ. Ἐπὶ μόνου τοῦ πληθ. Δυσφορία, ἀδημονία

προερχομένη ἐκ νόσου ἢ βαθείας λύπης, ὡς: μπάσθηαις πάλι ἔχεις: Ἐκ τοῦ πάσχω ἄρά γε ;

Μπατάρω καὶ μπαταίρνω. Τὸ ἄλλως Ῥέμπω. Ῥέπω, σφάλλομαι, ἰδίως μεθυσφαλῶ, ὡς: γιὰ δέ τονε πῶς μπαταίρνει ἀπὸ τὸ πολὺ μεθύσι!. Λέγ: δὲ καὶ μτϐτ μπαταίρνω κάτι τι=ἀναστρέφω· ὡς: ὁ γάδαρος ἠμπατάρησε (ἄνω κάτω) τὰ κοφίνια: Ἐκ τοῦ Ἰταλ· Battere.

Μπεϐαλόνομαι. Ἐκτιτρώσκω, ἐξαμϐλίσκω, ὡς: δός τσ' μυρωδιὰ νὰ μὴ μπεϐαλωθῇ ποῦ ν' ἀγγαστρωμένη:

Μπέκα, ἡ. Τὰ ἄλλως Κουτρούνια (ἄ ἴδ). Caprice.

Μπερέτα, ἡ. Ὁ εὐναῖος πῖλος τῶν ἀνδρῶν κωνοειδὴς τὸ σχῆμα, κεκρύφαλος. Ἡ λέξ. Ἰταλ. Berretta

Μπερετάδες, οἱ. Τοποθ. Ἐμπορείου.

Μπέρκεμου. Φρ. ἐπρ:. ἐνδεχόμενον, τυχὸν, ἴσως, ὡς: ἐγὼ θὰ τοῦ πάω τὰ συχαρήκια μπέρκεμου πάρω τίοτας.

Μπερκέτι. Ἐπίρ. Δαψιλῶς, ἀφθόνως. Ἡ λέξ. Ἀραϐική.

Μπισκαΐνης, ὁ. Ὁ ἄλλως Κατεργάρης. Βάραθρος, ὄλεθρος·

Μπιστὸς. Μπιστιά, ὁ. Ἐπίθ. ἀντὶ πιστὸς, ἡ, ὁ. Λέγ: ἰδίως ἐπὶ τῶν θεραπόντων τῶν ἀπολαυόντων τῆς πίστεως καὶ εὐνοίας τῶν κυρίων αὐτῶν ἕνεκα τῆς τιμιότητός των. «Μπιστὸς δοῦλος μπιστιὰ δοῦλα.»

Μποτζὶ, τό· καὶ ὑποκορ. Μποτζάκι. Ἄγγος, ἀγγεῖον διὰ τὰ ὑγρὰ, ὡς καὶ ἐν τῇδε τῇ περικοπῇ ἄσμ. τινος.

.. Καί στέλλει καὶ τσὶ μπέμπουνε τρία μποτζὰ φαρμάκι..

Ἰταλ. Bozza.

Μπλάζω καὶ Μπλάσσω. Διασκορπίζω, διαχέω, ὡς: σοῦ 'στελλα ψίχες τοῦ ποπωνιοῦ, μὰ ἤνοιξε ἡ προκομμένη ἡ θυγατέρα μου τὴν πέτσα καὶ τσὶ 'μπλαξε: Λέγ: δὲ καὶ ἀμτϐτ. ἠμπλάξανε ἡ ψίχες. Ἴσως γίνεται κατ' ἀποκ. ἐκ τοῦ ἀρχ: Ἐμπλάζω τοῦ σημ. περιπλανῶ τινα, διότι καὶ πᾶν τὸ διαχεόμενον (ὅποιο μπλάζει) οἱονεὶ ὑποπίπτει εἰς περιπλάνησίν τινα.

Μπορετὸ, τό. Ῥηματικὸν τοῦ Μπορῶ (Ἐμπορῶ, ἠμπορῶ,, εἰμπορῶ κατὰ τὰς διαφόρους γραφάς του) Δυνατὸν, δύναμις, ὡς: ἐμεῖς δὲν ἔχομε τὸ μπορετὸ νὰ καλοζοῦμε σὰν ἐσᾶς:

Μπούνια, τά. Ἡ στεφάνη τῆς κύλικος. Ἀπαντᾷ δ' ἐν μόνῃ

τῇ φρ. ἴσα μὲ τὰ μπούνια=μέχρι στεφάνης, ἐν ἰσοχείλει τῷ κύλικι. Ἴδ. καὶ ἴσα.

Μπουντί, τό. Ὁ παρὰ τὴν ὁδὸν ὑψηλότερος καὶ στενὸς τοῖχος τῆς αὐλῆς τοῦ οἴκου.

Μπούσουλας, ὁ. Τὸ ἄλλως κοῦτί. Πυξίς, κίστη. Ἰδιαιτέρως: ὁ μπούσουλας τοῦ καραβιοῦ= ἡ ναυτικὴ πυξίς. Ἡ λέξ. Ἰταλ. Bussola.

Μπουτσουνάρα, ἡ. Ὑδρορρόη. Καὶ αὐτὴ μοὶ φαίνεται Ἰταλ.

Μπουφα, ἡ. Κακοσμία, δυσωδία, ὡς: νοιώθεις μιὰ μποῦφα ποῦ βγάζει τὸ φαητό;

Μπρατσόλι, τό. Ἐργαλεῖον τοῦ μύλου. Ἡ λέξ. φαίνεται Ἰταλ.

Μπράττη, τά. Τὰ ἄλλως Ἰταλ. Μόμπιλα. Ἔπιπλα.

Μῦθας, ὁ. Τὸ ἄλλως παραμύθι. Αὐτὸς ὁ τῶν ἀρχ: μῦθος, ὡς: αὐτὴ ἡ γρηὰ ξέρει πολλοὺς μύθους.

Μῦια, ἡ. Ἀπαραλλάκτως λέγ. παρ' ἡμῖν, ὡς παρ' ἀρχ. Ὅθεν καὶ

Μυοχάφτης, ὁ. Εἶδ. πτηνοῦ.

Μύρια, τά. Ἀντὶ μύρια, ἀνάριθμητα, ὡς: τὰ μύρια μοῦ 'πε γιὰ λόγου σου: καὶ: ξέρω τὰ μύρια = μυρία ὅσα, σύνηθως δ' ἐπὶ κακῶν Ἴδ. καὶ ἔλλαψι· τὸν δὲ πληθ. τοῦ ἀρσεν. Μύριοι εὑρίσκομεν ἐν τῷ αἰνίγματι:

Χίλιοι μύριοι καλόγεροι σ' ἕνα ράσσο τυλιμένοι (Ῥοιά, ὁ καρπός), ἔνθα ὅμως δυνατὸν νὰ εἶνε καὶ ἀντὶ τοῦ μύριοι. Ἴδ. καὶ Γλάρος.

Μυριόπλουτος, ἡ, ο. Ἐπίθ. Βαθύπλουτος, ζάπλουτος κατὰ λέξ. ὁ μύριον πλοῦτον κεκτημένος.

Μῦταις, ἡ. Αἱ γλωχῖνες τοῦ ὑφαντικοῦ κτενὸς (χτένι).

N.

Παθολογία τούτου.

1) Προτίθεται ἐν ἀρχῇ τῶν λέξ., ὡς νῶμος, νόψι, νήλιος, νύς

πνὸς κ.λ. ἀντὶ ὦμος, ὄψις, ἥλιος, ὕπνος, κ.λ. 2) παρεντίθεται, οἷον· προνῶμι, ὄντας ἀντὶ προώμιον, ὅταν: δένω, χύνω, φέρνω κ.λ. ἀντὶ δέω, χέω, φέρω καὶ ἐν γένει ἐν ἅπασι τοῖς εἰς σώρημάσι τῶν ἀρχ:, ἀμόνω, θανατόνω, θυμόνω κ. λ. ἀντὶ ὀμόω, θανατόω, θυμόω κ. λ. Οὕτω καὶ παρ' Ὁμ. ἀπάλαμνος ὁ ἀπάλαμος, νώνυμνος ὁ ἀνώνυμος κ. ἄ. 3) συγκόπτεται, ὡς ἀγλῶ ἀντὶ ἀντλῶ, πρύμη πεθερὸς ἀντὶ πρύμνα, πενθερός κ. λ. 4) ἀποβάλλεται, ὡς: ἤγου τὸ ἤγουν, σήμερο καὶ ἐν γένει εἰς ἅπαντα τὰ οὐδετ. καὶ τὰς ἐνικ. αἰτιατ. τῶν ἀρσεν. οἷον, καλὸ, βλαβερὸ, λυπητερὸ, τὸν ἄσπρο ἄνθρωπο κ. λ. 5) Ἐναλλάσσεται α' τῷ λ: ὡς: λυχτήριδα, μελίγγι, φλέμμόνι ἀντὶ νυκτερίς, μήνιγξ, πνεύμων. Οὕτω καὶ παρ' Ἴωσι ἐν τῇ λέξ. πλεύμων ὁ πνεύμων καὶ β'.) τῷ μ. ἐν τῇ λέξ. στάφνη ἀντὶ στάθμη

Νάκαρα, τά. Ἐπὶ μόνου τοῦ πληθ. Ἡ φυσικὴ δύναμις τοῦ ἀνθρώπου, ὡς: τὸν εἶδες πῶς ἠκατήδρησε πολύ, δὲν ἔχει πειὰ νάκαρα νὰ προπατῇ.

Νᾶμα, τό. Ὁ πρὸς τὴν τέλεσιν τοῦ μυστηρίου τῆς ἁγίας Εὐχαριστίας προσφερόμενος οἶνος.

Ναμα τερό, τό, δὲ λέγ. τὸ τὸν ἱερὸν τοῦτον οἶνον περιέχον ἀγγεῖον.

Νάπος, ὁ. Δοχεῖον ἀλεύρου περιφερὲς καὶ κοῖλον, ἐν ᾧ φυρῶσι τὸν ἄρτον. Ἐν Ἀτ. IV, 347 τοῦ Κορ. εὑρίσκομεν τὴν λέξ. σημαίνουσαν τὸ φυσικὸν καὶ οὐχὶ τὸ χειροποίητον κυψέλιον τῶν μελισσῶν, τὴν δὲ σημ. ταύτην εἴκαζεν ὁ ἀοίδιμος ὅτι θὰ εἶχεν ἡ λέξ. καὶ παρ' ἀρχ:. Ἀλλὰ καὶ τότε ἡ θέσις ἡμῶν περὶ τὴν ἐξεύρεσιν τῆς διαφορᾶς τῆς ἀρχ. καὶ τῆς παρ' ἡμῖν σημ. τῆς προκειμένης λέξ. οὐδαμῶς βελτιοῦται.

Νεάπολι(ς), ἡ. Χωρίον τῆς Οἴας.

Νεαρά, ἡ. Μόνον ἐξ ὅλου τοῦ ἐπιθ. περισωθὲν μέχρις ἡμῶν ἐν τῇ φρ: ἀπὸ τὴ νεαρά μου ἡλικία = ἐκ νεότητός μου, ἀφ' ἥβης.

Νειάζω. Ἀρόω τὴν νεὰν γῆν διὰ τοῦ πρώτου ἀρότρου (Διβολίζω λέγ: τὸ ἐκ δευτέρου ἀροῦν, βωλοστροφεῖν, καὶ Τριαλετρίζω τὸ ἐκ τρίτου)· οὐδεμία ἀμφιβολία ὅτι εἶνε τῶν ἀρχ: τὸ νεάω, νεάζω.

Νειατό, τό. Ἡ πρώτη ἄροσις τῆς νέας γῆς, νέασις, νεασμὸς ἢ νεατὸς, ἐξ οὗ καὶ τὸ ἡμέτερον.

Νειότη, ἡ. Ἡ νεότης, ἥϐη. Τὰ ἄλλως Νειάτα ὡς: νὰ χαρῇς τὴ νειότη σου: καὶ ἐν τῷ ᾄσμ.

Μπέμπω σου χαιρετίσματα χιλιάδες μὲ γλυκότη
Στὸ ζαχαρένιό σου κορμὶ, στὴν ἀκριϐὴ σου νειότη.

Τὴν ἤκουσα ὅμως καὶ ἀδιάφθορον :ἡ νεότης:, ὡς λέγ: καί: ἡ ὁλότης.

Νεκρικὰ, τά. Ὁ πένθιμος ἦχος τοῦ κώδωνος ὁ ἀγγέλλων τὸν θάνατον τινὸς, ὡς: ἄκου, ποῦ σημαίνουνε νεκρικὰ, ποιὸς νὰ πέθανε;

Νεκρογεννῶ. Τίκτω νεκρὸν, ἐκτιτρώσκω, ὡς: ἡ γυναῖκα τοῦ Αἰιᾶ (Ἡλίας) ἠνεκρογέννησε ἐψὲς τὴ νύχτα·

Νεροπίνει. Ῥ. τριτοπρ. λεγόμ. ἐπὶ τοῦ τετραυματισμένου μέλους τοῦ σώματος τοῦ ἀνθρώπου, ὅταν ἐμϐαλλόμενον εἰς τὸ ὕδωρ φλεγμαίνῃ, ὡς: μὴ βάζῃς τὸ χέρι σου στὸ νερὸ νὰ μὴ νεροπιῇ:, Ἡ τοιαύτη δὲ φλεγμονὴ λέγ.

Νερόπιομα, τό. Ἴδ. καὶ Κακοσαρκίζω.

Νέφαλο, τό. καὶ Ἀνέφαλο. Νεφέλη, νέφος, ὡς: δὲ βλέπεις τὸν οὐρανὸ ὅλο νέφαλα γεμάτο, παρὰ μοῦ γυρεύγεις ταξείδια;

Νῄρη, ἡ. Ζιζάνιον, αἶρα, ἐξ ἧς προῆλθε κατὰ προσθήκην τοῦ ν (Ἴδ. Παθολ. τοῦ παρόντος στοιχείου.)

Νήστεια, ἡ. Ἡ νηστεία. Κατὰ τά: Ἀρρώστια, στενοχώρια κ. ἄ. Ἴδ. καὶ Ἴλαρος.

Νηχύτης, ὁ. Τὸ στόμιον τῆς δεξαμενῆς.

Νὶ, τό. Τὸ ἀλλαχοῦ ἧττον παρεφθαρμένον ὑννί. Ὕννις.

Νιανιὰ, τά. Μόνον ἐπὶ πληθ. Ἡ λεαινομένη πρῶτον ἐν τῷ στόματι τῆς τροφοῦ καὶ οὕτω προσφερομένη τῷ νηπίῳ τροφὴ, ὡς: νὰ σοῦ δώσω, μωρό μου, τὰ νιανιά σου; ἐν γένει δὲ λέγ: οὕτω καὶ πᾶσα κάθεφθος ἐδωδὴ, ὡς: ἤκαμες δὰ τὸ ῥύζι νιανιὰ καὶ δὲν μπορῶ νὰ τὸ φάω:.

Νικολοϐάρϐαρα. Λέξ: πεπλασμένη, ὡς φαίνεται, ὑπὸ τῶν μτγν. Θηρ:, διότι σημ. τὸ μεταξὺ τῆς Ἁγ. Βαρϐάρας καὶ τοῦ Ἁγ. Νικολάου (4—6 Δεκεμϐρ.) χρονικὸν διάστημα, καθ' ὃ τὸ ψῦχος εἶνε δριμύτατον, ὡς δηλοῦται καὶ ἐκ τῆς παροιμ: τῆς δε.

Στὰ Νικολοϐάρϐαρα κι ἡ πέτραις 'δρόνουν.

Ἡ λέξ: προδήλως σύγκειται ἐκ τῶν ὀνομάτων τῶν εἰρημένων ἁγίων.

Νίουδας, ὁ. Ὁ πονηρὸς δαίμων, τὸ ἀκάθαρτον πνεῦμα. Ὁ ἄλλως Δαίμονας καὶ Διά(β)ολος, συνήθη καὶ τὰ τρία ἐν ταῖς κατάραις, :ἄμε στὸ νίουδα ἢ στὸ δαίμονα ἢ στὸ διάολο=ἔρρ' ἐς κόρακας· ἂς πάῃ στὸ νίουδα=ἴν' ὁ φθόρος, ἔνθα νάοιτο (Καλλίμ.). Εἶνε ἆρά γε ἐκ τοῦ Ἰούδας κατὰ προθήκην τοῦ ν (Ἴδ. Παθολ. τοῦ Ν) καὶ ἀναβιβασμὸν τόνου ; [Ἴδ. Ἴλαρος).

Νοητερός, ἡ, ὁ. Ἐπίθ. Νοήμων, ὡς: νοητερὸς ἄντρας, — ἡ γυναῖκα, —ὁ παιδί:

Νοητικό, τὸ οὐδ. τοῦ ἐπιθ. νοητικὸς οὐσιαστικῶς λαμβανόμενον. Ἡ νοητικὴ δύναμις τοῦ ἀνθρώπου, ἡ νόησις, ὡς : τὸ νοητικὸ αὐτουνοῦ τοῦ παιδιοῦ δὲν ὑπάρχει στὴ γῆς τὴν οἰκουμένη:

Νομικος. Ἐπίθ. οἰκογενειακόν.

Νοῦς, ὁ. Νοῦς, διάνοια, ὡς καὶ ἀλλαχοῦ. Σημείωσαι μόνον τὴν ἰδιάζουσαν παρ' ἡμῖν φρ: ὁ νοῦς μου πῶς . . ., ἔνθα παραλείπεται τὸ συνδετικὸν ἤτανε (ἦν) ἀντί: ὁ νοῦς μου ἤτανε δομένος σὲ τοῦτο πῶς... (προσεῖχον τὸν νοῦν τούτῳ, ὅτι . . .) σημαίνουσαν : ᾤμην, ἡγούμην, ὡς: κὰ μὰ ἦρθες! κι' ἐμένα ὁ νοῦς μου πῶς δὲ θἄρθῃς καὶ γιὰ δαῦτο ἤκατσα νὰ φάω, ὡς μὲ βλέπεις: Τὴν καθημαξευμένην ταύτην φρ: εὑρίσκομεν καὶ ἐν ᾄσμ. τινι, πλήρη ὅμως, ὡς:

...Καὶ μέσ' στ' ἀμμοῦδι ἤμουνε, μοῦ φέρανε ν' ἀλλάξω,
Κι' ὁ νοῦς μου ἤτανε, Ῥεινιὼ, νὰ ρθῶ νὰ σὲ κυττάξω.

Νοῶ καὶ Νοοῦμαι. Νοῶ, ἐννοῶ, καταλαμβάνω, ὡς δὲν νοᾷς πρᾶμα: καὶ :νοᾶται μπάρε μου τίοτης ;

Νταγιαντῶ. Ὑπομένω, ἀντέχω ὡς: δὲν νταγιαντῶ πειά: καὶ μτβτ: δὲν τονὲ νταγιαντῶ αὐτὸ τὸν Τοῦρκο: Κατ' ἀμφοτέρας τὰς διαθέσεις τὸ εὑρίσκομεν καὶ ἐν τοῖς διστίχοις.

Πουλάκι μου, ποῦ τρέφουμου μὲ τὸν κηλαδισμό σου,
Καὶ τώρα πῶς θὰ νταγιαντῶ τὸν ἀποχωρισμό σου ; καὶ
Νὰ κάμω θέλω ἀναφορὰ στὸ βασιλιᾶ νὰ ρίξω,
Νὰ πάρω τὴν ἀγάπη μου ἴσως καὶ νταγιαντήσω.

Ντελέγκου. Ἐπίρ. Αὐτίκα, εὐθέως, ὡς: πήαινε, μὰ νάρθῃς ντελέγκου.

Ντὲ—Πάνω· | Ντὲ—Γάτω. | Ντὲ—Πλιγράκι | Ντὲ—Λάξω. Λέξεις τῶν ὀνηλατῶν ὁδηγοῦσαι τὰ ζῷα, ἡ μὲν νὰ τραπῶσι πρὸς τὰ ἄνω (dé—ἐπάνω), ἡ δὲ πρὸς τὰ κάτω (dè—κάτω), ἡ τρίτη πρὸς τὸ πιεῖν (dé—ἐκ τοῦ πίνειν ;) καὶ ἡ τελευταία ἀποτρέπουσα αὐτὰ τῆς πρὸς τὰ ἔσω διευθύνσεώς των (dè—ἔλα ἔξω ;)

Ντόματι. Θέσις Ἐμπορείου.

Ντομούς, Ἴδ. Δεύτερο.

Ντοντάς, ὁ. Εἶδ. ἰχθύος.

Ντοντίζω. Ὀδοντιάω, ὀδοντοφυέω. Κατὰ προθρ. ἐκ τοῦ ὀδοντίζω.

Ντόντι, τό, ια, τά. Ὁ ὀδοὺς τοῦ πρίονος καὶ ἄλλων ἐργαλείων, χάραγμα.

Ντορμί, τό. Ἡ τόλμη, ἐξ ἧς παρεφθάρη. Ἴδ. καὶ Ἀθερνός.

Ντουκιάδες, οἱ. Τὰ σπειράματα (κουλλοῦραις), ἃ σχηματίζει ὁ σχοινᾶς (ἴδ. τ. λέξ.) ὁ συσπειρῶν τὰ σχοινία τῆς τράτας (ἴδ. τ. λέξ.)

Ντουμπάνι, τό. Τὸ ἀλλαχοῦ Τούμπανον. Μουσ. ὄργανον. Τύμπανον, ὅπερ ἄλλως λέγομεν καὶ Ταμποῦρλο ἐκ τοῦ Ἰταλ. tamburo.

Ντραατία καὶ ἀκεραιότερον Ἀντραατία, ἡ. Ἀνδραγαθία, ἀνδραγάθημα, ὡς: ἔκαμε κι' αὐτὸς τὴν (ἀ)ντραατία του.

Ντρίτσα, ἡ. Τὸ ἄλλως Σκιάδι. Σκιάδιον, πέτασος.

Ντυμασιά, ἡ. ἀντὶ ἐνδυμασία. Περιβολή, ἱματισμός, ὡς: ἡ ντυμασιά σου μ' ἀρέσει ὅσο δὲν μπορεῖς νὰ φανταχτῇς.

Νύμα, τό. Ἡ ἐγκεντρὶς τοῦ ὀνηλάτου, δι' ἧς νύσσει τοὺς ὄνους, νύγμα, ἐξ οὗ κατὰ συγκ. τοῦ γ προῆλθε. Ἐκ τούτου ρ.

Νυματόνω. Ἐγκεντρίζω, νύσσω. Ἡ δὲ τῶν ἱππέων ἐγκεντρὶς λέγ. Κεντήστρι.

Νυφικός, ή, ό. Νυμφικός, ὡς: νυφικὸ φόρεμα=νυμφικὴ ἐσθής· νυφικὸ κρεββάτι=νυμφικὴ παστάς. Σημειωτέον ὅμως ὅτι τὸ ἐπιθ. τοῦτο λέγ. καὶ κατὰ παράλειψιν τοῦ οὐσ., ὡς : ἐψὲς ἠφόρηε τὸ νυφικόν τσι (ἐνν. φόρεμα): καὶ: ἀπομεσήμερα θὰ στρώσουνε τὸ νυ'

φικὸ (ἐνν. κρεββάτι). Τοῦθ' ὅπερ πιστοῦται καὶ ἐκ τοῦ ἑξῆς γαμηλίου διστίχ.

'Αγία 'Ιερουσαλὴ κι' Ἅγιε 'Ιωάννη
Γιὰ ῥάνετε τὸ νυφικὸ νερὸ τοῦ 'Ιορδάνη.

Νυφοστόλια, τά. Ὁ ἱματισμὸς τῆς νύμφης, νυμφοστολία, ὡς: τωραδὰ ἠπήανε νὰ 'γοράσουνε τὰ νυφοστόλια:

Ξ.

Ξαγλῶ καὶ Ξαγλίζω. 'Εξαντλῶ, ἐξ οὗ κατὰ προθέ. ἐγένετο, ἀφαιρῶ τὸ ὕδωρ δεξαμενῆς, φρέατος, ληνοῦ ἢ τινος τοιούτου, ὡς: νάρθῃς ὕστερης νὰ μοῦ ξαγλήσῃς τὴ στέρνα: καὶ: ἀκόμα ξαγλίζει τὸ λινό; Ἴδ. καὶ 'Αγλῶ.

Ξαγορασμὸς, ὁ. Ἴδ. 'Εξαγορασμός.

Ξακλοῦθι καὶ 'Αξακλοῦθι. 'Επίρ. Κατόπιν καὶ κατόπισθε, κατὰ πόδα, ὡς: τὸν 'πῆρε ξακλοῦθι=ἐκ ποδὸς ἠκολούθηκεν αὐτῷ· καὶ: πάω ἀξακλοῦθί του=μετ' ἴχνια τινὸς βαίνω (Ὅμ).

Ξανοίω. Τὸ ἄλλως θωρῶ. 'Ορῶ, βλέπω, ὡς: ἴντα ξανοίεις ἀ' τοῦ πέρα;

Ξαοράρης, ὁ. ἀντὶ ἐξαγοράρης. Ὁ πνευματικὸς πατὴρ, ἐνώπιον τοῦ ὁποίου γίνεται ἡ ἐξαγόρευσις τῶν ἁμαρτιῶν τῶν πιστῶν. Εἶνε δὲ καὶ οἰκογεν. ἐπίθ. Ἴδε καὶ Κορ. 'Ατ. II, 128.

Ξαραθυμῶ. Εὐφραίνομαι, ἀγαλλιῶμαι 'Ιδίως λέγ: ἐπὶ τῶν βεβαρημένων ταῖς θλίψεσιν, ὅταν διὰ χαρμοσύνου τινὸς ἀγγελίας ἀνακύψωσιν ὀλίγον ἐκ τοῦ πιέζοντος αὐτοὺς βάρους, ὡς: τοὺς ἔστειλε δὰ λίο σιτάρι ὁ γαμπρός τωνε· καὶ ηὐχαριστήθηκα νὰ σοῦ πῶ, γιὰ θὰ ξαραθυμήσουνε κι' αὐτὰ τὰ κακόμοιρα: Ἴδ. καὶ Κορ. Ατ. IV, 359.

Ξαρρωστῶ. Διατελῶ ὑπὸ δίαιταν ἰατρικήν. Ἐκ τούτου τὸ ῥηματ:

Ξαρρωστικὸ, (ἐνν. ἀείποτε ἰατρικό). Τὸ ἀναληπτικὸν φάρμακον τὸ διδόμενον εἰς τὸν ἀναρρώσαντα. 'Αμφοτέρας ταύτας τὰς λέξ: βλέπομεν ἐν τῷ ἑπομένῳ διστίχῳ.

Ὦ μῆλό μου Σερφιώτικο, ξαρρωστικὸ κυδῶνι,
Ὅλο τὸν κόσμο ξαρρωστᾷς καὶ 'μένα θανατώνεις.

Ξεβαρειοῦμαι. Αἴρω ἀπ' ἐμαυτοῦ τὸ βάρος παντὸς λυπηροῦ καὶ ὀχληροῦ διανοήματος, τέρπομαι, εὐφραίνομαι, ὡς: ἠξεβαρέθηκες στὸ γάμο; καί: ἐτσαδὰ πάντα σου νὰ βγαίνῃς καὶ σὺ ὄξω νὰ ξεβαρειέσαι:. Τὸ δὲ ἐνεργ. Ξεβαραίνω ἢ Ξεβαρύνω, τέρπω ψυχαγωγῶ, ὡς: νὰ τηνὲ πάρω 'γὼ στὸ χωριό μου νὰ τὴν ξεβαρύνω: ἐντεῦθεν τὸ ἀφηρημ.

Ξεβάρεσι, ἡ καὶ πληθ. ξεβάρεσαις. Τέρψις, διάχυσις, ὡς: μὰ ξεβάρεσι ποῦ τὴν εἴδαμε! δὲν μπορῶ νὰ σοῦ παραστήσω: καί: τὸ Μαργαρίτη μου ἀγαπᾷ ταὶ ξεβάρεσαις:

Ξεγνοιασά, ἡ. Τῶν φροντίδων ἀπόλυσις. ὡς: ἡ ξεγνοιασὰ αὐτηνῆς τσὶ γυναίκας δὲν πάει νἄρθῃ:

Ξεδιαλύνω. Διευκρινῶ, διασαφῶ αἴνιγμα, ὄνειρον ἢ καθόλου ἄπορόν τι,.ὡς: εἶδες πῶς ξέρει καὶ τὰ ξεδιαλύνει; οὕτω καὶ ἐν τῷ ἑξῆς διστίχ.

Ἔχω σου παραπόνεσι, ψηλή 'νε σὰν τὸν πύργο
Μὰ θέλω τρόπο ὤμορφο νὰ σοῦ τὴν ξεδιαλύνω.

Ξεδόνω. Τὸ ἄλλως Ξιλογιάζω. Διαφθείρω, ἀποβουκολῶ ἰδίως νεάνιδα (ἢ καὶ νεανίαν), ἣν κατορθῶ διὰ δολίων καὶ αἰσχρῶν μέσων νὰ ἀπαγάγω κρύφα καὶ παρὰ τὴν θέλησιν τῶν ἑαυτῆς γονέων εἰς τὸν βωμὸν ἀνοικείου καὶ ὀλεθρίου ὑμεναίου. Ὅθεν ἀκούει τις παρὰ τῆς ἐκπλήκτου καταστάσης μητρὸς ταῦτα: Πάει τὸ παιδί μου! μοῦ τὸ ξεδόσανε ἡ κακαῖς γειτόνισσαις: εἶνε λοιπὸν τῶν ἀρχ: τὸ ἐκδίδωμι (μαι) θυγατέρα ἢ ἀδελφὴν μετὰ τῆς διαφορᾶς ὅτι τὸ ἡμέτερον ἐμφαίνει τὴν ἀκουσίαν καὶ δολερὰν ἔκδοσιν. Ἐν πολλῇ δὲ χρήσει εἶνε καὶ ἡ παθ. μτχ. Ξεδομένος ἀντὶ τοῦ ἐπιθ. Ἔκδοτος, ὡς: εἶνε ξεδομένος στὰ παιχνίδια.

Ξεθλίβγομαι. Ἀφαιρῶ τὰ πένθιμα ἱμάτια, ἀποπενθῶ, ὡς: πότε θὰ ξεθλιφτῇς καὶ ἐπιθ.

Ξεθλιβερός, ἡ, ὁ. Ἐπὶ ἱματίων μὴ πενθίμων λεγόμενον, ὡς: ξεθλιβερὸς σάκος,—ἡ τραβέσα,—ὁ φουστάνι: Περίεργον ὅτι ἐν ἀμφοτέραις ταύταις ταῖς συνθέτοις ἐκ τοῦ ξε (ἐκ) λέξεσιν ἐφυλάχθη τὸ θ τοῦ ἀρχ: θλίβομαι, ἐνῷ ἐν τῷ ἁπλῷ ἐτηρήθη ὁ Αἰολ. τύπος φλίβγομαι ἀντὶ φλίβομαι. (Ἴδ. καὶ παθολ. τοῦ Θ.)

Ξεθερμίζω. Ἐκπλύνω διὰ τοῦ *θερμοῦ* (=ζέοντος ὕδατος)

τὰ ἀκάθαρτα ἀγγεῖα, ἐκθερμαίνω, ὡς: νὰ τὰ ξεθερμίσῃς κιόλα τὰ πιάτα, γιατί ἀλλοιῶς δὲν καθαρίζουνε καλά.

Ξεθωρίζω. Ἐξανθέω. Τὸ ἀλλαχοῦ ξεθωριάζω.

Ξεκόβγω. Παρ' ἡμῖν τὸ ρ. τοῦτο λαμβάνεται ἐπὶ μέσης σημ. ἐκλείπω, ἀπομακρύνομαι, *ἀπολείπω* (ὅ ἴδ.), ὡς: τὸ καλλίτερο εἶνε, παιδάκι μου, νὰ ξεκόψῃς ἀπὸ τοὶ κακαῖς συντροφιαῖς: καὶ ἠξέκοψε δὰ ὁ Μαρῖνος ἀπὸ τὸ σπίτι καὶ δὲν πατεῖ πειά:

Ξεκουτρουνιάζομαι. Ἀνακύπτω ἐκ τῆς νάρκης τοῦ μόλις καταλιπόντος με ὕπνου, ὡς : ἀκόμη δὲν ἠξεκουτρουνιάστηκα καὶ σὺ μοῦ γυρεύγεις δουλειαῖς.

Ξέλαμπρα. Ἐπίρ. Μετὰ τὴν *Λαμπρὰν*, τὸ πάσχα, ὡς λέγ. καὶ Ξέσκολα=μετὰ τὴν ἑορτὴν (σκόλην)

Ξελιμακώνομαι. Λιμώσσω· εὔχρηστος καί ἡ μτχ. Ξελιμακωμένος ἰσοδύναμος τῇ Λιμασμένος. Λιμώσσων, βουλιμιῶν. οὕτω λέγ: ἠξελιμακώθηκε ἀπὸ τὴν πεῖνα: καὶ : εἶνε ξελιμακωμένος:

Ξελοῶ καὶ Ξελοΐζω. Τὸ ά. εμτβτ, λαμβάνω ἀναψυχήν, εὐφραίνομαι, ὡς: ἔβγα καὶ σὺ ὄξω νὰ ξελοήσῃς: τὸ β'. μτβτ. ζωογονῶ, τέρπω, ὡς: δὲν ἤπηες καὶ σὺ μιὰ φορὰ τὸ παιδὶ νὰ τὸ ξελοΐσῃς ποῦ τὰ βλέπεις τώρα τόσον καιρὸ καὶ δὲν παίρνει τὰ 'πάνων του;

Ξελυτρώνω, ομαι. Ἐκλυτροῦμαι τινὰ καὶ ἀπαλλάσσομαι αὐτὸς κακοῦ τινος, ὡς: δὲν μπορεῖ κανείς νὰ μὲ ξελυτρώσῃ ἀπ' αὐτὰ τὰ βάσανα ! καὶ: δόξα σ' ὁ Θεός, ποῦ ξελυτρώθηκα ἀπ' αὐτὸ τὸν πειρασμό! . Καὶ ῥηματ.

Ξελυτρωμός, ὁ. Ἡ ἐκλύτρωσις, ἀπαλλαγὴ κακοῦ τινος, ὡς: ξελυτρωμὸ δὲν ἔχω ἀπὸ τὰ κοπέλλια· μιὰ στιμὴ δὲ μ' ἀφίνουνε ἥσυχο.

Ξέμακρα. Ἐπίρ. Ἀπωτάτω, πορρωτάτω, ὡς: τὸ σπίτι σου εἶνε ξέμακρα, ποῦ νὰ 'ρχούμεστα ἐκειδὰ ὄξω!

Ξεματώνω. Αἱμάσσω, αἱματόω, ὡς: ἠξεμάτωσε τὸ χέρι μου: καὶ :ἠξεμάτωσε ἡ μύτη μου ἢ ἤνοιξε ἡ μύτη μου = ἐκ ῥινῶν ἔσταξεν:)

Ξεμένω καὶ ξεμονεύγω. Διανυκτερεύω που, ὡς : ἀπόψε ἠξέ-

μεινα μέσ' στ' άμπέλι, γιὰ νὰ ρὰ φυλάξω: οὕτω καὶ ἐν τῇ παροιμ:

"Οπου θέλει νὰ μισέψῃ, στὴν περιγιαλειὰ ξεμένει.

Ξεμορμπάρω. Διακρόω οἶκον μεμολυσμένον, ὡς: αὐτὸ τὸ σπίτι χρειάζεται νὰ τὸ ξεμορμπάρετε πρῶτα, κι' ἔπειτα νὰ κάτσετε μέσα. 'Αλλά καὶ ἀμτβτ: ἄνοιξε τὸ σπίτι νὰ ξεμορμπάρῃ.

Ξεμυστεύγομαι καὶ ξεμυστηρεύγομαι. 'Ανακοινοῦμαι ἀπόρρητον, ὡς: τοῦ τὰ ξεμυστεύτηκα ὅλα: καί: 'Εγὼ σοῦ ξεμυστηρεύγομαι ὅ τι κι' ἂν ἔχω.

Ξενερίζω. 'Εκπλύνω τι διὰ τοῦ ψυχροῦ ὕδατος (πρβλ. Ξιθερμίζω), ὡς: ἠξενέρισες τὰ ροῦχα;

Ξενόλοος, η, ο. 'Επίθ. Ξενότροπος, ξενοφυής. «Ξενόλοος ἄ(ν)θρωπος,—η γυναῖκα,—ο παιδί. Λέγ: καί: ξενόλοο πρᾶμα=παράδοξον. 'Ο δὲ πληθ. τοῦ οὐσ. (ἐνίοτε δὲ καὶ ὁ ἑνικ.) ἐκφέρεται μετὰ τοῦ οὐσιαστ. *σταφύλια* ἢ καὶ ἄνευ αὐτοῦ. Λέγ: δὲ *ξενόλοα σταφύλια* πάντες οἱ βότρυς, ὅσοι καὶ εἰς βρῶσιν εἰσὶν ἄριστοι, καὶ τὸν κάλλιστον δὲ παράγουσιν οἶνον τὸν γνωστὸν διὰ τοῦ ὀνόματος «Ξενόλοο κρασί». Πᾶσαι δὲ αἱ λοιπαὶ σταφυλαί, ἐξ ὧν παράγεται ὁ κοινός οἶνος, λέγονται γενικῶς *'Ασύρτικα*, (*σταφύλια*). Ἴδ. καὶ 'Αθήρι καὶ 'Ασύρτικο.

Ξενοχωρίτης, ισσα, ικο. 'Επίθ. 'Ο ἐκ ξένης κώμης (χωρίου) ἀναφορικῶς πρὸς τὸν οἰκοῦντα ἐν ᾧ οὗτος ξενίζεται χωρίῳ.

Ξεπαίρνει. 'Ρ. Τριτοπρ. 'Εξαρκεῖ, ἐπαρκεῖ μοί τι, ὡς: αὐτὸ τὸ σπίτι δὲ μᾶς ξεπαίρνει=τῷ ἄλλως: δὲ μᾶς χωρεῖ=οὐ δέχεται, οὐ χωρεῖ ἡμᾶς πολλοὺς ὄντας ὁ οἶκος κα: θαρρῶ πῶς δὲ θὰ ξεπάρῃ ἡ σακκοῦλα τὸ κριθάρι=μόλις ἂν δέξαιτο τοῦτο.

Ξεπνεύγω. 'Εκπνέω, ὡς: ἠξέπνεψε ὁ ἄρρωστος, πάει!.:

Ξεπολῶ. Τὸ ἄλλως Ξεκάνω. Παύω τὴν καλλιέργειαν τοῦ κήπου ἢ τοῦ ἀγροκηπίου ὡς: ἠξεπόλησα τὸ καλοκαιρνό μου:. 'Εὰν τὸ παραδεχθῶμεν σύνθετον ἐκ τῆς ξε (ἐκ) καὶ τοῦ ἀρχ: πολέω ἢ πολεύω=στρέφω τὴν γῆν, ἀρόω, ὡς τὸ τοῦ Σοφ. ἐν 'Αντιγ: Γᾶν ἀρότρῳ πολεύων:, τότε ἡ ἔννοια εὐοδοῦται κάλλιστα διὰ τῆς ἑρμηνείας, παύομαι πολῶν (ἢ πολεύων) τὸν κῆπον.

Ξεπυρίζει. Λέγ: ἐπὶ τοῦ κλιβάνου, ὅταν εἰσαχθέντος ἐν

αὐτῷ ἀέρος ἀποψύχηται, ἀποβάλλῃ μέρος τῆς θερμότητός του, ὡς: μὴν ἀνοίξῃς τὸ φοῦρνο γιατὶ ξεπυρίζει ἢ θὰ ξεπυρίσῃ:

Ξερομαχῶ. 'Ρ. τριτοπρ.. λεγόμ: ἐπὶ τῶν πλοιαρίων, ὅταν κείμενα ἐν τῇ ξηρᾷ διαρρηγνύωνται ὑπὸ τοῦ ἡλίου ἢ καὶ ἐπὶ παντὸς ξυλίνου δοχείου, ὅπερ κενὸν ὑγροῦ θραύηται ὑπὸ τοῦ ἡλίου, ὡς: βάλε μέσα τὸ βαρέλι νὰ μὴν ξερομαχήσῃ: καὶ : γιάντα ἔχεις τὴν βάρκα στὴ στεριὰ καὶ ξερομαχᾷ;

Ξεσαφρίζω καὶ Ξαφρίζω. 'Απαφρίζω, ὡς: ἄμε νὰ ξεσαφρίσῃς τὸ φαεῖ ἢ νὰ τὸ ξαφρίσῃς:

Ξέσκολα. Ἴδ. Ξέλαμπρα.

Ξεσμπουράρω. Τὸ ἄλλως ξεθυμαίνω. 'Αφίημι τὴν ὀργήν.

Ξεσυνερίζομαι. 'Αντὶ τοῦ ἁπλοῦ Συνορίζομαι. Ἁμιλλῶμαι, ὥστε τό ξε ἐνταῦθα φαίνεται περιττεῦον. Ὡς πρὸς τὴν σύνθεσιν ἔχει ὁμοιότητα τινὰ πρὸς τὸ Ξεσαφρίζω. Τὸ ἄλλως Συνορίζομαι καὶ 'Ρίζομαι (ἐρίζομαι).

Ξεταλαγιάζομαι. 'Εξεγείρομαι ὄρθρου βαθέος καὶ ἀνταύχῶ, ὡς : αὐτὰ τὰ παιδιὰ ξεταλαγιάζουνται ἀπὸ τὴν αὐγὴ τοῦ Θεοῦ. Τὸ ἐναντίον τοῦ καταλαγιάζω, ὅ ἴδ. ἐν Λεξ. Βυζ..

Ξετελεύγω. 'Αποπερατῶ τι, ἐκτελευτῶ, ὡς: πότε θὰ ξετελέψῃς ;—Νᾶμαι' ἠξετέλεψα' οὕτω καὶ ἐν τῷ βαυκαλήματι:

Νανά, ποῦ σοῦ τὰ ῥαύγουνε τὰ ῥοῦχά σου στὴν πόλι
Καὶ δὲν τὰ ξετελεύγουνε ἐξηνταδυό μαστόροι

'Εκ τούτου.

Ξετελεμός, ὁ, 'Αποπεράτωσις, ἐκτελείωσις, ὡς: τὰ 'πανωφόρια μ' κατά σου δὲν ἔχουνε ξετελεμό: Λέγ: δὲ καὶ Ξετέλεμα ἐπὶ τῆς αὐτῆς σημ., ὡς ἐν τῇ φρ: καλά μας ξετελέματα=αἴσιον πέρας.

Ξέφαρσα. 'Εξ ἐπιστολῆς. Ἴδ. τὸ ἐν Κορ, 'Ατ. I, 194 ἐξώφαρσα.

Ξεφεύγει. ἀόρ. ἠξέφυε καὶ ξέφυε. 'Ρ. ἀπρόσ. συντασσόμ. μετὰ γεν: τῆς προσωπ. ἀντωνυμ., εἰς ὃ ἐξυπακούεται ὡς ὑποκ. *λόγος* ὡς: μοῦ ξεφεύγει πολλαῖς φοραῖς καὶ τὸ λέω χώρις νά τὸ θέλω: καί: μοῦ ξέφυε καὶ τὄπα: Λόγος τις ἐκφεύγει μου τῶν χειλέων, φύγεν ἕρκος ὀδόντων ἔπος τι.

Ξεχειμάζω καὶ ξεχειμωνιάζω. Παρα (δια)χειμάζω, ὡς : κατὰ ποῦ βλέπω πὰ νὰ ξεχειμάσῃ ἀπάνω τὸ καράβι:

Ξεχρίζω. Ἀφαιρῶ τὸ χρίσμα, τουτέστιν ἢ τὴν ἐπαλειφθεῖσαν τοῦ τοίχου ἄσβεστον ἢ τὴν γάνωσιν χαλκῆς χύτρας, ὡς: μὴν ξεχρίζῃς τὸν τοῖχο : Λέγ: ὅμως καὶ ἀμτβτ. :τὸ χαρανὶ ἠξέχρισε =ἐξετρίβη τὸ γάνος τοῦ λέβητος. Ἀλλὰ καὶ παθητ. ξεχρίζομαι, ὡς: ἠξεχρίστηκε τὸ σπίτι: καὶ :εἶνε ξεχρισμένο:

Ξεχύνω. Ἐκχέω, ἐκκλύζω. Καί ῥηματ.

Ξέχυμα, τό. Ἔκπλυσις, ἔκκλυσις, ὡς: κάμε δυὸ ξεχύματα ἀκόμητσὶ στέρνας.

Ξεψαρίζω. Διακρίνω τοὺς ἰχθῦς ἐκ τῶν φυκῶν· τοῦτο δὲ ποιοῦσιν οἱ ἁλιεῖς, ὅταν ἀνάγωσιν ἐκ τῆς θαλάσσης τὰ δίκτυα (τὴν τράτα).

Ξεψαχνίζω. Ἐξάγω τὸ σπλάγχνα ζώου τινός, ἐξεντερίζω, Μτφρ. δὲ διαψηλαφῶ, ἀνακρίνω τινά, ὡς: αὐτὸς γιὰ νὰ μὲ ξεψαχνίσῃ 'τσιδά, κάτι θὰ τρέχῃ:

Ξιδεξίτικο, τό. Εἶδ. σταφυλῆς.

Ξιφῶ καὶ Ξιφώνω. Ἐπιπλήττω πικρῶς, διὰ δηκτικῶν λόγων ὡς διὰ ξίφους; παίω, κερτομέω, ὡς: μὴ μὲ ξιφᾷς: καὶ :ποιὸς μοῦ ξίφωσε τὸ μικρό μου ; Τοῦτ' αὐτὸ σημαίνεται καὶ διὰ τοῦ :Μαχαιρώνω: λαμβανομένου μτφρ., ὡς: ὁ λόγος σου μὲ 'μαχαίρωσε:, ἔτι δὲ καὶ διὰ τοῦ :Σφάζω:, ὡς: τὰ λόγια σου μὲσφάζουνε: ἢ= μοῦ 'γγίζουνε στὴν καρδιά:

Ξορνιάζω. Ἴδ. Ἐξορνιάζω.

Ξωῦρι, τό. Τὸ περιφερὲς μέρος τῆς ὑποχῆς (πόχης), ὑφ' ὃ τίθενται οἱ ὄρτυγες κ.τ.τ., ὁ ἔξω γύρος ταύτης, ἂν θεωρήσωμεν τὴν λ. συγκοπὴν ἑτέρας κανονικωτέρας, τῆς ἐξωγύριον.

Ο.

Παθολογία τούτου.

1) Προτίθεται ἐν τῇ λέξ: Ὀσκιὰ ἀντὶ σκιὰ ὡς καὶ παρ' Ἴωσιν ὀκρυόεις, ὀμόργνυμι ἀντὶ κρυόεις, μόργνυμι κ. λ. 2) ἀφαιρεῖται, ὡς: μόγνωμος, μοιῶμα, ῥεχτός, ῥέομαι κ. λ. ἀντὶ ὁμόγνωμος, ὁμοίωμα, ὀρεκτός, ὀρέγομαι κ. λ. 3) ἐναλλάσσεται ά.) τῷ α, οἷον:

ἀμόλοῶ, ἀξαπίσω, ἀρφανὸς, ἀμόνω, ἀχταπόδι κ. λ. ἀντὶ ὁμολογῶ, ἐξοπίσω, ὀρφανὸς, ὀμόω, ὀκτάπους κ. λ., ὡς καὶ παρ' Ἴωσιν ἀρρωδέω ἀντὶ ὀρρωδέω καὶ Δωριεῦσιν διακάτιοι ἀντὶ διακόσιοι. β'.) τῷ ε, ὡς: ἐρτύκι, φρένιμος, πεντικὸς, ἔψιμος κ. λ. ἀντὶ ὄρτυξ φρόνιμος, ποντικὸς, ὄψιμος κ. λ. Οὕτω καὶ Δωριστὶ ἑδδεμήκοντα ἀντὶ ἑβδομήκοντα καὶ Αἰολιστὶ ἐδύνα ἡ ὀδύνη. γ'.) τῷ υ ἐν τῇ λέξ: ἑτοιμόρρυπο ἀντὶ ἑτοιμόρροπον, ὡς καὶ παρ' Ἴωσι ῥυφέω τὸ ῥοφέω, καὶ Αἰολ: ὄνυμα τὸ ὄνομα, στύμα τὸ στόμα κ. λ. 3) ἐκτείνεται εἰς ου, οἷον ἀκουὴ, 'μουβόρος, ῥουχαλίζω ἀντὶ ἀκοὴ, αἱμοβόρος, ῥέγχω καὶ ἐν τῇ καταλ: τῆς γεν: τῆς γ'. κλίσεως ος, καθὼς :ἑνοῦς, ἀντροῦς κ. λ. ἀντὶ ἑνὸς, ἀνδρὸς κ. λ. Ἡ ἔκτασις αὕτη ἦτο συνήθης παρ' Ἴωσι, οἵτινες μτχρο τοὺς τύπους οὔρεα ἀντὶ ὄρη, οὖλος (ὅπως ἀπαραλλάκτως καὶ τανῦν προφέρεται) ἀντὶ ὅλος, νοῦσος ἀντὶ νόσος κ. λ.

Ο ι. Δίφθ. μεταβαλλομένη εἰς ου ἐν τῇ λέξ: Προῦκα ἡ προίξ καὶ τὰ ἐξ αὐτῆς παράγωγα, προυκίζω, προυκᾶτος κ. λ.

Οἰκεῖα, τά. Ἐν τούτῳ μόνον τῷ γένει καὶ ἀριθμῷ ἤκουσα τὴν λέξ: ἐπὶ τῆς ἀρχ: σημ: τοῦ οἰκιακὸς, ὡς: τὰ οἰκεῖα λόγια νὰ μὴ δημοσιεύγουνται:, ὅπερ μοὶ προσέθηκαν ὡς ἐπεξήγησιν τῆς παροιμ. Τὰ ἐν οἴκῳ μὴ ἐν δήμῳ: αἰτηθεῖσαν παρ' ἐμοῦ.

Οἰχτιρμὸς, ὁ ἀντὶ οἰκτιρμὸς ἐν μόνῳ τῷ ὅρκῳ: γιὰ τσ' οἰχτιρμοὺς τοῦ Θεοῦ:=πρὸς θεοῦ, οὗ συνώνυμοι εἰσὶν οἱ καὶ ἀλλαχοῦ κοινοί: γιὰ ὄνομα τοῦ Θεοῦ: γιὰ 'γάπη Θεοῦ: καὶ (ἥτις νομίζω ἰδιάζει παρ' ἡμῖν): Ἂν ἀγαπᾷς τὸ Θεό: ἤ: ἄν ἀγαπᾷς τὸν Κύριο:

Ὀκνεύω. ομχι. Ἕτερος τύπος τοῦ ἀρχ. ὀκνέω. Ῥᾳθυμῶ, ὡς: μὴν ὀκνεύεσαι=μὴν εἶσαι ὀκνός ἢ ἀκαμάτης. Τὸ Τουρκικ. Ντεμπελιάζω.

Ὁλαλήθινος, η, ο. Ἐπίθ. Παναληθὴς, ὡς: εἶδες τὰ λόγιά μου; ὁλαλήθινα ἠβγήκανε: Οερὶ τοῦ ὅλος ἐν συνθ. ὅρα Λεξ. Βυζ.

Ὀ)λι(γ)οκάρδια, ἡ. Ἡ ἄλλως Λι(γ)οθυμιά. Λειποθυμία, λειποψυχία.

Ὀ)λι(γ)ομυαλοῦσα, ἡ. Τὸ θηλ: τοῦ Ὀ)λιόμυαλος. Βραχυγνώμων. Ἴσον τῷ

'Ο)λι(γ)ονούσης, α, ικο. 'Επίθ. 'Ολιγόνους, ὅπερ δὲν ὑπάρχει παρ' ἀρχ:.

'Ολόγδυμος, η, ο. 'Επίθ. ὁ ἄλλως Τσύτσυδος. Πάγγυμνος, ὅλος γυμνός.

'Ολόμοιος, α, ο. 'Επίθ. Πανόμοιος, μάλα ἐοικὼς, ὡς: ὁλόμοιος μάφε εἶνε ὁ πατέρας του:

'Ολοσκότεινα. 'Επίρ. Τὸ ἄλλως Θεοσκότεινα, Κατασκότεινα, Συσκότεινα. 'Εν πολλῷ σκότει, διὰ σκότους πολλοῦ.

'Ολοστάλαχτος, η, ο, ἀντὶ ὁλοστάλακτος. 'Επίθ. Παμφαὴς, ὡς: ἀπόψε ἔχομε φεγγάρι ὁλοστάλαχτο. Τὰ συστατικὰ τῆς λέξ: εἶνε μὲν ἑλληνικὰ (ὅλος—σταλακτὶς), ἀλλ' οὐχὶ εὐχερῆ παρέχουσιν ἡμῖν τὴν ἔννοιαν αὐτῆς.

'Ολονυχτίς. 'Επίρ. Παννυχὶ, δι' ὅλης τῆς νυκτὸς, ὡς: ὁλονυχτὶς ἠγκομάχουντα 'τσαδά: (Πρβλ. ὡς πρὸς τὴν κατάλ. 'Αμπηνομὶς, 'Αμπονωρὶς κ. ἄ.)

'Ολόφωτα. 'Επίρ. 'Η τῶν Φώτων ἢ τῶν Θεοφανείων ἡμέρα κατὰ φαινομένην ἀντίθεσιν πρὸς τὰ *Φῶτα*, τὴν προεόρτιον τῶν Θεοφανείων.

'Ο)μόγνωμος, η, ο. 'Επίθ. 'Ομογνώμων, ἐμίφρων, ὡς: ἐμεῖς εἴμεστα 'μόγνωμοι:

'Ο)μοιάσιμο, τό. 'Ομοιότης, ὡς: εἶδες 'μοιάσιμο ποῦ τό χουνε αὐτὰ τ' ἀδέρφια; Λέγ. δὲ καὶ

'Ο)μοιάσμα, τό. 'Ομοιότης, ὁμοίωσις, ὡς: τί 'μοιάσμα ποῦχεις μὲ τὸν πατέρα σου! Καὶ οὗτος μὲν ὁ τύπος δὲν ἀπαντᾷ παρ' ἀρχ:, οἵτινες δὲν εἶχον τὸ ὁμοιάζω, ἐξ οὗ φαίνεται ὅτι παράγεται ἡ προκειμένη λέξ:, τὸ δὲ παρ' αὐτοῖς ὁμοίωμα ἐσώθη μέχρις ἡμῶν προφερόμενον κατὰ συνίζησιν καὶ ἀφαίρεσιν τοῦ ο

Μοιῶμα, τό. Λέγ: δ' οὕτω τό ὠὸν τὸ ἐξ ὄρνιθος φαγούσης ζφύριον τικτόμενον, ὅπερ ὡς ἐκ τῆς σμικρότητός του ὁμοίωμα (τοῦ ὠοῦ) προσηκόντως ὠνομάσθη. 'Εξετάθη δ' εἶτα ἡ σημ. αὕτη τοῦ ὁμοιώματος καὶ ἐπὶ τῶν βραχυτάτων ἀνθρώπων, ὡς: εἶδές το τὸ μοιῶμα δύναμι ποῦ τὴν ἔχει;

'Ο)μονοιάζω. Πλὴν τῆς τοῦ ὁμονοῶ ἔχει παρ' ἡμῖν καὶ τὴν τοῦ περικυκλῶ, περιστοιχίζω, ὡς: ἀκόμη δὲν ἠπάτησε τὸ κατῶφλι τοῦ σπιθιοῦ καὶ τονὲ μονοιάσανε τὰ παιδιά του: καὶ: ἦπῆα νά μοι

ρίσω τὰ κόλλυβα καὶ μὲ μονοιάσανε τὰ κοπέλλια:, ἣν ἀγνοῶ πόθεν ἔλαβε.

"Ο ν τ ε ς καὶ "Ο ν τ α ς. Ἐπιρ. χρόν. ἀντὶ ὅταν· ὧν συχνοτάτη εἶνε ἡ χρῆσις, ὡς: δηλοῦται καὶ ἐκ τῶν ᾀσμάτων:

"Οντες ἀναιστενάξω, ἡ θάλασσα φυρᾷ
Καί τὰ ψαράκια κλαῖνε μέσ' στὴν περιγιαλιά·
"Οντας σὲ πρωταγάπησα ἤτανε μεσημέρι;
Τὰ δέντρ' ἀθοῦσαν ζάχαρι καὶ τὰ βουνὰ πιπέρι

"Ἰδ. καὶ Ἀναισπῶ.

Ὀ)ξ ω κ κ λ ή σ ι, τὸ, ἀντὶ τοὐλάχιστον ἐξωκκλήσιον. Ναΐδιον μακρὰν (ἔξω) τῆς πόλεως ἢ χώρας κείμενον.

Ὁ π ό τ' ἄ ν. Φρ. ἀοριστολογικὴ περισωθεῖσα ἀπαράλλακτος τόν τε τύπον καὶ τὴν σημ. ὡς καὶ παρ' ἀρχ:, οἷον :ὁπότ' ἂν ἀγαπᾶτε, περάσετ' ἀπὸ τὸ φτωχικό μας:

"Ο π ω ς καὶ ὁπῶς. "Οπως, ὅπως, ἄν, ὡς: ὅπως τοῦ φανῇ: καί: νὰ τοῦ πῇς ὁπῶς δὲ θέλω νὰ ξαναπατήσῃ πειὸ στὸ σπίτι μου; Οὕτω καὶ ἐν τῷ ἑξῆς ᾄσμ:

Νύφη μου μὴν πικραίνεσαι ὁπῶς δεν ἔχεις μάννα
Κι' ἀφέντης σου σοῦ εὔχεται μὲ ὅλαν του τὰ σπλάχνα.

Σημειωτέον δ' ὅτι τὸ μὲν: ὅπως: προτάσσεται τῶν ῥημ:, τὸ δὲ :ὁπῶς: ἐπιτάσσεται αὐτοῖς.

Ὁ π ω σ ο ῦ(ν)δ ά. Ὁπωςδηποτοῦν, ὡς: ὁπωσουδὰ κάτι θὰ μᾶς ἐστείλῃ:

Ὀ ρ ε χ τ ό ς, ἡ, ό. Ἐπίθ. ἀντὶ ὀρεκτός. Ὁ ὀρεγόμενος, πρόθυμος, φαιδρός. Ἀπαντᾷ δ' ἀείποτε διπλοῦν: ῥεχτὸς—ῥεχτὸς, ὡς: νἄντος ποὔρχεται ῥεχτὸς—ῥεχτὸς=μετὰ μεγάλης ἐπιθυμίας καὶ χαρᾶς.

"Ο ρ σ ε. Προστ. τοῦ ὁρίζω κατὰ συγκπ. ἐκ τοῦ ὅρισε, ὡς καὶ ὁ πληθ. ὁρίστε ἀντὶ ὁρίσατε. Λαμβάνεται δὲ ἀντὶ τοῦ δεικτ: ἐπιρ. Ἰδού, ἴδε, ὡς: ὄρσε ποῦ σοῦ τά 'φερα νὰ μὴ φωνάζῃς. Καί ἀντὶ τοῦ λάβε, ἴδ. Δείβγομαι ἐν τέλει.

"Ο ρ η, τά: Πληθ., ὃς καὶ μόνος σώζεται, τοῦ ὄρος. Οὕτω λ.χ. περὶ μανέντας τινὸς λέγ: ἤπηρε τὰ ὄρη καὶ τὰ βουνά: ὡσαύτως περὶ δραπέτου: ἄμε τώρα νὰ τονὲ γυρεύγῃς στὰ ὄρη τῶν ὀρέω(ν). Ἰδ. καὶ Ἀητός.

Ὀρνιθαρεἰό, τό. Ὀρνιθεῖον, ὀρνιθών.

Ὀρνιθερὸ, τὸ, ὰ, τά. Ὀρνίθιον, ὡ:: αὐτοδὰ τὸ ὀρνιθερὸ ποῦ σᾶς φτάνει νὰ φᾶτε δηὸ ἀνομάτοι ;

Ὀσκἰὰ, ἡ. Ὁ ἄλλως καὶ ἀλλαχοῦ Ἴσκἰος· Σκιὰ, ὡς: καὶ τὴν ὀσκἰάν του φοβᾶται: (Ἴδ. καὶ παθολ. τοῦ Ο).

Ὀσσὰ, ἡ. Φωλεὰ πτηνῶν.

Ὀστόρια, ἡ. Ἄγαλμα, ἀνδρείκελον, ὡς: εἶνε καλὰ ὡραῖος σὰν ὀστόρια:

Οὐδέ. Σώζεται ἐν τῇ φρ: οὐδε τίοτης:, ὃ ἴδ. ἐν λ. Μηδέ.

Οὐλἰὰ, ἡ. Ἐν μόνῃ τῇ φρ. μἰὰ οὐλἰά, ἧς συνώνυμοι αἱ: μἰὰ νυχἰὰ: καί: μἰὰ σταλἰά: ἀναλογοῦσαι ἅπασαι πρὸς τὴν: οὐδ' ὅσον στίλην: τοῦ Ἀριστοφ. Διαφέρουσι δὲ πρὸς ἀλλήλας, καθότι αἱ μὲν 2 πρῶται λέγ: ἐπὶ στερεῶν, ἡ δὲ τρίτη ἐπὶ ὑγρῶν, ὡς: δόσε μου μἰὰ οὐλἰά ψωμί: ἐγὼ σὰν ἔχω μἰὰ νυχἰὰ κρέας, δὲ θέλω ἄλλα φαγεἰά: καὶ: μἰά σταλἰὰ κρασὶ ἦρθα νὰ μοῦ βάλῃς:

Οὐρανἰὰ, ἡ. Ἡ ἐσωτερικὴ ὀροφὴ τοῦ οἴκου. Ἀκριβῶς δὲ τοῦτο ἐσήμ. καὶ παρ' ἀρχ. ὁ οὐρανὸς (πλὴν τῶν ἄλλων σημ. αὐτοῦ), ἀλλὰ μόνον ἐπὶ θολωτῶν οἰκοδομημάτων. Θολωτοὶ δέ εἰσι καὶ οἱ τῶν νεωτέρων Θηρ. οἶκοι (πλὴν τῶν τῆς ἐσχάτως εἰσαχθείσης κατασκευῆς.)

Ο ω. Ἡ ῥηματ. αὕτη κατάλ: τρέπεται εἰς ευγω (ευω), ὡς: ταπεινεύγω ἀντὶ ταπεινόω. Ἀλλὰ καὶ τὰ εἰς εω μεταβάλλονται εἰς τὴν αὐτὴν κατάλ. ευγω, ὡς, ὀκνεύω ἀντὶ ὀκνέω, ξεπνεύγω ἐκ τοῦ ἐκπνέω, καθὼς καὶ ἄλλα πολλὰ, ὡς: σπουδεύγω ἀντὶ σπουδάζω, φελεύγω ἀντὶ ὠφελέω, ξεμονεύγω ἀντὶ ξεμένω κ. λ.

Π.

Παθολογία αὐτοῦ.

1) Ἐναλλάσσεται 1) τῷ μ, ὡς: μαντοπωλεῖον, Μεντέλη ἀντὶ παντοπωλεῖον, Πεντέλη 2) τῷ φ, ὡς: κόφτω, φτωχὸς, κόρφος, φταίω, φλεμόνι κ. λ. ἀντὶ κόπτω, πτωχὸς, κόλπος κ. λ.

Πάγα, ἡ. Μισθὸς ἐργάτου, ὑπηρέτου, ὡς: πόση πάγα ἐσυφωνήσετε μὲ τὸ νέο ἀφεντικό; Ἡ λέξ: Ἰταλ. Paga =μισθός.

Παγανός, ἡ, ὁ. Ἐπίθ. Ὁ τὸν νοῦν μεμαλακισμένος, νηπιώδης, ως: ὦ μάννα μου, παγανὸς ποῦ ᾽νε! Καὶ παρὰ μὲν Ἡσυχ. ἀπαντῶμεν «Παγανός, ἰδιώτης, ἄφρων.» Λατινιστὶ δὲ paganus σημ' τὸν κωμήτην καὶ εἶτα τὸν ἐθνικόν· τὴν τελευταίαν δὲ σημ. ἔχει καὶ τὸ Ἰταλ. pagano.

Παθερός, ἡ, ὁ. Ἐπίθ. Πάθους μεστός, ἐμπαθής, ὡς: παθερὸς ἄ(ν)θρωπος, παθεραῖς γυναῖκαις: κ. λ.

Παθήϐολα, τά. Πάθη, παθήματα.

Παθυάζω, ομαι. Ἐκ νοσώδους ἀποφορᾶς ἢ ἐκ μιαρίας ποιῶ τινα πάσχειν, νοσεῖν, ὅταν τίθηται μτϐτ, καὶ πάσχω, νοσῶ αὐτός, ὅταν ἀμτϐ., ὡς: κακὸ νὰ μὴν ἔχωμε, αὐτὸς βρωμεῖ ὅλος ἀπὸ πάνω ὡς κάτω, καὶ μᾶς ἐπάθυασε καὶ μᾶς: καί: ἠπάθυασα ἀπὸ τὴν πολλὴ βρῶμα: Ἡ δ' ἀντὶ ἐπιθ. μτχ. παθυασμένος, η, ο σημ. τόν τε βρωμώδη καὶ τὸν νοσηματικόν.

Παίγνιο, τό. Παίγνιον, ὑποκείμενον ἐμπαιγμοῦ, ὡς: μὲ θαρρεῖ κανένα παίγνιο καὶ γι' αὐτὸ μοῦ τὰ κάνει αὐτά.

Παῖδα, ἡ. Κατὰ συγκπ. ἐκ τοῦ παιδεία βεϐαίως σημ. κυρίως τὴν πρὸς ταύτην κόλασιν· κατὰ μικρὸν δ' εἶτα ἐξετάθη εἰς τὴν καθόλου τιμωρίαν καὶ βάσανον, ὡς: τὴν παῖδα ποῦ ἐτράϐηξα, ὥστε ποῦ νὰ τοῦ τὸ πάρω, νὰ μὴν τὴν τραϐήξῃ τοῦρκος: καὶ ἐν τῷ πικρῷ ἀξιώματι τῶν πολυπαθῶν γονέων: τὰ παιδιὰ εἶνε παῖδαις: τουτέστι τὸ βασανιστήριον τῶν γονέων, ἡ Λυδία λίθος ἐν ᾗ δοκιμάζεται ἡ ὑπομονὴ καὶ σύνεσις αὐτῶν. Ἐν τῇ φρ. δὲ ταύτῃ παρατηρεῖται καὶ εἶδός τι παρηχήσεως.

Παιδιόνομαι. (Πρόφ. Μπαιδ). Ποιοῦμαι, τίθεμαι παῖδα, ὡς: δὲν ἠμπαιδιώθηκα 'γὼ τσὶ ξέναις γένναις. Ἀλλὰ καὶ ἐν μτφρ. χρήσει: πᾶς τὸν ἐμπαιδιωθήκαμε μεῖς; ὅπερ λέγουσιν ἀγανακτοῦντες οἱ ξενίζοντες φίλον ἀλόγιστον, οὐδαμῶς φροντίζοντα οὐδὲ γοῦν συναισθανόμενον πόσον ἐπαχθὴς καθίσταται ἡ περαιτέρα διαμονὴ αὐτοῦ ἐν ξένῳ οἴκῳ.

Παίνεμα, τὸ ἴδ. Ἐπαίνεμα.

Παλάϐρα, ἡ. Λῆρος φλαναφία, ὡς: ὅλο παλάϐραις μᾶς λές.

Παλαιηνός, ή, ό. Παλαιός, ἀρχαῖος ὡς: ζητῷ παλαιηνὰ τραούδια.

Παλαιόθε ἢ παλαιόθες ἀντὶ παλαιόθεν μετὰ τῆς προθ. ἀπό: ἀπὸ παλαιόθε (ς)=ἐκ παλαιοῦ.

Παλαμιά, ή. Τὸ διὰ τῆς παλάμης (χειρὸς) προστριβόμενον ῥάπισμα, ὡς: θὰ μὲ κάμῃς νὰ σοῦ δώσω μιὰν παλαμιὰ στὸν κῶλο.

Παλαμίζω. Τίθημι τὴν παλάμην (χεῖρα) ἐπὶ τοῦ ἱεροῦ εὐαγγελίου ἢ ἁγίας μινὸς εἰκόνος, πρὸ τῶν ὁποίων δίδωμι ὅρκον. Ἐπιφέρεται δὲ ἀείποτε ὡς ἀντικ. τοῦ ρ' τούτου ἡ λέξ. Κόνισμα, ὡς: παλαμίζεις κόνισμα ;=ὀμνύεις ; καί: φέρε μου νὰ παλαμίσω κόνισμα, γιὰ νὰ δῇς ἀνὴ λέω ἀλήθεια.

Παλλάδαις, ἡ. Οὕτω καλοῦνται ἐν Θηρασίᾳ οἱ τόποι, ἐν οἷς γίνεται ἡ ἀνασκαφὴ πρὸς ἐξαγωγὴν Θηραϊκῆς γῆς.

Παλιάτσα, ή. Μέγα πήλινον ἀγγεῖον ὕδατος.

Πανάχραντος, η, ο. Ἐπίθ. σκωπτικὸν εἰς τοὺς ἀγαθοὺς τῇ καρδίᾳ καὶ πτωχοὺς τῷ πνεύματι, οἵτινες σχεδὸν εἶνε ἀμόλυντοι, ἄγευστοι παντὸς πονηροῦ διαλογισμοῦ καὶ κακῆς πράξεως.

Πανεῦρι, τό. Παρεφθαρμένη λίαν προφορὰ τοῦ Πανήγυρις. Ἴδε καὶ Ἀγιομνήσι.

Πανιεράκι, τό. Βῶλος ἁλιευτικός.

Πανίζω. Καθυγραίνω, ὡς: ἅμα βρέξῃς τσὶ κουλλοῦραις, νὰ τσ' ἀφήσῃς νὰ πανίσουνε: καί: ἀκόμη δὲν ἠπάνισες τὰ ῥοῦχά σους. Οὕτω καὶ ἐν τῷ διστίχῳ:

Πέφτω γιὰ ν' ἀποκοιμηθῶ, σηκόνομαι, καθίζω,
Καὶ τὸ προσκεφαλάκι μου δάκρυα τὸ πανίζω.

Πανιστής, ὁ. Ξύλον μακρὸν καὶ στρογγύλον, προσδεδεμένην ἔχον εἰς τὴν ἄκραν αὐτοῦ ὀθόνην, δι' ἧς ἐπιτρίβοντες καταπραΰνουσι τὴν πυρὰν τοῦ κλιβάνου.

Πανόργια, ἡ. Ἡ παντουργός, πανοῦργος (ἐξ ἧς ἡ λέξ.) γυνή, ὡς: ἄχ μωρὴ πανόργια πῶς μὲ κατάφερες!

Παπλακίζω. Ἐπιπλέω πλημμυροῦντος ὕδατος, ὡς: τὸ παιδὶ ἠπαπλάκιζε μέσ' στὸ νερό: καί: τὸ φαντὸ παπλακίζει: ὅταν ἢ ἐν ᾗ ὑπάρχει χύτρα εἶνε ὑπερχειλής. Νομίζω ὅτι ἡ λέξ. εἶνε πεποιημένη ἐκ του ἤχου πλα, πλα, ὅστις ἀποτελεῖται ἐκ τοῦ κοχλάζοντος ὕδατος.

Παράαιρος, η, ο. Ἐπίθ. Ἰδιότροπος μέχρι μανίας.

Παράβια, τά. Μόνον ἐπὶ πληθ. Παραλογισμοί, παραλογήματα, ὡς: μὰ ἴντα παράβια εἶν' αὐτὰ ποῦ λές;

Παράβολας, η, ο. Ἐπιθ. Μυθώδης, ψευδής, ὡς: ἤκουσες ἴντα λέν' ἀπ' ὄξω;—Ναίσκε, μὰ αὐτὸ εἶνε παράβολο: ἤ: καὶ τὰ πιστεύγεις πάλι σύ; αὐτὰ εἶνε παράβολα πράματα. Φυσικώτατα ἐκ τῆς ἀρχ: σημ. τοῦ παράτολμος μετέπεσεν ἡ λέξ. εἰς τὴν τοῦ μυθώδ;ς, διότι πᾶσα ῥιψοκίνδυνος πρᾶξις ὡς μύθευμα τὸ κατ' ἀρχὰς ὑπὸ τοῦ κοινοῦ λαοῦ νομίζεται ἀδυνατοῦντος νὰ πιστεύσῃ τι ὑπὲρ τν ἑαυτοῦ φύσιν.

Παραδιοῦμαι. Παραληρῶ, κυρίως ἐν στιγμῇ παραφορᾶς τῆς νόσου, ὡς: ἤρχισε πάλι νὰ παραδιᾶται: Ἐκ τῆς παρὰ καὶ τοῦ Διοῦμαι, ὃ ἴδ. Ὑπάρχει δὲ καὶ ῥημάτ. τούτου.

Παραδιητὸ, τό. Παραλήρησις, ὡς: κάθε βράδυ, ἰατρέ μου ἔχει παραδιητό:

Παραζούβελος, η, ο. Ἐπίθ. λεγόμ. ἐπὶ ἀνθρώπου εὐτιδανοῦ, εὐτελοῦς, ὡς. μ' αὐτὸ τὰ παραζούβελο κάθεσαι καὶ μιλεῖς;

Παραθαλασσά, ἡ. Παραλία, ἀκτή, κατὰ λέξ. ἡ παραθαλασσία (κατὰ συγκπ. παραθαλασσά, ὡς ἐκκλησά ἡ ἐκκλησία κα̣ἰ ἄ) γῆ. Ἡ ἄλλως Ἀκροθαλασσά, Ἀκρογιαλειά, Περιγιαλειά.

Παραθυμῶ. Εὐφραίνομαι πληρῶν τὴν ἐπιθυμίαν μου, ὡς: φάε καὶ σύ, κακόμοιρε, κρηᾶς νὰ παραθυμήσῃς, ποῦ 'χεις τόσον καιρὸ νὰ τὸ δῇς: καί: ὤ! πόσο ἠπαραθύμησα.

Παρακεῖ. Ἐπίρ. τόπ. Τὸ ἀλλαχοῦ Παρέκει. Ἐπέκεινα.

Παρακλουθῶ. Παρακολουθῶ, παρέπομαι τινί. ὡς: ὅλο μὲ παρακολουθᾷς ἀπ' ὀπίσω. Ἴδ. καὶ Ἀκολουθῶ.

Παρὰ Λίου· ἀντὶ Παρ' ὀλίγον· μικροῦ δεῖν, ὡςἴ, παρὰ λίου νὰ γκρεμίσω: καὶ ἐν τῇ παροιμ.

Τοῦ Γεννάρη τὸ φεγγάρι παρὰ λίου εἶνε 'μέρα.

Παραλλάσσω. Ἀπαρέφθορον κατὰ τὸν τύπον παρέμεινεν μέχρις ἡμῶν τὸ ῥ. τοῦτο μίαν μόνην τῶν ἀρχ. σημ. τοῦ διάσωσαν τὴν τοῦδιαφέρω, ἣν ὅμως ἐκφράζει ἀεί, πλὴν δι' ἀρνήσεως, ὡς: πρώτη μου φορὰ εἶδα τέθοιο μοιράσιμο, μὰ ἔλα Παναγιά, χάμην τοῦ παραλλάσσῃ τίοτις! (ἔνθα διεφύλαξε καὶ τὴν μετάγεν. σύντ-

τῶν ἀρχ.) Ἀπαραλλάκτως καὶ οἱ ἀρχ. λέγ. Γυναῖκα, μηδὲν ἐριννύος παραλλάσσουσαν. (Πλούτ).

Παραμιλῶ. Τὸ ἀλλαχοῦ Παραλαλῶ. Παραληρῶ, παραπαίω, ὡς: μοναχός του παραμιλεῖ, μὴν τονὲ πειράζετε· ἐκ τῆς παρὰ καὶ ὁμιλῶ.

Παραμονή, ἡ. Ἡ τῶν φίλων παννυχὶς ἡ τελουμένη ἐν τῇ οἰκίᾳ τοῦ θανόντος τρεῖς συνεχεῖς νύκτας μετὰ τὴν ἀποβίωσιν αὐτοῦ.

Παράνοος, η, ο. Ἐπίθ. ἀσυναίρετον ἀντὶ παράνους, παράφρων. Ἴδ. καὶ Ἄνοος.

Παράορος, η, ο. Ἐπίθ. Παράξενος, μανικός. Ἴσως εἶνε ἐκ τοῦ ἀρχ. παρήορος κατὰ Δωρ. τύπον.

Παραπόνεμα, τό. Τὸ ἄλλως παράπονο. Μεμψιμοιρία.

Παρασθιά, ἡ ἀντὶ παρεστία (γωνία). Ὁ τόπος τοῦ οἴκου, ἐν ᾧ ἅπτεται τὸ πῦρ· ἡ ἑστία.

Παρασκολιά, ἡ. Μικρά, οὐχὶ ἐπίσημος ἑορτή, καθ' ἣν δὲν ἀπαγορεύεται τὸ ἐργάζεσθαι, ὡς: αὔριο ποῦ 'νε παρασκολιὰ ἔρχομαι καὶ τὰ ξεμπερδεύγομε αὐταδὰ ποῦ μᾶς 'μείνανε. Ἐκ τῆς παρὰ καὶ τοῦ Σκόλη, ὃ ἴδ.

Παραστάτης, ὁ. Τὸ ὑπὸ τὴν παρεστίαν τοῦ οἴκου κοῖλον μέρος, εἰς ὃ ἀποτίθενται τὰ χρειώδη τοῦ μαγειρείου, οἷον ξύλα, ἄνθρακες κ. λ. Παρ' ἀρχ. ἡ λέξ. ὡς οὐσιαστ· ἦτο συνώνυμος τῇ παραστάδι.

Παραστενοχωρῶ. Τὸ ἄλλως Καταστενοχωρῶ. Καταθλίβω, καταπιέζω, ὡς: μὲ παραστενοχώρεψες· τὸ κατάλαβες;

Παραστολιάζω. Τὸ ἄλλως Παραλογιάζω. Ἐξίσταμαι, ἐκπλήττομαι, ὡς: Εἶδα πράματα ποῦ Κύριε! Ἐγὼ μαθὲς ἠπαραστόλιασα. Ἐν χρήσει καὶ ἡ μτχ. Παραστολιασμένος, η, ο.=Ἐκστατικός, ὡς: σὰν παραστολιασμένος ἠκάθουντα 'κειδά.

Παράστρατο, τό. Ἐπὶ μόνου τοῦ οὐδ. Ἄτοπον, ἀπρεπές, ὡς: παράστρατο εἶν' αὐτὸ ποῦ 'καμες. Ἡ λέξ. σύνθετος ἐκ τῆς παρὰ καὶ τοῦ λατιν. strata=ὁδός·

Παρασυνεικάζω. Εἰκάζω, συμπεραίνω, ὡς: ἠπαρασυνείκασα τὴ δουλειὰ ποῦ ζητᾷς νὰ κάμῃς. Ἴδ. καὶ Συνεικαρίζω.

Παρατιμῆς, ἐπίρ. Παρὰ τὴν προσήκουσαν τιμὴν, ἐν ὑποτιμήσει, ὡς: παρατιμῆς τὸ 'πηρες τὸ φόρεμα.

Παραφέντης, ὁ ἀντὶ τοῦ ἁπλοῦ ἀφέντης· δεσπότης, κύριος

Παραφυλάω· ἀντὶ παραφυλάττω, καιροφυλακτῶ, ἐνεδρεύω, ὡς: ἄνοιξε τὰ μάτιά σου, γιατὶ ἤκουσα πῶς σὲ παραφυλάσουνε νὰ σὲ χτυπήσουνε.

Παραχαλαστής, ὁ. Ὁ ρίπτων (χαλῶν) τὰ δίκτυα (τράταν) καὶ σχοινία ἐκ τῆς λέμβου εἰς τὴν θάλασσαν.

Παραχτυπῶ. Ὑπαινίσσομαι, ἐλέγχω δι' ὑπαινιγμῶν, ὡς: τοῦ τὰ παραχτύπησα καὶ τὸν εἶδες κι' ἠκοκκίνισε.

Παραχωρῶ. α'.) Παραχωρῶ, συγχωρῶ, ὡς: μοῦ παραχώρεσε, ἂς εἶν' καλὰ ὁ καμμένος, τὸ κατῶϊν του νὰ κάτσω ὅσον καιρὸ θέλω. β'.) μετὰ τοῦ Θεὸς ὡς ὑποκ. παραχωρᾷ ὁ Θεός. = παραιτεῖ ἐγκαταλείπει, ὡς: ἀπὸ τσὶ πολλαῖς μας γρίνιαις παραχωρᾷ κι' ὁ Θεός του τέστι καὶ αὐτὸς ὁ ἀνεξίκακος Θεὸς ἐγκαταλείπει ἡμᾶς εἰς τὴν διάκρισιν τῶν παθῶν ἡμῶν.

Παραχώρεμα, τὸ ἀντὶ παραχώρημα ἁπαντῶν ἐν μόνῃ τῇ δυσερμηνεύτῳ φρ. παραχώρεμα τῶν κριμάτω(ν) σου ἢ σας, του ἢ των λεγομένῃ πρὸς τὸν ἐκ τῶν συνεχῶν ἁμαρτιῶν δεινοπαθοῦντα ;αὐτὰ ποῦ παθαίνετε σεῖς εἶνε παραχώριμα τῶν κριμάτω σας· ἢ πρὸς τὸν ὡς ὑπὸ ἐρινύος τινὸς ἀκαθέκτως φερόμενον εἰς τὴν ἐκτέλεσιν ὡς πλειόνων κακῶν πράξεων, ὡς: αὐτὰ ποῦ κάνεις, παιδί μου, εἶνε παραχώρεμα τῶν κριμάτω σου

Παρδάλαις, ἡ· ὁ ἑνικὸς παρδάλα ἢ οὐδέποτε ἢ σπανίως ἀκούεται. Τὰ ἐπὶ τοῦ προσώπου ποικίλα στίγματα.

Παρθένα, ἡ. Ἡ παρθένος. σώζεται ἡ λέξ. μόνον ἐπὶ τῆς Θεοτόκου, ὅθεν λέγ: ἔλα, Παρθένα μου ! ἐπὶ θαυμασμοῦ.

Παρθενιώ, τὸ Κύρ. ὄν. γυναικός.

Παρουσᾶτος, η, ο. Ἰδ· θεωρατικός:

Παρουσιαστικό, τό. Τὸ μεγαλοπρεπὲς παράστημα, représentation, ὡς; τὸ παρουσιαστικόν του ἀξίζει.

Παρτικουλάρω. Ὑπερασπίζω ἰδιαιτέρως τινὰ, συνηγορῶ ἀείποτε ὑπέρ τινος ἢ διὰ περιφράσεως : παίρνω τσὶ πάρταις (τὸ μέρος) ἑνοῦς:, ὡς: γιὰ νὰ τονὲ παρτικουλάρῃς πάντα σου

'τσαδά, γι' αὐτὸ τὸν ἔκαμες καλό: (εἴρων)· ἤ: γιὰ νὰ παίρνης τσ πάρταις του: Αἱ λέξ. ἀμφότεραι προέρχονται ἐκ τῆς 'Ιταλ.

Πάσκω. Πλὴν τοῦ πάσχω λαμβάνεται καὶ ἀντὶ τοῦ προσπαθῶ, πειρῶμαι, σπουδάζω ὡς: πάσκει νὰ τονὲ πλανέση, μὰ δὲν τὸ κατορθώνει, καὶ ἐν τῷ ἐρωτ. διστίχ.

"Αρχισε, νοῦ καὶ λοΐσμὲ, μὲ μπένα καὶ μελάνη
Αὐτὴ ἡ νειὰ ποῦ 'γάπησα πάσκει νὰ μὲ λωλάνῃ.

Τὸ ἄλλως πασκίζω.

Πασίχαρος, η, ο. 'Επίθ. παγχαρὴς, πάμφιλος. 'Ο ὀρθὸς σχηματισμὸς εἶνε πασιχαρής.

Πάσπαρι, ἡ. 'Η ἄλλως "Ασπρ. Κίσσηρις, ὡς ἐν τῇ παροιμ.

Σὰ μαθ' ὁ σκύλος τὴν πάσπρι
ἢ τὸ σκύλο σκότωσε ἢ τὸ φοῦρνο χάλασε.

"Ορα καὶ Κορ. Ατ. IV, 396

Πασσουλίζω. 'Αποκνάω ὦτα, μυκτῆρας, σμήχω ὀδόντας ὡς: πασσουλίζω τ' αὐθιά μου, —εις τὴ μύτη σου, — εις τὰ ντόντιά του.

Πάσσω. Πάσσω, διαπάσσω, ὡς: ἄμε νὰ πάσῃς τὸ κρέας.

Πατατοῦκα, ἡ. 'Ιμάτιον τῶν ἀνδρῶν παχὺ καὶ μέγα χειμερινὸν, χλαμάς.

Πατήρθαις, ἡ. 'Η βάσις τοῦ ἱστοῦ.

Πατρογονικὸ, τά. "Ιδ. Γονικό.

Πέζος, τό. Βάρος, σταθμὸς, ὡς: ἔχει πολὺ πέζος τοῦτο τὸ μπακάλο. 'Η λέξ. 'Ιταλ. Peso.

Πεινορραΐζω. Λιμώττω, λιμῷ ἀπόλλυμαι, ὡς: ἤφησε ὁ ἀσπλαχνος τὰ παιδιά του καὶ πεινορραΐζουν: 'Εκ τοῦ πεῖνα καὶ ῥα(γ)ΐζω ἀντὶ ῥα(γ)ΐζομαι=ῥήγνυμαι.

Πειραξίτης, ὁ. 'Ο ἄλλως Πειρασμός. 'Οχληρὸς, ἀνιαρὸς (ἐπ παιδὸς ἰδίως), ὡς: μάννα μου, πειραξίτης ποῦ ν' ὁ γυιός σου! ἤ εἶνε ἕνας πειρασμός·

Πελαέσος, α, ἄνευ οὐδ. Μετέωρος, κοῦφος. Πιστεύω νὰ εἶνε παραφθ. τοῦ πελάγιος ἀποδιδόντος μτφρ. τὴν ἔννοιαν ταύτην, ὡς εἶνε τὸ ὑπηνέμιος τῶν ἀρχ.

Πελώνω. Συρράπτω μέλος τοῦ σώματος (ἀνθρώπου ἢ ζώου) συντετριμμένον, ἑπομένως ἐπουλόω, ἐξ οὗ ἴσως παρεφθάρη.

Π ε ν τ ι κ ὸ ς, ὁ. ἀντὶ ποντικὸς, μῦς.

Π ε ν τ ά φ τ ω χ ο ς, η, ο. Ἐπίθ. ἀπαραλλάκτως ἀνάλογον πρὸς τῶν ἀρχ. κωμικῶν τὸ πεντεπένιχρος. Ταύτην τὴν ἔννοιαν ἐκφράζομεν καὶ διὰ τῆς φρ. εἶνε ἡ ἤμεινε μέσ' τσὶ πέντε δρόμοι:

Π ε ν τ ά ρ α β δ α τοῦ φαναρ̥ιοῦ. Ἐργαλεῖον τοῦ μύλου. Ἡ λέξ. Πεντάρραβδος ὑπάρχει παρ' ἀρχ.

Π ε ρ α ρ μ α τ α ρ̥ ι ά, ἡ. Τὸ ἀλλαχοῦ πέραμα. Πορθμεῖον.

Π έ ρ γ ε λ ο, τό. Κατάγελως, χλεύη, ὡς: πέργελο μαθὲς εἶμαι γώ; Ἴδ. καὶ Παίγνιο.

Π ε ρ γ ε λ ῶ. Τὸ ἀλλαχοῦ Περιγελῶ. Καταγελῶ, χλευάζω:

Π ε ρ δ ι κ ο ῦ λ ι, τό. Εἶδ, φυτοῦ Ἀναγαλλίς.

Π ε ρ ί β ο λ ο ς, ὁ. Θέσις Ἐμπορείου καὶ ὁμοίως ἐν Οἴᾳ. Εἰς δὲ βῶλος ἁλιευτικὸς λέγ: Τοῦ περιβόλου ἡ ῥυμίδα.

Π ε ρ ι κ ο φ τ ά. Ἐπίρ. Διὰ συντετμημένης (περικεκομμένης) τῆς ὁδοῦ, ὡς: ἀπὸ δῶ νὰ πᾶμε περικοφτά. Ἐκ τοῦ περικόπτω. Ἴδε καὶ Ἀναιλλεχτά.

Π ε ρ ί σ σ α ἡ. Θέσις τις παρὰ τὴν δυτικὴν ἐσχατιὰν τῆς νήσου:

Π ε ρ ι σ τ έ ρ α, ἡ. Κύρ. ὄν. γυναικός.

Π ε ρ ο ν ι̥ ά ζ ω. Διαπερῶ, διατρυπῶ, ὡς δὲν περονιάζει τὴν ἄσπρα ὁ ἥλ̥ιος:

Π ε ρ ο υ λ ι̥ ὸ ς, Περουλάκης. Περῆς, Πέρος, Πετράκης. Διάφοροι τυπικοὶ μετασχηματισμοὶ τοῦ Πέτρος.

Π ε ρ π α τ ῶ, π ο ρ π α τ ῶ καὶ π ρ ο π α τ ῶ. Τρεῖς διάφοροι τύποι τοῦ περιπατῶ, βαδίζω. Ἐντεῦθεν καὶ τριπλοῦν τὸν τύπον ἐπιρ. ἔχομεν Περπατηχτὰ, Πορπατηχτὰ καὶ Προπατηχτὰ = Βάδην. Ἡ κατὰ μτχ., ὡς ἀλλαχοῦ, περ (πορ)προ)πατῶντας.

Π έ σ μ α τ α, τά. Ἐν μόνῃ τῇ φρ. Στὰ πέσματα τοῦ ἥλ̥ιου = κατὰ τὴν δύσιν (πτῶσιν) τοῦ ἡλίου. Κατὰ συγκπ. τοῦ η ἐκ τοῦ πεσήματα, πληθ. τῆς ποιητ. λέξ. πέσημα, σωζομένου οὐχ ἧττον παρ' ἡμῖν, ἐπὶ τῆς σημ, τῆς κατακλίσεως; οἷον: ὡς καὶ τὰ πεσήματά σου δὲν ἀξίζουνε; λέγει ἡ μήτηρ πρὸς τὸ τέκνον αὐτῆς τὸ ὁποῖον κατακλινόμενον (πίπτον ἐπὶ τῆς κλίνης) περιστρέφεται καὶ ἀτακτεῖ. Ὁ δὲ μὴ συγκεκομμένος ἑνικ. εἶνε, ὡς καὶ ἀλλαχοῦ, πέσημο = πτῶσις καὶ κατάκλισις.

Π ε τ ά σ α, τά. Αἱ βλεφαρίδες.

Πεταχτό, τό. Τὸ ἄλλως πουλί. Ὁ χάρτινος ἀετὸς τῶν παίδων. Εἶδ. παιδιᾶς.

Πέτεινα. Κλητ. προσφώνησις τῶν ὀρνέων, ὡς: πέτεινα—πέτεινα=τῷ ἄλλως: ποῦλι—ποῦλι. Ὁ ἀναβιβασμὸς τοῦ τόνου φαίνεται προερχόμενος ἐκ τῆς συνεχοῦς καὶ ταχείας ἀπαγγελίας τῆς λέξ.

Πέτος, τό. Τὸ στῆθος τοῦ ζώου.

Πετσά, τά. Εἶδ, ἰχθ.

Πέτσα, ἡ· τὸ ἄλλως μαντίλι. Χειρόμακτρον. Ἴδ. καὶ Ἔπαιρνε

Πετσοκομένος, η, ο· Ἐπιθετ. μετχ. Ὁ ἄλλως τετραπεραςμένος ἢ τετραπέρατος. Πολύτροπος, πολύπειρος. Ταύτῃ ἰσοδυναμεῖ ἡ φρ. πόσα δὲ ξέρει τὸ πετσί του! Ἴδ. καὶ Κορ. Ατ. IV, 420.

Πηαδικό, τό. (ἐν. νερό). Τὸ φρεάτιον ὕδωρ. Τὸ ἀλλαχοῦ πηγαδήσιο.

Πηλός, ὁ, πληθ. Πηλά, τά. Καὶ ἐν μὲν τῷ ενικ. σημ. *γῆν ὑγρῷ φυραθεῖσαν* κατὰ Πλάτ. Ὁ δὲ πληθ. λαμβάνεται ἀντὶ τῆς *λάσπης*, τοῦ βορβόρου, ὡς: ὁ χτίστης δεν ἔχει ποιὰ πηλὸ καὶ θὰ σκολάσῃ: καὶ; ἤπεσα μέσ' στὰ πηλά· ἐπὶ δὲ τῆς ά σημ. τὴν βλέπομεν καὶ ἐν τῷ διστίχῳ.

Πότε θὰ σμίξωμε τὰ δυὸ νὰ ποῦμε τὰ δικά μας
Τὴ γῆς νὰ κάμωμε πηλὸ ἀπὸ τὰ δάκρυά μας

Ἴδ. καὶ καὶ Κορ· Ατ. II. 358.

Πήχτρα, ἡ. Ἐν μόνῃ τῇ φρ. Πήχτρα μπονάτσα (blonaccia)= γαλήνη *πηξιθάλαττα* ποιητικῶς.

Πίθος, ὁ. Πίθος (ἰδίως ἐλαίου), ὡς: τόσους πίθους γεμάτους λάδι ἔχει καὶ δὲν σοῦ γέμισε τὸ μποτζί;

Πικκάρω, τὸ ἄλλως πεισματώνω. Ἐρεθίζω, προκαλοῦμαι, Ἐκ τοῦ Ἰταλ. piccaro.

Πίλατος, ὁ· ἀντὶ πιλάτος (ἴδ. ἴλαρος). Μετηνέχθη δὲ ὁ Πόντιος Πιλάτος εἰς τούς ἀτακτοῦντας παῖδας καὶ βασανίζοντας τοὺς ἑαυτῶν γονεῖς, ἰδίως τὴν μητέρα, ἥτις ἀγανακτοῦσα λέγει πρὸς τὴν γείτονα: ἔχω κερὰ Νικολέτη μου, ἕνα γυιὸ ποῦ εἶνε πίλατος μοναχός. Ἐντεῦθεν τὸ **πιλατεύγω** ἀντὶ πιλατεύω. Βασανίζω ὡς: μή με πιλατεύγῃς: Ἐκ τῆς λέξ. πίλατος αἴρεται, νομίζομεν, ὁ

δισταγμὸς, ὃν ἐνέφαινεν ὁ ἀοίδ. Κορ. (Ατ. 4 427) μήπως εἶνε Δωρ. τροπῇ τοῦ η εἰς α ἐκ τοῦ πιλητεύω, ὡς γράφει ὁ Σομαυέρας.

Πίπταις, ἡ. Εἶδ. πτηνοῦ.

Πισαῖς, ἡ. Θέσις ἐν Ἐμπορείῳ.

Πισηλίνα, ἡ. Ὑπουρίς. Ἴδ. καὶ Κορ. Ατ. 1, 43.

Πιτακώνω ἢ πιτώνω· Θλίβω, πιέζω, ὡς: τὰ πιτάκωσα καλὰ ἢ τὰ πίτωσα. Ἐντεῦθεν τὸ ἐπίθ.

Πιτακωτὸς, ἡ, ὁ. Πεπιεσμένος, πιεστός.

Πίτσηκας, ὁ. Χλευαστικὴ προσηγορία τοῦ βραχυτάτου, ἐλαχίστου τῇ ἡλικίᾳ. Βεβαίως παρεφθάρη ἐκ τοῦ πίθηκός.

Πιτυλιὰ, ἡ. Σταγὼν, ῥανὶς ὕδατος ἢ ἄλλου ὑγροῦ, ὡς: βάλε μου μιὰν πιτυλιὰ κρασί. Ἴσως προέρχεται ἐκ τοῦ ἀρχ. Πίτυλος ἔχοντος ὁμοίαν πως σημ.

Πλαθειαῖς, ἡ. Θέσις ἐν Ἐμπορ. Ἐνικ. δὲ πλαθειὰ λέγ. πᾶσα πλατεῖα.

Πλάκα, ἡ. Θέσις παρὰ τὴν ἀκτὴν τοῦ δυτικοῦ τῆς νήσου παραλίου, ἐν ᾗ ὑπάρχει νατροθέρμη τις, ὡς καὶ πρὸς μεσημβρίαν αὐτῆς ὑπάρχει θειοθέρμη ὑπὸ τὸ ὄνομα Θέρμη ἢ Ἀθέρμη. (Περὶ ὧν ἰδ. πλείονα ἐν σελ. 20 τῆς Στατιστ. Θήρ. τοῦ Δεκιγ.)

Πλάνος, ὁ. Ὡς ἐπίθ. ἀπαντᾷ ἐπὶ μόνου τοῦ ἄρσεν. καὶ σημ. τὸν πλανῶντα, τὸν ἀπατεῶνα, ὡς: ἐσεῖς εἶστε πλάνοι, δὲν σᾶς μπιστεύγομαι: (Ἴδ. καὶ Πλανῶ) ὡς ούσ. δὲ σημ. τὸ ἐν τῷ κλωβῷ πτηνὸν, ὃ μεταχειρίζονται οἱ παῖδες ἐν τῇ Λίμνῃ (ἴδ. Φουρμέλα) ὡς δέλεαρ (πλάνημα) των ἄνωθεν περιϊπταμένων ὁμοίων αὐτοῦ, ἅτινα καλούμενα ὑπὸ τοῦ κελαδήματος τοῦ περιωρισμένου ἀδελφοῦ προσέρχονται καὶ οὕτω συλλαμβάνονται.

Πλανῶ, ἐπλάνεσα. Ἀπατῶ, παραπλανῶ, δελεάζω, ὡς: ἀνὴ μπορέσῃς καὶ τονὲ πλανέσῃς νἄρθῃ μαζί σου, θὰ σοῦ χρεωστῶ μεγάλη χάρι: καί: ὅσα κι' ἂν μοῦ λὲς, δὲ(ν) μὲ πλανᾷς.

Πλαστήρι, τό· ἀντὶ πλαστήριον. Πλάθανος. Ἡ ἀλλαχοῦ λασταριά.

Πλάσσω, ομαι. Τὸ ἄλλως καὶ ἀλλαχοῦ πλάθω. Πλάσσω ...τον, ὡς: αὐτὴ ἡ γυναῖκα ξέρει καὶ πλάσσει καλὰ τὰ ψωμιά; ὃν δὲ παθ. τύπον εὑρίσκομεν καὶ ἐν τῇ παροιμ:

Κουλλοῦρι 'κεῖ ποῦ μέλλεσαι, καὶ ὄχι κεῖ ποῦ πλάσσεσαι

Πλατύναμμος, ὁ. Θέσις παρὰ τὸ Ἐμπορεῖον.

Πλατυλός, ἡ, ὁ. Ἐπίθ. Εὐρύς, πλατύς, ὡς: πλατυλὸς νάπος, — ἡ πέτρα, — ὁ πιάτο: Οὐδαμῶς παράδοξον νὰ προῆλθεν ἐναλλαγῇ τοῦ κ τῷ λ (Ἴδ. παθολ. τοῦ Κ) ἐκ τοῦ πλατυκός.

Πληθερὸς, ἡ, ὁ. Ἐπίθ. Ὁ πλήθων, ἔχων τὴν ἰδιότητα τοῦ πληθύνεσθαι, ὡς: τὸ σκμιδάλι εἶνε πληθερό.

Πλημμάρω. Τὸ πλημμυρῶ, ὡς : ἐπλυμμάρανε τὰ νεά: Λέγ. δὲ καὶ πλημμυρίζω

Πλατώ, τό. Κύρ. ὄν. γυναικός.

Πλοκάνει (τὸ φαγητὸν), Χυλοῦται, διαζωμεύεται.

Πλωριό, τό. Ἴδ. Δεύτερο.

Πολυσποντίνω. Διατρίβω ἐπὶ μακρόν, παραμένω που, ὡς: ὅπως μοῦ φαίνεται, δὲ θὰ πολυσποντίνῃ ἡ Σοφιὰ (δοῦλα)σ' αὐτὸ τὸ ἀρχοντικό:

Πολυχρονῶ. Καὶ μτβτ. ἀντὶ τοῦ πολυχρονίζω, ὡς: ὁ Θεὸς νὰ σὲ πολυχρονᾷ ἢ νὰ σὲ πολυχρονήσῃ = πολυχρόνιον ποιήσαι σε καὶ ἀμτβτ. ὡς: νὰ ζήσῃς καὶ νὰ πολυχρονήσῃς = ζώης ἐπὶ μήκιστον.

Πομπόγρηα. ἡ. Ἡ ἐκπομπευθεῖσα, γραῦς, ἄσεμνος, καὶ παμπόνηρος· ἐνίοτε δὲ ἀποβλέπει εἰς μόνην τὴν ἡλικίαν, ἡ ἐσχατόγηρως. Ἴδ. καὶ Γραῖλα.

Πονέζω. Ἕτερος τύπος τοῦ πονῶ. Ἀλγῶ.

Πονόκαρδος, ὁ. Καρδιαλγία. Ὁ ἄλλως Στρόρος.

Ποπῶνι, τό. Ὁ πέπων. Ἴδ. πεντικός.

Πορίχι, τό. Εἶδ. χόρτου.

Ποταμίσι, τό, Εἶδ. σταφυλῆς λευκῆς.

Ποταμίσα, ἡ. Εἶδ. πτηνοῦ. Ὑπολαΐς.

Ποταμὸς τοῦ Χανά. Θέσις ἐν Ἐμπορείῳ.

Ποῦμα, τό. Πῶμα

Πουργός, ὁ Ἴδ. ὑπουργός.

Πουρί μου (δά) Χρ. ἐπιρρημ. δηλοῦσα ἀπορίαν· ἆρα; ἆρά γε ὡς: πουρί μου δὰ δὲν τὸ 'μαθες πῶς ἠπάντρεψα τὴν κόρην μου;

Προάλλαις μόνον οὕτω· τοὶ προάλλαι = χθὲς καὶ πρώην, χθιζά τε καὶ πρώϊζα (Ὅμ), ὡς: τοὺς προάλλαις ἠσφάξανε ἕνα χοῖρο στὸ χωριό μας, νὰ μὴ σοῦ λέω ψέμματα πρέπει νὰ πήαινε ἑκατὸ

σαράντα ὀκάδες. Ἡ λέξ. φαίνεται σύνθετος ἐκ τῆς πρὸ καὶ ἄλλος.

Πρέκαις, ἡ. Εἶδ. ἰχθύος.

Πρεπεȝὰ, ἡ. Εὐπρέπεια (ἐξ ἧς κατὰ συγκ. γίνεται), κόσμος, σέμνωμα, ὡς: ἐσὺ Ἀντρουλάκη μου, εἶσαι ἡ πρεπεȝὰ τοῦ σπιθȝοῦ σας=ἐσὺ πρεπίζεις τὸ σπίτισας. Οὕτω καὶ ἐν τέλει ᾄσμ. τινος:

Ὤχου, κερὰ Κατερινȝὼ, χαίρους τα τὰ καλά σου
Καὶ δόσε τα τοῦ Ποθακȝοῦ ποῦ ἦτον ἡ πρεπεȝά σου.

Πρεπίζω ἀντὶ εὐπρεπίζω (ἀνυπάρκτου παρ' ἀρχ.) Καὶ ἀμτϐ εἰμὶ, καθίσταμαι εὐπρεπὴς (πρέπω) ὡς: ἡϐάλανε τὰ καινούργȝα καντήλȝα καὶ τσὶ πολυελαίοι κȝ' ἠπρέπισε κομμάτι ἡ ἐκκλησά: Καὶ μτϐτ. ποιῶ τι εὐπρεπὲς, καλλωπίζω, ὡς: ἡ εὐγενεία σου πρεπίζει ὅλη τὴν ἀνορία=ἐσὺ εἶσαι ἡ πρεπεȝὰ τσὶ ἀνορίας, τουτέστι διὰ τῆς σῆς παρουσίας: κοσμεῖται καὶ τιμᾶται ἡ ἐνορία.

Πρέπω. Πρέπω, ἁρμόζω, ὡς: πρέπω τώρα; ἐρωτᾷ ἡ φιλόκοσμος νεᾶνις κομψοπρεπῶς ἐνδυθεῖσα —: τώρα πρέπεις τέλεȝα καλά: ἀπαντᾷ μετά τινος θαυμασμοῦ ἡ θεραπεύουσα τῇ ἀδυναμίᾳ αὐτῆς φίλη. ἀπαραλλάκτως καὶ οἱ ἀρχ. ἔλεγον: ἐσθῆτι πρέπω (Εὐρ.) Ἐπὶ τοιαύτης δ' ἐννοίας λαμβάνεται καὶ τὸ ἀπρόσ.: μοῦ, σοῦ κτλ. πρέπει (τὸ δεῖνα φόρεμα). ὡς καὶ ἐν τῷ διστίχῳ:

Τσὶ νύφης πρέπουν τὰ χρυσᾶ καὶ τοῦ γαμπροῦ βελοῦδα.
Καὶ τσὶ κερὰ κουμπάρισας πρέπουν τὰ δαχτυλίδȝα:

Ἐπὶ δὲ τῆς ἀπροσώπου σημ. πρέπει=δεῖ, προσήκει, ὅρα Λεξ. Βυζαντ.

Προκάνω. Τὸ ἄλλως προλαβαίνω, καὶ προφταίνω. Φθάνω, προλαμβάνω, ὡς: δὲν προκάνω μοναχός μου σὲ μȝὰ 'βδομάδα (τὸ χτίσιμο τοῦ τοίχου π. χ.)· τὰ αὐτὰ καὶ περὶ τῶν λοιπῶν δύο.

Προλαλὰ, ἡ. Προμάμμη, ἐπιτήθη: Ἴδ. καὶ Λαλά.

Προνοῶ. Προνοῶ, προαισθάνομαι, ὡς: σά(ν)νὰ τὸ προνόησα πῶς κἄτι θὰ γείνῃ: συνήθως δ' ἐν τῇ φρ. τὸ προνοᾷ ἡ ψυχή μου, σου κτλ. καὶ κατὰ παρατατ.: τὸ προνόα ἡ ψυχή του:

Προνώμι, τό. Τὸ ἐπώμιον στρῶμα τοῦ ἀχθοφόρου, ἐφ' οὗ ἐπιτίθησιν οὗτος τὸν φόρτον πρὸς ἀνακούφισιν τοῦ σώματος.

Προσάφορμος, η, ο, Ἐπίθ. λεγόμ. ἐπὶ τῆς εὐμεταβλήτου ἀτμοσφαίρας, ἥτις εὐκόλως πάνυ προσβάλλει τὸν μὴ προφυλαττόμενον, ὡς: τώρα τὴν ἄνοιξι ὁ καιρὸς εἶνε προσάφορμος:

Πρόσβαρος, η, ο. Ἐπίθ. ὅπερ ὀρθότερον θὰ ἦτο προσβαρής. Ἐπιβαρής. λέγ. δ' ἐπὶ τῶν σταθμωμένων πραγμάτων, ὡς: ἦπηρα μιὰ ὀκᾶ φασόλια πρόσβαρη ἢ πρόσβαρα.

Προσκλάμενος, η, ο. Πλὴν τοῦ προσκλαίομαι ἔχομεν ἡμεῖς καὶ τὴν προκειμένην μτχ. σημαίνουσαν τὸν προσκλαίοντα, ἐκλιπαροῦντα μετὰ δακρύων, ὡς: ἦρθε προσκλάμενη καὶ μὲ παρακάλιε νὰ τσὶ βοηθήσω, καὶ νὰ σοῦ πῶ τὴν ἀλήθεια, τὴ λυπήθηκε ἡ ψυχή μου :ὡς καὶ τὸ ῥημα τ.

Προσκλάμια, τά. Αἱ προσκλαύσεις, αἱ ἐκλιπαρήσεις.

Προσκομῶ, ἀντὶ προσκομίζω. Λέξ. ἱερὰ λεγομένη μόνον ἐπὶ τοῦ ἱερουργοῦντος καὶ προσκομίζοντος τὰ τίμια δῶρα Κυρίῳ τῷ Θεῷ. Καὶ **Προσκομιδή**, ή. Ἡ πρᾶξις τοῦ προσκομίζειν, ὡς: ὄντες ἠπῆα στὴ λουτρουγιὰ ἤκανε τὴν προσκομιδὴ=ἠπροσκόμα ὁ ἱερομόναχος.

Προσπαίρνω.: Παίρνω ἀπ' ὀμπρός : κατ' ἰσοδύναμον Θη[...]. φρ. Προσβάλλω, ὡς: ἀκόμη δὲν ἠπάτησα τὸ κατώφλιο καὶ μὲ πρόσπηρε [...]

Προσπέφτω. *Ἱκέτης προσπίπτω* (Ξεν.), ὡς: σὰν ἦρθε πειὰ καὶ μοῦ πρόσπεσε κι' ἠζήτα συχώρια, ἴντα μπόρου νὰ κάμω παρὰ νὰ τονὲ δεχτῶ ;

Προσπόδια, τά. *Κλίνης πόδες*, ὡς: ἀπόψε ἤπεσα στὰ προσπόδια τοῦ κρεββαθιοῦ. Ἴσως ἀντὶ πρόποδες.

Προστάβραδυ, τό. *Πρὸς ἑσπέραν*. Παρατήρησον τὴν σύνθεσιν τῆς λέξ. ἐκ τοῦ πρὸς—τὸ—βράδυ. Καίτοι δὲ ἐπίρ. λαμβάνει οὐχ ἧττον τὸ ἄρθρον. Ὅθεν λέγ. τὸ προστράβραδυ θὲ νἄρθω= πρὸς τὸ βράδυ.

Πρώμιος, α, ο. Ἐπίθ. κατὰ μτθσ. γραμμ. ἀντὶ πρώϊμος, πρώϊος τὸ ἐναντ. τοῦ ἔψιμος· οὕτω λέγ. πρώμια σταφύλια καὶ ἐν τῇ παροιμ.

Πρώμιο ἀρνὶ ἢ κρέας ἢ μαλλί.

Πρωτογόνατος, η, ο. Ἐπίθ. Πρωτόγονος, πρωτογενής.

Πύργος, ὁ. Κωμόπολις κειμένη ἐπὶ λόφου πρὸς ἄρκτον τοῦ ὄρους τοῦ προφήτου Ἡλιού.

Πύργια, ή. Κυκλοτερὲς δοχεῖον διὰ τῆς ἐν τῷ μέσῳ ὀπῆς τοῦ ὁποίου κατέρχεται ὁ οἶνος ἐκ τῶν *κουβάδων* (ἰβανῶν) εἰς τὴν *Ἀφουρὰν* (ἴδ. τ. λέξ.)

Π υ ρ ι ά ζ ω. Ἐκθερμαίνω ὠά, ὡς: ἡ ὄρνιθά μου πυριάζει τ' αὐγά: Παρ' ἀρχ. ἀπαντᾷ τὸ πυριάζω καὶ πυριάω καὶ σημ. θερμαίνω διὰ τῆς πυρίας:

Π ύ ρ ι ν ο ς, ὁ. Ἐπίθ: ἀπαντῶν ἐν μόνῃ τῇ φρ. πύρινος ἵδρος μὲ (σὲ, κ.λ.) κόϐγει ἢ μὲ 'κοψε=ἱδρῶτι πυρίνῳ, καυστικῷ περιφρέομαι ἢ περιερρύην.

Ρ.

Παθολογία αὐτοῦ.

Ἐναλλάσσεται τῷ λ, ὡς: πλώρη ἡ πρώρα, ἀλέτρι τὸ ἄροτρον'

Ῥ α μ π ε λ ι ά, ἡ ἢ Ῥαμπελίδι, τό. Κύρ. ὄν. γυν.

Ῥ α ν ί δ ι, τό. Τό ῥάκος, ὡς: ἤκοψε τὸ σουρτοῦκόν του ἀπὸ τὸ θυμόν του καὶ τὄκαμε ῥανίδια-ῥανίδια.

Ῥ ᾴ σ τ η. Ἐπίρ. ἀντὶ ῥᾷστα. Εὐκολώτατα, προσφυέστατα, εὐνοϊκώτατα, ὡς: τὸ πρᾶμα τοὖρθε ῥᾴστη=τῷ ἄλλως Βολικά.

Ῥ ά τ ζ α ι ς, ἡ. Εἶδ. ἰχθ.

Ῥ γ ε ι ν ι ώ, τὸ ἢ Ἐργείνη, ἡ. ἀντὶ Εἰρήνη. Κύρ. ὄν. γυν.

Ῥ ε ά λ ι α, τά. Ἀείποτε ἐπὶ πληθ. Τὰ ἄλλως καὶ ἀλλαχοῦ Ἄσπρα. Χρήματα, ἀργύριον' ἡ λέξ ἐκ τῆς Ἰταλ. Regalia σημαιν. τὰ δικαιώματα τοῦ βασιλέως ἢ τοῦ δημοσίου.

Ῥ ε γ κ ι ν ά κ ι, τό. Κύρ. ὄν. γυν.

Ῥ ε μ μ α τ ί ζ ω. ἀντὶ ῥευματίζω. Συν τῷ ῥεύματι φέρομαι, ἑπομένως ἀφανίζομαι ὡς ἐκεῖνο, ὡς: ἠῤεμμάτισε=ἐπῆρε τὰ ῥέμματα ἢ τὸν ἐπήρανε τὰ ῥέμματα. (Πρϐλ. καὶ Ὄρη, Ἀναιροῦσα, Ἀ ν ε λ ή φ τ η κ ε). Τὰς δ' ἐν IV, 474 τῶν Ἀτ. τοῦ Κορ. ἄλλας σημ. τοῦ ῥ. δὲν εὑρίσκομεν ἐν τῇ Θηρ. γλώσσῃ.

Ῥ έ μ π ω. Σφάλλομαι, μεθυσφαλῶ. Ἐκ τοῦ ῥέπω.

Ῥ ε ν τ έ ρ ν ω. Τὸ ἄλλως καὶ ἀλλαχοῦ Ξερνῶ. Ἐξεράω, ἐμῶ, ὡς: τάρα δὰ πάλι ἠῤεντάρησα:

Ῥ έ ο μ α ι. Ἀποδέχομαι, ἥδομαι, (συνήθως ἐπὶ προσώπων), ὡς: δὲ σὲ ῥέομαι=δὲ σὲ κάνω χάζι: καί: ἠῤέουμου νὰ τὸν ἤϐλεπα (σπανιώτερον δ' ἐπὶ πραγμάτων), ὡς: τόσο δὲ ῥέομαι τὰ χωρατά σου! ἐκ τοῦ ὀρέγομαι.

Ῥέχα, ἡ. Νόσημά τι τοῦ ἵππου, ἡμιόνου κ. λ. ἐπιφέρον διηνεκῆ φριμαγμόν. Ἐκ τοῦ ῥέγχος.

Ῥεχτός, ἡ, ό. Ἴδ. Ὀρεχτός.

Ῥιζικάρω. Ἐκτίθημι εἰς κίνδυνον, ὡς: ἠριζακάρησα τὴ ζωή μου γιὰ νὰ τονὲ σώσω: διακυβεύω, διακινδυνεύω, ὡς: ῥιζικάρω νὰ μείνω πίσω-πίσω κι' εἶμαι πνιμένος στὴ δουλειά. Ἀλλὰ καὶ ἀπρ. ῥιζικάρει=κίνδυνος ἐστὶ, κινδυνεύει, ὡς: ῥιζικάρει νὰ βουλιάξῃ τὸ καράβι καὶ νὰ χάσω ὅλο μου τὸ κρασί: Ἡ λέξ. Ἰταλ. Risicare, ὡς καὶ τὸ Ῥιζικὸ=Risico.

Ῥίζομαι. Ἴδ. Ξεσυνερίζομαι.

Ῥινάκια, τά. Εἶδ. ἰχθ. Ῥίνη.

Ῥιῶ. Ῥιγόω. Τὸ ἄλλως Κρυώνω καὶ Συρριώνω (ὃ ἴδ.)

Ῥοδίζει (ἀπρόσ. ἐνν. ἡ ἡμέρα). Ὑποφώσκει, διαγελᾷ, κατὰ λέξ. ὁμοιάζει τῷ ῥόδῳ, ὡς καὶ ὁ δαιμόνιος ἀοιδὸς εἶπεν· ἦμος δ' ἠριγένεια φάνη ῥοδοδάκτυλος ἠώς. Οὕτω λέγ. :σὰ ῥοδίσῃ, νὰ μὲ ξυπνήσῃς. Τὸ ἄλλως Χαράζει καὶ Γλυκοχαράζει.

Ῥοδομουσά, ἡ.
Ῥοζακί, τό. } Εἴδη σταφυλῶν.
Ῥομέκο, τό.

Ῥουπή. Τὸ ἄλλως Σούρροπα. Τὸ λυκαυγὲς, λυκόφως. Μοὶ φαίνεται ὅτι εἶνε ἐκ τοῦ ῥοπὴ, σημ. δηλ. τὴν κατάστασιν τοῦ ὁρίζοντος, καθ' ἣν οὗτος ῥέπει, κλίνει ἐκ τοῦ σκότους εἰς τὸ φῶς. Ἐκ τούτου ῥ.

Ῥουπώνει ἢ Σουρρουπώνει Συσκοτάζει περὶ τὴν λύκην, ὡς: ἠρούπωνε ἀκόμη, ὄντες ἠσηκώθηκα: Εὔχρηστος καὶ ἡ παθητ. μτχ. ῥουπωμένα ἀντὶ ἐπιρ., ὡς: εἶνε ῥουπωμένα=ἀμφιλύκη ἐστί.

Ῥουχουνίζω, Ῥέγχω, ὡς: ὅλη τὴ νύχτα ἠρουχούνιζε καὶ δὲ(ν) μ' ἄφησε νὰ καμμύσω τὸ μάτι μου:

Ῥυμίδα, ἡ. Ῥύμη, στενωπὸς, ὡς: ἤπηρε τὴ ῥυμίδα τοῦ 'γιαλοῦ καὶ τὸν ἔχασα.

Ῥωαλίζω. Συλλέγω (ἐνίοτε δὲ καὶ) ἐσθίω ῥάγας (ῥῶαις).

Ῥωΐ, τό. Δολία προξενήτρια, νυμφαγωγὸς, ὡς: ἐσὺ ἤκανες τὸ ῥωΐ τσ' ἀνηψᾶς μου γιὰ νὰ πάρῃ αὐτὸ τὸν τιποτένιο ἄνθρωπο, καὶ δὲν 'τρέπεσαι! Καίτοι τολμηρὰν, οὐχ' ἧττον τοιαύτην ἔχομεν γνώμην, ὅτι παρεφθάρη ἐκ τοῦ ἀρωγὴ, διότι ὡς τοιαύτη χρησιμεύει

ἡ γυνὴ αὕτη εἰς τοὺς πλανωμένους νέους. Ἐκτὸς ἐὰν ἔχῃ ἱστορικόν τινα λόγον, διότι ἀλλαχοῦ αἱ τοιαῦται γυναῖκες (γραῖαι συνήθως) λέγ. Λαδικά. Λαδικὸν δὲ, ὡς γνωστὸν, ὡς καὶ ῥο(γ)ὶ ἢ ῥογιὰ, εἶνε ἡ λήκυθος. Ἴδ. καὶ Κορ. Ἀτ. IV, 446· καὶ Λεξ. Βυζ. ἐν λέξ. Λαδικόν.

Ῥωμανοὶ, οἱ. Θέσις ἐν Ἐμπορείῳ.

Σ.

Παθολογία τούτου.

1) Προστίθεται α.)ἐν ἀρχῇ τῶν λέξ. ὡς: Σκόνη, σκουρπαυλὸ σκύβγω ἀντὶ κόνις, κορυδαλὸς, κύπτω, ὅπως καὶ παρὰ τοῖς Ἀττικοῖς σμικρὸς ὁ μικρὸς, καὶ β'.) ἐν τέλει αὐτῶν, ὡς: γῆς, ποτὲς, τότες καὶ ἔν τισι προστακτικαῖς, χαίρους, κρύβους, δὲς κ.λ. ἀντὶ γῆ, ποτὲ, τότε, χαῖρε, κρύπτου, ἰδὲ κ.λ. 2) ἀποβάλλεται ἐν τῇ λέξ. πιθαμὴ ἡ σπιθαμὴ καὶ ἐν τοῖς εἰς ις θηλυκοῖς, ὡς: ἀνάπαψι ἡ ἀνάπαυσις, ἄνεσι ἡ ἄνεσις, βάξι ἡ βάξις κ. λ. Οὕτω καὶ παρ' Ἴωσι ἐν τοῖς αὖθι, πολλάκι κ. ἄ. ἀποβάλλεται δ' ὡσαύτως καὶ ἔν τισιν εἰς ος ὀνόμασιν, ὡς: μέθοδο ἡ μέθοδος κ. ἄ. 3) Ἐναλλάσσεται τῷ φ ἐν τῇ λέξ. Φέσκουλο τὸ σεῦτλον.

Σαβανῶστρα, ἡ. Ἡ τὸν νεκρὸν περιστέλλουσα γυνή. Ἴδ. καὶ Κορ. Ἀτ. II, 422.

Σαλαβατισμένος, η, ο. Μτχ. τοῦ ἀχρήστου Σαλαβατίζομαι. Ἰλιγγιῶν, σκοτοδινιῶν, ὡς: ἡ κεφαλή μου εἶνε σαλαβατισμένη: Ὁ ἄλλως Ζαλισμένος. Καὶ ῥηματ.

Σαλαβάτισι, ἡ. Ἡ ἄλλως Ζαλάδα καὶ Ζάλη. Ἴλιγγος, σκοτοδίνη. Ἡ ἀρχὴ τῆς λέξ. φέρει ἡμᾶς εἰς τὸν σάλον, τὸ δὲ τέλος εἶνε ἄρά γε ἐκ τοῦ βαίνω;

Σαματᾶς, ὁ. Ἡ κίνησις καὶ ταραχὴ τοῦ μυὸς ἀνασκαλεύοντος, ὡς: ἄκου σαματᾶ ποῦ τὸν κάνει ὁ ποντικός:

Σάμια, ἡ. Εἶδος σταφυλῆς.

Σάντουλος, σάντουλα. Ὁ ἄλλως νονὸς, νονά. Ὁ καὶ ἡ ἀνάδοχος. Ἡ λέξ. Ἰταλ. Santula, Ἴδ. καὶ Κορ. V, 244.

Σαράβανος, ὁ. Εἶδ. ἰχθ.

Σαρωνιά, ἡ. Τὸ σάραθρον.

Σαῦλα, ἡ. Δοθιὴν πυώδης ὡς : γιὰ δὲς τὰ μοῦτράν του πῶς εἶνε ὅλο σαῦλαις.

Σγούμπης, α, ι. κο. Ἐπίθ. Ὁ ἄλλως Καμπούρης. Κυφὸς, *γυρὸς ὤμοισι* (Ὅμ.), ὡς ὅλαις τσὶ χάραις τσί χει ὁ γαμπρὸς,εἶνε καὶ σγούμπης: Καὶ

Σγοῦμπα, ἡ. Ἡ ἄλλως Καμποῦρα. Κυφότης, ὕβος.

Σέκιο, τό. Κάδος (οἴνου), ἰβάνη. Ἡ λέξ. Ἰταλ. Secchio.

Σεκλέτι, τό. Θλίψις, στενοχωρία

Σεκλετίζω, ομαι, Θλίβω, ομαι, στενοχωρῶ, οῦμαι, ὡς: μὴν τονὲ σεκλετίζῃς: ὅλο σεκλετίζεσαι καὶ δὲν εἶναι καλό: καὶ: ἄφησέ με καὶ σὺ, γιατ' εἶμαι σεκλετισμένος: ἤ: ἔχω ἕνα μεγάλο σεκλέτι:.

Σελάδα, ἡ. Θέσις παρὰ τῷ Ἐμπορείῳ.

Σεργοῦς. Εἶδ. ἰχθ' Σάργος.

Σγουραφίζω. Γράφω, ζωγραφῶ. Λέγ. ὅμως καὶ ζουγραφίζω, ὡς : Τί σγουραφίζεις ἐσὺ ἀτοῦ πέρα ;

Σεσταμονῶ καὶ παθητ μτχ. Σεσταμονισμένος. Ἡσυχάζω, διάγω συνετῶς (ἐπὶ παίδων), ὡς: σεσταμόνησε καὶ σὺ μιὰ φορά· γιὰ δὲ ἐκεῖνο τὸ παιδὶ πῶς εἶνε σεσταμονισμένο : Ἴσως εἶνε συσταμονισμένος (ὅπερ εἰκάζομεν καὶ ἐκ τοῦ συνωνύμου Συσταζούμενος=ὁ συνεστηκὼς καὶ περιεσταλμένην ἔχων τὴν παιδικὴν ζωηρότητα) καὶ συσταμονῶ, ὅτε διαβλέπει τις ἀκτῖνας φωτὸς ἐκπεμπομένας ἐκ τοῦ συνίστημι. Σχεδὸν συνώνυμον εἶνε καὶ τὸ Σεσταρισμένος, η. ο, ὅπερ ὅμως σημ. καὶ τὸν κοσμίως ἐνδεδυμένον

Σιοντύνομαι. Ἠρέμα, κατὰ μικρὸν ἀμφιέννυμαι, ὡς : σιοντύνους ἐσὺ, ὥστε ποῦ νὰ τρέξω 'γὼ μιὰ στιμὴ ἐκεῖ πέρα καὶ νάρθω. Ἐκ τοῦ σιγὰ (σιγῇ) καὶ ἐνδύομαι.

Σιοπη(γ)αίνω. Ἠρέμα βαίνω, *σχολῇ πορεύομαι* (Ξεν.) ὡς : Ἐσὺ τώρα νὰ σιοπηαίνῃς καὶ σὲ φτάνω γώ: Ἐκ τοῦ σιγὰ ὡσαύτως καὶ τοῦ πηγαίνω.

Σιουντάρει. Προσηκει ἁρμόζει, ὡς : τὸ ξεῖδι δὲ σιουντάρει στὸ ψητό

Σ κ α θ ά ρ ι, τό. 1) Εἶδ. ἰχθ. Ἴσως ὁ κάνθαρος τῶν ἀρχ. Καὶ 2) Εἶδ. πτηνοῦ.

Σ κ α λ έ τ α, ἡ. Τὸ παρὰ τῷ *Κατακώλῳ* (ἴδ. τὸ λεξ.) χονδρὸν δίκτυον. Ἡ λέξ. Ἰταλ. Scaletta.

Σκαλίστρα, ἡ. Εἶδ. πτηνοῦ. Ἴσως ἡ τῶν ἀρχ. Σκαλίδρις.

Σκανταλίζω (ἔχει πάντοτε ὡς ἀντικείμενον τὴν *κατί-να(η)*=κλεῖθρον. Φθείρω, λυμαίνομαι, ὡς : ἠσκαντάλισες πάλι τὴν κατίνα : καὶ παθητ.: ἡ κατίνα ἠσκανταλίστηκε : Γνωστὴ εἶνε ἡ μετφρ: σημ. τῆς λέξ. ἐπὶ ἀνθρώπων.

Σ κ ά ν ι ο, τό. Σορός, φορεῖον, ὡς : Ἔ! ποῦ νὰ σὲ δῶ στὸ σκάνιο ! Ἡ λέξις Ἰταλ. Scagno ἢ Scanno σημ. πᾶν βάθρον.

Σ κ α ρ π ί ν α, ἡ. Ἐμβάς ἢ περικνημὶς ρακώδης ὡς: βγάλε πρῶτα αὐταῖς τσὶ σκαρπίναις ποῦ φορεῖς κι' ἔπειτα ἔρχεσαι μαζὶ μου . Ἐκ τῆς Ἰταλ. Scarpa καὶ ὑποκορ. Scarpino.

Σ κ α σ μ ό ς, ὁ. Μόνον ἐν τῇ κατάρᾳ: σκασμὸς νὰ σὲ κόψῃ! κατὰ περίφρασιν ἀντὶ τοῦ γνωστοῦ : σκάσε ! =*Λαρραγείης* (Ἀριστοφ,) Παρ' ἀρχ. δ' ὅμως ἡ λέξ. ἐσήμ. τὸ σκάζειν.

Σ κ έ μ μ α τ α, τά. Σκέψεις, σκέμματα.

Σ κ έ ρ ο ς, ὁ. Ὁ ἐπὶ τῆς παραλίας ψάμμου σχηματιζόμενος λάκκος, ἐν ᾧ τίθεται ἡ ἁλιευτικὴ λέμβος.

Σ κ ι ᾶ ς, ὁ. Ὁ μεγαλόφωνος καὶ ὀργίλος, εἶτα δὲ καὶ ὁ φονικὸς ἀνήρ, ὡς: μ' αὐτὸ τὸ σκιᾶ ἤμπλεξες ;ὁ Θεὸς νὰ βάλῃ τὸ χέρι του

Σ κ ί ζ α ἀντὶ σχίζα, ἡ. Ἄρτος ἐκ κριθῆς ξηρός. *Σχιζία δ' ἄρτου ξηροῦ* ἀπαντῶμεν παρὰ Κυρίλλ. τῷ Σκυθοπολίτ.

Σ κ ο θ ι ά, ἡ ἀντὶ σκοτία. Σκοτοδίνη, ὡς ; σκοθιὰ μοῦ 'δωκε κι' ἤπεσα χάμαι !.

Σ κ ο λ ό π ε ν τ ρ α, ἡ. Σκολόπενδρα.

Σ κ ό ρ δ υ λ α ς, ὁ. Εἶδ. ἰχθ: Ἴσως ὁ Κορδύλος τῶν παλαιῶν.

Σ κ ο ρ π ν α λ ε υ ρ ᾶ ς ἢ Σκροπναλευρᾶς, τὸ θηλ. Σκορ(σκρο)πναλευροῦ, ἄνευ δὲ οὐδ. Δαψιλής, ἄσωτος, κατὰ λέξιν ὁ διασπείρων (σκορπίζων, ὅπερ λέγ. καὶ σκροπνίζων) τὰ ἄλευρα, τὴν κυρίαν τοῦ ἀνθρώπου τροφήν.

Σ κ ο υ ρ ῃ α υ λ ό ς, ὁ. Εἶδ. πτηνοῦ· ὁ κορυδαλός, μεγάλην ὑποστὰς παραφθορὰν καὶ ἀλλοίωσιν.

Σ κ ο υ τ ά ρ ι α, τά. Θέσις Ἐμπορείου.

Σκουφοῦνι, τό. Ἡ ἄλλως κάλτσα. Περικνημίς. Ἐκ τῆς Ἰταλ. Scoffone.

Σκυλομετανοιώθω. Μεταμέλομαι σφόδρα, μεταγιγνώσκω (ὡς ὁ κύων; καὶ διατί;)

Σμάγδος, ὁ. Τὸ ἄλλως Σμαράγδι. Σμάραγδος. Ἐκ τούτου.

Σμαγδωτός, ἡ, ὁ. Ἐπίθ. Ὁ ἄλλως Σμαραγδένιος. Σμαράγδινος. Οὕτω καὶ ἐν τῷ γαμηλίῳ ᾄσμ.

Νύφη καθρέφτης σμαγδωτὸς μ' ἀτίμητα πετράδια
καὶ τζουβαερικὸ πολὺ νὰ ῥάνουν τὰ στεφάνια.

Σμύρναιρα, ἡ. Εἶδ. ἰχθ. Μύραινα καὶ Ἀττ. Σμύραινα.

Σμᾶται. Μόνον ἐπὶ τοῦ γ'. τούτου προσώπου, ὠτακουστεῖ, ἐπακροᾶται. Βεβαίως ἐκ τοῦ ὀσμάεται—ᾶται, γ'. προσ. τοῦ ὀσμάομαι. ὅπερ μτχρο οἱ ἀρχ. καὶ ἀντὶ τοῦ ἐννοῶ, ὡς: *ὀσμάομαι λόγου* (Θεόφρ.)

Σομοιράζω ἀντὶ ἰσομοιράζω. Διανέμω ἐξ ἴσου, ὡς: ἔλα νὰ σομοιράσωμε τώρα τὰ καρύδια ποῦ κερδίσαμε: λέγουσιν οἱ συμπαίκτορες φίλοι.

Σουφρᾶς, ὁ. Τράπεζα περιφερὴς καὶ χθαμαλὴ ἐφ' ἧς ἀριστῶσιν οἱ τρυγηταὶ καὶ ἐν γένει οἱ ἐργάται.

Σουφραΐδα, ἡ. Ἡ ἐπὶ τῶν *ἄρτων* καὶ τῶν *εὐλογιῶν* (ἰδ. τ. λεξ.) ἐκτυπουμένη κατὰ τὴν πλάσιν αὐτῶν σφραγὶς ἐν εἰκόσι,

Σουρνάλι, τό. Εἶδ. ἐμπνευστοῦ ὀργάνου. Σύριγξ.

Σοῦς καὶ Σῶπα. Φρ. ἐπιτατικὴ ἀντὶ τοῦ ἁπλοῦ σίγα.

Σοφίζομαι. Αὐτὸ τὸ ἀρχ. σοφίζομαι, ἐπινοῶ, ὡς: νὰ δῆς λοιπὸ τί σοφίζομαι κι' ἐγώ: Σπανίως ἐπὶ κακοῦ, μηχανῶμαι, τεχνάζομαι, ὡς: σοφίζεται λοιπὸ νὰ τοὺς φθειάσῃ αὐτὸ ποῦ θ' ἀκούσετε=Οὗτος σοφίζεται αὐτοῖς τοιόνδε (Ἡρόδ.)

Σπιθολιόντας, ὁ. Ὁ σπιθαμιαῖος.

Σπλαχνίζομαι ἀντὶ εὐσπλαγχνίζομαι. Συμπαθῶ, οἰκτείρω, ὡς: μὰ δὲ σπλαχνίζεται αὐτὴ ἡ γυναῖκα, ἔλα Παναγιά:

Σπλαχνιοτικός, ιά, ικό. Ἐπίθ. Εὔσπλαγνος, οἰκτίρμων Τὸ ἐναντ. Ἄσπλαχνος ὁ ἄσπλαγχνος, ἀσυμπαθής.

Σπόντζα. Ἡ ἐν τῷ μελανοδοχείῳ σπογγιὰ πρὸς ἐκρόφησιν τοῦ μέλανος. Προέρχεται λοιπὸν ἀμέσως ἐκ τοῦ σπογγιὰ ἢ ἐκ τῆς Ἰταλ. Spongia αὐτὸ τοῦτο σημαινούσης;

Σπουδεύγω. Διδάσκομαι, παιδεύομαι, ὡς ; πόσα χρόνια εἶνε τώρα ποῦ σπουδεύγεις ;

Σπουτάζω ἀντὶ σπουδάζω (ἴδ. παθολ. τοῦ Δ.) Σπεύδω, ἐπείγομαι, ὡς : σπουτάζω νὰ τελειώσω τὴν κάρτσα μου, γιὰ θὰ σημάνουνε σὲ λιάκι τὰ σπερνά : καὶ ἐν τῇ παροιμ.

Ὅποιος σπουτάζει, σκουνταύγει.

Στάθμησα. Ἀντὶ ἐστάθμησα ἀορ. τοῦ σταθμάω (ομαι). Ἀκριβῶς παρετήρησα, ἐχαρακτήρισα κατὰ στάθμην, ὡς : ἐγὼ τὴ στάθμησα καὶ ξέρω τί πρᾶμα εἶνε.

Σταλίκι, τό. Πάσσαλος ἐν τῷ μέσῳ τοῦ σακκιοῦ (ἴδ. τ. λέξ.) χρησιμεύων, ὅπως ἀνοίγηται τοῦτο καὶ ἐξέρχωνται οἱ ἰχθῦς. Στάλιξ δὲ Δωρ. ἀντὶ σταλὶς ἐλέγ. παρ' ἀρχ. ὁ πάσσαλος πρὸς στάσιν τῶν κυνηγετικῶν δικτύων.

Στάλαμα ἀντὶ στάλαγμα ἐν μόνῃ τῇ φρ. μέσ' στὸ στάλαμα τοῦ μεσημεριοῦ = ἐν μέσῃ μεσημβρίᾳ, ὅτε δηλ. ὁ ἥλιος στάζει, οὕτως εἰπεῖν, τὰς φλεγούσας ἀκτῖνας αὐτοῦ (πρβλ. καὶ Ὁλοστάλαχτο)·

Στάμα=Στάμα. Φρ. Κατὰ μικρὸν καὶ σχολαίως, ὡς : στάμα—στάμα (=μιὰ καὶ μιὰ) να πααίνῃς, παιδί μου, γιὰ νὰ μὴ γκρεμίσῃς : Ἴδ. καὶ Κορ. Ἀτ. IV, 542.

Στανιάρει, ἀόρ. ἠστανιάρησε (ἐν. τὸ αἷμα, ἡ μύτη.) Ἐπέχει, ἐφίσταται ὁ ῥοῦς τοῦ αἵματος, ὡς : ἀκόμη δὲν ἠστανιάρησε ἡ μύτη σου. Ἐκ τοῦ Ἰταλ. Stagnare.

Στάξι, ἡ· ἀντὶ στάξις. Ἡ ἄλλως Σταλιά. Σταγὼν, ἀπόσταξις, ὡς: βάλε μου μιὰ στάξι κρασί.

Στάξαις, ἡ. Θέσις Ἐμπορ.

Στάσιμο, τό. Ἡ κατάστασις τοῦ σώματος ἐν ταῖς φρ.: δὲν ἔχω στάσιμο : καὶ : δὲν εἶμαι σὲ στάσιμο = δὲν ἔχω στάσιμον κατάστασιν, ἀκμαίας τὰς σωματικὰς δυνάμεις, ὥστε νὰ ἵσταμαι καὶ κινῶμαι ἐλευθέρως : Ἴδ. καὶ λεξ. Βυζ.

Σταυραδέρφια, τά. Οἱ ἕνα καὶ τὸν αὐτὸν ἀνάδοχον ἔχοντες.

Σταυραχιώτης, ὁ. Εἶδ. σταφυλῆς.

Σταυρολοοῦμαι. Παραδίδομαι ὅλος εἰς ἀδιακόπους προσευχὰς (σταυρούς).

Σ τ α υ ρ ὸ ς, ὁ. Σημείωσαι τὴν κατάρα :ὁ σταυρὸς νὰ σὲ βγάλῃ =ὄλοιο, τεθναίης!

Σ τ α υ ρ ώ ν ω. Παρ' ἡμῖν λαμβάνεται καὶ μτφρ. ἀντὶ τοῦ αἰκίζω, βασανίζω, ὡς τὸν σταυρωθέντα Ἰησοῦν οἱ Ἰουδαῖοι, ὡς: μ' ἐσταυρώσανε αὐταῖς ἡ γυναῖκαις:

Σ τ α χ τ ή, ἡ. Ἡ κονία στακτή.

Σ τ α χ τ ο π ί τ α ρ ο, τό. Ἴδ. Κοντοπίθαρο.

Σ τ έ ρ γ ο μ α ι. Στέργω, συναινῶ, ἀποδέχομαι, ὡς: δὲ στέργεται νὰ τὸ δώσῃ: καὶ: δὲν τονὲ στέργομαι γὼ αὐτὸ τὸ γαμπρό:

Σ τ ε ώ ν ω. Στέγω, ὑπέχω, ὑποβαστάζω, ὡς: ἠστέωσες τὸ σπίτι; καὶ: πόσον καιρὸ εἶχες στεωμένα τὰ δοξάρ϶α; Οὕτω καὶ παρ' ἀρχ. *Δύο κιόνων στεγόντων τὸν ὄροφον* (Ἰώσηπ.) Ἔχει ὅμως καὶ ἑτέραν σημ., τὴν τοῦ πληρῶ οἶκον καπνοῦ καὶ ὀσμῆς θυμιῶντος λιβανωτοῦ, τυφόω, ὡς: ἀπὸ τσὶ πολλοὶ καπνοὶ, (ἢ ἀπὸ τὸ πολὺ λίβάνι) ἠστέωσε ἡ κάμαρα:

Σ τ ε ω σ ὰ, ἡ. Ὑποστύλωμα καὶ εἶτα στέγη. Ἐν ἀμφοτέραις ταῖς λέξ. ἐξέπεσε τὸ γ, δῆλον ἑπομένως ὅτι γίνονται ἐκ τῶν στέγω, στέγη.

Σ τ ῆ θ ο ς, ὁ καὶ τό. Στῆθος καὶ ὑποκορ. Στηθοῦρι, τό. Στηθούνιον, ὡς: ὁ στῆθός μου μὲ πονεῖ=πονῶ τὸ στηθοῦρί μου.

Σ τ η θ ϶ ὰ, ἡ. Περιστήθιον.

Σ τ ι μ ά δ ι, τὸ, ϶α, τά. Κηλὶς, στίγμα, ἐξ οὗ ἡ λέξ., ὡς: ὅλο στιμάδ϶α εἶνε τὸ σκ϶άδι σου: Ἐκ τούτου ῥ.

Σ τ ι μ α δ ϶ ά ζ ω καὶ Σ τ ι μ α δ ε ύ γ ω. Κηλιδῶ, στιγματίζω, ὡς: ποῦ τὸ στιμάδ϶ασες τὸ σουρτοῦκό σου;

Σ τ ο λ ί ζ ω, Λαμβάνεται καὶ κατ' εὐφημισμὸν ἀντὶ τοῦ ἐλέγχω, ὀνειδίζω, ὡς: σοῦ τὸν ἐστόλισα, μάθ϶ά μου, καλὰ καλὰ, ὅπως τοῦ 'πρεπε=καθωραΐσα αὐτὸν διὰ τοῦ προσήκοντος τῷ ἀθλίῳ αὐτοῦ χαρακτῆρι στολισμοῦ.

Σ τ ο μ α χ ι κ ὸ, τὸ ἢ Σ τ ο μ α χ ι κ ὸ ς, ὁ. Τριγωνικὸν περιστήθιον ἱμάτιον τῶν παλαιοτέρων τῆς Θήρας γυναικῶν.

Σ τ ο μ α χ ϶ ά ρ ι κ ο ς, η, ο. Ἐπίθ. Ἐπιβλαβὴς εἰς τὸν στόμαχον (ἐπὶ τροφῶν).

Σ τ ο μ ό χ ι, τό. Φίμωτρον τῶν ζώων. Τὸ ἄλλως Μουρῆκι. Σύγκειται, ὡς φαίνεται, ἡ λέξ. ἐκ τῶν στόμα καὶ ἔχω, διότι ὄντως

ὁ καλαθίσκος οὗτος (ὅστις χρησιμεύει ὡς φίμωτρον) ἔχει (=κρατεῖ, ἐμποδίζει ἀπὸ τοῦ νὰ δήξῃ ἢ φάγῃ) τὸ στόμα τοῦ ζώου.

Στουπιρίζω. Θαμβοῦμαι, ἐκπλήττομαι, ὡς ; ἠστουπίρισε τὸ πνέμμα μουα, ἀπὸ τὰ πολλὰ ποῦ ᾿δα. Ἐκ τοῦ Ἰταλ. Stupire ἢ Stupidire..

Στόχλιος, α, ο. Ἐπίθ. Χλιαρός.

Στρατοῦρι, τό. Ἡ ἄλλως σέλα. Στρῶμα ἵππου ἢ ἡμιόνου (διότι ἐπὶ τῶν ὄνων λέγεται σαμάρι=σάγμα), ἐφίππιον. Λατιν. Stratum.

Στρήμπουλας, ὁ. Θέσις ἐν Φηροῖς.

Στρόπος, ὁ. Ὁ ἀλλαχοῦ στρόμπος. Στρόφος καὶ Σχοινοφιλίνδα.

Στρόφος, ὁ, δέ, ὡς καὶ παρ᾿ ἀρχ. ὁ καρδιωγμός, στρόφος, ὡς ἐν τῇ κατάρᾳ : στρόφος νὰ σὲ πιάσῃ ἢ νὰ σὲ κόψῃ :

Στρόφα, ἡ. Τὸ στροφεῖον τοῦ πιεστῆρος τῶν σταφυλῶν.

Στυλώνομαι. Λαμβάνεται καὶ μτφρ. ἀντὶ τοῦ εὐτονῶ μετὰ τὴν τῆς γαστρὸς πλήρωσιν, τουτέστιν ἐρείδομαι ἐπὶ τῆς τροφῆς ὡς ἐπὶ στύλου, στυλοῦμαι, ὡς : ἤφαα καλὰ κι᾿ ἠστηλώθηκα:, :φάε καὶ σὺ λιάκι νὰ στυλωθῇς.

Συβάλλω ἀντὶ συμβάλλω 1)συντελῶ, συνεργάζομαι εἴς τι, ὡς: οἱ συγγενεῖς τσι τὴ συβάλανε νὰ τονὲ πάρῃ. 2) συγκρούω, διεγείρω εἰς συμπλοκὴν δύο ἐχθρῶς πρὸς ἀλλήλους διακειμένους, ὡς : ἡ γυναῖκά του τοὺς ἐσύβαλε νὰ πιαστοῦνε : Τὸ ἄλλως Συνταυλίζω. Ἀμφοτέρας τὰς σημ. ἔχει ὡς γνωστὸν τὸ συμβάλλω καὶ παρ᾿ ἀρχ.

Συγκαλόκαιρα. Ἐπίρ. Εὔδια, εὐημερίας, ὡς : τώρα πειὰ (κατὰ τὸ ἔαρ) εἶνε συγκαλόκαιρα :

Συγκαλυβίζω (*réor* ἢ *réar*). Τὸ ἄλλως ξελογιάζω καὶ Ξεδόλω. Διαφθείρω, ἀποβουκολῶ· κατὰ λέξ. παρέχω τοῖς ἐρωμένοις τὰ μέσα κρύπτων καὶ προφυλάττων αὐτοὺς πολλάκις ἐν τῇ οἰκίᾳ μου (καλύβῃ μου) ὅπως ἀποπλανηθῶσι.

Συγκαταιβαίνει ἀντὶ συγκαταβαίνει, (ἐνν. ἡ τιμὴ τῶν ὠνίων). Ἐκπίπτει, ὑφαιρεῖται; ὡς : ὅλο δὰ θὰ συγκαταιβῇ κι᾿ ἡ τιμὴ τῶ(ν) σταφυλιῶ(ν).

Συγκλίνω. Συναινῶ, συγκατανεύω, ὡς ; ἠσύγκλινε ὁ πατέρας του νὰ τηνὲ πάρῃ :

Συγκόμια, τά. Οἱ χαρακτῆρες τοῦ προσώπου, ὡς : τὰ συγκόμιά του τὸν κάνουνε πῶς εἶνε ἀπὸ εὐγενικὸ αἷμα :

Συζηλῶ. Ἀντὶ τοῦ ἁπλοῦ ζηλῶ, φθονῶ, ὡς : αὐταῖς ἢ ἄλλαις τὴ συζηλοῦνε, γιατ' εἶνε ὤφορφη :. Τὸ ἄλλως ζηλεύω.

Συζυγίζω. Ἰσοζυγής, ἰσοβαρής εἰμί τινι, ὡς : συζυγίζει τὸ ἕνα μὲ τ' ἄλλο : Ἀκριβῶς ταὐτόσημον τοῦ ἰσοζυάζω (ἴδ. τ. λέξ.) ὅπερ φαίνεται γινόμενον ἐκ τοῦ ἰσοζυγέω (ὅπως τὸ ζυάζω ἐκ τοῦ ζυγέω): ἐνῷ τὸ παρὸν ἐκ τοῦ συζυγέω, τῆς σημ. ὅμως τοῦ ὁποίου μικρὸν ἐξέκλινε.

Συλαλασμός, ὁ. Κατὰ συγκπ. ἐκ τοῦ συναλαλασμὸς (Ἴδ. Ἀμέρωτος) καὶ τούτου ἀντὶ τοῦ συναλαλαγμός. Συναλάλαγμα, ὡς: γιὰ 'κου συλαλασμὸ καὶ κακό ! (Πρβλ. καὶ Ἀραβαῆσι).

Συμπάλλω καὶ **Συμπέλλω.** Προβύω τὸν λύχνον, ὡς: ἄμε νὰ συμπάλῃς τὸ λύχνο:, :ἄλλη δουλειὰ δὲν κάνει παρὰ νὰ συμπέλλῃ τό λύχνο. Ἐκ τοῦ συμβάλλω, ὅτε θὰ ἑρμηνευθῇ: συντελῶ πρὸς πλείονα λάμψιν αὐτοῦ.

Συναουγιάζω. Θορυβῶ, συνταράσσω. Ἐκ τοῦ συναγωγή, διότι πάσῃ τοιαύτῃ σχεδὸν ἀείποτε συμπαρομαρτεῖ ἡ πολλὴ κραυγὴ καὶ ὁ θόρυβος.

Συνάερος, η, ο. Συνώνυμον τῷ Ἐνάερος (ὃ ἴδ.) Ἐκ τοῦ συναίρω.

Συναλείφομαι. Τὸ ἄλλως πασαλείφομαι. Ὅλος ἀλείφομαι, χρίομαι, ὡς: ποῦ ἠσυναλείφτηκες πάλι τσιδά !

Συναχοκάταρρο, τό. Συνενωθεῖσαι ἡ συνάγχη καὶ ὁ κατάρρους ἀπετέλεσαν τὴν σύνθετον ταύτην λέξιν ἀντὶ τῆς ἁπλῆς συνάγχης ἢ τοῦ κατάρρου Λέγ. δὲ καὶ ἁπλῶς τὸ Συνάχι.

Συναχοτέρως. Ἐπίρ. Ὁμοῦ, συναμφότεροι, ὡς: πᾶμε νὰ πάρωμε τὸ σιτάρι συναχοτέρως, γιὰ νὰ τὸ 'γοράσωμε πειὸ φτηνά: Κατὰ πρφθρ. ἐκ τοῦ συναμφοτέρως μεταβαλόντος σημ.

Συνειθῶ καὶ **Συνειθίζω.** Εἴωθα, ὡς: ἐσὺ δὰ τὸ συνειθᾷς νὰ χωρατεύγῃς: Τὸ κατὰ ξένην φωνὴν Ζάρω.

Συνείκασι, ἡ. Εἰκασία, ὡς: ἠγύριζα τὰ σωτάκια κατὰ συνείκασι, γιατ' ἤτανε νύχτα σκοτάδι.

Συνεικαρίζω. Συνεικάζω, εἰκάζω, ὡς: τὸ συνεικάριζα, πῶς ἤταν' αὐτός. Ἴδ. καὶ παρασυνεικάζω.

Συνειτάρω. Ἐπιμελοῦμαι τινός, πειρῶμαι ποιῆσαι τινὰ συνετὸν καὶ ἐπιμελῆ (διότι λέγ. ἐπὶ διδασκάλου φροντίζοντος περὶ τοῦ μαθητοῦ αὐτοῦ), ὡς: ὁ δάσκαλος δὲ συνειτάρει τσὶ μαθητάδες του: Εἶνε λοιπὸν πιθανὸν νὰ ἐσχηματίσθη ἐκ τοῦ συνετὸς ἀντὶ τοῦ συνετίζω.

Συνέματος, η, ο. Ἐπίθ. Ὁ ἐν ἀκαρεῖ γιγνόμενος, οἱονεὶ ἀνάρπαστος, ὡς: ἅμα μοῦ φέρανε τὴν εἴδησι, συνέματη ἠντύθηκα κι' ἤτρεξα ἐδῶ νὰ μὲ σώσῃς: (Πρβλ. καὶ Συνάερος καὶ Ἐνάερος).

Συνίσος, πληθ. συνίσοι καὶ πλέον οὔ. Ἴσος, ὅμοιος τινὶ (κατὰ τὴν κοινωνικὴν τάξιν), ὡς: συνίσοι εἶστε ; καὶ ἐν τῇ παροιμ.

Βοῦθα μου, φτωχέ, νὰ μὴ γενῶ συνίσος σου.

Συνοδεύγω. Συνοδεύω, συμπροπέμπω, ὡς: τὸν ἐσυνώδεψε τόσος κόσμος:

Συνοπαίρνω. Προϋπαντῶ, ὡς: ὁ Δεσπότης ἔρχεται κι' ἠπήανε νὰ τονὲ συνοπάρουνε ὅλοι οἱ παππᾶδες:

Σύνταχα. Ἐπίρ. Πρωϊαίτατα, ὡς : αὔριο θὰ σηκωθῶ σύνταχα—σύνταχα, γιατί εἶμαι πνιμένος στὶ δουλειαῖς:Τὸ ἄλλως: ταχειὰ ἢ τὸ ταχύ: Ἴδ. καὶ Ταχυτέρου καὶ Αὐγή.

Σύνωρος, η, ο. Ἐπίθ. Νωπός, ὡς: σύνωρο ψωμὶ = ὁ ταύτῃ τῇ στιγμῇ ἐξελθὼν τοῦ κλιβάνου ἄρτος, :σύνωρο αὐγὸ= τὸ τῇ ὥρᾳ ταύτῃ τεχθὲν ὠόν. Τὸ ἐναντ. τοῦ Ἀπομόργινος, ὃ ἴδ.

Συρριώνω καὶ Συρρακώνω. Τὸ ἄλλως Ῥιῶ Ῥιγῶ, ὡς: ἠσυρρίωσα: Ἴσως ἀντὶ τοῦ συρριγόω τοὐλάχιστον.

Σύρριο, τό. Τὸ ἄλλως Ῥῖος. Ῥῖγος, ὡς ἔχω ἕνα σύρριο ποῦ Θέ μου!

Συρίκι, τό. Εἶδ. σταφυλῆς.

Συρομαδῶ. Σύρων κατατίλλω τὴν κόμην τινός, ὡς: θὰ σὲ συρομαδήσω, ἂν ἔρθῃς κοντά μου κι' ἔξερέ το.

Συστάμενος, η, ο. Ἐπίθ. κατὰ συγκπ. ἐκ τῆς μτχ. συνιστάμενος (ἴδ. Ἀμέρωτος). Συνεστηκώς, συνετός, σεμνός, ὡς: εἶδες αὐτὸ τὸ παιδί, ποῦ 'νε στὴν ἡλικία σου, πῶς εἶνε συστάμενο; (Πρβλ. καὶ Σεσταμονισμένος).

Σύστημα, τό. Ἰδίωμα, χαρακτήρ, ὡς: ἔχει μοναχὰ ἕνα κακὸ σύστημα, νὰ μεγαλοφωνάζῃ: καί: θὰ σοῦ τὸ κόψω γὼ αὐτὸ τὸ

σύστημα πού 'χεις νὰ χαχαρίζῃς, ἤγουν θὰ σὲ ἀναγκάσω νὰ ἀποκόψῃς τὸ κακὸν τοῦτο ἰδίωμα.

Συφάμελος, η, ο. Ἐπίθ. Πανοίκιος, πανέστιος, ὡς: συφάμελος θὰ κουβαληθῶ κάτω στὸ γιαλὸ γιὰ τὰ μπάνια. Ἐκ τῆς σὺν προθ. καὶ τῆς Ἰταλ. φαμελιὰ (familia)= σὺν ἁπάσῃ τῇ *φαμελιᾷ*.

Συφερτής, ὁ. Ὁ συμφέρων, παρέχων τῷ αὐτοῦ οἴκῳ ἄφθονα τὰ ἐπιτήδεια τοῦ βίου, ὡς: αὐτὸς ὁ νέος εἶνε συφερτὴς καλός. Ἐκ τοῦ συμφέρω, ὅπερ εἶχε καὶ τοιαύτην τινὰ σημ. παρ' ἀρχ. καθὼς π. χ. παρὰ Ξενοφ. «πολλὰ συνενηνοχέναι ὁπόθεν οἷόν τε ἦν».

Συχνὺ, τό. Ἀντὶ συχνὸν (νερό). Ἡ συνεχὴς καὶ ῥαγδαία βροχὴ, ὄμβρος, ὡς: τώρα ποῦ ῥίχτει συχνὺ νερὸ ποῦ μπορεῖς νὰ πᾷς; Ἐκ τούτου ῥ.

Συχνιάζει. (τὸ νερό). *Ὕει συνεχὲς* (Ὁμ), πίπτει συνεχὴς καὶ ῥαγδαία βροχὴ, ὡς: νὰ ποῦ συχνιάζει τὸ νερὸ, κάθου μέσ' στὸ σπίτι: οὕτω καὶ ἐν τῇ παροιμ.

Ἄ(ν) δὲ(ν) ἀστράψῃ δὲ(ν) βροντᾷ. κι' ἂ(ν) δὲ(ν) βροντᾷ δὲ(ν) βρέχει.
Κι' ἂ(ν) δὲ(ν) συχνιάσῃ τὸ νερὸ, ὁ ποταμὸς δὲ(ν) τρέχει.

Σύψηφος, η, ο' ἀντὶ σύμψηφος. Ἐπίθ. ἀντὶ ἐπιρ. παμψηφεὶ ὡς: σύψηφοι ἠβγήκανε κι' οἱ τρεῖς βουλευτάδες.

Σφαϊκὸ, τό. Τὸ πρὸς τροφὴν σφαζόμενον ζῶον, σφάγιον, ὡς: σφάζει τὰ σφαϊκά.

Σφάραμα, τό. Πᾶν τὸ εἰς τὴν γῆν ὑπὸ τῶν κυμάτων τῆς θαλάσσης ῥιπτόμενον, ὡς: ὀψάριον, ξύλον κ.τ.τ. Παραφθορὰ τοῦ σπάραγμα.

Σωβολιάζομαι. Συστέλλομαι, συσπειρῶμαι, ὡς: καλὰ εἶμαι δεπὰ 'γὼ σωβολιασμένος.

Σωκάρο, τό. Ἐργαλεῖον τοῦ μυλῶνος.

Σωτόκουπα, ἡ. Θερμοποτὶς, φιαλίς.

Σῶσμα, τό. Τὸ τελευταῖον καὶ ἐλάχιστον ὠὸν τῆς παυσαμένης τίκτειν πρὸς καιρὸν ὄρνιθος. Ἐκ τοῦ σώζω. Πρβλ. καὶ Μοιῶμα.

T.

Παθολογία τούτου.

Ἐναλλάσσεται ά). τῷ γ, ὡς άγλῶ ἀντὶ ἀντλῶ. β') τῷ θ, ὡς: θρέφω, σκοθιὰ, δέχθια, μάθια κ. λ. ἀντὶ τρέφω, σκοτία, δίκτυα, ὄμματα κ. λ. γ') τῷ δ, ὡς: ἀρδάχτι, δοξάρι ἀντὶ ἄτρακτος, τόξον κ. λ. ὅπως καὶ οἱ Αἰολεῖς ἔλεγον πεδέχω ἀντὶ μετέχω καὶ πέδα ἀντὶ μετὰ δ') τῷ κ, οἷον φέσκουλο τό σεῦτλον ὡς καὶ παρὰ Δωριεῦσιν ὄκα τὸ ὅτε, ἄλλοκα τὸἄλλοτε κ. ἄ., ἑ.) τῷ ν, ὡς: ψίνα ἀντὶ ψίττα. ς'.) τῷ σ, ὡς: φῶσα τὰ φῶτα. Οὕτω καὶ παρ' Ἴωσι σύρβη ἡ τύρβη.

Ταβλᾶδος, ὁ. Τὸ ἄλλως Ἀνῶϊ.Ἀνώγεως ἀποθήκη. Ἡ λέξ. Ἰταλ.

Ταχὺ—Βράδυ. Φρ. Πρωῒ καὶ δείλης, ὡς: ἡμαείρεψα πολὺ φάβα γιὰ νὰ τὄχω ταχὺ—βράδυ:

Ταχυτέρου. Ἐπίρ. Πρωϊαίτερον, ἢ καὶ ἐξαλειφομένης τῆς συγκριτικῆς ἐννοίας ἁπλῶς πρωὶ, ὡς: αὔριο νὰ σηκωθῇς ταχυτέρου: Ἐκ τοῦ ὁμαλοῦ συγκριτ. ταχύτερος προέρχεται τὸ ταχυτέρου ἀντὶ ταχυτέρω κατὰ τὸ ἐγγυτέρω κ. ἄ.

Τέλεια. Πληθ. τοῦ οὐδ. τοῦ τέλειος περιελθὼν εἰς ἐπιρ. σημ. Τέλεον, τελέως, ὡς: τέλεια καλὰ μ' ἀρέσει αὐτὴ ἡ νέα. Ἀλλὰ καὶ ἄνευ συνιζήσεως ἀπαντᾷ, ὡς: τὸν ἐρωτοῦσα, καὶ δὲν ἤξερε, μὰ τέλεια.

Ταράσσω. Διεσώθη ὁ ὀρθὸς οὗτος τύπος ἀντὶ τοῦ ἀλλαχοῦ Ταράζω ἐν τῇ φρ. ταράσσω τ' αὐγό: =κοχλιαρίῳ ταράσσειν.

Ταραμὸς, ὁ. Κατ' ἀποκοπ. τοῦ γ. ἀντὶ ταραγμός. Ἡ ἀλλαχοῦ Ἀναγοῦλα. Ναυτία, ὡς: ταραμὸ ἔχω :

Τελεκοῦτος, η, ο. Ἐπίθ. Τηλικοῦτος (ἐξ οὗ καὶ τὸ ἡμέτερον), τόσον μέγας τὴν ἡλικίαν, οὐδέποτε τόσον μικρὸς, ὡς: δίκό σου εἶν' αὐτὸ τὸ παιδί ; | Ναίσκε. Ἀ ! μὰ ἔχεις πειὰ τελεικοῦτο γυιό ! ἡ Παναγιὰ νὰ σοῦ τονὲ χαρίνῃ.

Τελευτήριο. τό. Τελευτὴ, τέλος, ὡς : τὸ τελευτήριόν του εἶν' αὐτοδά :

Τη(γ)ανίτης, ὁ. Ὀρθῶς παρ' ἡμῖν ἀντὶ τοῦ ἀλλαχοῦ Τηγανίτα. Τηγανίτης.

Τοίγαρις. Ἐπίρ. ἀπορηματ. Μὴ ἄρα; μὴ τάχα ὡς : τοίγαρις ἐγὼ δὲν ἤβαλα τὸ μερδικό μου;

Τοσοβ3 ὁ, τοσαβ3ά. ἀρσ. τοσοιβ3οὶ καὶ θηλ. τοσαιςβιαῖς. Τοσόςδε, τοσοῦτος (ἀείποτε ἐπὶ ποσοῦ), ὡς : τοσοιβ3οὶ ἦτανε στὸ τραπέζι καθισμένοι !(πολλοί) : καί : τοσαβ3ὰ μοναχὰ σοῦ δωκε; (τοσοῦτον ὀλίγα.)

Τραβέσα, ἡ, Περίζωμα τῶν γυναικῶν. Ἐκ τοῦ τραβῶ.

Τραγανίστρα, ἡ. Ὄργανον ἠχητικὸν τῶν παίδων.

Τρακάρω, ομαι. Συγκρούω, ομαι ὡς : ἠτρακάρανε τὰ καράβ3α.

Τράπεζα, ἡ. Ἐργαλεῖον τοῦ μυλῶνος, ἐν ᾧ καὶ μόνῳ διεσώθη ὁ ἀρχ. τύπος

Τραχηλᾶς, ὁ. Χωρίον Θηρασίας.

Τρεζὸς, ἡ, ό. Ἐπίθ. ὁ ἀλλαχοῦ τρελλός. Παράφρων.

Τρέμουλα, ἡ. Εἶδ. ἰχθ.

Τριθ3άρικο, τό. Τὸ ἐκ τρίτου διδόμενον. Λέγ. δὲ περὶ ἐκδιδομένης ἀμπέλου, ὅταν τὸ τρίτον της ἐπικαρπίας ταύτη λαμβάνῃ ὁ μεμισθωμένος, τοῦ ἐκδιδόντος λαμβάνοντος τὰ λοιπὰ 2)3. Ὅθεν λέγ. τὸ ἀμπέλι μου τὄχω τριθ3άρικο μὲ τὸν Ἀουστῆ. (Αὔγουστος) (Πρβλ. καὶ Μεσάρικο). Ἐκ τοῦ τρίτος.

Τρικόμι, τό. Ἰνίον, κοτίς. Ὁ Κορ. τὸ γράφει τρικόμπι, ὅς ἴδ. ἐν IV, 616 τῶν Ἀτάκτ. αὐτοῦ.

Τρίμμα, τό. Ἡ ἀπολειπομένη μετὰ τὴν ζύμωσιν ἐν τῇ καρδόπῳ ζύμη, τρίμμα.

Τριόνης, ὁ. Βῶλος ἁλιευτικός.

Τροχάλ3α, τά. Θέσις Ἐμπορείου.

Τρυφερίτσα, ἡ. Τὸ φανερὸν, ἡ κοινωνία, ὡς ἐν τῇ φρ. βγαίνω (εις, ει, ομε κ. λ.), ἤβγηκα (ες, ε κ. λ.) στὴν τρυφερίτσα =τέως ἄγνωστος εἰσάγομαι εἰς τὴν κοινωνίαν τῶν ἀνθρώπων. Λέγ. δὲ ἐπὶ τῶν παίδων τῶν μεταβαινόντων ἐκ τῆς παιδικῆς εἰς τὴν ἐφηβικὴν ἡλικίαν, ἀφ' ἧς κυρίως ἄρχεται ἡ ὁδὸς τοῦ κοινωνικοῦ αὐτῶν σταδίου, ὡς: τώρα μοῦ βγάλε καὶ τὴν ἄλλη κόρην τσὶ στὴν τρυφερίτσα,

Τσαγανό, τό. Ὁ ἐγκέφαλος, νοῦς, ὡς: ὤφορφος εἶνε, χορευτὴς εἶνε, ὅλα τά 'χει, μὰ ἴντα νὰ τὸ κάμῃς σὰ δὲν ἔχῃ τσαγανὸ=ἐγκέφαλον οὐκ ἔχει.

Τσακιστό, τὸ, ά, τά. Ὁ ἐκ κριθῆς ἐκπεπιεσμένος ἄρτος. Εἶνε ἑπομένως καὶ τὸ ἐπίθ. τοῦτο κατὰ παράλειψιν τοῦ οὐσ. ψωμὶ (Παρβλ. καὶ 'Απαλό).

Τσιριγλὸς, ἡ, ό. 'Επίθ. Ὁ ἄλλως Λιγνός. Ἰσχνός, λιπόσαρκος. Τὴν λέξ. βλέπομεν καὶ ἔν τινι ᾄσμ. οὗ ἡ περικοπή :

Γιὰ πές μου ἀξαδέρφη μου πῶς εἶν' ὁ χαν-τζανῆς σοῦ ;
Εἶνε ψηλὸς καὶ τσιριγλὸς, λιγνὸς σὰν κυπαρίσσι . .

Τσίφωμα, τὸ, ατα, τά. Ἡ πρὸς τὸν κρημνὸν ἄκρα τῆς ὁδοῦ.

Τσουλί, τό, Τὸ ἄλλως Θραύαλο καὶ ψίχουλο. Ψιχίον, ὡς : δό)(μου ἕναν τσουλὶ ψωμὶ (κρηᾶς κ. τ. τ.).

Τσοῦκνα ἡ. Ἡ ἀλλαχοῦ τσίκνα. Κνίσσα.

Τσουνῶ. Κινοῦμαι, σπαίρω, ὡς : μὴν τσουνᾷς : καὶ γιὰ δὲ πῶς τζουνᾷ, (τὸ ψάρι).

Τυλίω καὶ τυλίσσω. Ἑλίσσω, τυλίσσω. 'Ανάλογον κατὰ τὸν σχηματισμὸν εἶνε καὶ τὸ φυλάω ἐκ τοῦ φυλάττω.

Τυφλόμυια, ἡ. 'Ορθότερον τοῦ ἀλλαχοῦ τυφλομυίγα. Μυῖνδα.

Τυχὸ (ν). 'Επίρ. διστακτ. Τυχὸν, ἴσως, ὡς : συγύρισε τὸ σπίτι τυχὸ νὰ μᾶς παρουσιαστῇ κανένας.

Υ.

Παθολογία αὐτοῦ.

1) ἀφαιρεῖται, ὡς : φαίνω, 'πουργὸς, 'γειὰ κλ. ἀντὶ ὑφαίνω, ὑπουργὸς, ὑγεία κλ. 2) συγκόπτεται, οἷον ἀτὸς, κορφὴ, φλάζω, μηνῶ κλ. ἀντὶ αὐτὸς, κορυφὴ, φυλάττω, μηνύω κλ. ὡς καὶ παρὰ Δωριεῦσι πωλέντας ἀντὶ πωλοῦντας καὶ Αἰολεῦσιν ἀελλόπος ἀντὶ ἀελλόπους 3) ἐναλλάσσεται α.) τῷ α, ὡς : ἀπομονὴ, ἀψηλὸς ἀντὶ ὑπομονὴ, ὑψηλός. β'.) τῇ αι, ὡς : βαραίνω, μακραίνω ἀντὶ βαρύνω, μακρύνω κλ. γ'.) τῷ ε, ὡς : πίτερα, ἄχερα, μέρμηγκας, ἀντὶ πίτυρα, ἄχυρα, μύρμηξ κλ. δ.) τῷ μ, ὡς : θᾶμμα,

πνεμμματικὸς, λάμνω, περίσσεμμα, φλεμμόνι κ. λ. ἀντὶ θαῦμα, πνευματικὸς, ἐλαύνω, περίσσευμα, πνεύμων κλ. ἐ.) τῷ ο, ὡς ὁ γρασία, βαρονούσης ἀντὶ ὑγρασία, βαρύνους, στ'.) τῇ ου, οἷον: μαρτούριο, χρουσάφι, κρουστάλλι, στουπὶ ἀντὶ μαρτύριον, χρυσὸς, κρύσταλλος, στύπη κατὰ τὴν ἀρχαιοτάτην τοῦ υ ὡς Λατιν. u προφοράν

Ὑαλοκοπῶ. Ἴδ. Λαμποκοπῶ.

Ὑϊουλάκι, τό. Ὑποκορ. τοῦ υἱὸς λαμβανόμενον ὡς φιλοφρονητικὴ προσφώνησις πρεσβυτέρου πρὸς νεώτερον.

Ὑαλινοπέτινοι, οἱ. } Εἶδ. πτηνοῦ.
Ὑαλινοκοροῦναις, ἡ. }

Ὑπέρκαλα. Ἐπίρ Πάνυ καλῶς, ὡς: καλὰ καὶ ὑπέρκαλα: Παρ' ἀρχ. ὑπάρχει τὸ ἐπίθ. ὑπέρκαλος=ὑπερκαλλής.

Ὑπουργία, ἡ. Ὑπηρεσία, ἐκδούλευσις, ὡς: κατὰ τὴν ὑπουργία ποῦ κάμαμε θὰ μᾶς πλερώσουνε:

Ὑπούργημα,τό. Λειτουργία, ἐπάγγελμα, ὡς: τί ὑπούργημα κάνεις ἢ ἔχεις;

Ὑπουργὸς, ὁ. Ὁ τῷ οἰκοδόμῳ ὑπουργῶν ἐργάτης· Καὶ αἱ τρεῖς αὗται λέξ. διεφύλαξαν τὸν τε τύπον καὶ τὴν σημ. τῶν ἀρχ.

Ὕστερος, η, ο. Ἐπίθ. Ὁ ἄλλως καὶ ἀλλαχοῦ ὑστερνός. Ἔσχατος, ὡς: ὕστερος—ὕστερος ἤμουνε γώ: καὶ ὁ ὑστερογενὴς, ὡς: ὁ ὕστερός μου γυϊὸς εἶν' αὐτός:, ἡ ὑστερή μου κόρη, τὸ ὕστερό μου παιδί: Ἴδ. καὶ Ἀποκοῦνι.

Ὕψωμα, τό. Τὸ ἀντίδωρον τὸ ὑπὸ τοῦ ἱερέως ἐξαιρετικῶς πρὸς τὸν ἑορτάζοντα διδόμενον.

Φ.

Παθολογία αὐτοῦ.

1) Ἀποκόπτεται ἐν τῇ λέξ. Θαρμὸς ἀντὶ φθαρμός. 2) Ἐναλλάσσεται ά.) τῷ τ, ὡς: βλαστημῶ ἀντὶ βλασφημῶ, καὶ β') τῷ χ ἐν τῇ λέξ. συναχοτέρως ἀντὶ συναμφότεροι.

Φαλαγγώνω. Ἐμπλέκομαι εἰς ἁρμὸν θύρας ἢ εἰς ἄλλο στενὸν μέρος, ὅθεν δὲν δύναμαι νὰ ἐξέλθω, ὡς: ἠφαλάγγωσα μέσ'

'στὴν πόρτα Οὔτε ὁ Κορ. γνωρίζει τὴν σημ. ταύτην τῆς λέξ. οὔτ' ἡμεῖς τὴν παρ' αὐτῷ.

Φανὶ, τό. Γνώμη, φαντασία, ὡς: στὸ φανί σου φαίνεται πῶς αὐτὸς εἶνε ὤμορφος=κατὰ τὴν φαντασίαν σου εἶνε τοιοῦτος.

Φάρκαις τσὶ πέτρας. Μηχάνημά τι τοῦ μυλῶνος.

Φάσης, α. Ὁ ἄλλως Φαγᾶς, ἀνα. Ἀδηφάγος, βορός.

Ψατεσταίρνω, ἀόρ. ἠρατεστάρησα, ὑποτ. φατεστάρω. Ἐπιβάλλω χεῖρα παίουσαν, πλήττω, ὡς: θὰ σοῦ φατεστάρω κανένανε (μπάτσο) ἢ καμμιὰ (ξυλιὰ, χαστουκιά).

Φασκελώνω. Τὸ ἀλλαχοῦ Σφακελώνω. Σκιμαλίζω καὶ Φάσκελα τὰ Σφάκελα.

Φάφουλα. Ἐπίρ. Μαλακῶς, ἁπαλῶς, ὡς: ἀπόψε θὰ πέσῃς φάφουλα, γιατί σοῦ 'στρωσα 'γὼ καλά: Ἐκ τούτου ῥ.

Φαφουλαίνω, ἀόρ. ἠραφούληνα. Ἀπαλύνω, μαλάσσω στρῶμα, ὡς: σοῦ φαφουληνα τὸ στρῶμά σου καὶ θὰ φχαριστηθῇς σὰν πέσῃς.

Φεγγέρα ἢ Βεγγέρα, ἡ. Ἡ ἄλλως Ἀποσπερίδα. Ἐφεσπερεία, νυκτερεία, ὡς: ποῦ θὰ κάμετε τὴ φεγγέρα σας ἀπόψε; Ἡ λέξ. Ἰταλ. Vegghieria.

Φελεύγω. Τὸ ἄλλως Φελῶ. ὠφελῶ, ὡς: δὲν ἠφελέψανε τὰ πράματα (ἀμπέλια) ποῦ γόρασα.

Φερεντίνα, ἡ. Μαχαιρίς τῶν ἀγροτῶν καὶ ἐργατῶν.

Φέρματα, τά. Ἐν τῇ φρ. καιροῦ φέρματα:=φορὰ τῶν περιστάσεων. Ἡ λέξ. φέρμα ἀπαντᾷ παρὰ τοῖς ἀρχ. ποιηταῖς καὶ σημ. πᾶν τὸ φερόμενον., ἰδίως τὸ ἐν γαστρὶ, ἔμβρυον.

Φέσκουλο, τό. Τὸ ἀλλαχοῦ Σέσκουλο. Σεῦτλον.

Φέρσαις, ἡ. Τὰ τῶν δικτύων τεμάχια τὰ προσκεκολλημένα εἰς τὸ *Σακκί*.

Φέρτα. ἡ. Τὰ τοῦ ἱερέως δικαιώματα, ἃ κατ' ἔθος λαμβάνει παρὰ τῶν ἐνοριτῶν αὐτοῦ εἰς ὡρισμένας ἑορτάς

Φέτσα, ἡ. Ἡ τρὺξ τοῦ οἴνου.

Φημίζω. Εὐφημῶ, ἐξυμνῶ, ὡς: τονὲ φημίζουνε πῶς εἶνε καλὸς δουλευτής. Κατὰ συγκ. ἐκ τοῦ Εὐφημίζω=εὐφημῶν. Πιθανὸν ὅμως νὰ εἶνε καὶ αὐτὸ τὸ ποιητ. φημίζω=λέγω, θρυλλῶ.

Φηρὰ, τά. Ἡ πρωτεύουσα τῆς Θήρας.

Φηροστεφάνι, τό. Κώμη πρὸς ἄρκτον τῶν Φηρῶν,

Φιλῆς, ὁ. Κύρ. ὄν. ἀνδρός.

Φλάζω. Τὸ ἄλλως Φυλάω καὶ φλάω. Φυλάττω.

Φίδα, ἡ. Σχίδαξ.

Φλασκᾶτο, τό. Εἶδ. σταφυλῆς.

Φλετσακοῦδι, τό, ɀα, τά. Τὸ ἄλλως Πελεκοῦδι. Παραςχὶς, πελέκημα.

Φλῶρα, ἡ, Φλουρὶ,τὸ, Φλουρɀὰ, ἡ, φλουράκι, τό. Ὄν. κύρ. ἰγυν. ὑπὸ διαφόρους τύπους.

Φοινικɀά, ἡ. Χωρίον τῆς Οἴας.

Φουρμέλα, ἡ. Δίκτυον πρὸς σύλληψιν πτηνῶν, ἁρπεδόνη ἣν στᾶσιν ἐν τῇ Λίμνῃ· εἶνε δ' ἡ Λίμνη εἶδος ἄγρας τῶν πτηνῶν λαβούσης. τὸ ὄνομα ἐκ τῆς λίμνης, ἣν κατασκευάζουσιν οἱ παῖδες ὅπως προσερχόμενα τὰ πτηνὰ ἵνα ἐξ αὐτῆς πίωσι συλλαμβάνωνται διὰ τῆς Φουρμέλας.

Φρενιμίτης, ὁ. Ὁ τελευταῖος ὀδοὺς ὁ φυόμενος περὶ τὸ 28 ἔτος τῆς ἡλικίας τοῦ ἀνθρώπου·

Φροντῶ. Ἕτερος τύπος τοῦ φροντίζω.

Φράρος, ὁ. Διάβολος, πειρασμὸς, ὡς ἐν τῇ κατάρᾳ: ἄμε στὸ φράρο. Οὕτω καὶ ἐν τῇ παροιμ,

Ἄντρα εἶδες; φράρον εἶδες

Ἰδ. καὶ Νίουδας:

Φτενή, ἡ. Ἄρτος συμπεφυρμένος μετὰ σταφίδων καὶ σησάμου.

Φτωχικὸ, τό. Ἡ τοῦ πένητος οἰκία, Πρβλ. Ἀρχοντικό.

Φύλαξι, ἡ. Ἡ ἄλλως προφύλαξι. Φύλαξις, πρόνοια, ὡς: τὰ μπάνɀα θέλουνε φύλαξι.

Φυλλάδαις, ἡ. Θέσις ἐν Ἐμπορείῳ.

Φωνή, ἡ. Σημειωτέα ἡ φράσις. Φέρνω τὴ φωνὴ (ἐνοῦ)κ=κομίζω τὴν θλιβερὰν ἀγγελίαν τοῦ ἐν τῇ ξένῃ θανάτου τινός.

Φῶσα, τά. Τὰ φῶτα, ὡς: ἄναψε τὰ φῶσα: τὸ δὲ ὀρθὸν Φῶτα ἴδ. ἐν λεξ. ὁλόφωτα,

Φωτάζω. Ὄζω καθ' ὑπερβολήν.

Φῶτι, τό, Νυκτερινὸς χιτών.

Φ ω τ ο λ ο ï ζ ο μ α ι. Φωτοβολῶ, φεγγοβολῶ ὡς : Φωτολοΐζεται ἡ ἐγλησά.

Χ.

Παθολογία τούτου.

1) Παρεντίθεται ἐν τῷ χαλοθέχτω ἀντὶ χαλοθέτω (τίθημι), 2) ἐναλλάσσεται α)τῷ κ, ὡς : ἄσκημος, σκίζω, σκεδιάζω κλ. β) τῷ σ ἐν τῇ λέξ. ψυσικὸ ἀντὶ ψυχικὸν γ,) τῷ γγ ὡς : γλείφω, φλόφει ἀντὶ λείχω, χλωρίων κλ.

Χ α ζ ὀ ς, ὁ, ἄνευ θηλ. ,Ο ἄλλως χάχας. Χάσκαξ, κεχηνάΐος

Χ α ΐ ρ ι, τό. Συνοϊκὴ περίστασις, ἀκτὶς φωτεινὴ καὶ ζωογόνος ἐν μέσῳ τοῦ νέφους τῶν συμφορῶν, ὡς : χαΐρι καὶ προκοπὴ δέ(ν) θὰ δῇ μ' αὐτὰ ποῦ κάνει.

Χ α ι ρ ά μ ε ν ο ς, η, ο. Ὁ ἄλλως χαρούμενος, χαίρων, γεγηθώς. Ἀμφότεραι αὗται αἱ ἐπιθ. μτχ, εἶνε ἐν χρήσει ὡς χαιρετισμὸς παρὰ ταῖς γυναιξὶν ἰδίως, ὡς : Χαιράμενη, κερά μου, καὶ χαιράμενης ἢ χαρούμενη (ἐνν. νὰ διατελῇς).

Χ ά λ έ π α, ἡ. Ὁ ἀπεξηραμμένος καὶ σκληρὸς ἄρτος ὡς χαλεπὸς περὶ τὸ τρώγεσθαι.

Χ α λ ι ν ὸ ς, ὁ. Σώζεται παρὰ τοῖς ἁλιεῦσι νοοῦσι διὰ ταύτης τὸ ἀπὸ τοῦ μέσου τῆς *τράττας* μέχρι τοῦ ἄκρου αὐτῆς καθιστάμενον ξύλον, εἰς ὃ προσδέουσι σχοινίον, ἵνα ἑλκύσωσιν αὐτήν.

Χ α λ ῶ. Παρὰ τοῖς αὐτοῖς ἀσυνειδήτως ἑλληνίζουσι πολλάκις ἁλιεῦσι περιεσώθη καὶ αὕτη ἐπὶ τῆς ἀρχ. σημ., ὡς: χαλῶ τὴν τράττα (σαγήνην, γρῖπον) καὶ :πᾶμε νὰ χαλάσωμε τὴν τράττα =τῷ τῆς Γραφῆς *χαλάσαντες τὰ δίκτυα*..

Χ ά μ ν α, ἡ. Ἴδ. Λεύτερό.

- Χ ά π α τ ο, τό. Σκωπτικῶς ὁ ῥυσός, ῥικνός, ὡς αὐτὸ τὸ χάπατο φοβᾶσαι ; (Πρβλ. Ζαγάρι καὶ Ζαρούδι).

Χ α ρ ι τ ί ν η. Κύρ. ὄν. γυν.

Χ α ρ ί ν ω. Τὸ ἄλλως χαρίζω ἐν τῇ εὐχῇ : ὁ Θεὸς νὰ σοῦ χαρίνῃ τὰ παιδιά σου=οὕτως *ὄναιο τῶν τέκνων* (Χρύσου.)

Χαρχαλῶ καὶ ίζω. Ἀνασκαλεύω καὶ οὕτω θορυβῶ (περὶ τοῦ μυός)· πρβλ. καὶ Σαματᾶς.

Χαρχαλιά, ἡ. Ἡ ἄλλως Φουχθιά. Δράξ, ὡς: δόσε μου μιὰ χαρχαλιὰ σῦκα:

Χάσι, ἡ. Τὸ ἄλλως χάσιμο καὶ χαμὸς, ὁ. Ἀπώλεια, ὄλεθρος, ὡς ἐν ταῖς φρ. χάσι κόσμου: καὶ: Χαμὸς Κυρίου ἢ Θεοῦ: λεγομέναις ἐπὶ θεομηνίας.

Χασκαρό, τὸ, ά, τά. Τὸ χάσκον. Λέγ. δὲ μόνον ἐπὶ τοῦ χαίνοντος σύκου, ὡς: σῦκο χασκαρό:

Χάστουκας, ὁ καὶ χαστουκιά, ἡ. Ὁ ἄλλως Μπάτσος καὶ Ξυλιά. Ῥάπισμα, πληγή.

Χαχαρίζω. Τὸ ἀλλαχοῦ Χαχ(λ)ανίζω. Καγχάζω.

Χειρολάηνο, τό. Τὸ ἄλλως Λαῆνι. Λάγηνος.

Χεράτο. Ἐπίρ. Ἴδ. Ἀγκαλιακό.

Χεροδύναμος, η, ο. Ἐπίθ, Κραταιόχειρ, καρτερόχειρ, ὡς: μάννα μου χεροδύναμος ποῦνε! πῶς μ' ἔσφιξε!

Χεροσπήλια, τά. Θέσις ἐν Ἐμπορείῳ.

Χεροπιάνω. Δεξιοῦμαι (κατὰ τὴν ἀρχικὴν σημ. τῆς λέξ.), *δεξιὰν ἐμβάλλω* (Αἰσχ.), *δεξιὰν δοῦναι καὶ λαβεῖν* (Ξεν:)

Χερικό, τό. Ἡμεῖς λέγ. καὶ καλὸ χερικό, κακὸ χερικό:, ὡς καὶ: καλὸ, κακὸ ποδαρικό. Ἴδ. Κορ. Ἀτ. I, 117 καὶ Λεξ. Βυζ. ἐν λέξ. Ποδαρικόν.

Χιονάκης, ὁ. Ἐπίκλησις κατ' εὐφημισμὸν δοθεῖσα εἰς μελάντατον ἄνδρα.

Χλαπί, τὸ, ιά, τά. Ἐμβὰς, εὐμαρίς.

Χλουπίζω. Τὸ ἄλλως χαύγω (ἀλλαχοῦ χάφτω). Κάπτω. Ἴσως εἶνε πεποιημένη ἐκ τοῦ ἤχου, χλουπ—χλουπ, ὃν ποιεῖ ὁ οὕτως ὁρμητικῶς ἐγκάπτων τι· τὴν γνώμην δὲ ἡμῶν ταύτην ἐνισχύει καὶ ἡ περίφρασις τοῦ αὐτοῦ ῥ.: κάνω ἕνα πρᾶμα χλοὺπ ὡς: ἠχλόύπισε ὅλα τὰ λουκάνικα=τά 'καμε χλούπ:

Χοντρονοῦσης, α, ικο. Ἴδ. Βαρονοῦσης.

Χρειασῆδι, τό. Τὸ ἄλλως Ἀναγκαῖο. Ἀμίς, προχοΐς.

Χρῆσι, ἡ. 1) Χρῆσις, ὡς: τὄπηρα γιὰ τὴ χρῆσί μου: καὶ 2) ἀξία, χρησιμότης, ὡς: ἄνθρωπος μὲ χρῆσι=τῷ ἄλλως χρήσιμος ἄνθρωπος=χρηστὸς ἀνήρ.

Χρησιματῶ καὶ **Χρηματῶ**. Ἴδ. Κρησιμῶ.

Χυλοῦτσα, ἡ. Εἶδ. ἰχθ.

Χῦμα, τό. Ὁ μικρὸς τρυφερὸς σίκυς ὅστις μόλις ἀνέδωκε (ἔχυσε) τὴν βλάστησίν του, διότι λέγ. ἠχύσανε τὰ κατσούνια: ἤ: ἀκόμη δὲν ἠχύσανε καὶ: ἤκοψα κατσούνια ἀπὸ τὸ καλοκαιρνό μου, μὰ εἶνε ὅλο χύματα (μικρὰ-μικρὰ) ἢ καὶ ὑποκορ, χυματάκια.

Χώναις. ἡ. Θέσις Ἐμπορείου.

Χῶσμα, τό. Ἐγκοίμητρον, τὸ περικάλυμμα, δι᾽ οὗ χώνεταί τις, διότι τὸ χώνω, ομαι παρ᾽ ἡμῖν σημ. πρὸς τοῖς ἄλλοις καὶ τὸ καλύπτω, ομαι.

Ψ.

Ψέψω. Ἀόρ. τῆς ὑποτ. τοῦ ἀχρήστου, ὡς φαίνεται, παρ᾽ ἡμῖν ψεύδω ἀντὶ ψεύσω, ὡς: δὲ θέλω νὰ σὲ ψέψω = νὰ σὲ ἀπατήσω διὰ ψευδῶν λόγων.

Ψίνα. Ἐπιφώνημα πρὸς τοὺς κύνας καὶ τὰς γαλᾶς, ψίττα.

Ψιλοπέπανος, η, ο. Ἐπίθ. Λεπτοφυής. μαλθακός, ἀποκλίνει δὲ καὶ εἰς τὴν σημ. τοῦ ὑψηλόφρονος.

Ψυχομέτρι. Ἐπίρ. Τῇ τῶν ψυχῶν, τῶν ἀτόμων ἀριθμήσει ἀδιακρίτως γένους και ἡλικίας, ὡς: πόσοι εἶνε σ᾽ αὐτὸ τὸ χωριὸ ψυχομέτρι;

Ω.

Παθολογία τούτου.

1) Ἀφαιρεῖται, ὡς: φελῶ ἀντὶ ὠφελῶ 2) ἐναλλάσσεται α). τῷ αυ, ὡς: αὐτί, αὐγὸ ἀντὶ ὠτίον, ὠόν· καὶ β.) τῷ ου, ὡς πουλῶ, χρουσός, γκουργός, ῥθοῦνι κ. λ. ἀντὶ πωλῶ, χρυσός, γεωργός, ῥώθων κ. λ.

Ὦ. Κλητ. ἐπιφώνημα διατηρηθὲν μετὰ τῆς μακρᾶς προφορᾶς

αὐτοῦ, ὡς: ὦ κυρὰ Δεσποινιῶ, κὰ ὦ Παναγία. Οὕτω καὶ ἐν τῷ διστίχῳ.

> Ὤ ὀρφανὴ, πεντάρφανε 'πὸ μάννα κι' ἀπὸ κύρη.
> Σὰν πὰ καράβι στὸ γιαλὸ χωρὶς καραβοκύρη.

Καὶ ἐν ἄλλοις πολλοῖς.

Ὠ ρ γ ι σ μ έ ν ο ς, η, ο. Μτχ. ἀντὶ ἐπιθ. λεγομ. συνήθως ἐπὶ τῶν ταραχοποιῶν παίδων, οἵτινες καλοῦνται ὠργισμένα παιδιὰ,= παιδιὰ τῆς ὀργῆς τοῦ Θεοῦ. Λέγ. δὲ καὶ ἐπὶ ἀνδρῶν: τέθοιος ὠργισμένος! (Ἴδ. Πειραξιάρης).

Ὠ ρ η ό π λ ο υ μ ο ς, η, ο, Ἐπίθ. συνώνυμον τῷ ὡρηόστολος. Ἐκ τοῦ ὡραῖος καὶ τοῦ πλουμίζω, (πλουμὶ, πλουμίδι, πλουμιστὸς) ὃ ἴδ. ἐν Λεξ. Βυζ.

Ὠ ρ η ό σ τ ο λ ο ς, η, ο. Ἐπίθ. Ὁ λαμπρῶς κεκοσμημένος, *ὡραῖα στολισμένος*, ὡς: ὡρηόστολη εἶσαι πάλι σήμερα:

Ὡς. Ἐπίρ. διασώσαν τὴν χρον. αὐτοῦ σημ., ὡς, καθὼς, εὐθὺς. οἷον: ὡς μὲ 'δε, τὰ 'χασε ἀπὸ τὴν ντροπή του: καί: ὡς τὰ ἤκουσα, μοῦ 'ρθε νὰ σκάσω ἀπὸ τὴν πίκρα μου. Οὕτω καὶ παρ' ἀρχ. ὡς τάχιστα ἤκουσαν (Εὐρ.) καί: εὐθὺς οὖν ὡς ἰδεῖν τὸν "Ἀγάθωνα," ὦ, φάναι, εἰς καλὸν ἥκεις" (Πλάτ.) Πολλάκις δὲ συνάπτεται μετὰ τοῦ καθὼς ἐπὶ τῆς αὐτῆς σημ. πρὸς ἔμφασιν πλείονα, οἷον: ὡς καθὼς ἤνοιξε τὸ στόμα του νὰ μοῦ τὸ πῇ, τοῦ φατσεταίρνω ἕναν μπάτσο, ποῦ 'τονε ὅλος δικός του: Ἔχει δὲ καὶ τὴν ὁμοιωματικὴν αὐτοῦ σημ., ὅτε λέγ. καὶ καθὼς καὶ ὡσὰν ἢ σὰν οὕτω: ὡς μοῦ φαίνεται=ὡς *ἐμοὶ δοκεῖ*: καί: ὡς τὰ 'πῶ 'γὼ θὰ μ' ἀκούσετε ὅλοι=*ἀλλ' ἄγεθ', ὡς ἂν ἐγὼ εἴπω, πειθώμεθα πάντες*. (Ὅμ.)

Διπλασίου γενομένου παρὰ τὸν προϋπολογισμὸν ἡμῶν τοῦ ὄγκου τοῦ βιβλίου ἠναγκάσθημεν ἄκοντες καὶ μετὰ λύπης τὸ μὲν νὰ μὴ καταχωρίσωμεν τὰ ὀνόματα τῶν φιλομούσων συνδρομητῶν, τὸ δὲ νὰ ὑψώσωμεν τὴν τιμὴν αὐτοῦ κατὰ 50 ο(ο τῆς δραχμῆς αἰτοῦντες διὰ ταῦτα συγγνώμην παρὰ τῶν Κυρίων συνδρομητῶν, οἵτινες, πιστεύω, θέλουσι δικαιώσει ἡμᾶς.

Ὅθεν ἡ τιμὴ τοῦ βιβλίου ὁρίζεται διὰ μὲν τοὺς ἐν Ἑλλάδι συνδρομητὰς εἰς δραχμὰς 2, 50, διὰ δὲ τοὺς ἐν τῷ ἐξωτερικῷ εἰς φράγκα 3.—